

50X1-HUM

Page Denied

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ "ΡΗΓΑΣ"

Δ. ΓΑΛΗΝΟΥ:

Τι είναι και τι θέλει το ΕΑΜ.

Γ. ΛΑΜΠΡΙΝΟΥ:

Μορφές του 21. Νέα έκδοση συμπληρωμένη. Ξυλογραφίες ΤΑΣΙΟΥ.

ΠΑΝΝΗ ΖΕΓΟΥ:

Η λαϊκή αντίσταση του Δεκέμβρη και το νεοελληνικό πρόβλημα.

"ΤΙΑ ΤΗ ΧΙΛΙΑΚΡΙΒΗ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ, :

Αναμνηστικό λεύκωμα από τον αγώνα της έθνικης αντίστασης, με δεκά Ξυλογραφίες.

"ΠΡΩΤΟΜΑΠΑ, :

Αναμνηστικό λεύκωμα από τις θυσίες του Έλληνικού λαού, με δέκα Ξυλογραφίες.

Β. ΓΡΟΣΣΜΑΝ:

"Έτσι πολεμάμε ενότι Στάλινκραντ!

Μ. ΚΑΛΙΝΙΝ

Η δύναμη του Σοβιετικού Κράτους.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΤΥΝ

Απάντηση στη ευκοφαντία των «έμοσάτων».

Α. ΜΠΗΒΑΝ:

Γιατί δεν πρέπει να έχουμε εμπιστοσύνη στους Συντηρητικούς. Το βιβλίο που θέλουν την κοινωνική και πολιτική κρίση της Αγγλίας.

Α. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ:

Η πορεία της ζωής των δοσιλόγων και η ανάκαταξή της διεξέρχεται.

ΤΙΜΗ ΔΡΧ. 1950.-

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΕΣ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

ΒΑΣΙΛΗ ΚΕΦΕΛΟΥΔΗ

**ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΕΣ
ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ**

"Ο ΡΗΓΑΣ"
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ - ΑΘΗΝΑ 1949

~~SECRET~~

ΒΑΣΙΛΗ ΚΙΤΤΗΛΟΥ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΕΣ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

“Ο ΡΗΓΑΣ,,
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ - ΑΘΗΝΑ 1945

[Handwritten signature]

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από τον Αβγουστο του 1935 Ισαμε τον Οχτώβρη του 1940, εξησε ή Ελλάδα τεσεράμισυ χρόνια μαύρης φασιστικής σκλαβιάς. Μα το αντιφασιστικό κινήμα έβραζε δια αυτά τα χρόνια. Διπλοτριπλο μαντάλωνε την αγανάχτηση και τη μαχητική αντιφασιστική διάθεση, ή μοναρχομεταξική δικτατορία, με φυλακές και με στρατόπεδα, με εξορίες και βασανιστήρια, με την ξετσίπωτη δημαγωγία, τη διαφθορά και την τρομοκρατία, που έφτανε ως τις δολοφονίες των αγωνιστών του λαού. Στα τέλη του Οχτώβρη του 1940, ο Μουσσολίνι—δύσκαλος και οδηγός του Μεταξά—μας κήρυξε τον πόλεμο. Και την ίδια στιγμή αντήχησε, μέσα από τη φυλακή, κα' αποδοστής στα πράγματα της Ελληνικής Πατρίδας, το βροντερό σάλπισμα του Νίκου Καζαντζάκη, το προσκλητήριο για την άγνοια τον αντιφασιστικό.

«Κάθε καλό και άγαθό. Κάθε χαρμό και φλόμπουρο». «Νά φράξουμε το όχηρο στα φασίστες αλβανίαν». «Τό έπαθλο της νίκης θά είναι μια Ελλάδα ελεύθερή, λείτερη από κάθε ιμπεριαλιστική εξάρτηση και έπιρροή, λείτερη από κάθε φανατισση και εκμετάλλευσση». Τό σάλπισμα αυτό, φησε προσκλητήριο στην πάλη, ενάντια στον εξωτερικό, μή και ενάντια στον εσωτερικό φασισμό.

Έτσι Ιεπαισε το αντιφασιστικό λαϊκό κίνημα τον Οχτώβρη του 1940. Και έτσι γράφτηκε τό Ελληνικό Έπος στην Αλβανία.

Τό εργαζόμενο Έθνος, έδινε τη σκληρή και πικρή μάχη στα αλβανικά βουνά. Όλη ή προσοχή και όλες οι προσπάθειες του εργαζόμενου λαού είχαν συγκεντρωθή εκεί. Κα' επωφεληθήμε απ' αυτό ο αντίσθινός μοναρχοφασισμός του Γλύμπουργκι και του Μεταξά. Κρόνησε προς κομμουνιστές στις φυλακές. Διασέφησε τό στρατόπεδα και τό νησιά της εξορίας γεμάτα από λαίμαυρος αγωνιστές. Ήδρυσε τό στρατόπεδο στο Άργοςτόλι της Κεφαλληνιάς και εκλιπεσε εκεί κομμουνιστές φασίστες. Τό σχέδιο της προδοσίας έμπαινε σ' εφαρμογή. Πριν μής χτυπήση άπόμα ή Γερμανία, τό Ύπουργείο Στρατιωτικών άπεστρατεύει όρισμένους φίλους, πριν

4

ἀπὸ τὸν Ἀπρίλη, μὲ τὴ μέθοδο τῶν ὁμαδικῶν ἀδειῶν. Καὶ οἱ προ-
δότες στρατηγοί, οἱ στυλοβάτες τοῦ μοναρχοφασισμού, ἀναλαβαί-
νουν καὶ κάνουν τὴ συνθηκολόγησι, μόλις μᾶς κήρυξε τὸν πόλεμο
ἡ Γερμανία. Ἔτσι κατάρρευσε τὸ μέτωπο τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1941,
καὶ ἄρχισε ἡ φρικτὴ περίοδος τῆς κατοχῆς.

Μὰ, ὁ ἀντιφασιστικὸς ἀγὼνας συνεχίζεται. Μετατοπίζεται μονάχα
ἀπὸ τὸ μέτωπο, στὶς πόλεις, στὰ χωριά, στὸ ἐξωτερικόν. Ὁ ἐργα-
ζόμενος λαὸς δὲν ὑποτάσσεται. Τώρα, καταλαβαίνει, καθαρότερα,
τὸ νόημα ποῦ εἶχε τὸ μαχητικὸ προσκλητήριον τοῦ Ζαχαριάδη: «γιὰ
μὴ Ἑλλάδα εὐλεύθερη ἀπὸ κάθε ἰμπεριαλιστικὴ ἐξάρτησι καὶ ἐπι-
ρροή καὶ ἀπὸ κάθε καταπίεσι καὶ ἐκμετάλλευσιν». Τώρα πιά ὁ
προδοτικὸς καὶ ἀντεθνικὸς μοναρχοφασισμὸς, ὅλη ἡ πλουτοκρατικὴ
φινλοκρατία, πετᾷ τὴν πατριωτικὴν μάσκα καὶ συνεργάζεται μὲ τὸν
καταχτητὴν. Ὁ ἐξωτερικὸς καὶ ὁ ἐσωτερικὸς ἐχθρὸς γίνονται ἓνα.
Οἱ μισοὶ στυλοβάτες τοῦ μοναρχοφασισμού κἀθονται στὴν Ἑλλάδα
καὶ τὴν κυβερνοῦνε ἐξ ὀνόματος τοῦ Χίτλερ. Καὶ οἱ ἄλλοι μισοὶ ἀκο-
λοῦνε τὸν ἀρχηγόν τους, τὸ Γεώργιον, στὸ ἐξωτερικόν. Μὰ καὶ ἡ
μὴ μερίδα καὶ ἡ ἄλλη τῆς φινλοκρατίας, καὶ αὐτοὶ ποῦ ἔμειναν
ἐδῶ καὶ ἐκεῖνοι ποῦ ἀκολούθησαν τὸν ἀρχηγόν τους, στὴ γυνή του,
ἐμπνέονται ἀπὸ τὸ ἴδιον μῖσος ἐνάντια στὸ λαόν. Καὶ ἀποβλέπουνε
στοὺς ἴδιους ἀντιλαϊκοὺς σκοποὺς. Τοὺς εἶδαμε νὰ βρίζονται συχνὰ
ἀνάμεσά τους καὶ νὰ ἀλληλοξεσκεπάζονται. Μὰ, πῶς συχνά, τοὺς εἶ-
δαμε νὰ συνεργάζονται ἀδελφικά. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀδελφικὴ-προδοτικὴ
συνεργασία, ἐσκεπαστικὴ ἐπίσημη στὴν πρώτη δίκην τῶν δοσι-
λόγων.

Ἦταν ἀδύνατον νὰ γίνῃ ἀγὼνας ἐναντίον τῶν καταχτητῶν, χωρὶς
νὰ γίνῃται ταυτόχρονα καὶ ἐνάντια σὲ κείνους ποῦ τοὺς βοηθοῦσαν
ἀπὸ καταστρεπτικόν τους ἔργο. Παντοῦ, σ' ὅλες τὶς χώρες, ποῦ πα-
τήθηκαν ἀπὸ τὸν καταχτητὴν, τὸ κίνημα τῆς Ἑθνικῆς Ἀντίστασις
συνέληξε ἀναπόφευκτα σὲ δύο μέτωπα. Ἐνάντια στὸν ἐξωτερικόν
ἐπιθυμοῦμε καὶ ἐνάντια στὸν ἐσωτερικόν τὸν πτόκτορα. Ὁ πρῶτος
αὐτὸς ἦταν πολέμοσος. Τὸν ἐβλέπαμε στὸ πρόσωπον τῶν κυβερνή-
σεων τύπου Κουρίλιγκ. Τὸν ἐβλέπαμε στὸ πρόσωπον τοῦ μεγαλόβιο-
μήχανου, ποῦ ἔβαζε τὰ ἐργαστήριά του στὴν ἐπιθεσίαν τοῦ κατα-

χτητή. Τὸν ἐβλεπε στο πρόσωπο τοῦ μεγαλομυραγορίτη, τοῦ μεγαλέμπορου καὶ τοῦ προμηθευτή, πὸ ἐφοδίαζαν τὸν καταχτητή. Τὸν ἐβλεπε στο πρόσωπο τοῦ ἐργολήπτη - ἐργολάβου πὸ ἐφτιαχνε ἀεροδρόμια καὶ ἄλλες πολεμικὲς ἐγκαταστάσεις γιὰ λογαριασμὸ τοῦ καταχτητή. Τὸν ἐβλεπε στο πρόσωπο τοῦ φασίστα ἐργατοκράτη πὸ ἐβαζε στὴν ὑπηρεσία τοῦ καταχτητή τὰ ἐργατικά συνδικάτα. Κι' ὄλο αὐτὸ τὸ σκυλολόι πλούτιζε καὶ θησαύριζε καὶ καλοπερνοῦσε στὰ μαῦρα χρόνια πὸν χαροπάλευε ὁ λαός. Κι' ὄχι μονάχα δὲν ἔδινε τὴν παραμικρὴ βοήθεια στο Κίνημα τῆς Ἐθνικῆς Ἀντίστασης, μὰ τὸ χτυποῦσε καὶ ὄλας μὲ τὰ μέσα πὸν διέθετε καὶ μὲ ἐκείνα πὸν ἐβαζε στὴ διάθεσή του ὁ ἐπιδρομέας. Τάγματα ἀσφαλείας, εἰδικὲς ἀσφάλειες, σώματα Μπουραντάδων κ.λ.π., ὄργανωμένα ἀπὸ τὴν Ἑλληνική καὶ πὸ σωστὰ ἀπὸ τὴν ἀρθελληνική φανλοκρατία, ὄπλιζονταν ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς καὶ πολεμοῦσαν τὸν Ἑλληνικὸ Λαό.

Κι' ὄχι, γιατί, ὁ Ἐθνικοαπελευθερωτικὸς ἀγῶνας εἶχε μέσα του καὶ τὸ στοιχεῖο τοῦ ἐμφυλίου, τοῦ κοινωνικοῦ πολέμου.

•••

Σ' ὄλο τὸν κόσμο, ἡ θανάσιμη πάλη, ἐναντίον τοῦ ἀξονα, γίνεται κáτου ἀπὸ ἀντιφασιστικὰ συνθήματα. Ἡ ἔξοδος τῆς Σοβιετικῆς Ἐνωσης στον πόλεμο, τὸν Ἰούνη τοῦ 1941, δίνει ξεκάθαρα ἀντιφασιστικὸ χαρακτῆρα στον πόλεμο τῶν Ἐνωμένων Ἐθνῶν. Οἱ λαοὶ ἠλεκτρίζονται. Τὸ κίνημα ἀντίστασης φουντώνει σ' ὄλες τὶς κατεχόμενες χώρες. Τὰ ἀντιφασιστικὰ συνθήματα τῶν λαῶν γίνονται συνθήματα τῶν Κυβερνήσεων τῶν Ἐνωμένων Ἐθνῶν. Οἱ Κυβερνήσεις τῆς Ἀγγλίας, τῆς Ἀμερικῆς, βλέπουν πολὺ καλά, ὅτι τὴν ἀντιαξονική νίκη θὰ τὴν κατακτήσουνε οἱ ἐπιστρατευμένοι λαοί. Γιαντὸ διακηρύσσουν, μὲ τὸ Χάρτη τοῦ Ἀτλαντικοῦ, ὅτι ὁ πόλεμος τῶν Ἐνωμένων Ἐθνῶν ἔχει ἰδεολογικὸ χαρακτῆρα.

Ὅμως καὶ στὴν ἀρχὴ ἀκόμα τοῦ πολέμου, τὰ σκοτεινὰ συμφέροντα ποσομοιοῦν. Τὸ μεγάλο χρηματιστικὸ κεφάλαιο ἐνδιαφέρεται πρωτίστως γιὰ τὴν ἐξασφάλιση μιᾶς δικιᾶς του μεταπολεμικῆς τάξης πραγμάτων. Ἐνας διάσημος Ἀγγλος συγγραφέας, σ' ἕνα βιβλίο του, ἀποκαλύπτει, ἀπὸ τότε ἀκόμα, ὅτι στοὺς κόλπους τοῦ Συντηρητικοῦ Κόμματος τῆς Ἀγγλίας ἐπάρχωνε δύο ρεύματα. Τὸ ἕνα ρεῦμα ἔχει σὰν σημαία του τὴ νίκη. Καὶ ὄλη ἡ πολιτικὴ του

6

είναι όποιαδήποτε στό σκοπόν αυτόν. Τό άλλο ρεύμα άποτελεί συνέχεια τής προπολεμικής πολιτικής που όηγγεί στη συμφωνία του Μονάχου.

Πανίσχυροι οικονομικοί κύκλοι είναι συσπειρωμένοι γύρω άπ' τό δεύτερο αυτό ρεύμα. Άν τούτο ενδιαφέρει τόσο, άν ή καπιταλιστική τάξη πραγμάτων, ύστερα άπό τόν πόλεμο, θα εξασφαλιστεί με τή νίκη των 'Ενωμένων 'Εθνών, είτε με κάποιο άλλο συνδυασμό. 'Αντίστοιχο άπό τόν ιδεολογικό χαρακτήρα που παίρνει ό πόλεμος, προτιμούν άπό τήν αντιναζονική νίκη, έναν συμβιβασμό με τόν Άξονα. Κι' όσο περισσότερο και πιο άποφασιστικά γέρνει ή πλάστιγγα τής νίκης προς τό μέρος των 'Ενωμένων 'Εθνών, τόσο πιο δυνατή γίνεται και ή πίεση, των αντιδραστικών κύκλων τής πολιτικής του Μονάχου, ένάντια στον ιδεολογικό χαρακτήρα του πολέμου. "Αν ή επαγρύπνηση του 'Αγγλικού λαού και όλων των λαών ματαιώσουν ως τό τέλος, τό συμβιβασμό, πρέπει, τουλάχιστον, να παραμεριστούνε τά αντιφασιστικά συνθήματα, πρέπει πριν τελειώσει ακόμα ό πόλεμος, να γίνουν κουρελόχαρτο οι 4 έλευθερίες, που διακηρύχθηκαν επίσημα σαν σκοποί του πολέμου. Αυτή είναι ή άποψη των συνεχιστών τής πολιτικής του Μονάχου. Οι γερες οικονομικές και πολιτικές θέσεις που κρατούν, οι Άνθρωποι του Μονάχου, οι άπίστευτες ραδιουργίες στις όποιες καταφεύγουν και κοντά σ' αυτά, ή προδοτική-άντεθνική στάση παρόμοιων πλουτοκρατικών κύκλων στις κατεχόμενες χώρες, δίνει στους κύκλους του Μονάχου μερικές έπιτυχίες.

'Από τά τέλη του 1942 και περισσότερο τό 1943 ή πλάστιγγα του πολέμου έγειρε άποφασιστικά προς τήν πλευρά των 'Ενωμένων 'Εθνών. Ταυτόχρονα άνήμοσε και ή διασπαστική έπιθεση των αντιδραστικών κύκλων, των ανθρώπων τής πολιτικής του Μονάχου μέσα στο συμμαχικό στρατόπεδο.

Τό χρόνο αυτό (1943) ό πρωθυπουργός τής Μ. Βρετανίας κάνει τις πρώτες άνοιχτές και επίσημες παραχωρήσεις στους μοναχιστές. 'Αποφυλακίζει τόν άρχηγό του φασιστικού κόμματος στην 'Αγγλία Μόσλεϋ. Μιλάει στη Βουλή των Κοινοτήτων για 'Αγγλική φιλία με τό Φράγκο. Ταυτόχρονα δηλώνει στη Βουλή πως ό πόλεμος των 'Ενωμένων 'Εθνών άρχίζει να χάνει τόν ιδεολογικό του χαρακτήρα. Τήν ίδια έποχή, ή Σοβιετική έφημερίδα Πράβδα άποκαλείπει πως

στην Ισπανία γίνονταν μυστικές συζητήσεις ανάμεσα στον Ρεμπεντρον και σε βρετανικές προσωπικότητες. Ταυτόχρονα σχεδόν ό Βρετανός λοχαγός Ντόν Στότ διαπραγματεύεται, στην Αθήνα, σαν απεσταλμένος του Βρετανικού Στρατηγείου Μ. Ανατολής, με τον Γερμανό Συνταγματάρχη Λόζε, επίθυση της Γερμανίας στα Βαλκάνια, τη συμπήξη κοινού αντισομμουνιστικού και αντισημικού μετώπου. Μιαίτες, ή συνήθειες στις άτιμες, αντισημιτικές, ούτε: ραδιουργίες, οι ίδιες οι Κομισσάρκ. Οί συζητήσεις Ντόν Στότ-Λόζε έγιναν στο σπίτι των Κομισσάρκ, δημάρχου της Αθήνας, Γερμανικών. Τότε οι μοναρχοφασιστικοί κόκκοι του «Ελληνοκ. Αιματος» έγραψαν: «Ο πόλεμος διατίνον τις Γερμανίας έληξε ούσιαστικώς και τώρα και-λαιύονται θέσεις διά πολυμοίαντων της Σοβιετικής Ένωσης».

Από το 1943 ο Βρετανός προθυλοργός, όλοια και περισσότερο, όλοια και ευχαρίστερα, έστιρενίζεται τις απόψεις των αντιδραστικών κόκκων της πολιτικής του Μονίχου. Το πρόβλημα της, με κάθε μέσο και με κάθε τρόπο, εξασφάλισης μιας καιταλιστικής τάξης πραγμάτων στην Εύρωπη, απασχολεί τον κ. Τσώρτσιλ, στην περίοδο αυτή, τουλάχιστο εξ ίσον, όσο και το πρόβλημα της εξασφάλισης της αντιχιτλερικής νίκης.

* *

«Η κατεργασμένη και χλιοβιστοποιημένη Ελλάδα, διαλέχθηκε, σαν «πειραματικό πεδίο» απ' τους Άγγλους αντιδραστικούς, για την πραγματοποίηση των σχεδίων της μεταπολεμικής επικράτησης. Υπάρχουν όλα τα στοιχεία που χρειάζονται για να αποδειχθεί, ότι τουλάχιστον από το 2ο εξάμηνο του 1943 και έδω, ή Άγγλική αντίδραση, ενδιαφέρονταν για την Ελλάδα, όχι σαν σύμμαχο, που έπρεπε να βοηθηθή για να επισπεύσει την απελευθέρωσή της, αλλά σαν χώρα, όπου έπρεπε να προετοιμαστεί το έδαφος για την μεταπολεμική επικράτηση της φανλοκρατικής ολιγαρχίας. Της ίδιας φανλοκρατικής ολιγαρχίας, που με την ίδια εύκολία, που πουλήθηκε στους Γερμανούς φασίστες, ήτανε πρόθυμη να πουληθεί στους Άγγλους μοναχιστές. (Τα στοιχεία, που παραθέτουμε στο βιβλίο αυτό, κάνουν τον ισχυρισμό αυτό απρόσβλητο από οποιαδήποτε αντίρρηση και άμφισβήτηση). Η επικράτηση αυτής της πολιτικής: θα σήμαινε

8

για τον Έλληνικό λαό: Καινούργια υποδοδύωση. Καινούργια Έθνικὴ ἐξάρτηση. Καινούργιος φασιστικὸς ἀλυσίδες. Ἀναβίωση καὶ βλοκλήρωση τῆς μοναρχοφασιστικῆς τεταρτοαυγουστιανῆς δικτατορίας. Γύρισμα πρὸς τὰ πίσω καὶ πρῶτα κῶμα μέσα στὴ φρίκη τῆς σκλαβιάς, τῆς πείνας, τοῦ ἀφανισμοῦ καὶ μέσα στὰ σκοτάδια τῆς ἀγραμματοσύνης καὶ τοῦ μσαιωνισμοῦ.

Μὰ ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἀγωνιζότανε γιὰ ἕνα μίλλον ἄξιο τῆς ἀδοθυσίας, τῆς παληκαριάς, τῶν μαρτυριῶν του καὶ τοῦ ἠρωϊσμοῦ του. Ἀγωνιζότανε γιὰ τὴν πλέρια καὶ ὀριστικὴ Ἑθνικὴ ἀποκατάσταση, γιὰ μιὰ Ἑλλάδα λεύτερη καὶ ἀνεξάρτητη, γιὰ μιὰ Ἑλλάδα ἀναθημουργημένη, σύμφωνα μὲ τὰ συμφέροντα, τὴν ἐλπίδα, καὶ τοὺς πόθους του, γιὰ μιὰ Ἑλλάδα λαϊκὴ καὶ δημοκρατικὴ, ποὺ θὰ ξερίζωνε ὀριστικὰ καὶ τελειωτικὰ τὸ φασισμό, καὶ θάβωνε τὸ δρόμο γιὰ τὴ λαϊκὴ εὐμερῖα καὶ γιὰ ἕναν ἠνώτερο Νεοελληνικὸ πολιτισμὸ. Γι' αὐτὸ δοθίθηκε γιὰ ν' ἀποκρούσει μ' ὅλη τὴ δύναμή του τὴ σκοτεινὴ συνομοσπία τῆς ντόπιας φαυλοκρατικῆς ὀλιγαρχίας καὶ τῶν συμμάχων τῆς Βρετανῶν ἀντιδραστικῶν.

Καὶ ὅπως ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐπὶ καὶ στὸ ἐξωτερικὸ, οἱ Ἕλληνες δὲ σταύρωσαν τὰ χέρια μπρὸς στὸν κίνδυνο ποὺ ἀπειλοῦσε τὴν Ἑλληνικὴ Πατρίδα. Μ' ὅλα τὰ μέσα ποὺ διέθεταν, τάχθηκαν στὸ πλευρὸ τοῦ ἠρωϊκῆ μαχόμενου Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Τιμητικὴ πρωτοπορεία στὸν πολέμου αὐτὸν ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων τοῦ Ἐξωτερικοῦ, σταθήκανε τὰ στρατευμένα Ἑλληνοπούλα, οἱ στρατιῶτες, οἱ σμηνίτες καὶ οἱ ναῦτες, οἱ ἀντιφασιστές - δημοκράτες ὑπαξιωματικοὶ καὶ ἀξιωματικοί, ποὺ ἀποτελοῦσαν τὸ σύνολο σχεδὸν τῶν Ἑλληνικῶν ἐνόπλιων δυνάμεων τῆς Μ. Ἀνατολῆς.

Ὁ ἐπίροχος αὐτὸς ἀγῶνας, τῶν ἐνόπλιων μαζῶν δυνάμεων τοῦ ἐξωτερικοῦ, πλαστογραφήθηκε καὶ δυσφημήθηκε ἀπὸ ἐκείνους ποὺ πλαστογραφοῦσαν καὶ δυσφημίζαν χρόνια ὀλόκληρα τὸ θρυλικὸ Ἑλληνικὸ Κίνημα ἀντίστασης.

Οἱ ἴδιοι μαῦροι ἀνθρωποὶ, οἱ ἀσχητῆς καὶ οἱ ἰπὸντες τοῦ Ἐθνικο-ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα—ὅπως ἀποκαταλείσθηκαν μὲ τὸ στόμα τοῦ κ. Παπανδρέου, —πύρροι ἀπὸ κινισμό καὶ ὑποκρισία—πλάστηκαν ἀπ' τὰ γεγονότα τοῦ Ἀπρίλη τοῦ 1944, στὴ Μ. Ἀνατολή, ἀπὸ τὰ γεγονότα, ποὺ οἱ ἴδιοι τὰ προκάλεσαν, καὶ σκόρπισαν παντοῦ τὸ φέμμα, τὴ συνομοσπία, τὴ δειστροφή, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ ἀμαυρώσουν

έτσι τίπο και ιερό και ένδοξο άγώνα, έναν άγώνα, που χιλιάδες χρό-
νια να περάσουν, θά μπει σ'έν μεγάλο λαμπρό διαμάντι, μέ τα στο-
θαμπωτικά σύμβολα του έθνους του Έλληνικού Λαού γιά την Έθ-
νική Λευτεριά, τή Λαΐο, Κοινωνία, τήν Έθνική Άνεξαρτησία.

Τώρα, που συμπληρώνεται ένας χρόνος από τα γεγονότα του Ά-
πριλ 1944, νόμισα χροιάς μου να γράψω όσα ξέρω, γιά τ'έ γεγο-
νότα αυτά, μέ τήν έλπίδα πού θά βοηθήσω έτσι να φωτισθούν μέ
τήν αλήθεια μερικές άγνωστες σελίδες του Έλληνικού Άντιφασι-
στικού Έρωϊσμού, που γράφτηκαν από τά στρατευμένα Έλληνό-
πουλα, που ύπηρετούσαν στίς Μονάδες τής Μ. Άνατολής. Σ' αυτούς
τούς ήρωες και μάρτυρες, που άρροπεθαίνουνε, κλεισμένοι ακόμη
μέσα στά έξοντωτικά στρατόπεδα τής Άφρικής, σ' αυτούς που οί
σύμμαχοί μας Βρεταννοί τους μεταχειρίζονται σαν δούλους, στά
σκλάβοπάζαα τής Άφρικής, σ' αυτούς τους ακατάβλητους άντιφασι-
σιστες μαχητές που τίποτα δέ στάθηκε ικανό να τους λυγίσει και
να τους άποτραβήξει από τόν άντιφασιστικό άγώνα, άφιερώνω τό
βιβλίο μου αυτό.

Άπριλ 1945

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΜΟΝΑΡΧΟΦΑΣΙΣΤΙΚΕΣ ΡΑΔΙΟΥΡΓΙΕΣ
ΚΑΙ ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Φυγάδες και σωτήρες

Ἀπρίλης τοῦ 1941. Συνθηκολόγηση τῶν στρατηγῶν τῆς μοναρχοφασιστικῆς δικτατορίας καὶ φυγὴ τοῦ Γλύξμπουργκ καὶ τοῦ περιβάλλοντός του ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ στὴν Κρήτη, στὴ διάρκεια τοῦ ταξιδιοῦ, συγκροτεῖται ἡ νέα Κυβέρνηση τῆς «Λότου Μεγαλειότητος». Ὁ κ. Τσουδερός πρόεδρος. Μέλη οἱ τεταρτοσυγυστιανοὶ ὑπουργοί, Μανιαδάκης, Κοτζιάς, Δημητράτος, Νικολοῦδης καὶ Σία.

Φτάνουν στὴν Κρήτη. Ὁ λαὸς τῆς ἠρωϊκῆς μεγαλονήσου ἀνάστατος ἀπὸ τὴν προδοσία, ἀφίνει τὴν ὀργή του νὰ ξεσπάσει ἀπάνου στὸ κεφάλι τοῦ ὑποστρατήγου Παπαστεργίου, διοικητῆ τῆς Μεραρχίας Κρητῶν. Τὸν εἶδαν σὰν ὑπεύθυνον τῆς παράδοσης στοὺς Γερμανοὺς τῆς Μεραρχίας τῶν Κρητῶν καὶ τὸν ἐσκότωσαν. Ὁ Μανιαδάκης κατατρομαγμένος φεύγει πρῶτος ἀπ' τὴν Κρήτη. Ὁ Τσουδερός προσπαθεῖ νὰ προσεταιρισθεῖ τοὺς ἀποτάκτους δημοκρατικοὺς αξιωματικούς, πού ἡ μοναρχοφασιστικὴ προδοσία τοὺς ἀπέκλεισε ἀπὸ τὸ δικαίωμα καὶ τὴν τιμὴ νὰ πολεμήσουν γιὰ τὴν Πατρίδα. Δὲν περνᾶ οὔτε μῆνας καὶ οἱ Γερμανοὶ, κύριοι πιά τῆς ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδας, ἐξαπολύουν τὴν ἐπίθεσή τους γιὰ νὰ ἐκπορθήσουν καὶ τὴν Κρήτη. Μὲ τὴν πτώση τῶν πρώτων Γερμανῶν ἀλεξιπτωτιστῶν, τὸ Μάη, ὁ Γλύξμπουργκ καὶ ὁ Τσουδερός ἀναχωροῦν ἀπὸ τὴν Κρήτη γιὰ τὴν Αἴγυπτο. Σὲ λίγες μέρες τοὺς ἀκολουθοῦν οἱ ὑπουργοὶ τοῦ Τσουδεροῦ κι' οἱ Αὐλικοί.

Ἔτσι σώθηκαν οἱ φυγάδες. Ἄς δοῦμε τώρα πῶς σωθήκανε τὰ ἑλληνικὰ πολεμικὰ καράβια.

Ὁ ναύαρχος Σακελλαρίου ἐφυγε μὲ τὴν Κυβέρνηση Τσουδεροῦ. Ὁ ἀρχηγὸς Ναυστάδμου, μὲ τὸ πιστόλι στὸ

12

χέρι, απειλούσε και έστελνε στο διάβολο αξιωματικούς και ναύτες που πήγαιναν να του ζητήσουν οδηγίες για απόπλου. Ο διοικητής της Βάσης Όποβρυχιών, για να παρεμποδίσει τον απόπλου των Όποβρυχιών, διέταξε το διαχειριστή να μην έφοδιάσει τα Όποβρύχια με τρόφιμα και παρότρυνε τα πληρώματα να μείνουν στην 'Ελλάδα. Ο διοικητής της Ψυταλείας, διατάσσει τον «'Αβέρωφ» να μη βγει έξω απ' τα φράγματα και γυρίζει τα πυροβόλα έναντιον του σκάφους. Παρέδωσε το Όχυρο ανέπαφο στους Γερμανούς. Ο διοικητής Αίγινης απειλώντας ναύτες και αξιωματικούς, απαγόρευσε την καταστροφή των Όχυρων της Αίγινας, τονίζοντας πως τα Όχυρά ανήκουν πιά στο στρατό κατοχής. Ο διοικητής των Όχυρων 'Αράξου, απείλησε, με το περίστροφο, τους ναύτες πως θα τους σκοτώσει γιατί αποπειράθηκαν να καταστρέψουν τα πυροβολεία.

Τέτοιοι ήταν οι ήρωες βαθμούχοι του μοναρχοφασισμού, ή 5η γερμανική φάλαγκα μέσα στο πολεμικό ναυτικό. Βάλανε όλα τους τα δυνατά να ολοκληρώσουν το έργο των συντρόφων τους στην προδοσία, στρατηγών. Έκαναν ό,τι μπορούσαν για να παραδώσουν στον έχθρο, ανέπαφα, βάσεις και Όχυρά, καράβια και πληρώματα. 'Απέτυχαν στην προδοτική αυτή προσπάθεια, εν μέρει μόνο. Τα περισσότερα Όχυρά παραδόθηκαν ανέπαφα. Μά τα καράβια, σώθηκαν τα πιο πολλά. Σώθηκαν χάρη στο φλογερό πατριωτισμό των πληρωμάτων, χάρη στην πρωτοβουλία τους, στο θάρρος τους και στην αυτοθυσία τους. Στον «'Αβέρωφ», εξεγέρθηκε το πλήρωμα, έδιωξε με τη βία τον Υπαρχο του καραβιού, που είχε καλέσει σε συγκέντρωση το πλήρωμα και το παρότρυνε να παραδώσει το καράβι στους Γερμανούς, είτε να το βουλιάξει. Ναύτες και τίμιοι κατώτεροι αξιωματικοί έδεσαν κι' έκλεισαν στο μπαλαούρο τους πεμπτοφαλαγγίτες συνενόχους του Υπάρχου και πήραν το καράβι και το έσωσαν. Το ίδιο έγινε στα πιο πολλά πολεμικά που σώθηκαν.

Μιά μερίδα αξιωματικοί, οι τίμιοι και οι άληθινοι πατριώτες, συνεργάστηκαν με τα πληρώματα για τη σωτηρία των καραβιών. Οι μοναρχοφασίστες-πεμπτοφαλαγγίτες μέσ' στο Ναυτικό, άλλοι έγκαταλείψανε τα καράβια παροτρύνοντας τα πληρώματα να τους μιμηθούν, κι' άλλοι κλειστήκανε στα μπαλαούρα και οδηγήθηκαν με τη βία στη Μ. 'Ανατολή.

Έτσι σώθηκαν ο «'Αβέρωφ», ο «'Ηφαιστος», ο «'Α-

ετός», ὁ «Πάνθηρας», ὁ «Ἰέρακας», ὁ «Κουντουριώτης», ἢ «Ὀλγα», τὸ «Σπέτσαι», ἢ «Σφενδόνη», ἢ «Νίκη», ὁ «Κατσώνης», ἢ «Ἀσπίδα», ὁ «Παπανικολής», ὁ «Νηρέας», ὁ «Τρίτωνας», ὁ «Γλαῦκος» κ.λ.π.

Πιστεύω πὼς κανένας δὲν εἶχε διδάξει στὰ πληρώματα πὼς «ὅταν ἡ διαταγή εἶναι προδοτικὴ ἢ ἀπειθαρχία εἶναι καθήκον». Ἡ ἐξέγερση τῶν πληρωμάτων ἦταν αὐθόρμητη. Ξεπήδησε ἀπὸ τὸν ἄβολο πατριωτισμὸ ἀπλῶν ναυτῶν καὶ τίμιων ἀξιωματικῶν, ποὺ ἦταν γνήσια παιδιὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Αὐτὴ ἡ πρώτη ἐξέγερση στὸ Ναυτικὸ, ποὺ ἐγίνε ταυτόχρονα μὲ τὴν κατάρρευση, ἔσωσε τὸν πολεμικὸ μας στόλο.

Πὼς συγκροτήθηκαν οἱ ἐνοπλες δυνάμεις Μέσης Ἀνατολῆς

Ὅταν στίς 2 τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1941 ἔφτασε καὶ ὁ τελευταῖος ὑπουργὸς τοῦ κ Τσουδεροῦ στὴν Ἀλεξάνδρεια, ὁ κ. Δημητρακάκης, συνοδεύονταν ἀπὸ 23 ἀξιωματικούς 65 ὑπαξιωματικούς καὶ στρατιῶτες. Αὐτὲς ἦταν στὸ σύνολό τους οἱ στρατιωτικὲς δυνάμεις ποὺ περίσσωσε ἡ Κυβέρνηση τοῦ Τσουδεροῦ, φεύγοντας ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Στὴν Αἴγυπτο ὑπῆρχε τότε κι' ἓνα τάγμα ἀπὸ Δωδεκανησίους κι' Αἰγυπτίωτες Ἕλληνες, μὲ 600 περίπου ἄνδρες καὶ ἀξιωματικούς. Καὶ συγκεντρώθηκαν ἐκεῖ ἐπίσης τὰ πληρώματα τῶν πολεμικῶν μας καραβιῶν. Χωρὶς τοὺς ναυτεὲς καὶ ἀξιωματικούς, ποὺ ἔσωσαν τὰ πολεμικὰ καράβια, ἡ συνέχιση τοῦ πολέμου τῆς Ἑλλάδας ἐναντίον τοῦ Ἀξίονα θὰ ἦταν σχῆμα λόγου καὶ τίποτα περισσότερο.

Οἱ ἐνοπλες ἐλληνικὲς δυνάμεις τῆς Μ. Ἀνατολῆς, συγκροτήθηκαν μὲ βάση τὰ ἐλληνικὰ πολεμικὰ καράβια καὶ τὰ πληρώματα ποὺ τὰ διέσωσαν. Ἦτσι μονάχα, ἡ Ἑλλάδα μπόρεσε νὰ συνεχίσει τὸν πόλεμο κατὰ τοῦ Ἀξίονα ἀπὸ τὴν πρώτη κι' ὅλας μέρα μετὰ τὴν κατάρρευση.

Λίγο ἀργότερα συγκροτήθηκε καὶ στρατὸς τῆς ξηρᾶς καὶ ἀεροπορίας. Τὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου ἦταν οἱ τροφὸδοτεὲς τοῦ στρατοῦ σὲ ἄνδρες. Μὲ βάρσανα καὶ μὲ κινδύνους, οἱ νησιῶτες μας κατῴρθωναν νὰ δραπετεύουν ἀπὸ τὰ νησιά τους. Καὶ ὕστερα ἀπὸ πολλὲς τυλαπωρίες ἔφταναν στὴ Μ. Ἀνατολή. Ἐκεῖ, γυναῖκες καὶ γερῶντοι καὶ παιδιὰ κλεινότουσαν σὲ πρόχειρα στρατόπεδα προ-

πύλων. Οι Ικαιοί να φέρουν όλα κατατάσσονται στο στρατό. Μ' αυτό το όλοικό με άργότερα με επιστράτευση απ' τους Αιγυπτίους. Έλληνες συγκροτήθηκαν ή 1 και οι 11 ελληνικές ταξιαρχίες και οι μοίρες της Αεροπορίας.

Τα Έλληνόπουλα πέρασαν το παρόν, στη Μ. Ανατολή, καταταχθήκανε στο στρατό με το σκοπό να παλέψουν. Ακόμα ήταν ο κόπος των στρατιωτών. Γι' αυτό πήγαν μάνας κι' αδερφές, γυναίκες και παιδιά στα προσφυγικά στρατόπεδα της Αφρικανικής έρημου, είτε στην Ελλάδα.

Ένας τέτοιος στρατός, με τέτοιο θαυμάσιο έθνος όλο, μπορούσε σύντομα να γυμναστεί και να οδηγηθεί στη μάχη. Όμως δεν έγινε αυτό. Δεν έγινε γιατί ο Γλωμπουργκ κι' η Κυβέρνησή του, δεν είχαν πραγματικό σκοπό να συνεχίσουν τον πόλεμο με τα μέσα που διέθεταν. Ο στρατηγός, που πρώτος διορίστηκε στη την Κυβέρνηση αρχηγός του στρατού, με εμπνευσμένη ή-μερήσια διαταγή του, γνωστοποιεί στους στρατιώτες ότι εκεί Έλληνες αρκετά πάλεψαν. Τώρα δεν ήρθαμε έ-βα να φτιάξουμε στρατό για πόλεμο. Άλλως μονάχα δεν στρατεύαμε για τις παρελάσεις και για να εξα-μετάλλουμε την τάξη στην Ελλάδα, ύστερα από τον πό-λεμο. Έπί κεφαλής των μονάδων διορίζονται απόλυτοι στρατηγί, μοναρχοφασίστες τεταρτοαγωνιστές, που ούτε άλλο σκέφτονταν και ήθελαν παρά να παλέψουν.

Οι στρατιώτες κι' όσοι δημοκρατικοί αξιωματικοί ό-περατίσαν στο στρατό, άκουνε με αγανάκτηση αντίπο-λεμικές και αντιδημοκρατικές θεωρίες, που τότε κά-νων έπισημα, φρικτούς μονάδων. Σύμφωνα με τις θεω-ρίες αυτές ο Έλληνικός Λαός δεν είναι έτοιμος για πλήρεις ελευθερίες και πρέπει να κυβερνηθεί δικτα-τορικά.

Οι Έλληνες πολεμιστές, βλέπουν να ξετυλίγονται από τα μάτια τους οι πιο άπληστες μοναρχοφασι-στικές δολοφονίες. Μερικοί, μεγάλης όλης, μοναρχο-φασιστικοί απειθόντες απεικρίνονται γύρω από τον βασιλιά Πάτρο και συζητούν κατά του Γεωργίου. Απογοητεύουν συνδέσμους αξιωματικών μέσα στο στρα-τό. Πρωτόπολλα υπογράφονται. Κινήματα προετοιμά-ζονται. Γι' ένα πράμα μόνο δε σκοτίζονται ο Γλω-μπουργκ και οι Αδελφοί του και οι Αδελφοί του Πά-τρο και η βασιλική Κυβέρνηση. Γι' τον πόλεμο. Ή δια-

15

τυπωμένη επίσημα, σε ημερήσια διαταγή, άποψη του άρχηγού του Στρατού, δεν ήταν άτομική του μόνον άποψη. Ήταν γραμμή και σχέδιο του μοναρχομεταξικού φασισμού, που άφού, διά μέσου των στρατηγών του, παράδωσε την Ελλάδα στο Χίτλερ, με το ύπόλοιπο των δυνάμεών του, που έφερε στο έξωτερικό, συνέχιζε τις αντιπολεμικές κι' άντεθνικές ραδιουργίες.

Ύδρυση της Α.Σ.Ο.

Οι στρατιώτες και οι δημοκρατικοί αξιωματικοί άγανακτούν για όλ' αυτά. Είναι άνίκανοι όμως να άντιδράσουν στις άρχές. Μακριά άπ' τον Έλληνικό Λαό και την πολιτική όργάνωσή του, άκαθοδήγητοι, νοιώθουν την άνάγκη και την ύποχρέωση να μη γίνουν, άθέλητα, τά όργανα της μοναρχοφασιστικής άντεθνικής συνωμοσίας. Άνάμεσά τους είναι μερικοί κομμουνιστές. Σ' αυτούς άνήκει ή τιμή ότι όργάνωσαν την άντίσταση του στρατού στις μοναρχοφασιστικές ραδιουργίες. Μιά μικρή κομμουνιστική όμάδα, στην άρχή, τον Όκτώβρη του 1941, σηκώνει τη σημαία του πολέμου για τη λευτεριά. Σε λίγους μήνες, σε πολλές μονάδες συγκροτούνται άντιφασιστικές όμάδες. Κι' όλες μαζί αυτές αποτελούνε την Άντιφασιστική Στρατιωτική Όργάνωση (Α.Σ.Ο.). Το πρόγραμμα της Α.Σ.Ο. είναι άπλό και καθάρó :

1) Άγώνας για την άνάπτυξη του στρατού, την τεχνική κατάρτισή του, την άντιφασιστική διαπαιδαγώγησή όπλιτών κι' αξιωματικών και τη συμμετοχή στον πόλεμο.

2) Πάλη κατά των δικτατορικών μεθόδων που εφαρμόζονται σε βάρος των στρατευμένων και για τη δημοκρατοποίηση του στρατού.

3) Άντίσταση στις προσπάθειες του μοναρχοφασισμού να χρησιμοποιήσει τις ένοπλες δυνάμεις του έξωτερικού για την μεαπολεμική του έπικράτηση στην Ελλάδα.

Μ' αυτό το πρόγραμμα ιδρύθηκαν σε λίγο και στα άλλα όπλα, άντίστοιχες άντιφασιστικές όργανώσεις : Η Άντιφασιστική Όργάνωση του Ναυτικού και ή Άντιφασιστική Όργάνωση της Άεροπορίας.

Άίγον καιρό μετά την ίδρυση της Α.Ο.Σ., άποκαλύπτεται άντιδραστικό κίνημα στο στρατό, με σκοπό την ά-

15

νατροπή του Γεωργίου και την ενθρόνιση του Πέτρου. Ο ναύαρχος Σακελλαρίου είναι ο, απ' τα παρασκήνια, αρχηγός του αντιδραστικού κινήματος. Ο Τσουδερός, την εποχή εκείνη, δεν ήταν όσο χρειαζότανε «δυναμικός». Έπρεπε να ανατραπεί. Και άφου ο Γεώργιος δεν συμφωνούσε με το σχέδιο αυτό, του Σακελλαρίου, έπρεπε να ανατραπεί κι αυτός. Κατόπι, με τον Πέτρο βασιλέα, και το Σακελλαρίου αρχικαγκελάριο, θα διώχονταν από τις ένοπλες δυνάμεις κι' οι λίγοι δημοκρατικοί αξιωματικοί που υπηρετούσαν. Έτσι ή 4η Αύγουστοι θα ξαναζωντανεύε ολόκληρη, στην Αίγυπτο.

Μπροστά στον κίνδυνο αυτόν, η νεοϊδρυμένη Α.Σ.Ο. κάνει την εμφάνισή της. Κόλλει τους στρατιώτες ν' άγριψουν και να τσακίσουν τους κινήματιες, αν τολμήσουν να έκδηλωθούν. Απ' τη στιγμή αυτή, τ' παιχνιδι ήταν χαμένο για τους κινήματιες. Ο Πέτρος, που τ' βλέπει καθαρά αυτό, καταγγέλλει ο ίδιος τή συνωμοσία. Το πραξικόπημα ματαιώθηκε.

Άτέλειωτες ραδιουργίες του μοναρχοφασισμού

Απο τήν πρώτη εμφάνιση τής Α.Σ.Ο. και τήν οικτρή άποτυχία του αντιδραστικού πραξικοπήματος καταταράχθηκαν οι μοναρχοφασιστές. Όμως δεν άπογοητεύθηκαν. Άφου ο στρατός σήκωνε κεφάλι, άφου ήθελε να πολεμήσει, άφου δεν έστεργε να γίνει ένας «στρατοουλάκος για τις παρελάσεις και για τήν έξασφάλιση τής μεταπολεμικής τάξης στην Έλλάδα», αλλά φιλοδοξούσε να σταθεί στο πνεύμα των σκοπων του πολέμου, όπως έπίσημα διακηρύχτηκαν από τους άρχηγούς των Ένωμένων Εθνών, σαν στρατός αντιφασιστικός, καλύτερα να μην ύπάρχει. Αυτό ήταν τ' πατριωτικό!!! συμπέρασμα που έβγαλαν οι φαυλοκράτες ραδιοϋργοι ύστερα από τήν άποτυχία τής πρώτης «πατριωτικής» έξόρμησής τους. Και καταστρώνουν τώρα άλλο σχέδιο. Τότε (δευτερο έξάμηνο του 1942) καλούνται σ' έπιστράτευση δυο ήλικίες από τους Αίγυπτιώτες Έλληνες. Αν άποτύχει ή έπιστράτευση, δίνεται ένα γερό χτύπημα στην έλληνική πολεμική προσπάθεια. Οι λίγες στρατιωτικές δυνάμεις, που ύπρχαν τότε, είναι άνυπολόγιστες μπροστά στα μάτια των Συμμάχων. Έξ άλλου ή ματαίωση τής έπιστράτευσης θα μεγάλωνε τή δυσπιστία του Συμμαχικού Στρατηγείου, δυσπιστία που είχε τήν άρχή της

17

στη συνθηκολόγηση και θα επιδρούσε αρνητικά στο πολεμικό φρόνημα των στρατιωτών. Και τρίτο, θα γινόταν προσπάθεια να φορτωθεί στην Α.Σ.Ο. η αντιπολεμική ραδιουργία για ματαίωση της επιστράτευσης.

Μιά «καλοδουλεμένη» προκήρυξη, που κυκλοφόρησε στις Έλληνικές παροικίες της Αιγύπτου και σταλθηκε ταχυδρομικώς και στη στρατιωτικές μονάδες, ανταποκρινόνταν και στους τρεις αυτούς σκοπούς. Νά, το περιεχόμενο της πεμπτοφαλαγγίτικης αυτής προκήρυξης :

«Ο Έλληνισμός της Αιγύπτου έγινε το αντικείμενο της πιο αίσχρης και άτιμης εκμεταλλεύσεως, των στρατοκρατών συμφεροντολόγων, που ήρθαν απ' έξω πειναλέοι για να καθήσουν επάνω μας σαν βδέλες και να στραγγίσουν το αίμα μας. Και ύστερα από μία μελοδραματική απόστροφή προς τις Έλληνίδες Μητέρες, που τις καλούσε να μη στείλουν τα παιδιά τους στο στρατό, γιατί όλα τα φάει ο Χάρος, η πεμπτοφαλαγγίτικη προκήρυξη κατέληξε : «Κανείς δεν πρέπει να παρουσιασθεί. Κανείς, μα κανείς απολύτως».

Οι μοναρχοφασίστες, αφού τύπωσαν και κυκλοφόρησαν την προκήρυξη αυτή, άρχίζουν δημοσιογραφική καμπάνια εναντίον της Α.Σ.Ο. Κατηγορούν την Αντιφασιστική Οργάνωση ότι αυτή εξέδωσε και κυκλοφόρησε την προκήρυξη. Διατάσσονται ανακρίσεις που άρχίζουν με μεγάλο ζήλο και σε λίγο, σταματούν απότομα. Από τις εμπιστευτικές εκθέσεις των αξιωματικών της στρατιωτικής δικαιοσύνης, που έκαναν τις ανακρίσεις, προέκυψε ένοχη γνώση «προσωπικότητων» με μεγάλα αξιώματα. Οι κύκλοι του Πατριαρχείου 'Αλεξανδρείας, που είχαν στενές σχέσεις με το ναύαρχο Σακελλαρίου, ο μοναρχοφασίστας μητροπολίτης Γάντας, το Προξενείο 'Αλεξανδρείας και άλλοι μεγαλόσχημοι είναι μπλεγμένοι στη βρωμοδουλειά αυτή. Αυτός είναι ο λόγος που ανάγκασε το υπουργείο Στρατιωτικών να διατάξει το σταμάτημα των ανακρίσεων. Στην αρχή οι Άγγλοι δείχνουν πως δυσαρεστούνται για το απότομο σταμάτημα των ανακρίσεων. Γρήγορα όμως κάνουν στραβά μάτια. Ένας έφετης, με μερικές δεκάδες χρόνια εθόκιμη δικαστική υπηρεσία, όταν διάβασε τα πρώτα στοιχεία της δικογραφίας, που πρόλαβε να συγκεντρώσει, είχε πει : «Στην υπόθεση αυτή είναι αναμειγμένη και η βασιλική οικογένεια και η Γκεσταπό».

2

18

Φουντώνει ο αντιφασιστικός αγώνας

Ἡ λύσσα τῶν μοναρχοφασιστῶν, πού τοὺς ὀδήγησε στὴν καθαρὴ πεμποφαλαγγίτικη ἐνέργεια, ἐνάντια στὴν ἐπιστράτευση, ἔχει καὶ μιὰ ἄλλη αἰτία. Ἀπ' τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1942 ἡ Α.Σ.Ο. πραγματοποιεῖ τὴν πρώτη ἐπιτυχία τῆς στὸν ἀγῶνα γιὰ τὸ ξεκαθάρισμα τῶν ἐνόπλων δυνάμεων ἀπ' τὰ φασιστικά-ἀντιπολεμικά στοιχεῖα καὶ γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τοῦ στρατοῦ.

Δυὸ μῆνες ὕστερα ἀπ' τὴν ἀποκάλυψη καὶ τὴ ματαίωση τοῦ πρώτου μοναρχοφασιστικοῦ πραξικοπήματος, καὶ συγκεκριμένα στὶς 18 τοῦ Μάρτη τοῦ 1942 ὁ Γεώργιος καὶ ὁ Τσουδερός, ἐπιστρέφουν ὀπὸ τὸ Λονδίνο στὴν Αἴγυπτο. Τὸν Ἀπρίλη, ἐπισκέπτονται καὶ οἱ δυὸ τὴν 1 ταξιαρχία στὸ στρατόπεδόν τῆς στὴ Συρία. Μένουν ἐκεῖ 2 βδομάδες περίπου καὶ γιορτάζουν τὸ Πάσχα μαζί μὲ τὸ σαρατό. Οἱ φαντᾶροι ἐπωφελοῦνται ἀπ' τὴν παρουσία τοῦ πρωθυπουργοῦ καὶ καταγγέλλουν μιὰ ὀλόκληρη σειρά ἀπὸ ἀντιπολεμικὲς καὶ πεμποφαλαγγίτικες ἐνέργειες, ἀνώτερων ἀξιωματικῶν.

Ἡ πεμποφαλαγγίτικη ζήτησις μερικῶν εἶχε ξεπεράσει κάθε ὄριο. Ἐπίλαρχος, ὀρασκιστὴς τοῦ δικη-τῆ τῆς 1 ταξιαρχίας, προπαγάνδιζε τὴ λιποταξία. «Καλύτερα νὰ διαλυθεῖ ὁ στρατὸς παρά νὰ γίνῃ κομμουνιστικός». Αὐτὸ ἦταν τὸ γενικὸ μοτίβο τῶν μοναρχοφασιστῶν. Θές γιατί οἱ καταγγελίες ἦταν πολλές, συγκεκριμένες καὶ χειροκλαυτῆς, θές γιατί ἡ πραξικοπηματι-κὴ ἀπόπειρα τοῦ Γενάρη ἀνησούχησε τὸ Γεώργιο καὶ τὸν Τσουδερό, γίνονται στὸ στρατόπεδον οἱ πρώτες ἐπίσημες δηλώσεις, ὅτι οἱ κομμουνιστὲς δὲν βρίσκονται σὲ διωγμό, καὶ ταυτοχρόνως ἀντικαθίστανται οἱ πὸ ἀδιάλλακτοὶ καὶ προκλητικοὶ φασίστες δικητῆς.

Ὁ γιορτασμός τοῦ Πάσχα, στὴν ταξιαρχία, παίρνει ξεκάθαρα ἀντιφασιστικὸ χαραχτήρα. Παντοῦ ἀκούονται ἀντιφασιστικὰ συνθήματα: «Κάτω ὁ φασισμός!» «Θάνατος στοὺς φασίστες-πεμποφαλαγγίτες!» «Μέτωπο ἀντιφασιστικό!», φωνάζουν θορυλλῆ οἱ φαντᾶροι.

«Στὸ Μέτωπο!

Ὁ Ρόμελ εἶχε ξεπεράσει τὴν ἐπίθεσή του μὲ πρῶτο ἀντικειμενικὸ σκοπὸ τὴν εἰσβολὴ στὴν Αἴγυπτο. Ὅσο μαθαίνουν πὺς προχωρεῖ, οἱ στρατιῶτες μας, κάθονται σ' ἀναμμένα κάρβουνα. Ζητῶν νὰ πῶν στὸ μέτωπο, νὰ πολεμήσουν. Στὴν ἐκκλησιά, στὸ σουσίτιο, στὶς ἀ-

σκήσεις, στις ώρες της ανάπαυσης, ακούεται από χιλιάδες στόματα το σύνθημα: «Στό μέτωπο!»

Μιά φάλαγγα Νεοζηλανδική κατευθύνεται προς το μέτωπο. Περνά από το στρατόπεδο της Έλληνικής ταξιαρχίας. Οι φαντάροι σκαφαλώνουν στα καμήνια. Είναι πολλοί και γίνονται άνημποί. Ο Νεοζηλανδός φαλαγγάρχης σταματά τη φάλαγγα. Μαθαίνει τι συμβαίνει. Μιλᾷ συγκινημένος στους φαντάρους. Υπόσχεται πως θα εισηγηθεί τη μεταφορά της Έλληνικής ταξιαρχίας στο Μέτωπο και ζητά απ' τους στρατιώτες μας να κάνουν λίγη ύπομονη. Πολλοί πείθονται και κατεβαίνουν. Άρκετοί μένουν. Οι Νεοζηλανδοί τους παίρνουν μαζί τους. Τα ήρωικά ατά παιδιά πολέμησαν παντού, όπου πολέμησε η Νεοζηλανδική ταξιαρχία. Και διαπρίθηκαν παντού. Λιγότεροι απ' τους μισούς γύρισαν ζωντανοί. Οι άλλοι γράψαν με το αίμα τους στην έρημο μια νέα ένδοξη σελίδα στην ιστορία του Έλληνικού ήρωισμού.

Η συναδέλφωση στα δίπλα και στη μάχη σφυρηλατεί ακατάλυτους δεσμούς φιλίας. Πραγματικά οι Έλληνες κι' οι Νεοζηλανδοί, στη Μ. Ανατολή, ήταν οι πιο γερμανικοί φίλοι. Θιάνει ο Νεοζηλανδός φαντάρος η άξια μαρτυρία να ακούσει ότι είσαι Έλληνας για να θυσιάσει για σένα. Το ίδιο και οι Έλληνες φαντάροι για τους Νεοζηλανδούς.

Η αλληλοεκτίμηση αυτή και αλληλοβοήθεια σφυρηλατήθηκε όχι μονάχα στα πεδία των μαχών, αλλά και πριν από τις μάχες κι' ύστερα απ' αυτές. Πηγάζει από τη βαθειά αντιφασιστική συνείδηση του Νεοζηλανδού και του Έλληνα φαντάρου και από την κοινή παλλημαρτιά τους.

Το Άλαμίν

Ός τον Οκτώβρη του 1942 η στρατιωτική κατάσταση ήταν κρίσιμη στη Μ. Ανατολή, για τα συμμαχικά δίκλα. Ο Ρόμμελ είχε φτάσει στο Άλαμίν. Η Αίγυπτος απειλούνταν άμεσα. Η διώρυγα του Σουέζ, αν έπεφτε στα χέρια των Γερμανών, θα δημιουργούσε πλεονεκτική κατάσταση για αυτός και έξαιρετικά σημαντικές δυσκολίες για τα Ένωμένα Έθνη. Η μάχη της Αιγύπτου ήταν μάχη του παγκόσμιου αντιφασισμού. Το Άλαμίν ήταν το Στάλινκραντ της Μ. Ανατολής. Έτσι το έβλεπαν το ζήτημα οι στρατιώτες μας. Γι' αυτό φε-

20

νάζανε εστώ μέτωπο! εστώ μέτωποι! Οι μοναρχοφασίστες, φυσικά είχαν διαφορετική αντίθετη άποψη. Στην κρίσιμη για την τύχη του πολέμου, στιγμή, κινητοποιείται ο μοναρχικός στρατιωτικός σύνδεσμος. Άφορμή ή αντικατάσταση μερικών απόλυτων μοναρχικών διοικητών από εμπειροπλούσιους δημοκρατικούς αξιωματικούς. Στά μέσα του 'Ιούνη του 1942 ο διοικητής της 1 ταξιαρχίας, με άναφορά του, καταγγέλλει ότι 7 αξιωματικοί του συντάγματος πυροβολικού, υπέβαλαν θραυκτική παραίτηση. Το όπουργείο Στρατιωτικών κάνει προσπάθεια να τους μετακρίσει, τος κώκου. Η κίνηση για παραίτηση, ήταν πολύ εδρότερη. Οι ίδιοι κώκοι, που προετοιμάζαν τώ αντιδραστικό προζικόγραμμα τώ Γενάρη του 1942 καθοδηγούσε και την κίνηση αυτή. Η παραπομπή τών 7 λιποτακτών στω στρατοδικείο, βάσει προσωρινά φραγμό στη διαλυτική επίθεση του πεμτοφαλαγγίτικου μοναρχισμού. Η Κυβέρνηση του Τσουδερού αναγκάζεται να χρησιμοποιήσει περισσότερα δημοκρατικά στελέχη και μονάδες. Σύντομα ο στρατός είναι ετοιμοπόλεμος.

Στις αρχές του Σεπτεμβρίου του 1942 ή 1 Έλληνική ταξιαρχία προωθείται στην πρώτη γραμμή. Στά τέλη του Οκτώβρη ή Έλληνική ταξιαρχία, ύστερα από συμμετοχή της σε πολλές επιχειρησιακές επιχειρήσεις, διατάσσεται να άκουσει. Πολλοί από τούς άνδρες της είναι εμπειροί μαχητές, πολεμιστές και νικητές στην Άλβανία. Άσται άπειλούνε την φυχή και τη μαχητική γραμμή της ταξιαρχίας. Άν σταματήν μπορούσά σί τίποτα. Τώ πικρό νερικόβια, οι άλληπόλληλες σειρές τών ασφαλιστεγμάτων δέν μπορούν ν' άναφέρουν την όρμη τών Έλλήνων στρατιωτών. Άσται άπό την κώλωση της φυσικής, τώ προελαδουε τώ πικρό φραγμό τών Γερμανών και 'Ιταλών, οι Έλληνες άσέγουν όρρα. Προχωρούε. Ο όχθρός άκουσίζται. Ο αντικειμενικός σκοπός πραγματοποιείται. Άσται οι φανταροι συνεχίζουε την άσέση των. Την 1ην του Νοέμβρη νάε άπώτικη έξόρμη. Τη βάση, τώ προεβάλλεται άπό μια έιλοχία της 2ης ταξιαρχίας, την άπρασίζουε διακαλύπτουε 'Ιταλοί. Άσται οι φανταροι προχωρούε. Συνεχίζουε την έσέση τώε και τώην διατάσσουε να συμμετάσχουε στην άσέση όρραδύ άσώουε στωε ιταλική πυροβολεία. Η 1η ταξιαρχία.

Τώ την 11ην όρρη πολέμουε κι' οι γαλλικές ενότητες τώε της Γαλλίας και οι βρετανικές ενότητες. Η μό-

χη του 'Αλαμίνου περιέλασε. Ο Ράιφελ επικριτικώς ανα-
νηγήθηκε μερικές επισημειώσεις προηγουμένως.

Η 8η φάλαγγα σε Ήρμα

Την ίδια στιγμή που οι ηρωικοί πολεμιστές, οι αντι-
φασιστές στρατιώτες και αξιωματικοί της I, περνούσαν
μέ το αίμα τους την Ήρμα, οι μοναρχοφασιστές προ-
ωχίζουν τις ραδιουβριές τους. Στο Υπουργείο Στρα-
τιωτικών υπήρχε φάκελλος, που τώρα πιθανό να έχει
έξαφανιστεί με καταθέσεις αρκετών μαρτύρων και φε-
ναμφοβήτητα στοιχεία, που αποδεικνύει ότι πριν από τη
μάχη και ακόμα κατά τη διάρκειά της, όρισμένοι μο-
ναρχοφασιστές αξιωματικοί προπαγάνδιζαν και δω-
ροδοκούσαν στρατιώτες, για να λιποτακτήσουν. Οι
ίδιοι πεμπτοφασιστές έλεεινολογούσαν τους σκοτω-
μένους ήρωες αντιφασιστές, μούτζωναν τους τάφους
τους, έβριζαν και περιγελοῦσαν τους νεκρούς.—«Πόλεμο
θέλατε; Όρίστε φάτε άμμο τώρα».

Το αποτέλεσμα των πεμπτοφασιστικών μοναρχο-
φασιστικών μηχανορραφιών ήταν να απομακρυνθεί η
'Ελληνική ταξιαρχία απ' το μέτωπο, ύστερα απ' τη μά-
χη του 'Αλαμίνου.

Ενθαρμυμένος από την άτυχία του από τη δ' πεμπτο-
φασιστικός μοναρχοφασισμός, γίνεται επιθετικότε-
ρος. Σκοπός του τώρα είναι να θεκαθαρίσει τι μο-
νάδες που πλαισιώθηκαν από δημοκρατικούς αξιωματι-
κούς λίγο πριν απ' τη μάχη της Ήρμας. Προπαγανδι-
ζουν ύπουλα τους μονίμους αξιωματικούς και προσπα-
θούν να τους ξεσηκώσουν έναντι των εφέδρων. Σάν
όπλο πίεσης, στην κυβέρνηση, χρησιμοποιούν και πάλι
τις όμαδικές παραιτήσεις. Ο στρατιωτικός μοναρχο-
φασιστικός σύνδεσμος είναι και πάλι οργανωτής και
καθοδηγητής της διαλυτικής αυτής προσπάθειας. Μα-
ζεύει μερικές εκατοντάδες παραιτήσεις.

Ο κ. Κανελλόπουλος, που ήταν τότε αντιπρόεδρος και
όπουργός της 'Εθνικής 'Αμύνης, παζαρεύει με τους όρ-
γανωτές του νέου αυτού πραξικοπήματος. Και το Φε-
βάρη του 1943 διατάσσει την αντικατάσταση του δημο-
κρατικού αντισυνταγματάρχη Χατζηνοταυρή απ' τη διοί-
κηση του 5ου τάγματος της II ταξιαρχίας.

Οι στρατιώτες ξεσηκώνονται. Ζητούν ν' άκυρωθεί η
διαταγή. Στις 23 του Φεβάρη γίνεται η αδόξημη
έκδηλωση των φαντάρων του 5ου τάγματος. Στις 24

22

του ίδιου μήνα, ο στρατιωτικός συνδέσμος υποβάλει την όμοια παραίτηση των αξιωματικών του II Συν)τος Πεδινού Γυροβολικού. Το κίνημα των παρατήσεων επεκτείνεται άμεσα και στις άλλες μονάδες της II Ταξιαρχίας.

Η αντιφασιστική εξέγερση του Μάρτη

Οι στρατιώτες όλων των μονάδων της II Ταξιαρχίας μπαίνουν στις παρατήσεις με επιβλήσεις αλληλεγγύης προς το 5ο Τάγμα.

Αλληλέγγυοι κάθονται και οι διοικητές του 6ου και του 7ου Τάγματος της II Ταξιαρχίας Στρατουλάκης και Κόντορας και όλοι οι αντιφασιστές αξιωματικοί. Ο κ. Κανελλόπουλος αντικαθίσταται. Διατάζει την αντικατάσταση και των τριών διοικητών του 6ου, του 7ου και του 8ου Τάγματος. Ήτανε ολοφάνερο, πώς αυτό ήταν η αρχή. Αν το κατάφεραν να διώξουν τους τρεις διοικητές, το ξεκαθάρισμα θα γενικεύονταν, σύμφωνα με το πρόγραμμα και τους σκοπούς του στρατιωτικού μοναρχοφασιστικού συνδέσμου. Οι στρατιώτες το καταλαβαίνουν πολύ καλά αυτό και είναι άναστατοι. Έδώ δέν πρόκειται για απλό και τυχαίο επεισόδιο, μα για χαρακτηριστική επιβήλωση της σύγκρουσης δυό κόσμων. Ο πεμπτοφαλαγγίτικος μοναρχοφασισμός από τη μία, οι μαχητές του απελευθερωτικού πολέμου από την άλλη.

Η επικράτηση του μοναρχοφασιστικού συνδέσμου θα γκρέμιζε όλα τα όνειρα και τις ελπίδες των στρατιωτών να πολεμήσουν για την απελευθέρωση της Πατρίδας. Η συνταγή «καλλίτερα να διαλυθεί ο στρατός παρά να γίνει κομμουνιστικός», θα έμπαινε στο δρόμο της εκτέλεσης. Το ξεκαθάρισμα, αρχίζοντας από τους δημοκρατικούς αξιωματικούς θ' αγκάλιαζε και τους αντιφασιστές στρατιώτες. Το σχέδιο του μοναρχοφασιστικού στρατιωτικού συνδέσμου ήτανε προκαθορισμένο: «στρατός όχι για πόλεμο, μα στρατουλάκος για την τάξη». Μερικοί λόχοι με «έπιλεκτους» πραιτωριανούς ήτανε αρκετοί.

Έπρεπε να δοθεί ένα αποφασιστικό χτύπημα στην πεμπτοφαλαγγίτικη αυτή προσπάθεια. Γι' αυτό, επέμβηκε η Άντιφασιστική Στρατιωτική Οργάνωση. Με προκηρύξεις στις μονάδες εξέγησε τη σημασία της επίθε-

σης τῶν μοναρχοφασιστῶν, τοὺς κινδύνους πού περι-
κλείει καὶ κάλεσε τοὺς στρατιώτες στὸν ἀγῶνα.

Σὲ λίγες μέρες, ὅλες οἱ μονάδες τῆς II Ταξιαρχίας, μετ' ψηφίσματα, ζητῶν νὰ ἀπομακρυνθεῖ ἀπ' τὴν Κυβέρνηση ὁ Κανελλόπουλος, ἀφοῦ μὲ τὶς ἀπομακρύνσεις τῶν δημοκρατικῶν ἀξιωματικῶν, πρὸς διέταξε, ἀποδει-
χνοῦνταν ὄργανο τοῦ μοναρχοφασισμού. Τὴν 1η τοῦ Μάρ-
τη προσχωρεῖ στὸν ἀγῶνα καὶ ἡ I Ταξιαρχία. Μέσα στὸ
πρῶτο δεκαήμερο τοῦ Μάρτη, ὅλες οἱ Ἑλληνικὲς στρα-
τιωτικὲς μονάδες τῆς Μ. Ἀνατολῆς—τὸ Γ.Κ.Ε.Σ. (Γενικὸ
Κέντρο Ἐκπαίδευσως καὶ Σχολῶν, τὸ Σύνταγμα Θω-
ρακισμένων αυτοκινήτων, ὁ λοχὸς φρουρᾶς ὀπουργείου
Στρατιωτικῶν κ.λ.π.— προσχωροῦν στὸν ἀντιφασιστικὸ
ἀγῶνα.

Σὲ πολλὲς μονάδες, οἱ διοικητὲς τάσσονται ἀλληλέγ-
γυοι μετ' τοὺς στρατιώτες καὶ οἱ ἐκδηλώσεις παίρνουν
ἀπόλυτα εἰρηρικὸ χαρακτήρα. Ἄλλοῦ, ὅπως στὴν I
Ταξιαρχία, οἱ διοικητὲς διαπραγματεύονται μετ' τὸν Κα-
νελλόπουλο κινήτοποίηση τῶν μονάδων γιὰ τὸ χτύπημα
τῆς II Ταξιαρχίας. Νόμιζαν ὅτι διοικοῦν στρατὸ μπου-
λούκι, ἀλλὰ βγήκαν γελασμένοι.

Ὅταν τὴν 1)3 Ἐπιτροπὴ στρατιωτῶν παρουσιά-
στηκε στὸ διοικητὴ τῆς I Ταξιαρχίας, καὶ τοῦ δήλωσε
ὅτι οἱ στρατιώτες τῆς I εἶνε ἀλληλέγγυοι μετ' τὸν ἀντι-
φασιστικὸν ἀγῶνα τῆς II Ταξιαρχίας, ὁ κ. διοικητὴς
διέταξε τὴ σύλληψη τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς. Κά-
λεσε σὲ συγκέντρωση τοὺς διοικητὲς τῶν μονάδων. Ἐ-
βγαλε ἀπειλητικὴ διαταγή. Καὶ ἐτοιμάζονταν νὰ ὀδη-
γήσει τὴν I Ταξιαρχία ἐναντίον τῆς II. Τότε οἱ στρα-
τιώτες συλλαμβάνουν τοὺς διοικητὲς τῶν μονάδων καὶ
τοὺς γνωστοὺς ἀντιδραστικοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τοὺς
ἀπαμακρύνουν ἀπὸ τὶς μονάδες τῆς Ταξιαρχίας. Τὸ
διοικητὴ τῆς Ταξιαρχίας τὸν ἀφήνουν ἐλεύθερο μέσα
στὸ στρατόπεδο τῆς I Ταξιαρχίας. Ἰαυτὸν τὸν ἐκδηλο καὶ
πανθομολογούμενο τυχοδιωκτισμὸ του ἦταν ὁ ἀρχηγὸς
τῆς I Ταξιαρχίας στὴ μάχη τοῦ Ἄλαμείν. Οἱ στρατιώ-
τες δὲν τὸ ἐξέχασαν αὐτὸ καὶ τὸν σεβάστηκαν. Τὸν ἀ-
φῆσαν, τυπικὰ βέβαια, διοικητὴ, στὴ θέση του.

Ὁ Ἄγγλος ἀντιστράτηγος κ. Χόλμς, πού ἦταν τότε
στὸ Κάιρο, μόλις ξεσπᾶν τὰ γεγονότα ἐπιστρέφει στὴ
Συρία. Ἐπισκέπτεται τὴν I Ταξιαρχία καὶ δέχεται ἐπι-
τροπὴ δημοκρατικῶν ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν πού
τοῦ ἐκθέτει τὴν κατάσταση καὶ τοῦ γνωστοποιεῖ τὰ αἰ-
τήματα τοῦ στρατοῦ, πού ἦταν: Νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπ'

24

τις μονάδες οι κερμποφαλαγγίτες μοναρχοφασίστες, πού τότε με πραξικοπήματα, πότε με άθροες παρατηρήσεις κλπ., παρεμποδίζουν την ανάπτυξη της πολεμικής προσπάθειας. Οι Έλληνικές ένοπλες δυνάμεις να σπαλούν στο μέτωπο να πολεμήσουν. Νά δημοκρατικοποιηθεί η κυβέρνηση.

Ο αντιστράτηγος Χόλμς, κατάκλητος από την τάξη και την πειθαρχία πού βασιλευσε στην Ταξιαρχία, κάτω από τη διοίκηση της Έπιτροπής αξιωματικών και στρατιωτών, άπαντά: «Τά αίτήματά σας είναι βεβλά: στρατιωτικά και πολιτικά. Τά πρώτα θά τά λύσω έγώ έπί τόπου. Τά δεύτερα θά τά διαβεβάσω στο Κάιρο. Κι' άν σκαλώσουν εκεί, σας δίνω τό λόγο μου πώς θά παραιτηθώ».

Ταυτόχρονα ο Έπιτελάρχης του Χόλμς έκανε έπιθεώρηση όλων των μονάδων. Ούτε λεπτό δέν είχε σταματήσει η δουλειά. Η εκπαίδευση, τά γυμνάσια, η καθημερινή κανονική ζωή των στρατοπέδων συνεχίζονταν με πρωτοφανή τάξη. Με τό διώξιμο των ραδιούργων σαμποταριστών μοναρχοφασιστών, μιά λεύτερη και δημοκρατική πνοή έμψύχωνε άνδρες και αξιωματικούς. Τ' αποτελέσματα αυτής της άλλαγής, προκάλεσαν κατάπληξη στον Έπιτελάρχη του Άγγλου αντιστρατήγου. Οι έντυπώσεις του άπ' την έπιθεώρηση, κλείνονται σε τούτη δώ τη διαπίστωση πού έκανε μπροστά σε Έλληνα αντισυνταγματάρχη: «Έχετε θαυμάσιους άνδρες, μά, πολλούς, πολύ κακούς αξιωματικούς».

Όλες οι σκοτεινές ραδιουργίες των μοναρχοφασιστών να παρασύρουν τους Άγγλους σε έπίθεση, κατά των έξεγερμένων Έλληνικών δυνάμεων, υπαύγησαν. Παντού, σε όλες τις μονάδες, επικρατούσε η πιδ παραδειγματική τάξη. Οι στρατιωτικές άσκήσεις, η δουλειά των συνεργείων, η επαγγελματική δουλειά κλπ. συνεχίζονταν με την πιδ μεγάλη ακρίβεια και με αξιοζήλευτη άποδοτικότητα. Σε ένα μήνα μέσα τά αίτήματα του Έλληνικού Άντιφασιστικού Στρατού Μέσης Άνατολής ικανοποιήθηκαν. Οι μοναρχοφασίστες ταραξίες, πού ο στρατός τους απομάκρυνε, κλείστηκαν άπ' τους Άγγλους στα συρματοπλέγματα. Οι σύντροφοι τους στη λιποταξία, όλοι εκείνοι πού είχαν ύπογράψει τις όμαδικές παρατηρήσεις, τους άκολουθήσαν οικειοθελώς, πήγαν αθόρμητα και κλείστηκαν κι' αυτοί στα συρματοπλέγματα. Ο στρατός έτεινε να γίνει σε όλόκληρη τη συγκρότησή του, στρατός αντιφασιστικός. Η κυβερνη-

ση ανασχηματίζονταν με τους δημοκρατικούς λεγόμενους ύπουργούς. Στη θέση του αντιπροέδρου, τον Κανελλόπουλο τὸν διαδέχθηκε ὁ Γ. Ρεῦσος. Οἱ Σοφ. Βενιζέλος, Β. Καραπαναγιώτης, Ἐμ. Σοφούλης γίνονται ὕπουργοι καὶ ἀναλαμβάνουν νὰ δημοκρατοποιήσουν τὴν κυβέρνηση καὶ ὅλες τὶς ἐνοπλές δυνάμεις.

Ἄκόμα μιά φορά ὁ πεμπτοφασιστικός μοναρχοφασισμός χάνει τὴ μάχη. Ἄντι νὰ διώξουνε τοὺς δημοκρατικούς ἀξιωματικούς ἀπ' τὶς μονάδες, οἱ μαύροι ἄνθρωποι τοῦ στρατιωτικοῦ φασιστικοῦ συνδέσμου, κλείνονται σὰ συρματοπλέγματα οἱ ἴδιοι. Οἱ ἀντιπολεμικές ραδιοσυχνότητες στράφηκαν ἐναντίον τους, χάρις στὴν ἐνεργὴ ἀντίσταση τοῦ δημοκρατικοῦ στρατοῦ.

Τὸ Ναυτικὸ ἦταν τότε σὲ δράση. Οἱ ναυτικές παρακολουθοῦν τὰ γεγονότα, στὸ στρατὸ ξηρᾶς, χωρὶς νὰ σταματήσουν οὔτε λεπτὸ τὴ δουλειά τους. Στέλνουν ψηφίσματα μονάχα καὶ ζητᾶν ἱκανοποίηση τῶν αἰτημάτων τοῦ στρατοῦ. Τὸ ἴδιο καὶ ἡ ἀεροπορία. Καὶ ὁ ἀγώνισ τελείωσε μὲ ἐπιτυχία. Γὰ πρώτη φορά στὴν στρατιωτικὴ μας ἱστορία ἔγινε μιά νικηφόρα ἐξέγερση τοῦ στρατοῦ μὲ ξεκάθαρα λαϊκὸ καὶ ἀντιφασιστικὸ χαραχτήρα. Ἀργότερα, τὰ πράγματα ἀπόδειξαν ὅτι στὴ λύση τοῦ κυβερνητικοῦ ζητήματος ὄπρηξε ἓνα πολὺ ἀδύνατο σημεῖο. Οἱ «δημοκρατικοὶ» ὕπουργοι ποὺ ἀνέλαβαν νὰ δημοκρατοποιήσουν τὴν κυβέρνηση καὶ τὶς ἐνοπλές δυνάμεις, ἀποδείχθηκαν φτειαγμένοι ἀπ' τὴν ἴδια, ὅπως καὶ οἱ προκάτοχοί τους, φασλοκρατικὴ καὶ ἀντιλαϊκὴ πιάσα.

Οἱ φευτοδημοκρατικοὶ στὸ ἔργο τῆς διάλυσης

Ἐκεῖ ποῦ ὁ κ. Κανελλόπουλος προσπαθοῦσε νὰ δημιουργήσει κράτος Κανελλοπουλικό, οἱ «δημοκρατικοὶ» διάδοχοί του προσπαθοῦν ἐπίσης νὰ φτιάξουν κομματικὸ-φασλοκρατικὸ κράτος. Γλήγορα ἀντιλαμβάνονται ὅτι οἱ δημοκρατικὲς-ἀντιφασιστικὲς ἐνοπλές δυνάμεις ἀποτελοῦν ἐμπόδιο στὴν πραγματοποίηση τοῦ «ἑεροῦ» αὐτοῦ σκοποῦ. Καὶ στρέφονται ἐναντίον τους. Συμμαχοῦν μὲ τὸν μοναρχοφασισμό, γίνονται ὄργανά του γιὰ νὰ χτυπήσουν τὸ δημοκρατικὸ στρατό.

Ὁ ὕπουργός τῶν Στρατιωτικῶν παζαοεῦει μὲ τοὺς ἀντιδραστικούς ἀξιωματικούς ποὺ ἄλλοι διώχτηκαν ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες καὶ ἄλλοι αὐτομόλησαν στὸ συρματο-

26

πλεγμα, την επάνοδό τους στο στρατό. Το σχέδιό του ήταν, τα 40% απ' αυτούς να τους επαναφέρει στις διοικήσεις των μονάδων. Άλλα 30% στο Γ.Κ.Ε.Σ. (Γενικό Κέντρο Εκπαίδευσης και Σχολών). Και να οπλοισα 30% στον ε'ιερὸ λόχο». Οι μοναρχοφασίστες εγκλειστοί άπορρίπτουν τις προτάσεις. Ο πόλεμος συνεχιζότανε και ήταν προτιμότερο γι' αυτούς να μένουν κλεισμένοι στο στρατόπεδο. Η αντιφασιστική σύνθεση του στρατού και το άψηλό πολεμικό φρόνημα των στρατιωτών περιέκλειε τον κίνδυνο να ξαναπὲν στο μέτωπο. Καί, μέτωπο δὲν ήθελαν οι κύριοι αυτοί. Ύστερα απ' αυτό, οι Άγγλοι αναγκάζονται να τους μεταφέρουν στο Σαμίτ του Σουδάν και να τους κλείσουν σε στρατόπεδο εκεί.

Οι διαπραγματεύσεις όμως δὲν σταμάτησαν. Άφοῦ οι κρατούμενοι πεμπτοφαλαγγίτες ήσαν ενένδοτοι, στην άπαιτήσή τους να διωχτούν από το στρατό τα δημοκρατικά-αντιφασιστικά στελέχη, έπρεπε... να ένδώσει ή κυβέρνηση στην άπαιτήσή τους αυτή. Οι αόλικοι του Γλύξμπουργκ και οι Άγγλοι προστάτες τους στο Κάιρο έξασκούσαν μεγάλη πίεση πρὸς την κατεύθυνση αυτή. Και οι «δημοκράτες» όπουργοί του κ. Τσουδεροῦ προσαρμόστηκαν πρὸς τις άπαιτήσεις των μεγάλων κυρίων τους. Καταρτίζεται σχέδιο «έκκαθαριστικών έπιχειρήσεων» και μπαίνει άμέσως σε έφαρμογή. Τετρακόσιοι περίπου αντιφασίστες πολεμιστές άπομακρύνονται από την I Ταξιαρχία. Άνάμεσα σ' αυτούς και ο λοχίας Σταμάτης Τσαμουταλίδης, ο ενικητής του 'Αλαμείν», όπως τον άποκάλεσε μετά τη μάχη άγκαλιάζοντάς τον ο διοικητής της Ταξιαρχίας. Ο πρώτος έκπορητής των 'Ιταλικών πολυβολείων, ο μαχητής με τα 12 τραύματα και τ' άλλα τόσα άριστέια άνδρείας, ο άπλός άνθρωπος του λαοῦ που άρνήθηκε να δεχθεί την πρόταση για προαγωγή του σε αξιωματικό. Αυτός ο ήρωας και άλλοι 400 σαν αυτόν άπομακρύνθηκαν από την I Ταξιαρχία, απ' την Ταξιαρχία που τη δόξασαν με το αίμα τους και με την άφθαστη παληκαριά τους, άπομακρύνθηκαν, από τη «δημοκρατική» κυβέρνηση, για το χατήρι και «πρὸς δόξαν» του μοναρχοφασισμού.

Πὼς διαλύθηκε ή II Ταξιαρχία

Στη Μ. Άνατολή υπάρχουν Άγγλικές φυλακές που λειτουργούν με μεσαιωνικούς κανονισμούς και με ιεροεξεταστικά συστήματα. Τα όργια των Γερμανών βα-

σανιστών στο Καϊσάρι, άχριστον μπροστά υπό σαδισμό καί την άπενθροπιά των άγγλων δεσμοφυλάκων στις φυλακές της Μ. Ανατολής. Όποιος μπαί εκεί μέσα είτε έθ βγαίνει ποτέ, είτε βγαίνει τρελλός ή σακάτης. Τη φρίκη των φυλακών αυτών τη γνώρισαν καί άρκετο Έλληνες στρατιώτες. Μά ήταν τόση ή άγανάκτηση που προκλήθηκε μέσα στις ένοπλες δυνάμεις μας από την είδηση της έξουτυτικής εσθής μεταχείρισης των κρατουμένων, ώστε ο ύπουργός των Στρατιωτικών, έξέδωσε διαταγή πού άπαγόρευε τον έγκλεισμό Έλλήνων στρατιωτικών στις άγγλικές φυλακές.

Παρά την άπαγόρευση αυτή, ο διοικητής του 6ου Τάγματος της ΙΙ Ταξιαρχίας, κ. Καλιόρης, τιμωρεί πειθαρχικά έναν φαντάρο, στις άρχές του Ιούλη 1943 καί τον στέλνει σε άγγλικές φυλακές, γιά νά εκτίσει την ποινή του. Τρεις στρατιώτες παρουσιάζονται την ίδια μέρα στην άναφορά του τάγματος καί παρακαλούν τόν διοικητή νά άφαιρέσει τή διαταγή του ύπουργού των Στρατιωτικών πού άπαγόρευε τον έγκλεισμό Έλλήνων σε άγγλικές φυλακές. Ο κ. διοικητής χαρακτηρίζει τόν διάβημα αυτό σαν έμφάνιση κομμουνιστικών επιτροπών, καί ζητά την επέμβαση του διοικητή της ΙΙ Ταξιαρχίας κ. Μπεγιάτη. Παραπέμπεται ή υπόθεση στο δικαστικό τμήμα της Ταξιαρχίας. Καί οι «στασιαστοί» πού τόλμησαν νά άπενθυμίσουν στον ταγματάρχη τους την ύπαρξη της ύπουργικής διαταγής, άπάγονται μέ αυτοκίνητα. Στο δρόμο, στρατονομικό άπόσπασμα, διοικούμενο από τον ύπολοχαγό Ρήγα, πυροβολεί καί σκοτώνει έναν από τους 3 «στασιαστές».

Η έρευνα πού έγινε άπ' τόν δικαστικό τμήμα της ΙΙ Ταξιαρχίας, απέδειξε πώς ή δολοφονία του στρατιώτη καί ή όλη άναστάτωση πού δημιουργήθηκε μέ την παραβίαση της ύπουργικής διαταγής, ήταν μία προμελετημένη πρόκληση έναντίον των στρατιωτών. Ο πεμπτοφαλαγγίτικος μοναρχοφασισμός, εκπαιδευμένος καί από τόν φασιστικό ψευδοδημοκρατισμό των νέων ύπουργών, έπαρνε τή ρεβάνς του γιά την ήττα του Μάρτη. Μιά ρεβάνς ντροπιασμένη, όπου οι μηχανορραφίες, ή συκοφαντία, ή πλαστογραφία, ζυμωμένες μέ τόν αντιφασιστικό αίμα του στρατιώτη πού δολοφόνησαν, ώδήγησαν στη διάλυση της ΙΙ Ταξιαρχίας.

Η άνανδρη δολοφονία του αντιφασίστα στρατιώτη, προκάλεσε την άσυγκράτητη όργη των στρατιωτών του 6ου Τάγματος. Οι στρατιώτες θεωρούν ύπεύθυνους γιά

23

τη Βολοφονία, τὴ διοικητὴ τῆς Ταξιαρχίας καὶ τὸν
Βασιλεύη του καὶ τοὺς ζυλοκοποῦν.

Ἡ μοναρχοφασιστικὴ ἀντίδραση προκαλεῖ τὴν ἐπιμέ-
λειαν τῶν Ἀγγλων, οἱ ὅποιοι διαλύουν τὴν II Ταξι-
αρχία.

Ὁ πεμπτοφασιστικὸς μοναρχοφασισμὸς θριάμβευε
αὐτῇ τῇ φορᾷ. Ἐνας φασίστας λοχαγός, σὲ συζήτησιν
του μὲ τὸν Ἀντιστράτηγον Βολάνη, στὴ Κάιφα, τοῦ Ἐ-
λεγα: «Ἐμεῖς διαλύσαμε τὴ II Ταξιαρχία, ἐμεῖς θὰ δι-
αλύσουμε καὶ τὴν I».

«Ἐκαθαριστικὲς ἐπιχειρήσεις»

Χίλιοι ἀντιφασίστες μαχητὲς ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὴς
μονάδας τῆς διαλυμένης II Ταξιαρχίας. Τοὺς 600 ἀπ'
αὐτοῦ, τοὺς συγκροτοῦν σὲ Τάγμα, τὸ 8ο Τάγμα καὶ
τρεῖς στέλνουν στὴν Τριπολίτιδα γιὰ νὰ φυλάξῃ Γερμα-
νοὺς αἰχμαλώτους. Τοὺς ἄλλους 400 τοὺς μοιράζουν
σὲ στρατόπεδα ἀνεπιθυμητῶν στὸ Καμπρίτ καὶ ἄλλοι,
ἔξω ἀπὸ μάχιμες μονάδες. Καί, ἔτσι ξεκαθαρισμένα
ἀπὸ τοὺς «ἀναρχικοὺς», κολοβωμένα ἀπ' τὸ πῶς μαχη-
τικὸ κομμάτι τῆς Ταξιαρχίας καὶ ἀπὸ τὴς εἰδικότητες
πρὸ πάντων, τὰ λείψανα τῆς II Ταξιαρχίας, ἐσωμα-
τώνονται σὲ ἀγγλικὲς μονάδες.

Ἡ ἀρχὴ τῆς διάλυσης τῶν Ἐνόπλων Ἑλληνικῶν δυ-
νάμεων τῆς Μ. Ἀνατολῆς εἶχε γίνῃ. Τὸ ἀνόσιο αὐτὸ
ἔργο τοῦ πεμπτοφασιστικοῦ μοναρχοφασισμοῦ ἔπρεπε
νὰ ὀλοκληρῶθῃ.

Οἱ μοναρχοφασίστες πεμπτοφασιστικὲς δὲν ἀφῆσαν
ἀνεκμετάλλευστὴ τὴν πείρα ποὺ ἀπόχτησαν ἀπὸ τὸ ἔργο
τῆς διάλυσης τῆς II Ταξιαρχίας. Ἀφοῦ μὲ προβοκά-
τσια κατάφεραν νὰ διαλύσουν μιὰ ὀλόκληρη Ταξιαρ-
χία, γιατί δὲν θὰ πετύχαιναν ἐπίσης μὲ προκλήσεις νὰ
διαλύσουν καὶ τὴς ἄλλες μονάδες; Καὶ ρίχτηκαν μὲ ζή-
λο, μὲ στατικότητα καὶ θράσος ἀπερίγραπτο, στὴν
προσπάθεια γιὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τοῦ ἀντιεθνικοῦ τους
ἔργου.

Ἐ' ὄλα: τὰ ὄπλα καὶ σὲ ὄλες σχεδὸν τὴς μονάδες, οἱ
ἀντιφασίστες - δημοκράτες μαχητὲς προγράφονται σάν
«βουλγαρόφιλοι» καὶ σάν «ἀναρχικοί». Οἱ ἄνθρωποι
ποὺ ὑπέβαλαν ὁμαδικὰ παραιτήσεις, ποὺ προπαγάν-
διζαν τὴν λιποταξία, ποὺ ἔβγαζαν προκηρύξεις γιὰ νὰ
ματαιώσουν τὴν ἐπιστράτευσιν, ποὺ ἔσπερναν τὴν ἀναρ-
χία μέσα στὴς ἔνοπλες δυνάμεις γιὰ νὰ θερίσουν τὴ

29

διάλυσή τους, οι μοναρχοφασίστες πεμπτοφλαγγίτες ήταν οι «νομιμόφρονες», οι «έθνικιστές», οι «εκαθαρόσμοι Έλληνες». Πίσω απ' αυτούς στεκόταν το παλάτι και μαζί με το παλάτι μία κλίκα Άγγλων αντιδραστικών, που είχαν μετατρέψει τη συμμαχική Μ. Ανατολή σε καταφύγιο των προδοτών. Το Κάιρο ήταν το σταυροδρόμι κάθε αντισυμμαχικής και πεμπτοφλαγγίτικης ραδιουργίας. Τέτοιο ήταν το πολιτικό κλίμα του Καίρου στο δεύτερο εξάμηνο του 1943.

Μέσα στο κλίμα αυτό το αποπνιχτικό, κινούνταν η κυβέρνηση του Τσουδερού. Πλαισιωμένη με τους «δημοκρατικούς» ύπουργούς, που πήραν τα χαρτοφυλάκια τους από την αντιφασιστική εξέγερση του Μάρτη, δεν μπόρεσε να εξαρθεί πάνω από τον άδλιο και ντροπισμένο ρόλο του κομπάρσου στις μοναρχοφασιστικές ραδιουργίες.

Υπάρχουν περιπτώσεις, που η κυβέρνηση του Τσουδερού ή όρισμένοι ύπουργοί της, αντιστάθηκαν στη βεβαίως αλυτική θέση του μοναρχοφασισμού. Αυτό γινόταν, όταν οι αξιώσεις των μοναρχοφασιστών, ξεπερνούσαν τα όρια της αντιλαϊκής συννομωσίας και έθιγαν τα κομματικά οικόπεδα των κ. κ. ύπουργών. Για την εξόντωση των «άναρχικών», για την εξοστράκιση του λαϊκού αντιφασιστικού στοιχείου, απ' τις ένοπλες δυνάμεις, είχε συγκροτηθεί σιωπηρά το ένοπλο μέτωπο των «ψευδοδημοκρατικών» και των μοναρχικών «επαγγελματιών» της Μ. Ανατολής. Αν όμως οι μοναρχικοί φασίστες μπορούσαν απροκάλυπτα να εφαρμόζουν την πολιτική αυτή, οι ψευδοδημοκράτες ήθελαν να την σιωπάζουν πίσω από διάφορα προσχήματα. Το πρόβλημα αυτό δεν ήταν άλυτο στη Μ. Ανατολή. Μια επίδεξια μενούβρα τακτικής, για να σωθούν τα προσχήματα. Αυτό ήταν όλο το ζήτημα. Η αλλαγή στην τακτική συνίσταται σ' αυτό: Τις αξιώσεις τους οι μοναρχοφασίστες τις προβάλλουν τώρα, όχι απ' εθελείας, αλλά, τις πιο πολλές φορές, με τη μεσολάβηση των αντιδραστικών άγγλικών κύκλων του Καίρου. Από όρισμένα περιστατικά, που αναφέρουμε σ' άλλο κεφάλαιο, φαίνεται πως από το δεύτερο εξάμηνο του 1943 οι αντιδραστικοί άγγλικοί κύκλοι του Καίρου ενδιαφέρονταν πρωτίστως για την αποκατάσταση της μοναρχοφασιστικής μεταπολεμικής τάξης πραγμάτων στην Ελλάδα. Γι' αυτό και από τότε πατρνάρουν πρόθυμα όλες τις αξιώσεις και την πεμπτοφλαγγίτικη πολιτική των μοναρχοφασιστών.

30

Όλες οι επιθέσεις του μοναρχοφασισμού και όλες οι παραχωρήσεις που του γίνονται, απ' την Κυβέρνηση του Τσουδερού, καλύπτονται πίσω απ' την επέμβαση των Άγγλων. «Οι Άγγλοι το ζητούν. Οι Άγγλοι μας πιέζουν». Αύτη είναι η στερεότυπη απάντηση των υπουργών του κ. Τσουδερού στις διαμαρτυρίες για τα αντιδημοκρατικά και τα αντεθνικά μέτρα που παίρνουν.

Πίσω απ' αυτό το πρόσχημα καλύπτονται και οι «μεγάλης κλίμακος» «έκκαθαριστικές επιχειρήσεις», που άρχισαν απ' την Κυβέρνηση του Τσουδερού, άμέσως ύστερα απ' τη διάλυση της ΙΙ ταξιαρχίας και συνεχίστηκαν μέχρι τα γεγονότα του 'Απρίλη του 1944.

Η «έκκαθάριση» στο Ναυτικό

Ο Στόλος δεν μπορούσε βέβαια να μείνει έξω απ' τα διαλυτικά σχέδια του μοναρχοφασισμού. Το έργο της διάλυσης εκεί ήτανε δυσκολότερο. Τα Έλληνικά πολεμικά καράβια δεν έπαψαν ούτε στιγμή να πολεμούν. Γι' αυτό παρά τη δυσπιστία που καλλιεργούσαν εντεχνα οι Έλληνικοί και Άγγλικοί αντιδραστικοί κύκλοι, ανάμεσα σε ναύτες και αξιωματικούς, μέσ' στα καράβια, γενικά, οι σχέσεις πληρωμάτων και αξιωματικών ήταν καλές. Κατά κανόνα ήτανε καλές εκεί που δεν υπηρετούσαν δοσολογοί αξιωματικοί. Οι ίδιοι κίνδυνοι του πολέμου, οι ίδιοι αγώνες και η κοινή τόχη, δημιουργούσαν μιάν ατμόσφαιρα αλληλοκατανόησης και συναδέλφωσης ανάμεσα σε ναύτες και αξιωματικούς. Όμως οι διαλυτικές ραδιουργίες της αντίδρασης έκαναν τη δουλειά τους και στο Ναυτικό.

Η αντιφασιστική εξέγερση του Μάρτη του 1943, έδειξε το Σκακκαριό και έφερε στη διαίτηση του Ναυτικού μας τους αποστάτες του καζέματος του 1935. Όμως η εμπλοκή της βρετανικής πολιτικής της Ισπρωτικής έφερε από την Ελλάδα στη Μ. Ανατολή και τους δοσολογούς αξιωματικούς, εκείτους που είτε λιποτάκτησαν στην κρίσιμη στιγμή, είτε παρέδωσαν στους Γερμανούς αντίπαλα τα ναυτικά όπλα της χώρας. Η τοποθέτηση τέτοιων αξιωματικών στις ναυτικές μονάδες, ήταν μια πρόκληση θανάτου στους τίμιους πολεμιστές του Ναυτικού. Αυτό, φυσικά, ήταν μια σοβαρή αίτια δυσπιστίας. Μα το κακό δε σταμάτησε εδώ. Παράλληλα με τη χρησιμοποίηση των δοσολόγων, άρχισε να εφαρμόζεται πολιτική αχρηστείας των αντιφασιστών. Ο ύπουρος

γός τῶν ναυτικῶν Σ. Βενιζέλος, ἐπὶ παρουσία καὶ τοῦ ἀντιπροέδρου Γ. Ρούσσου, τὸ Νοέμβρη τοῦ 1943, ὡμολόγησε ὅτι συντάχθηκε κατάλογος 300 περίπου «ἀναρχικῶν», ποὺ θὰ ἀπομακρύνονταν ἀπ' τὰ καράβια.

“Ὅλοι αὐτοὶ οἱ φοβεροὶ καὶ τρομεροὶ «ἀναρχικοὶ» ἦταν ἀπλοῦστα ἀντιφασίστες. “Ὅταν μπροστὰ στὸ Βενιζέλο καί, ἀργότερα, μπρὸς στὸ Ναυτοδικεῖο, τέθηκαν τὰ ἐρωτήματα : — Ποιὰ εἶναι ἡ συγκεκριμένη ἐκδήλωση τοῦ ἀναρχισμοῦ τῶν ὑπὸ ἐκκαθάριση ναυτῶν; — Μήπως εἶναι ἀπειθαρχεῖ καὶ ποιὰ εἶναι τὰ ἐναντίον τους στοιχεῖα ἀπειθαρχίας; Μήπως, κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο, εἶναι κακοὶ πολεμιστὲς καὶ ὁπωσδήποτε παρεμποδίζουν τὴν πολεμικὴ προσπάθεια; Σ' ὅλα αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα τόσο ὁ ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν, ὅσο καὶ τὸ Ναυτοδικεῖο βρέθηκαν σὲ ἀδυναμία ν' ἀπαντήσουν. Καὶ ὁ μὲν κ. Σοφ. Βενιζέλος, ἀφοῦ ὑποχρεώθηκε ν' ἀναγνωρίσει ὅτι οἱ ναῦτες ποὺ ἀπομακρύνονται ἀπ' τὰ καράβια εἶναι ἀπ' τοὺς καλύτερους πολεμιστὲς, προσπάθησε νὰ δικαιολογήσει τίς «ἐκκαθαρίσεις» μὲ τὸν ἰσχυρισμὸ ὅτι οἱ ἀπομακρυνόμενοι «ἀποβλέπουν εἰς τὴν μελλοντικὴν ἐπιβολὴν κομμουνιστικῆς δικτατορίας». Στὸ δὲ Ναυτοδικεῖο, τὸ Νοέμβρη τοῦ 1943, ἀναγνωρίστηκε ἐπίσημα καὶ πανηγυρικά, ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς μάρτυρες κατηγορίας, ὅτι οἱ ἀπομακρυνόμενοι ἀπ' τὰ καράβια ἦταν ἀπ' τοὺς καλύτερους πολεμιστὲς, τοὺς πρὸ εὐσυνείδητους ἐργάτες τοῦ πολέμου, τοὺς πρὸ πειθαρχικοὺς καὶ ἀξιους μέσ' στὰ πληρώματα. Κανένας κυβερνήτης καραβιοῦ δὲν ζήτησε καὶ δὲν προκάλεσε τὴν «ἐκκαθάριση». Πολλοὶ ἀξιωματικοὶ ποὺ ὑπηρετοῦσαν στὰ ἴδια μὲ τοὺς δικαζόμενους καράβια, εἶπαν στὸ δικαστήριον ὅτι τοὺς ἔκανε κατάπληξη ἡ διαταγὴ τῆς ἀπομάκρυνσης.

Οἱ λόγοι οἱ πραγματικοὶ τῆς «ἐκκαθάρισης» στὸ Ναυτικὸ ἦταν οἱ ἴδιοι μὲ ἐκείνους τῶν «ἐκκαθαριστικῶν ἐπιχειρήσεων» στὸ στρατὸ τῆς Ἑλλάδος. Τὸ βασιλικὸ Ναυτικὸν ἔπρεπε νὰ γίνῃ πραγματικὰ βασιλικό, δηλαδὴ, ὅλο στὰ χέρια τοῦ μοναρχοφασισμοῦ, γιὰ τὴν ἐπιβολὴ μιᾶς μοναρχοφασιστικῆς τάξης πραγμάτων στὴν Ἑλλάδα. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ὁ Πάλης ἔστειλε ἀπ' τὴν Ἑλλάδα τοὺς προδότες συνθηκολόγους, ποὺ παρέδωσαν στὸν ἐχθρὸ τὰ ναυτικὰ ὄπλα τῆς χώρας, καὶ ἡ Κυβέρνησις τοῦ Τσουδερῶ τοὺς ἐπαινε καὶ τοὺς τοποθετοῦσε σ' ἐμπιστευτικὰ ὀργανωσθεῖς. Γι' αὐτὸ ἐπίσης διώγονταν ἀπ' τὰ καράβια, αὐτοὶ ποὺ πρωτοστάτησαν στὴ διάσωσίν τους, αὐτοὶ ποὺ γράψανε μὲ τὸν ἰδρῶτα καὶ τὸ αἷμα

32

τους μερικές απ' τις ένδοξότερες σελίδες στη ναυτική ιστορία της Ελλάδας.

Αντιφασιστικοί αγώνες τών ναυτών

Τά ήρωικά ναυτόπουλα δέν κáθησαν με σταυρωμένα τá χέρια μπρός σ' αúτη τήν απειλή. Με καθοδηγητή τους τήν Α.Ο.Ν. (Αντιφασιστική Όργάνωση Ναυτικοῶν) καί χάρη στήν ακούραστη διαφωτιστική δουλειά τών πρωτοπόρων αντιφασιστῶν, είχαν άφομοιώσει τούς σκοπούς καί τά συνθήματα του μεγάλου έθνικοαπελευθερωτικού καί του όλου συμμαχικού άγώνα.

Τόν πρώτο από τούς σκοπούς αúτους, τόν πόλεμο για τήν άπελευθέρωση της Πατρίδας, τόν έκαναν με όλες τις δυνάμεις τους, άψηφώντας τήν κόυραση, τις κακουχίες, τούς κινδύνους, τη ζωή τους. Μά ήταν άποχρεωμένοι κι' άλλας νά επαγρυπτούν, γιατί ή 5η φάλαγγα, πού άχρηστεύθηκε τόν Άπρίλη του 1941, στήν Ελλάδα, με τήν έξέγερση τών πληρωμάτων, παρουσιάζονταν καί πάλι άπειλητική στή Μ. Άνατολή, με τά ίδια πρόσωπα καί με τούς ίδιους σκοπούς. Η πάλι ενάντια στήν 5η αúτη φάλαγγα πήρε δραματική μορφή στο Ναυτικό μας. Υπάρχουν άρκετές καταγγελίες πληρωμάτων για σαμποτάζ πού γίνονταν από όρισμένους άξιωματικούς. Σ' ένα καράβι, κατά τη διάρκεια περιπολιακής θρόσης, ή κυβερνήτης έβγαλε τά κλείστρα από τά κανόνια. Σ' άλλο, καθυστερούσαν σκοπία, επί μερικές βδομάδες μία μικροεπισκευή, κρατώντας έτσι τó καράβι μακριά απ' τήν πολεμική άποστολή του. Άλλοι όργάνωναν τήν άποσύνθεση καί καλλιέργουσαν τó πνεύμα της άπειθαρχίας καί τής άληθείας.

Μία μέρα (τόν Ιουλή του 1941) ένας θείπος παραφυλάει καί χτυπά πλώπλοτα με τó μαχαίρι έναν αντιφασίστα στόν «Ιέρακα». Οι ναύτες άγανακτισμένοι ζητάνε νά τιμωρηθεί ή δολοφόνος. Ο δολοφόνος όμως βρίσκει άσυλο μέσα σέ διαμέρισμα του κυβερνήτη. Για νά κρατήσουν τά προσήματα τών παραπέμπουν σέ Ναυτοδικείο, όπου του επιβάλλεται ποινή δίμηνης φυλάκισης μ' άναστολή. Ο τότε αρχιεπιστολεύς του στόλου κ. Μαννάς είχε πει πός ή δολοφόνος θείπος, είναι ένας «άλλήτης καί χασισοπότης». Ο αντιπρόεδρος κ. Γ. Ρούσος είχε πει : «Άσφαλώς πρόκειται για σπείνο πού τόν έβαλαν νά κατασκοπεύει τó πλήρωμα. Έτσι μόνον μπορεί νά έξηγηθεί ή άτιμωρησία του». Ώστόσο ή «άλλήτης», ή «χα-

33

οισσώπτης, ο εσπιόνος, ο εδολοφόνος» όχι μονάχα μένει ατιμώρητος, αλλά και παραμένει στην ύπηρεσία και συνεχίζει, με θρασύς, τις διαλυτικές προκλήσεις.

Τò επεισόδιο αυτό είναι χαρακτηριστικό. Η συνέχεια που ή διοίκηση του στόλου έδωσε στο επεισόδιο αυτό, ξεσκεπάζει όλη τη σαπίλα κι' όλες τις άντεθνικές ραδιουργίες των πρακτόρων του μοναρχοφασισμού. Οι εδημοκράτες κορυφαίοι του όπουργείου Ναυτικών αθθώνονται γιατί άντι να άντισταθούν στις ραδιουργίες του μοναρχοφασισμού, του έκαναν πλάτες. Ο δολοφόνος δίοςος από κατηγορούμενος μετατρέπεται σε κατηγοροφτιάχνει ένα κατάλογο από 30 περίπου ναύτες και όπαζιωματικούς, που τους κατηγορεί πως είναι μέλη της Α.Ο.Ν. ή συμπαθούντες στην Α.Ο.Ν. Με βάση τον κατάλογο αυτόν, το όπουργείο Ναυτικών δίνει διαταγή να άπομακρυνθούν άπ' το καράβι οι άντιφασίστες ναύτες. Τò πλήρωμα άναστατώνεται. Κηρύσσεται άλληλέγγυο με τους διωκομένους και ζητά ν' άκυρωθεί ή έξωφρενική διαταγή. Μά ή διοίκηση είναι άνένδοτη. Χρησιμοποιεί βίαια μέτρα για να άποκαταστήσει την κλονισμένη πειθαρχία.

Γιά πρώτη φορά από την κήρυξη του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου, χρησιμοποιούνται άέρια, όχι άπ' τον έχθρό, αλλά άπ' τη διοίκηση του Στόλου ενάντια στους ναύτες του «Ιέρακα». Η επειθαρχία άποκαθίσταται. Οι άντιφασίστες συλλαμβάνονται και καταδικάζονται σε πολύχρονη φυλάκιση. Ο προβοκάτορας δολοφόνος δίοςος και οι «μυστικές ύπηρεσίες» που στέκονται άπο πίσω του, θριαμβεύουν.

Άκολουθούν άνάλογες προκλήσεις σε πολλά καράβια. Με κόπο, ή Α.Ο.Ν., κατορθώνει να συγκρατεί την άγανάκτηση των ναυτών, που με δικαιολογημένη άνησιχία βλέπουνε τον πεμπτοφαλαγγίτικο μοναρχοφασισμό να ξεχρσβαλώνει τον πολεμικό μας στόλο. Για έμπειροπώλεμα πληρώματα σιγά-σιγά τά άντικατασταίνουν με άπόλεμους ναυτόπαιδες και με λιποτάχτες του Άπρίλη του 1941. Αυτοί οι τελευταίοι στέλνονται στην Αίγυπτο από τον Ιωάννη Ράλλη.

Η μοχητική Ικανότητα των καραβιών και ή πολεμική άπόδοσή τους χτυπιέται άμεσα από την έκκαθάριση αυτή. Αυτός είναι ο ένας λόγος που έπέβαλε στους ναύτες να άντισταθούν στην έκκαθάριση.

Ο άλλος λόγος είναι συνδεμένος με το δεύτερο βασικό σκοπό, που ο λαός της Έλλάδας έβαζε στον άπελευ-

3

34

θεωρητικό άγώνα του. Οι ναύτες και οι δημοκρατικοί φασιστικοί, οι πραγματικοί δημοκράτες ενάντια στους λεγόμενους δημοκρατικούς, δεν ήθελαν να γίνουν έργο της μοναρχοφασιστικής μεταπολεμικής επιβολής. Ήταν αποφασισμένοι να μην επέτρεψουν να χρησιμοποιηθεί ο Έλληνικός στόλος για να χτυπηθεί ο Έλληνικός Λαός και τα κυριαρχικά του δικαιώματα. Μαζί με τον άγώνα για τη νίκη και τη γρήγορη απαλειθέρωση είχαν καθήκον να περιφρουρήσουν και τη λαϊκή κυριαρχία και την Έθνική ανεξαρτησία. Έτσι καταλαβαίνουμε πλήρως το χρέος τους προς το λαό και την Ελλάδα. Αυτή η αντιφασιστική και πατριωτική αντίληψη οδήγησε τους ναύτες του «Ιέρακα» στην έκδήλωση αλληλεγγύης προς τους διωκόμενους συναδέλφους τους. Η ίδια αντίληψη οδήγησε αργότερα, τον Νοέμβριο του 1943, στη διαμαρτυρία των 30 του «Μισούλη» και των άλλων караβιών για τη διαταγή μετάταξής τους στο στρατό της ξηράς. Η διαμαρτυρία αυτή, που είναι συνδυασμένη με την άνοιχτη και βάρβαρη επέμβαση της αγγλικής αστυνομίας στα ελληνικά έσωτερικά πράγματα, είχε δραματική συνέχεια στην Αλεξάνδρεια. Άξίζει ν' αναφέρουμε συνοπτικά το περιστατικό αυτό.

Μιά συμπλοκή, μιá διαδήλωση και μιá δίκη

Η απομάκρυνση των αντιφασιστών απ' τα καράβια γίνονταν με ετάκτα. Δέκα τη μιá φορά, είκοσι την άλλη, τριάντα κατόπι, ίσαμε να έξαντληθεί ο πρώτος κατάλογος των τριακοσίων. Ύστερα θά ακολουθούσε, άσφαλώς, ο δεύτερος κατάλογος, ο τρίτος κ.λ.π.

Τό σχίσιο ήταν σατανικό. Αυτοί που τό φιλοτέχνησαν ήλεγαν ότι ή Α.Ο.Ν., πάνω απ' όλα, έβαζε την πολεμική προσπάθεια. Και ή γραμμή των αντιφασιστών ήταν: αντίσταση στις αντικαταστάσεις, γιατί αυτές χτυπούσαν την πολεμική προσπάθεια, αλλά μεγάλη προσοχή για να άποφευχθούν και να έκμηδενιστούν οι προκλήσεις των μοναρχοφασιστών, που είχαν σαν σκοπό τους τη διάλυση του στόλου. Γι' αυτό και ύστερα από τα γεγονότα του «Ιέρακα», απέφυγαν, όσο μπορούσαν, άπάνω στα καράβια, κάθε έκδήλωση, που θά μπορούσε να θεωρηθεί «άπειθαρχία» και να προκαλέσει άναστατάωση. Έτσι, όταν έφτασε ή διαταγή για μετάταξη, των 30 αυτών, στο «Μισούλη», στον «Ήφαιστο» και στα άλλα καράβια, οι ναύτες που άπομακρύνονταν, ζήτησαν μόνο μιá

εξήγηση από τον Κυβερνήτη τους για την αίτια της μετατάξης. Οι Κυβερνήτες τους διαβεβαίωσαν ότι η διαταγή μετατάξης προκάλεσε κατάπληξη και σ' αυτούς τους ίδιους. Ύστερα απ' αυτό πειθάρχησαν στην «καταπληκτική» διαταγή και βγήκαν από τα καράβια. Είχαν όμως δικαίωμα, απ' τον κανονισμό, να παραπονεθούν, για το αόικο του μέτρου, στη διοίκηση του στόλου. Κοιζήτησαν να τους επιτραπεί να κάνουν χρήση αυτού του δικαιώματος. Σ' απάντηση τους έστειλαν σ' ένα βρετανικό στρατόπεδο κοντά στην Αλεξάνδρεια, με προσριανό την Τριπολιτιδα. Εκεί ήταν έξι οριστο το 8ο τάγμα. Εκεί θά πήγαιναν και οι αντιφασιστες ναύτες, να φυλάσσει αιχμαλώτους. Ζήτησαν από τον διοικητή του στρατοπέδου, να επιτρέψει σε μία τριμελή αντιπροσωπεία τους να έπισκεφθεί τον ύπουργό των Ναυτικών και να έπιδώσει μια αναφορά. Ο διοικητής αρνήθηκε. Είχε διαταγή να τους στείλει αύθμερόν στην Τριπολιτιδα. Τότε όλοι και οι τριάντα ναυτες κατεβήκαν στην Αλεξάνδρεια και ζήτησαν να παρουσιαστούν στον ύπουργό των Ναυτικών. Με χιλίες δυσκολίες και έμποδια κατάρρωσε να φτάσει στο ύπουργικό γραφείο μια αντιπροσωπεία των ναυτών. Ο ύπουργός, διαβεβαίωσε την αντιπροσωπεία, ότι θα εξετάσει τα παράπονά τους σύμφωνα και θα προσπαθήσει να άποσοβήσει τη μετατάξη. Τους άσστησε να μείνουν στο Π.Κ.Π. (ναυτικό κέντρο, που αντιστοιχεί στα έμπεδα του πεζικού) και εκεί να περιμένουν την άπόφασή του. Το ίδιο άπόγεμα, αντί να πάει η άπόφαση του ύπουργού, πήγε στο Π.Κ.Π. ομάδα από Άγγλους άστυνομικούς με άυτοκίνητα και έπιχείρησαν να πάρουν με τη βία τους 30 ναύτες. Οι ναύτες ένοιωσαν άπάνω στα κορμιά και στα κεφάλια τους το πολιτισμένο χάδι των βρετανικών γκλόπς. Άμύνθηκαν με τούβλα και η συμπλοκή κράτησε 2 περίπου ώρες. Μόσα σ' αυτές τις δυό ώρες εκατοντάδες ναύτες συγκεντρώθηκαν στο Π.Κ.Π. Κι' όλοι μαζί πήγαν στο ύπουργείο Ναυτικών για να διαμαρτυρηθούν. Ύστερα απ' τη διαβάλωση αυτή, οι τριάντα ναύτες διατάχθηκαν να πάν στη φυλακή. Πειθάρχησαν και πήγαν μόνοι τους στη φυλακή. Παραπέμφθηκαν στο Ναυτοδικείο για «άπειθεια» και ύστερα από μερικές βδομάδες έγινε η δίκη. Τριάντα περίπου μάρτυρες κατηγορίας και υπεράσπισης κατέθεσαν ότι οι δικαζόμενοι ήτανε από τους πιο πειθαρχικούς, τους πιο εργατικούς και τους μαχητικώτερους πολεμιστές. Οι περισσότεροι, με τρία ως έ-

36

φτά χρόνια υπηρεσία, είχαν λευκό το ποινικό μητρώο τους. Κάθενας απ' αυτούς είχε μία ιστορία γεμάτη από παληκαριά κι' αψευδσία. Μερικοί είχαν 1, 2 και 3 άδελφια σκοτωμένα.

Στις απόλογίες τους ξεσκέπασαν θαρραλέα τον αντιπολεμικό χαρακτήρα και τον αντιλαϊκό σκοπό των μετατάξεων. Απολογήθηκαν σαν τίμιοι κι' ήρωικοί αντιφασίστες. Δικάστηκαν σε 9 μήνες, για τη διαδήλωση, με παράκληση του δικαστηρίου να μετριασθεί ή πινή σε 5 μήνες. Οι ναύτες κλείστηκαν στη φυλακή. Όμως η δίκη αυτή ήταν μία σοβαρή ήττα του πεμπτοραλαγγίτικου μοναρχοφασισμού. Μπροστά στο δικαστήριο ξεσκεπάστηκαν οι σκοποί του. Η διαταγή της μετάταξης ακυρώθηκε. Η μοναρχοφασιστική πολιτική της «εκκαθάρισης» στο Ναυτικό έφτασε ένα μεγάλο χτύπημα και ύπερβαρε. Οι έξωφρενικές άπομακρόνσεις των καλύτερων πολεμιστών απ' τα καράβια σταματήσανε, για κάμποσο καιρό, ύστερα απ' τη δίκη.

Στην Αεροπορία

Στην αεροπορία η πολιτική της «εκκαθάρισης» είχε πιο περιορισμένο χαρακτήρα. Πριν απ' τα γεγονότα του Απριλίου του 1944 η εκκαθάριση περιορίστηκε σε όρισμένους αντιφασίστες αξιωματικούς. Αυτόδες τους κρατούσαν μακριά από τις μοίρες. Το όργανο της Αεροπορίας είχε μετατραπεί σε βήμα απόλογίας, οι έπαγγελματικές αντιθέσεις και οι πολιτικές ραδιουργίες, άποσχολήσαν, κατά πρώτο λόγο, τους θύοντες του όργανου. Και εκατοντάδες έργαζοχοι αξιωματικοί συνωθούνταν κάθε μέρα εκεί, σε στιγμές που στις μοίρες και στα συνεργεία της αεροπορίας γίνονταν μία έντατική δουλειά και οι αεροπόροι άμφάντας το θάνατο οδηγούσαν τα Έλληνικά φτερά στη θάλα. Αναμφισβήτητα, η αντιφασιστική όργάνωση της αεροπορίας δουλειά καλά και για τον πόλεμο και για την αντιφασιστική διαπαιδαγώγηση των σημερινών και των αξιωματικών της αεροπορίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄.

ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ 1944

Τά γεγονότα τοῦ Ἀπρίλη, δέν ἦταν ἓνα τυχαῖο ξέσπασμα. Κλείνουνε μέσα τους τὸ ἀποκορύφωμα τῶν πεμπτοφασαγγίτικων μοναρχοφασιστικῶν ραδιουργιῶν καὶ τῆς ἀντεθνικῆς πολιτικῆς τῶν Κυβερνήσεων Τσουδεροῦ—Σ. Βενιζέλου ἀπ' τῆ μιά. Καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη, τὸ ἀνώτερο ἔθνικό καὶ ἀντιφασιστικό πνεῦμα, τὴν ἀφοσιωμένη μαχητικὴ ἀλληλεγγύη τῶν ἐνόπλων Ἑλληνικῶν δυνάμεων τῆς Μ. Ἀνατολῆς, μὲ τὸν Ἐθνικοαπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τοῦ λαοῦ μας.

Μιά ἀπάντεχη «στροφή»

Ἡ σκιαγράφηση τῆς γενικῆς καταστάσεως, ὅπως παρουσιάζονταν πρὶν ἀπ' τὰ γεγονότα τοῦ Ἀπρίλη, θὰ μᾶς βοηθήσει νὰ ἐμβαθύνουμε καλύτερα στὸ νόημά τους.

Σ' ὅλα σχεδὸν τὰ μέτωπα, ἡ πρωτοβουλία τῶν ἐπιχειρήσεων βρισκότανε στὰ χέρια τῶν Συμμάχων. Ὁ Κόκκινος Στρατὸς μὲ τὶς ὀρμητικὲς του ἐπιθέσεις, ἀπώθῳσε τὰ χιτλερικά στρατεύματα στὴ Δύση. Ἡ Ἀφρικὴ εἶχε ξεκαθαρισθεῖ καὶ οἱ Ἀγγλοαμερικανικὲς δυνάμεις πολεμοῦσαν στὴν Κεντρικὴ Ἰταλία. Μιά μεγάλη καμπάνια γίνονταν γιὰ τὸ ἀνοίγμα τοῦ Δυτικοῦ Μετώπου.

Ἦτανε πεντακάθαρο ὅτι στὸ στρατιωτικὸ πεδίο, ἡ νίκη ἐκκλινε ἀποφασιστικὰ πρὸς τὴν πλευρὰ τῶν Συμμάχων.

Παντοῦ δυναμώνε μὲς' στοὺς λαοὺς ἡ πεποίθηση στὴ νίκη. Ἡ μεγάλη ἐπίσημη ὑπόσχεση, τοῦ Χάρτη τοῦ Ἀτλαντικοῦ, γιὰ τὶς τέσσερες ἐλευθερίες, ἐμψύχωνε τοὺς μαχητὲς στὰ μέτωπα καὶ ξεσήκωνε τοὺς λαοὺς στὶς κατεχόμενες χώρες, σ' ἓνα ἀγῶνα ποῦ ὅλο πλάταινε κι' ἀνέβαινε.

Οἱ λαοὶ πολεμοῦσαν γιὰ τὶς τέσσερες ἐλευθερίες : Τὴν ἔθνική, πολιτική, οἰκονομική καὶ κοινωνική λευτεριά.

«Δέν κάνουμε τὸν πόλεμο γιὰ νὰ ξαναγυρίσουμε στὰ παλιά!» Οἱ λαοὶ ἀγωνίζονται καὶ πεθαίνουν γιὰ ἓναν κόσμο πιὸ καλὸ, πιὸ δίκαιο ἀπ' τὸν παλιό.

38

Όμως, μετά τέτοια λαϊκή αναδημιουργία, έρχεται σ' αναπόφευκτη αντίθεση με τα μεγαλοκλυτοκρατικά συμφέροντα. Για τους κλυτοκράτες, ό,τι είναι αντίθετο για τα συμφέροντά τους είναι και κακό. Το μεγάλο κεφάλαιο δεν έχει άλλο θύρακι από το κέρδος. Η διατήρηση των κερδοφόρων προνομίων του, αυτή είναι όλη του η έγνοια και απ' αυτή πηγάζει όλη η πολιτική του. Όσο χρειάζεται έναν Χίτλερ και έναν Μουσολίνι, εάν μαντρόσκυλα του καπιταλιστικού παραδείσιου, τους θρέφει με τις σάρκες των λαών. Όσαν τα φασιστικά μαντρόσκυλα αποθηριώνονται και άπειλεθν να πνίξουν τους προμηθευτές και τους μεσίτες τους, τότε γίνεται έκκληση στους λαούς να πολεμήσουν το φασισμό. Κι' ύστερα πάλι, όταν θριαμβεύει ο αναφασιστικός πόλεμος των λαών και ξεψυχάνε τα μεγάλα φασιστικά μαντρόσκυλα, το μεγάλο κεφάλαιο σφραγίζεται για τους λαούς καινούργιας άλωσιδας.

Στα τέλη του 1943, η τέλη του πολέμου είχε πια κριθεί. Από τότε η νίκη των Ένωμένων Έθνών ήταν σίγουρη. Οι λαοί αγωνίζονταν για να άποσπασθούν τη νίκη. Η χρηματιστική άλγαραχία, όμως, κινείται από άλλα άδιαφέροντα. Προσπαθεί να άνοουήσει τον αντιφασιστικό χαρακτήρα του πολέμου. Στην Άγγλική Βουλή άκοθενται από τα πιο άπίστημα χείλη άφρισμοί ενάντια στον ββαλογικό χαρακτήρα του πολέμου. Ο χιτλερόδουλος θάγγος γίνεται ο φίλος και άγαπητός του κ. Τσώρτσιλ. Ο Άγγλικός λαός αναταράσσεται από την αναπάνταχη αυτή στροφή. Οι λαϊκές αντιφασιστικές κινητοποιήσεις και ταυτόχρονα το τεράστιο ειδικό βάρος της Σοβιετικής Ένωσης άνατρέπουν τον άπίστημο άντιλαϊκό αυτό προαναταλισμό, μέσα στις Διεθνείς Ένωσεις κέφεις, στη Μόσχα και στην Τεχεράνη.

Ο κρυφός πόλεμος των μυστικών άπηρεσιών

Στην ίδιο καιρό όμως ξεπολύεται ένας κρυφός πόλεμος ενάντια στους λαούς. Τον κρυφό αυτό πόλεμο διεξάγουν ειδικές μυστικές άπηρεσίες. Οι πραγματικοί σκοποί των άπηρεσιών αυτών σκεπάζονται πίσω από σχέδια για σαμποτάζ, κ.τ.λ. Πεδίο δράσης τους είναι πρό πάντων, οι κατεχόμενες χώρες. Και κύριος άντικειμενικός σκοπός τους, η συγκέντρωση όλων των άντιφασιστικών δυνάμεων για το χτύπημα του λαϊκού Κινήματος

Αντίστασης, και για την εξασφάλιση μιας καπιταλιστικής μεταπολεμικής τάξης πραγμάτων.

Ένας Αμερικανός αποκαλεί ότι ιδρυτής και αρχηγός μιας απ' τις μυστικές αυτές υπηρεσίες, που ίδρύσαν στην Ελλάδα, ήταν ο γιος Χαμπρο, του μεγαλύτερου πεζιτη του Λονδίνου, που είναι ο πιο μεγάλος τραπεζίτης της Ελλάδας. Η μυστική αυτή οργάνωση είναι γνωστή με δύο γράμματα του αλφαβήτου και ένα νούμερο: «Μ.Ο.4.»

Το «Εμ-Ο-Φορ» αυτό, στάθηκε ο κακός δαίμονας της χώρας μας. Η διεβρωτική του δράση αρχίζει από το 1942. Ωστόσο, ισχυμ τις αρχές του 1943 κρατάει τα προσημαία. Κατόπι, και ιδιαίτερα στο τέλος του '43, το «Εμ-Ο-Φορ» σπρωχνει τις άθελληνικές και αντίσηματικές ραδιοεργασίες του Ισάμ, τη συνεργασία με τους Γερμανούς και τους Κουισλικούς.

Κι αν έλειπαν όλα τα άλλα, που θα αναμενουμε πιο κάτω και αν υπήρχε μοναχά το γεγονός ότι στα τέλη του 1943 ο αρχηγός του «Εμ-Ο-Φορ», Ντόν-Στότ, συσκέφθηκε, στο σπίτι του Κουισλικού δημάρχου Γεωργάτου, με τον συνταγματάρχη της Γκεσταπό Λόντ, με θέμα την κοινή αντικομμουνιστική και αντιεαμική δράση, αυτό και μόνο θάφτανε για να αποδειχτεί ότι η περιβόητη αυτή μυστική υπηρεσία δεν ήρθε στην Ελλάδα για να βοηθήσει τον Έλληνικό λαό, στον πόλεμό του κατά των κατακτητών, αλλά αντίθετα, για να δημιουργήσει ένα ψευδοθνικό και στην πραγματικότητα αντιεθνικό κίνημα, αντίθετο και αντίμετωπο προς το λαϊκό απελευθερωτικό κίνημα αντίστασης. "Αν η συνεργασία των Γερμανών ήταν απαραίτητη για την επίτυχία του σκοπού αυτού, αυτή η συνεργασία ήταν εϋπόσθευτη από το «Εμ-Ο-Φορ».

Πραγματικά, η Άγγλική αυτή υπηρεσία έβγαλε στο βουνό το λιροσυντήρητο κ. Ζέρβα. Αυτή τον έσπρωξε σ' όλες τις επιθέσεις του έναντι του Ε.Α.Μ.—ΕΛΑΣ. Αυτή τον τροφοδοτούσε μ' άφθονο χρυσό και όπλα καθ' αντιεθνική οργάνωση φτάνει να ήταν έχθρική προς το Ε.Α.Μ. Αυτή διοχέτευε στη Μ. Α. τους μοναρχοφασίστες αξιωματικούς.

Στα τέλη του 1943 και στις αρχές του 1944, από τις στήλες μερικών εφημερίδων του Λονδίνου, όπως το «Τριμπιούν» και το «Νιού Στέητμαν εντ Νέσιον» τέθηκαν μερικά συντριπτικά ερωτήματα για την Άγγλική πολιτική στην Ελλάδα:

«Πώς εξηγείται το γεγονός ότι απέναντι στο Ε.Α.Μ—

40

ΕΛΑΣ παίρνουν την ίδια έχθρική στάση, ή 'Αγγλική πολιτική και οι Γερμανοί κατακτητές;»

«Πώς εξηγείται ότι οι μὲν Γερμανοί οὐδέποτε πολέμησαν ή καταδίωξαν τις δυνάμεις τοῦ Ζέρβα και τῶν ἄλλων «ἐθνικῶν» ὀργανώσεων, οἱ δὲ Ἄγγλοι ἐνισχύουν, μὲ ὄλα τὰ μέσα ποὺ διαθέτουν, αὐτὲς τις δυνάμεις;»

«Πῶς ἐξηγεῖται ὅτι ἡ ἀντιστασιακὴ προπαγάνδα διεξάγεται στὸν ἴδιο τόνο και μὲ τὰ ἴδια ἐπιχειρήματα, ταυτόχρονα, ἀπὸ τοὺς ραδιοσταθμοὺς τοῦ Βερολίνου, τῆς κατεχόμενης Ἀθήνας, τοῦ Λονδίνου και τοῦ Κάιρου;

Ἔγχαρ: «εἰ μὴ ἐξήγηση γιὰ ὄλα αὐτὰ. Μία μυστικὴ ἔκθεση ἐνὸς Βρεττανοῦ συνταγματάρχη, ἀπὸ τοὺς ἰθύνοντες τοῦ «Μ.Ο.Α», γραμμένη τὸν Ὀκτώβρη τοῦ 1943, φωτίζει τὴν πολιτικὴ αὐτή.

Στὴν ἔκθεσή του, ὁ Βρεττανὸς συνταγματάρχης, ἀναφέρονταν στὴν «πολιτικὴ πόλωση». Σημείωνε μερικὲς ἐπιρρεγες προτάσεις συνεργασίας ποὺ ἐγίναν σ.ὺς πράκτορες τοῦ «Μ.Ο.Α» ἀπὸ διάφορους Κουτσλιγκς στὴν Ἑλλάδα. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς, ποὺ πρότειναν συνεργασία, ἦσαν και ὁ διαβόητος Βουλπιώτης, πράχτορας τῆς Γκεσταπο καὶ διευθυντῆς τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ τῆς Ἀθήνας. Ἡ πρόταση δὲν ἔπρεπε νὰ ἀπορριφθεῖ—κατὰ τὴν βεβαιότητα—ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῆ ἀκόμα και τὸ ζήτημα «τῆς χρησιμοποίησης τῆς Κυβέρνησης Ράλλη γιὰ ὀρισμένους πολιτικοὺς σκοποὺς». Πάντως—κατέληγε ἡ ἔκθεση—προτὸ ἀρθεῖ ὀριστικὴ ἀπόφαση, καλὰ ἦταν νὰ ἀκουσθεῖ ἡ γνώμη τοῦ Ντόν-Στότ, ποὺ εἶχε ἀναλάβει αὐτὸ τὸν ἔργον στὴν Ἑλλάδα.

Πραγματικὰ ἡ γνώμη τοῦ Ντόν-Στότ ἀκούσθηκε σὲ λίγες μέρες, ὅταν γύρισε σὸ Κάιρο. Κι' ἀμέσως ἔπειτα ὁ Ντόν-Στότ ξαναγύρισε στὴν Ἑλλάδα και ἐφάρμοσε ἐπὶν πολιτικὴ ποὺ καθοριστικὰ.

Τὸ σπὶν τοῦ κ. Γεωργίου, ὁ συνταγματάρχης τῆς Γκεσταπο Ἀδερ καὶ ἡ βαλίτσα τοῦ κ. Ι. Ράλλη, κρύβουν πολλά, γιὰ τὴν πολιτικὴ αὐτή.

Οἱ τραγικὲς συνέπειες γιὰ τὴν Ἑλλάδα

Δὲν εἶναι βέβαια τυχαῖο τὸ γεγονός, ὅτι ταυτόχρονα μὲ τις Γερμανο-Ἀγγλο-Ράλληες διαπραγματεύσεις, οἱ Γερμανοὶ ἐξοπλίσαν τις σὲ μεγάλη κλίμακα ἐκκαθαριστικὰ ἀποκλιθεῖς τους, ἐναντίον τοῦ ΕΛΑΣ. Ὁ Ράλλης ἔρχεται πρὸς γερμανοσυνθήκους μισωμεντάδες και τοὺς ταγματισταφίτες σὲ ἀνέλεγχος ἀντασια-

με τις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις, μετά στις πόλεις και ο Ζέρβας έκανε «τό κατά δύναμη» χτυπώντας τον ΕΛΑΣ πιστοπλαίσια.

Αυτά είναι τυχαία τ' ότι την ίδια ακριβώς περίοδο, οι έλληνοφύλακες από τους Άγγλους ραδιοσταθμούς και η λειτουργική Ελληνική Κυβέρνηση του Ύψιστου Εθνικού Έκτακτου Συμβουλίου αντιεσμιτική προπαγάνδα.

Η κλιση των ελληνικών μισθοφορικών δυνάμεων εναντίον στον Ελληνικό Λαό, είναι δουλειά όχι μόνο των Γερμανών, και των Κουσίλικς, αλλά και των Ύψιστων αντιδραστικών. Οι πρώτες αυτές κρούσεις έμφυλλίου πλέμου είναι ο καρπός της συμφωνίας Ντον-Στότ-Ράλλη-Λόσε.

Είναι σατανικές οι μεθόδους που χρησιμοποίησε η Βρετανική στρατιωτική αποστολή, στην Ελλάδα για να οδηγήσει στον έμφυλλιο πόλεμο. Όμως το φως των γεγονότων είναι τόσο δυνατό, που μπορεί να φωτίσει και τις πιο σκοτεινές ραδιουργίες.

Από τη μια οι Βρεταννοί απιστοαλμένοι διατηρούσαν σχέσεις «φιλικές» με το Ε.Α.Μ.—ΕΛΑΣ. Κατά κανόνα, τις σχέσεις αυτές τις χρησιμοποιούσαν για αντιεσμιτική—αντιελασική κατασκοπεία. Από την άλλη, έσπρωχναν τους Γερμανούς, το Ράλλη και το Ζέρβα σε έξωτοτικό πόλεμο εναντίον του Ε.Α.Μ.—ΕΛΑΣ.

Στο δικαστήριο των δουλόγων ο Μπακογιάννης αποκάλυψε ότι κατ' έντολή του Ράλλη, παρελάμβανε τα όπλα που έστελναν οι Άγγλοι και εξόπλιζε τους χίτες. Και όταν ο ΕΛΑΣ έβγαине δυνατότερος απ' τις δοκιμασίες, όταν το καλοκαίρι του 1943 και το Φλεβάρη του 1944 οι δυνάμεις του Ε.Δ.Ε.Σ. είχαν διαλυθεί σχεδόν ολοκληρωτικά και ο Ζέρβας πολιορκημένος με καμμιιά σαρανταριά σωματοφύλακες του δέν μπορούσε να κρατηθεί περισσότερο από μερικές ώρες, τον έσωσε ο συνταγματάρχης Κρίες (άρχηγός της Βρετανικής Στρατιωτικής Αποστολής) και τον βοήθησε να αναδιοργανωθεί και να συνεχίσει τον αγώνα...

Για να πραγματοποιηθεί η αναδιοργάνωση των δυνάμεων του Ζέρβα χρειάζονταν η άνοχη του ΕΛΑΣ. Και τότε από το βήμα του Άγγλικού Κοινοβουλίου κι' απ' τους άγγλικούς ραδιοσταθμούς ακούονται κατάρρες κατ' του έμφυλλίου πολέμου και έκκλήσεις για ένόητα...

Η στρατιωτική συμφωνία του Φλεβάρη του 1944 μεταξύ ΕΛΑΣ—Ζέρβα, χρησιμοποιείται σαν νέα άφετηρία για άντιεσμιτικές ραδιουργίες και άντιεσμιτικό πόλεμο.

42

Στις 10 οπτικο-αυτιφασκιστικό μήνυμά της. Αποφασιστικά συστάθηκε το μήνυμά της να αντιπροσωπευθεί από τον στρατηγό Δ' Ανατολή. Η ανατολή μετέφερε το μήνυμά της και τον αντιπροσωπεύοντα που κατέγραψε το φωνικό της Φεβρουάριου. Στην αποκρίση που έδωσε ο κ. Καρτάλης (πολιτικός υπάλληλος Ε.Κ.Κ.Α.)

«Ο κ. Κρίες γνωστό ποσοστό με το κ. Κρίες ο κ. Καρτάλης είπατε δικό παιχνίδι. Μην πιστεύετε στην κοινή αντιπροσωπία, η οποία εναντίον της οποίας οι αίτηρες όμως συμφωνεί με το κ. Κρίες, ο οποίος όμως ήταν εχθρός του Ε.Α.Μ. και ο οποίος μετέφερε τις σκεψεις του σχετικά με το έδαφος των επαναστασιακών εκδηλώσεων στην Ελλάδα. Κατά τον κ. Κρίες η πρώτη έκδοσή πρέπει να ληφθεί υπόψη. Η μερική και η μερική (οιεραζε το Ε.Α.Μ.) θα ρηθύνει σε συμφωνία με την Κυβέρνηση του Ισοδύναμου, προκειμένου να αποκτηθεί. Η δεύτερη, πως οι κομμουνιστές θα γυριστούν πίσω στα ύποχνη και στην μερική δράση. Αυτό ήταν επίθανο. Η τρίτη, ότι θα πηγαίνουν από τον τρόπο σιματός. Αυτή ήταν η πιο πιθανή έκδοσή.»

Αφού παρεθέτε ο κ. Κρίες τις σκεψεις αυτές, ο κ. Καρτάλης, ζήτησε εγκώμιο στην... οξυδερκία του, συμφωνούσε με την προοπτική που χάραζε και τέλος, έδειξε, πως εκαν την κατανομή των ρολών ανάμεσα στο Ζέρβα, τον Καρτάλη και τον έαυτο του, στη συσκέψη με τους αντιπροσώπους του Ε.Α.Μ.—ΕΛΑΣ, το Φεβρουάριου.

«Ο Ζέρβας θά προβαλει απαράδεχτες αξιώσεις. Ο Καρτάλης θα απορρίψει τις αξιώσεις αυτές και θα προτείνει λύση διαλλακτικότερη από τις προτάσεις του Ζέρβα, αλλά και πολιτικά απαράδεχτη για το Ε.Α.Μ. Καί τότε ο Κρίες θά κάνει τις πιο «διαλλακτικές» προτάσεις, στις οποίες όμως περικλείονταν ολόκληρος ο αντικειμενικός σκοπός της συμφωνίας».

Λίγον καιρό ύστερα απ' τη συμφωνία του Φεβρουάριου ο συνταγματάρχης Κρίες έστειλε άλλο μήνυμα:

«Υπέδειξα στο Ζέρβα να προβάλει στον ΕΛΑΣ έδαφικές αξιώσεις. Εγώ, με τον δικό μου τρόπο θα πιέσω τον ΕΛΑΣ να αποδεχθεί τις αξιώσεις αυτές, αρνούμενος τον έφοδιασμο του ΕΛΑΣ με όπλα. Όταν οι αντιπρόσωποι του ΕΛΑΣ θά μου ζητούν όπλα θα τους λεγω: «Τραβήξτε τα στρατεύματά σας απ' την Ήπειρο και χρησιμοποιείτε τον όπλισμό τους».

Επιτακτικός χάρτης συνημμένος στο μήνυμα αυτό κα-

43

θεώριζε λεπτομερώς τις έδαφικές αξιώσεις του Ζέρβα. Η Ικανοποίηση των αξιώσεων αυτών δημιουργούσε Ζερβικό προγεφύρωμα στην Ήπειρο που θα μπορούσαν να ρηθείς έγκντιον του Ε.Λ.Α.Σ. το χρησιμοποιήσουν οι Άγγλοι για αποβατικές επιχειρήσεις.

Πρόταση για αποστολή έκστρατευτικού σώματος εναντίον του Ε.Λ.Α.Σ.

Οι Γερμανοί ήταν ακόμα στην Ελλάδα. Κανένα σχέδιο και καμιά ενέργεια δεν έδειχνε διάθεση των Άγγλων να αναλάβουν στρατιωτικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα, για το διώξιμο των Γερμανών.

Αντίθετα, όλα τα σχέδιά τους, πρόβλεπαν αποστολή στρατιωτικών δυνάμεων στην Ελλάδα, ταυτόχρονα με την αποχώρηση των Γερμανών. Οι αξιωματικοί της Έμ-Έλ το ήξεραν αυτό από τις διαλέξεις και τις ανακοινώσεις που τους έκαναν στο Κάιρο. Η Άγγλική στρατιωτική αντιφασιστική οργάνωση αποκάλυψε το σχέδιο αυτό. Αν όμως δεν υπήρχε σχέδιο έκστρατείας στην Ελλάδα, για το διώξιμο των Γερμανών, δε θα πεί ότι δεν υπήρχε τέτοιο για μία αντιφασιστική στρατιωτική επέμβαση στην Ελλάδα.

Το σχέδιο αυτό καταστρώθηκε, πρώτη φορά, στα τέλη του 1943, όποτε είχε αποφασιστεί η αποστολή στην Ελλάδα μιας μεραρχίας Γκούργκας (Ίνδων) προς ενίσχυση του Ζέρβα. Δεν έχει ξεκαθαριστεί ακόμα για ποιους λόγους δεν πραγματοποιήθηκε το σχέδιο αυτό.

Αργότερα, ο συνταγματάρχης Κρίσς, παίρνοντας άφορμή το φόντο του Ψαρρού, σε συμπλοκή με τον ΕΛΑΣ, βάζει ξανά, με μήνυμά του, το ζήτημα της αποστολής έκστρατευτικού σώματος στην Ελλάδα, για το χτύπημα του ΕΛΑΣ. «Θα ζητήσουμε να μάς παραδώσουν τον Άρη σαν υπεύθυνο του φόνου του Ψαρρού -- έγραφε ο Κρίσς -- και επειδή -- είναι βέβαιο -- δε θα τον παραδώσουν, θα χτυπήσουμε τον ΕΛΑΣ».

Ύστερα από λίγες μέρες, τα άπομεινάκια της Ε.Κ.Κ.Α., με τον Καπιτσόνη επί κεφαλής, κάναν παρέλαση στους δρόμους της Πάτρας, δίπλα-δίπλα με τους Γεωμανούς. Και ο κ. Κρίσς, περίλυπος μέχρι θανάτου για το φιάσκο, ζήτησε να σταματήσει η καμπάνια για τον Ψαρρό, γιατί η εμφάνιση των αξιωματικών της Ε.Κ.Κ.Α., ντυμένων με άγγλικές στολές και όπλισμένων

44

με αγγλικά όπλα, από πλευρά των Γερμανών, του χα-
λουσε όλη τη μανέστρα.

Η καιροσκοπική άντεθνική πολιτική του Τσουδερού

Όσα αναφέρουμε πιο πάνω, είναι λίγα μοναχά από
τά λίγα που έγιναν γνωστά για τις άντιαστικές-άντι-
συμμαχικές ραδιουργίες των Βρετανών πρακτόρων
στην Ελλάδα.

Στόν ίδιο καιρό (τέλη 1943—άρχες 1944) ή Κυβέρνη-
ση του Τσουδερού, αναπτύσσει μία δραστήρια άντεθνι-
κή πολιτική. Στην Κρήτη, στη Σάμο, σ' άλλα νησιά του
Αιγαίου και στην ήπειρωτική Ελλάδα, δεκάδες άξιω-
ματικοί πράκτορες του Τσουδερού, σταλμένοι απ' την
Αίγυπτο και έφοδιασμένοι με άφθονο χρυσάφι, προσπα-
θούν να διασπάσουν τόν άπελευθερωτικό άγωνα του
Έλληνικού λαού. Η ήρωική άντισταση του μαχόμενου
Έθνους είναι ένοχλητική για τούς μαχαραγιάδες του
Καίρου. Την άγνοούν... Κάνουν ό,τι μπορούν για να μη
μαθευτούν στο έξωτερικό τ' ανδραγαθήματα των άνταρ-
τών και οι έπιτυχίες της Έλληνικής Άντιστασης. Συν-
ομωσία σιωπής σκεπάζει την έποποιία του ΕΛΑΣ, πούναι
τό πιο μεγάλο Έθνικό Κεφάλαιο των τελευταίων χρό-
νων.

Όταν οι άντιπρόσωποι του ΕΑΜ, που ήταν στο Κάι-
ρο, τόν Αύγουστο του 1943, βάζουν τό ζήτημα της Έθνη-
κής Ένότητας και της Έθνικής Κυβέρνησης, ό Τσουδε-
ρός άπαρίπτει την πρόταση. Άμέσως με την άναχώρη-
ση των άντιπροσώπων διαστρέφει τό νόημα της έαμικής
πρότασης και προσπαθεί να έμφανίσει τούς αντιπροσώ-
πους του ΕΑΜ, σαν ένδιαφερομένους μοναχά για τό
μπάσιμο στην Κυβέρνηση.

Τό Σεπτέμβρη του 1943 ό ΕΛΑΣ της Σάμου άπελευ-
θέρωσε τό νησί ταυτόχρονα με τη συνθηκολόγηση των
Ιταλών. Λίγες βδομάδες μετά την άπελευθέρωση ό κ.
Τσουδερός στέλνει τόν ύπουργό του κ. Εμ. Σοφούλη
και τούς ύπαλλήλους του με τόν «Ιερό λόχο» και μικρή
άγγλική στρατιωτική δύναμη για να λαφυροκοπήσουν
τή νίκη του Σαμιώτικου λαού. Ταυτόχρονα κρατά σ' ά-
δράνεια όλες τις ένοπλες Έλληνικές δυνάμεις της Μ.
Άνατολής, δίνει καιρό στους Γερμανούς να συγκεντρώ-
σουν τις δυνάμεις του και να ξαναπάρουν πίσω τή Λέρο
και τή Σάμο.

Αργότερα και ένω στην Ελλάδα διαταχθέντες οι «έκκαθαριστικές επιχειρήσεις» Γερμανών-Ρωσών-Ζέρβας, εναντίον του ΕΛΑΣ, ό κ. Τσούδερος ζήτησε τον ΕΛΑΣ Σάμου και κλείνει σε στρατοπέδο αιχμαλώτων το αρχηγείο του.

Στις αρχές του Δεκέμβρη του 1943 δύο σημαντικά γεγονότα προκάλεσαν σοβαρές ανησυχίες στους Έλληνες μανδρινούς του Καίρου. Το ένα ήταν η αποκρούση των «έκκαθαριστικών επιχειρήσεων». Ο Ζέρβας, που πήγαινε για μαλλί, έβγαινε κουρεμμένος. Το άλλο ήταν ό σχηματισμός της Π.Ε.Ε.Α. στην ελεύθερη Γιουγκοσλαυία. Ταυτόχρονα με την είδηση αυτή κυκλοφόρησε φήμη ότι παρόμοια Πολιτική Έπιτροπή συγκροτήθηκε και στα ελεύθερα βουνά της Ελλάδας. Όσο ένθουσιασμό προκάλεσε, ή φήμη αυτή, μέσα στις ένοπλες δυνάμεις και μέσα στους αντιφασίστες των Έλληνικών Παροικιών, άλλες τόσες ανησυχίες και πανικό έσπειρε στους μοναρχικούς και φασιστικούς κύκλους του Καίρου. Από άνθρωπος του στενού κυβερνητικού περιβάλλοντος γίνονται βολιδοσκοπήσεις στην Έπιτροπή Συντονισμού, για μία άνασυγκρότηση της Κυβέρνησης, με τη συμμετοχή μελών της Έπιτροπής Συντονισμού. Η Έπιτροπή δηλώνει κατηγορηματικά πως το ζήτημα της Πανεθνικής Κυβέρνησης μονάχα στην Ελλάδα μπορεί να λυθεί και ζητά απο την Κυβέρνηση να στείλει τους αντιπροσώπους της στο Ε.Α.Μ.

Στά τέλη του Δεκέμβρη, ό Τσουδερός, κάνει ραδιοφωνική έκκληση στους αντάρτες «να επιστρέψουν στα ειρηνικά τους έργα». Ταυτόχρονα μοιροκόταρει τον έρανο που γίνονταν στις Έλληνικές παροικίες της Αιγύπτου, με πρωτοβουλία του Έλληνικού Απελευθερωτικού Συνδέσμου, για την άποστολή βιταμινών στα παιδιά της Ελλάδας.

Ο ήρωικός άπελευθερωτικός άγώνας του Έλληνικού λαού, ξεσήκωσε τον πατριωτικό ένθουσιασμό των Έλλήνων του έξωτερικού. Έτσι, που μ' όλο το μοιροκόταρισμα του έράνου από τον κ. Τσουδερό, δέκα όκτω Έλληνικά σώματα έπήρανε μέρος στην όργάνωση του έράνου των βιταμινών. Το ποσό που συγκεντρώθηκε από τον όβολό των Έλλήνων της Αιγύπτου έφτασε τις σαράντα χιλιάδες λίρες.

- Απέιαντι στους Έλληνες πρόσφυγες που μερικές δεκάδες χιλιάδες συγκεντρώθηκαν στην Αφρική, ή στάση της Κυβέρνησης του Τσουδερού είναι άδιάφορη και

46

σε πολλές περιπτώσεις έχθρική. Παραδομένοι στη «στοργική» περιθαλψη μιας άγγλικής ύπηρεσίας, της MERRA, οι πρόσφυγες, κλεισμένοι σ' ανθυγιεινά στρατόπεδα, υφίστανται τις επίθεσεις και τους εξευτελισμούς, την εκμετάλλευση και την τρομοκρατία των τραμπούκων του διορίστηκαν στις διοικήσεις και στις καντίνες των στρατοπέδων. Χωρίς τα αναγκαία φάρμακα και ιατρικά εργαλεία, στιβαγμένοι σαρβηληδόν σε ανθυγιεινή, παράγκες χωρίς δικαίωμα να απομακρυνθούν από το στρατόπεδο, και σε συνθήκες μόνιμου εποσιτισμού αποδεκατίζονται από την έλνοσσία και τη φυματίωση, στραβώνονται από τὰ τραχώματα και γενικά τους φέρονται σαν νάναι όμηροι κι' αίχμαλώτοι πολέμου κι' όχι πρόσφυγες από μια συμμαχη χώρα.

Η έχθρική στάση της Κυβέρνησης του Τσουδερού απέναντι στους πρόσφυγες κι' απέναντι στο μαχόμενο Έθνος που αποδεκατίζονταν από την πείνα. Η κατασπατάληση του δημοσίου χρήματος σε ήγεμονικούς μισθούς, που εξασφάλιζαν ζωή μαχαραγαδών σε μία κλίκα από αυλόδουλους και κυβερνητικούς «παράγοντες». Οι προσπάθειες για διάσπαση και έκμηδένιση του Κινήματος Αντίστασης στην Ελλάδα και για διάλυση των ενόπλων δυνάμεων του έξωτερικού, όλα αυτά, καθορίζουν το χαρακτήρα της Κυβέρνησης του Τσουδερού, και την καταδικάζουν σαν Κυβέρνηση αντίλαϊκή και άντεθνική.

Όμως, αυτή η Κυβέρνηση ήταν το «νόμιμο», το «Συνταγματικό» προκάλυμμα της μοναρχοφασιστικής επίθεσης, που έτοιμάζονταν δραστήρια, με σκοπό μία καινούργια φασιστική υποδούλωση του Έλληνικού λαού.

Οι ένδοξοι αγώνες των Έλλήνων αντιφασιστών στο Άλαμείν και στις θάλασσες, το αίμα των στρατιωτών και των ναυτών και των αεροπόρων μας, που χύθηκε άφειδωλέυτα σε όλα τὰ πεδία των μαχών, μετατρέπεται, ταχυδακτυλουργικά, από τον Γλύξμπουργκ και από τη Κυβέρνησή του, σε τίτλους και συναλλαγματικές άπάνω στην έλευθερία και την ανεξαρτησία της Ελλάδας. Και οι ένοπλες Έλληνικές δυνάμεις της Μ. Ανατολής παρουσιάζονταν, με τον ίδιο ταχυδακτυλουργικό τρόπο, σαν έρεισμα αυτής της μοναρχοφασιστικής πολιτικής.

Η ίδρυση της Π.Ε.Ε.Α.

Από το Δεκέμβρη του 1943 ίσαμε τον Άπρίλη του 1944, οι ναύτες, οι φαντάροι κι' οι σμηνίτες μας κι'

47

έναν πολύ σημαντικό αριθμό δημοκρατικών αξιωματικών, ζήτησε κάτω από βαριά άγνοια.

Έβλεπαν ότι τη μέρα το μοναρχοφασιστικό στρατιωτικό σύνταγμα να ερπύονταν θρασυότητα, να άναπτει την άδικη άρραξη των μαχίμων μονάδων από τα δημοκρατικά-άνταρσιαστικά στοιχεία και να τα κατορθώνει σε μεγάλη βαθμή. Το Δεκέμβρη του 1943, οι 184 άπό τους 256 αξιωματικούς της Ι ταξιαρχίας, άπέγραψαν πρωτόκολλο και ζήτησαν Κυβέρνηση άπερισσότερο άφροσύμη στο βασιλιά.

Η κίνηση αυτή άποκαλύφθηκε. Το όπουργείο Στρατιωτικών έλαβε γνώση, με καμιά κέρση δέν έμβλήθηκε. Άντίθετα οι παλιμαράδες άδελφί του Συνέδριου άρέθηναν έλεύθεροι να όργιάζουν μέσα στην Ι ταξιαρχία, με σκοπό να προκαλέσουν τη διάλυση της. Με στρατιωτικά άποκίνητα και θαλασμένιοι με άντίματα γυρίζουν στις σκηνές των στρατιωτών και τους άποκαλούν τραγούδωντας του άδελφού τού γυιό. Κάνουν τυκταρινές έπιβρομές και κακοποιούν τους στρατιώτες μέσα στις σκηνές τους. Όσοι αξιωματικοί δέν είναι μέλη του Συνέδριου ή τουλάχιστο δέν σιωπούν, μπροστά στα άσχημα των μοναρχοφασιστών, διάχονται άπό την ταξιαρχία. Με κόπο και με συνεχή έντατική έπιεγρόνηση ή Στρατιωτική Άντιφασιστική Όργάνωση κατορθώνει να συγκρατεί την άγανάκτηση των στρατιωτών. Ο μυστικός άντιφασιστικός τύπος άποσιωπά σκόπιμα την τραγική κατάσταση των προσφύγων για να μην έξεγερθούν οι στρατιώτες. Όμως πόσο μπορεί να κρατήσει αυτή ή κατάσταση; Άπό στιγμή σε στιγμή ένα σκηνοθετημένο, εκ μέρους των μοναρχοφασιστών, έπεισόδιο, άπειλεί και την Ι ταξιαρχία με διάλυση, κατά τον ίδιο τρόπο που διαλύθηκε και ή ΙΙ ταξιαρχία. Αύτός είναι ο ένας κίνδυνος. Ο άλλος, τού ίδιο σοβαρός και τού ίδιο άμεσος, ήταν ο κίνδυνος της άπομάκρυνσης άπό την ταξιαρχία και άπό όλες τις μάχιμες μονάδες και τού τελευταίου άντιφασιστά αξιωματικού και των πιο δραστήριων και ίκανών άντιφασιστών στρατιωτών. Και στη μία και στην άλλη περίπτωση ο μοναρχισμός θα έδινε ένα δυνατό κτύπημα στον άπελευθερωτικό άγώνα τού Έλληνικού λαού.

Οι άντιφασιστικές ένοπλες δυνάμεις της Μ. Άνατολής ήταν άποφασισμένες να άντιμετωπίσουν και να άποκρούσουν σθεναρά και τόν ένα κίνδυνο και τόν άλλο.

Μέσα στις συνθήκες αυτές έγινε γνωστό στη Μ. Άνα-

48

τολή ότι συγκροτήθηκε η Π.Ε.Ε.Α. στα ελεύθερα βουνά της Ελλάδας.

Η Κυβέρνηση του Τσουδερού και οι αγγλικές υπηρεσίες αν και ήξαιραν το γεγονός αυτό το άποσιώπησαν. Όταν όμως το Κεντρικό Γραφείο των Αντιφασιστικών Οργανώσεων των ενόπλων δυνάμεων έμαθε την είδηση και βεβαιώθηκε για την ακρίβειά της, έβγαλε προκήρυξη που μοιράστηκε σε χιλιάδες αντίτυπα στους αξιωματικούς και τους άνδρες όλων των όπλων. Με την προκήρυξη της αυτή η Α.Σ.Ο. χαιρέτιζε την ίδρυση της Π.Ε.Ε.Α. και καλούσε την Κυβέρνηση να αποδεχθεί τις προτάσεις για σχηματισμό Πανεθνικής Κυβέρνησης.

Αίγιες μέρες αργότερα, σε μία Συνδιάσκεψη των αντιφασιστικών στελεχών του στρατού καθορίστηκε έτσι η θέση της Α.Σ.Ο.

«1) Θα υπογραφούν ψηφίσματα που θα χαιρετίζουν την ίδρυση της Π.Ε.Ε.Α. και θα ζητούν από την Κυβέρνηση του Τσουδερού να δεχτεί τις προτάσεις της.

2) Σ' όλες τις μονάδες, η υπογραφή και η υποβολή των ψηφισμάτων θα γίνει με τον πιο κανονικό και ειρηνικό τρόπο.

3) Κάθε απόπειρα πρόκλησης και δημιουργίας ταραχών, εκ μέρους των μοναρχοφασιστών, πρέπει να αποκρουστεί και να έκμηδενιστεί».

Εκτός όμως από τις αντιφασιστικές οργανώσεις των ενόπλων δυνάμεων, τη δημιουργία της Π.Ε.Ε.Α. τη χαιρέτησαν με ένθουσιασμό και οι πολιτικές και συνδικαλιστικές Έλληνικές αντιφασιστικές οργανώσεις της Αιγύπτου. Ο Ε.Α.Σ. (Έλληνικός Απιαλευθεωτικός Σύνδεσμος) Αιγύπτου, έκανε την πρώτη ανακοίνωση, για την ίδρυση της Π.Ε.Ε.Α., στη γιορταστική συγκέντρωση της 25ης Μαρτίου. Θυελλώδικες ζητωκραυγές και χειροκροτήματα, που παρατάθηκαν αρκετά λεπτά, έδειξαν άμέσως την ικανοποίηση και τον ένθουσιασμό που προκάλεσε η χαρμόσυνη αυτή άγγελία.

Στις 27 του Μάρτη ο κ. Τσουδερός, αφού είχε σπάσει πια η συνομιλία της σιωπής, εμφανίζεται απ' τον τύπο με μια επίσημη ανακοίνωση, που όμολογούσε το σχηματισμό της Π.Ε.Ε.Α., Ισχυρίζονταν ότι η Κυβέρνησή του φρόντιζε άεκαθεν και πάσκιζε για την ενότητα, αλλά η Π.Ε.Ε.Α. είναι μονόπλευρη... κλπ.

Τό βράδυ της ίδιας μέρας η Έπιτροπή Συντονισμού του Άγώνα με γράμμα της στον κ. Τσουδερό, ξετινάζει τις ψευδοδικαιολογίες της ανακοίνωσής του, ξεσκεπάζει

49

τήν αντίδραστική θέση του άπέναντι στον έθνικοαπελευθερωτικό άγώνα και τον καλεϊ νά δεχθεϊ τις προτάσεις τής Π.Ε.Ε.Α. και νά στείλει άμέσως αντιπροσωπεία του στην Ελλάδα είτε νά παραιτηθεϊ.

Άλιγες μέρες άργότερα και ή Γενική Συνέλευση των Έλλήνων Ναυτεργατών τής Μ. Ανατολής, στέλνει όμοιο ψήφισμα στον κ. Τσουδερό.

Οι εκδηλώσεις στις μονάδες.

Ό ένθουσιασμός των στρατιωτών, των ναυτών, των σμηνιτών και των αντίφασιστών αξιωματικών, από την άναγγελία τής ίδρυσης τής Π.Ε.Ε.Α. ήταν άπερίγραπτος.

Στις 27 του Μάρτη άρχισε ή ύποβολή των ψηφισμάτων. Τα στρατόπεδα του Καμπριτ και του Κασσαίν έκαναν την άρχή. Άφού ύπογράφηκαν τα ψηφίσματα, παρατάχθηκαν οι λόχοι κανονικά και τά έπέδωκαν με σεμνιότητα στους διοικητές τους, για νά τα διαβιβάσουν στην Κυβέρνηση. Πατριωτικές προσφωνήσεις ανταλλάχθηκαν ανάμεσα σε στρατιώτες και αξιωματικούς και οι συγκεντρώσεις των λόχων οιαλύθηκαν ήσυχια μέσα σε ζητωκραυγές για την ένότητα, για τους ήρωικούς άντάρτες και τη Λαογέννητη Π.Ε.Ε.Α.

Δυό-τρεις μέρες άργότερα συγκροτήθηκε στο Κάιρο ή Έπιτροπή Ένότητας των ένόπλων δυνάμεων, που άποτελέσθηκε από 14 αξιωματικούς του στρατού τής ξηράς και τής άεροπορίας. Δίνει ύπόμνημα στον κ. Τσουδερό και στον κ. Σ. Βενιζέλο, με τό όποιο ζητά την άποδοχή των προτάσεων τής Π.Ε.Ε.Α.

Ό κ. Τσουδερός δηλώνει στην Έπιτροπή ότι βρίσκεται σε συνεννοήσεις με τα κόμματα για τον άνασχηματισμό τής Κυβέρνησης και έξαρτά από τις άποντήσεις των κομμάτων τη πραγματοποίηση τής ένότητας. Ό κ. Σ. Βενιζέλος άναγνωρίζει την άνάγκη τής άποδοχής των προτάσεων τής Π.Ε.Ε.Α., εκδηλώνει όμως τή δισπιστία του στον κ. Τσουδερό και θέλει νά ανάλαβει ό ίδιος την πρωτοβουλία των συνεννοήσεων.

Μέσα σε μια βδομάδα όλες σχεδόν οι μονάδες του Στρατού, του Στόλου και τής Άεροπορίας προσχωρούν στον Έθνικοελευθερωτικό άγώνα.

Παντού ή ίδια τάξη, ή ίδια σεμνή και αξιοπρεπή συμπεριφορά των άνδρών. Στις περισσότερες μονάδες οι αξιωματικοί κηρύσσονται άλληλέγγυοι, ύπογράφουν τά

4

50

ψηφίσματα και μένουν στις θέσεις τους. Σε όρισμένες μονάδες τα ψηφίσματα τα υπογράφουν και οι ίδιοι οι διοικητές τους. Τα 95% των πληρωμάτων, στα πολεμικά καρόβια, υπογράφουν τα ψηφίσματα. "Υστερα απ' αυτό, ο αρχηγός του Στόλου κ. 'Αλεξανδρής με ημερήσια διαταγή του διακηρύσσει ότι σύσσωμο το Ναυτικό ζητάει τη συνεργασία της Κυβέρνησης με την Π.Ε.Ε.Α. για την πραγματοποίηση Πανεθνικής 'Ενότητας.

Κανένα έπεισόδιο, καμμιά άνωμαλία, καμμιά πρόκληση δε σημειώθηκε τις πρώτες μέρες.

Έπέμβαση του Γλύξμπουργκ και των Άγγλων παραίτηση του Τσουδερού.

Ο αρχιραδιούργος Γλύξμπουργκ ήταν στο Λονδίνο. Ο κ. Τσουδερός έμεινε άκινδρος μπροστά στη γενική αυτή αξίωση, για την πραγματοποίηση της 'Εθνικής 'Ενότητας, με βάση τις προτάσεις της Π.Ε.Ε.Α. και στην αρχή δεν σκέφτηκε είτε δέν τόλμησε να αντιδράσει. "Ομως τις πρώτες μέρες του 'Απρίλη αλλάζει τακτική. Συγκαλεί το ύπουργικό Συμβούλιο και αποφασίζεται η δίωξη των αξιωματικών που άποτελοΰσαν την 'Επιτροπή 'Ενότητας. Πιάνονται τα μισά περίπου μέλη της 'Επιτροπής και κλείνονται στο Φρουραρχείο.

Η άλλαγή αυτή στην τακτική όφείλεται σε τηλεγραφική έντολή του Γλύξμπουργκ. Ο κ. Σ. Βενιζέλος άποκάλυψε το περιεχομένο ενός τηλεγραφήματος του Γλύξμπουργκ. Ο πρωτοργατής της 4ης Αύγουστου με το τηλεγράφημα αυτό διαβεβαίωσε τον κ. Τσουδερό ότι έξασφάλισε την επέμβαση των Άγγλικών και Αιγυπτιακών αρχών για το χτύπημα των «στασιαστών» και τον κάλυψε να πατάξει τους «στασιαστές».

Ταυτόχρονα, θορακισμένες άγγλικές δυνάμεις κυκλώνουν το 4ον τάγμα στο Κασσασίν και ζητούν την παράδοση των όπλων. Μάταια ο διοικητής του ταγματός προσπαθεί να μεταπίσει τους Άγγλους. Για να άποφευχθεί η σύγκρουση, οι αξιωματικοί και οι άνδρες του 4ου τάγματος και των άλλων μονάδων του Κασσασίν παραδίδουν τον όπλισμό τους και σε ένδειξη διαμαρτυρίας για την άγγλική επέμβαση κηρύσσουν 24ωρη άπεργία πείνας. Η άγγλική επέμβαση έκδηλώνεται ταυτόχρονα και στο συνταγμα πεδινού πυροβολικού, όπου με τέχνασμα άφοπλίζονται τα 2)3 των άνδρων του συντάγ-

Μεταξύ των Άγγλικων επιτελών οδηγώντας σε άγ-
γυλότητα το θέμα Γουζέμπος.
Η απόφαση του Γουζέμπουρκ και των Άγγλων αν-
τιφασιστικών φέρει αντίθετα αποτελέσματα από κείνα
που περιμέναμε. Στις μονάδες που αφορμαστικόν, αξιωμα-
τικούς και στρατιώτες συγχίζον τον άγωνα τους με
την μενολογία και την άπ'φασιστικότητα. Οί άνδρες
και αξιωματικοί του φρουραρχείου με επί κεφαλής τόν
υποφρουραρχο, τονολογία να έκτ'έσον τις φασιστικές
διατάξεις και η συνέγεια των συλλογικών ματαιώνται.
Ο φρουραρχος κλείνει τόν υποφρουραρχο στο κρατητέ-
ριο, όπως τόν ίδια μέρα αναγκάζεται να παραιτηθεί.
Γιατί κινεί δέν τον ακολουθεί μέσον στο Φρουραρχείο.
Στό θέμα η φρουρα του Φρουραρχείου άπελευθερώνει
τους κρατούμενους αντιφασίστες αξιωματικούς. Την ίδια
ώρα μια πολυμελής επιτροπή από Έλληνίδες της
Αιγύπτου παρουσιάζει στον κ. Τσουδερό και έπικρίνει
εντονα τα φασιστικά μέτρα που πήρε. Μαζικές συγκεν-
τρώσεις σ' όλα τα προσφυγικά στρατόπεδα, καταδικάζουν
δημόφωνα την αντιδραστική αντίθετική συνωμοσία Γλύξ-
μποιργκ-Τσουδερού και άγγλικής αντίδρασης. Ο Τσου-
δερός δέν στέκει πουθενά και παραιτείται, στις 3 του
Απριλή.

Ο κ. Σ. Βενιζέλος συμφωνεί και... Διαφωνεί.

Ο Γλύξμπουργκ αναθέτει τόν σχηματισμό Κυβέρνησης
στο Σ. Βενιζέλο. Ήταν μια εύκαιρία για τόν πέρασμα
στην όμαλότητα. Οί ένοπλες δυνάμεις, στο βασικό τους
σύνολο, είχαν έκδηλωθεί υπέρ της Έθνικής Ένότητας.
Ο Βενιζέλος, από την άρχή, είχε δηλώσει ότι είναι ύ-
πέρ της άποδοχής των προτάσεων της Π.Ε.Ε.Α. και δια-
δήλωσε την άγανάκτησή του για τις διαλυτικές ραδι-
οουργίες του Γλύξμπουργκ.

Άμέσως μετά την παραίτηση του Τσουδερού, οι άν-
τιπρόσωποι της Ε.Σ.Α. του Ε.Α.Σ. και της Ναυτεργατι-
κής Ένωσης με κοινό γράμμα τους στο Βενιζέλο, του
προτείνουν να άποδεχθεί την έντολή για σχηματισμό Κυ-
βέρνησης και να προβεί άμέσως σε προγραμματικές δη-
λώσεις με τόν ακόλουθο περιεχόμενο :

1) Η Κυβέρνηση θα είναι όλιγομελής, προσωρινή, έπηρεασική
και με άποκλειστικό σκοπό τή συνεννόηση με τήν Π.Ε.Ε.Α. για τόν

Τὰ ἀνωτέρω θὰ ἀποτελέσουν τὸ πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεώς μου, ἐν ἣ περιπτώσει μοῦ ἀνετίθετο ἡ ἐντολή, τὴν ἐπιδοῦν τῶν ὁποίων θὰ ἐπιγαματοποιούν, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι μόνον οὕτω ἐξασφαλίζεται ἡ διατήρησις τῶν ἐνόπλιων δυνάμεων, ποῦς ἀποτελεσματικότερον συνέχισιν τοῦ ἀγῶνος μέχρι ἀτελευτηρώσεως τῆς ἀγαπητῆς μιᾶς Πατρίδος.

Ἄν παραλείπω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω διὰ τὴν ἐκδηλωθεῖσαν πρὸς ἐμὲ ἐμπιστοσύνην σας, διὰ τῆς ἀπὸ 5 Ἀπριλίου ἐπιστολῆς σας, τὸ περιχόμενον τῆς ὁποίας, σχεδὸν ἐν τῷ συνόλῳ σας, μὲ εὐάσκησιν σύμφωνον

Ἐπιλείπῃς ὅτι αἱ πατριωτικαὶ σας ἀτόχεις, τὰς ὁποίας συμμερίζομαι, θὰ τύχουν τῆς γενικῆς ἐπιδοκμασίας.»

Μετὰ τιμῆς
Σ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Τὸ γράμμα αὐτὸ ἔφτασε στὸν προορισμὸ του στὶς 7 τοῦ Ἀπριλίου. Σ' αὐτὸ ὑπῆρχε ἕνα «σχεδὸν ἐν τῷ συνόλῳ», ἐνῶ ἡ προφορικὴ ἀπάντησις ἦταν «ἐξ ὀλοκλήρου σύμφωνη» μὲ τὶς προτάσεις τῶν ἀντιπροσώπων. Γι' αὐτὸ ἡ ἀντιπροσωπεία ζητᾷ ἀμέσως συνάντησιν μὲ τὸν κ. Βενιζέλο γιὰ νὰ διευκρινισθῇ ἡ σημασία τοῦ «σχεδόν». Ἡ συνάντησις πραγματοποιήθηκε τὸ ἴδιο βράδυ. Καὶ ἀποδείχθηκε ἀπὸ τὴ συζήτησιν ὅτι «ἡ φάβρα εἶχε λάκκον».

«Οἱ Ἄγγλοι εἶναι ἀνεύδοτοι στὸ ζήτημα τῶν ἐνόπλιων δυνάμεων. Ἐπιμένουν στὸν ἀφοπλισμὸ. Ζητοῦν νὰ γίνῃ ἐκκαθάρισις καὶ νὰ ἐπιβληθῶν κυρώσεις», δήλωσε ὁ κ. Βενιζέλος. Ὅπως ὄχτω μῆνες ἀργότερα, τὸ Δεκέμβριον 1944, οἱ Ἄγγλοι σπρώχνουν στὸ ἀδιέξοδον, στὸν ἀλληλοσπαραγμὸν, στὴ διαίωνισιν τοῦ διχασμοῦ.

Τοὶ ἐτοιμότηκαν τὰ ἐξῆς τρία πράγματα :

«1) Πιστέψαμε πως μὲ τὴν πτώσιν τοῦ Τσουδερῶ θὰ σταματοῦσε καὶ τὸ βιολὶ «οἱ Ἄγγλοι ἐπιμένουν καὶ οἱ Ἄγγλοι ἐπιβάλλουν». Νομίζομε πως ἡ νέα Κυβερνήσις πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσῃ θάρραλα τὴν ἐθνικὴν ἐπέμβασιν στα ἐσωτερικά μας καὶ νὰ ἀξιῶσιν νὰ τὴν ἀφήσωσιν ἡσυχῇ νὰ ἀποκοσσοστήσῃ τὴν ἑμᾶς τῆτις.

«2) Πως εἶναι δυνατό νὰ κεντῇ ἡ Κυβερνήσις προγραμματικὰς δρᾶσεις ποῦ θὰ δικαιῶσιν τὴν Ἐθνικοκοινωνικὸν ἀγῶνα τῶν ἐνόπλιων δυνάμεων, καὶ ταυτόχρονα νὰ ἐπιβάλλῃ κυρώσεις ἐναντίον ἐκείνων ποῦ ἡγήθησαν σ' αὐτὸν πατριωτικὸν ἀγῶνα; καὶ

«3) Ἡ ἐπιμονὴ γιὰ ἐκτελεστικὸν ἀφοπλισμὸν καὶ ἐκκαθάρισιν ἐρχεται σὲ ἀντιθέσιν μὲ μιὰ ἀπὸ τὶς βασικότερας προτάσεις τῆς ἀντιπροσωπείας, αὐτὴν ποῦ ἀναφέρει-

54

ται στην επέκταση των ανδρών και αξιωματικών στις μονάδες τους και στην ανασυγκρότηση του συντάγματος πυροβολικού και της II ταξιαρχίας. Και ταυτόχρονα αποτελεί άφετηρία για τη γενίκευση του μέτρου της πολιτικής εκκαθάρισης και της διαλυσης των μονάδων.

Ο κ. Σοφ. Βενιζέλος αναγνώρισε πως οι παρατηρήσεις των αντιπροσώπων ήταν σωστές και επί παρουσίας της αντιπροσωπείας ζήτησε τηλεφωνικά συνάντηση με τον κ. Λήπερ, για να τον πείσει να μην επιμείνει στις αξιώσεις του.

Την άλλη μέρα το πρωί ο κ. Σοφ. Βενιζέλος βέχτηκε την αντιπροσωπεία και της θήλωσε : «Άδικα έχασα τις ώρες μου προσπαθώντας να πείσω τον κ. πρεσβευτή. Είναι ανέπιδος. Καλώς άπνευ δλους τοός εδρισκομένους στο Κάιρο πολιτικούς από την Ελλάδα για να συσκεφθούμε περι του πρακτέου. Σας παρακαλώ να πάρετε μέρος στη σύσκεψη»

Συλλήψεις αντιφασιστών.

Μιά ώρα πριν από την θρισθείσα για τη σύσκεψη, μικτή ομάδα από Άγγλους και Αιγύπτιους αστυνομικούς έκαναν επίδρομή στο δικηγορικό γραφείο του προέδρου του Ε.Α.Σ. κ. Βαλτικου, τον έπιασαν και μαζί του καμμιά δεκαριά ακόμα επιλεκτους αντιφασιστες Έλληνες πολίτες, δλόκληρη σχεδόν την Έκτελεστική Έπιτροπή του Ε.Α.Σ. Τα μέλη της Ε.Σ.Α., επίσης, άλλα πιάστηκαν και άλλα αναγκάστηκαν να βγούν στην παρανομία. Παρόμοιες συλλήψεις έγιναν και στην Αλεξάνδρεια και, λίγες μέρες πριν, είχαν κινητοποιηθεί μερικά βρετανικά τάγματα θωρακισμένου πεζικού για την «εκπόρθηση» της Ναυτεργατικής Ένωσης. Δεκάδες τάνκς, θωρακισμένα α τοκίνητα, μοτοσυκλέτες κλπ. και χιλιάδες στρατιώτες κατέκλυσαν την πλατεία του Μωχαμέτ-Άλη, πολιόρκησαν τα γραφεία της Ναυτεργατικής Ένωσης και έπιασαν τον ήρωικό αρχηγό της Ναυτεργατικής Ν. Καραγιάννη και 40 άλλους ναυτεργάτες.

Το κύμα της φασιστικής τρομοκρατίας συνδυασμένο με την ξενική επέμβαση σε καθαρώς έσωτερικά ελληνικά ζητήματα, δέν προοιώνιζε έξομάλυνση της κατάστασης. Όστόσο οι αντιπρόσωποι, που δέν είχαν πιαστεί ακόμα, πήγαν την θρισμένη ώρα, στις 7 του Απρίλη, για τη σύσκεψη των πολιτικών, στην όποια κλήθηκαν από τον κ. Βενιζέλο. Το μέγαρο του αντιπροέδρου

δπου στεγάζονταν και η υπηρεσία πληροφοριών, στο Ζαμάλεκ, φρουρούνταν από Άγγλους αστυνομικούς. Ο Βενιζέλος ανακοίνωσε στην αντιπροσωπεία ότι «η έντολη που του δωσε ο βασιλιάς αναφέρεται στον ανασχηματισμό της Κυβέρνησης Τσουδερού και όχι στο σχηματισμό νέας Κυβέρνησης». Και δήλωσε: «Με τους όρους αυτούς δεν μπορώ να αποδεχθώ την έντολη. Γι' αυτό ανέβαλα τη σύσκεψη».

Τα γεγονότα που έπακολούθησαν, έδειξαν πώς ο Βενιζέλος είπε ψέμματα στην αντιπροσωπεία. Παρά την δήλωσή του ότι δεν αποδέχεται την έντολη, παρέμεινε «Πρωθυπουργός» και έπαιξε το ντροπιασμένο ρόλο του «Έλληνικού προκαλύμματος» στην πεμπτοφαλαγγίτικη επίθεση που ώδηγησε στη διάλυση των ενόπλων ελληνικών δυνάμεων της Μ. Ανατολής.

Η εξέγερση της Ιης ταξιαρχίας.

Μέχρι τις 5 του Απρίλη, όλόκληρος ο Στόλος, καθώς και όλες οι υπηρεσίες ξηράς του ναυτικού, σχεδόν όλες οι μονάδες του στρατού ξηράς και της αεροπορίας, είχαν διατρανώσει, με ψηφίσματα, την πίστη τους στην Π.Ε.Α., σαν πολιτικό εκπρόσωπο του μαχόμενου Έθνους, και ζητούσαν την αποδοχή των προτάσεών της.

Τις πρώτες 3-4 μέρες, που δεν είχαν επέμβει οι Άγγλοι, η ύπογραφή και η ύποβολή των ψηφισμάτων έγινε με την πιο παραδειγματική τάξη και μέσα σε ατμόσφαιρα έγκαρδιότητας ανάμεσα στους άνδρες και τις διοικήσεις των μονάδων. Από τις 2 με 3 του Απρίλη, μαζί με τα τηλεγραφήματα του Γλύξμπουργκ προς τον Τσουδερό κδηλώνεται άνοιχτά και η βρετανική επέμβαση. Από την πρώτη μέρα η επέμβαση αυτή έδειξε πώς αντικειμενικός σκοπός της Άγγλικής αντίδρασης ήταν ο άφοπλισμός και η διάλυση των ενόπλων Έλληνικών δυνάμεων Μ. Ανατολής. Το πρώτο χτύπημα το έδωσε στο συνταγμα πυροβολικού που το διέλυσε και στο Κασσαίν, όπου πραγματοποίησε τον άφοπλισμό των μονάδων που ήταν εκεί.

Κατόπιν πολιορκήσε τις μονάδες του Καπρίτ, ζητώντας την παράδοση των οπλων. Έδώ, αξιωματικοί και άνδρες, φημίθησαν να παραδώσουν τον όπλισμό τους, δηλώνοντας πως τα όπλα τα πήσαν για να πολεμήσουν τους εχθρούς της Ελλάδας και να απελευθερώσουν τη Πατρίδα. Τους πολιορκήσαν στενά με τάνκς, πεζικό και

56

πυροβολικό, και ύστερα έλυσαν την πολιορκία για μερικές μέρες, για να την σφίξουν πιά πολύ άργότερα. Κατόπιν αγγλικές και αιγυπτιακές δυνάμεις πολιορκήσαν το Έλληνικό Φρουραρχείο Καΐρου, απόπλισαν τη φρουρά του και την έκλεισαν στα σύρματα, στις Πυραμίδες.

Σάν αποτέλεσμα των επεμβάσεων αυτών, ο άγώνας των ενόπλων Έλληνικών δυνάμεων Μ. Ανατολής, που άρχισε σαν έθνικοενωτική προσπάθεια, έπαιρνε όλοένα και πιά έντονα, το χαρακτήρα πάλης κατά του άφοπλισμού και της διάλυσης και για την περιφρούρηση της έθνικης ανεξαρτησίας.

Ταυτόχρονα με την άναγγελία του σχηματισμού της Π.Ε.Ε.Α. ή 1η Έλληνική ταξιαρχία μετακινήθηκε πρὸς την Αλεξάνδρεια. Έλεγαν ότι προορίζεται για την Ιταλία. Για να μη δοθεί καμμιά άφορμή στην αντίδραση και ματαιώσει τη μεταφορά της 1ης ταξιαρχίας στο μέτωπο, το Κεντρικό Γραφείο των Άντιφασιστικών Όργανώσεων των ενόπλων δυνάμεων, πήρε άπόφαση να μη γίνει καμμιά έκδήλωση στην 1η ταξιαρχία, προτού φύγει από την Αίγυπτο. Πραγματικά μέχρι την 5η του Άπριλη ή 1η ταξιαρχία ήταν ή μόνη μάχιμη μονάδα, που κρατήθηκε μακριά από τόν έθνικοενωτικόν άγώνα. Το γεγονός αυτό ή μοναρχοφασιστική άποψη τήν τήν έκμεταλλεύθηκε πολιτικά, διακηρύσσοντας ότι ή 1η ταξιαρχία είναι στο πλευρό της. Αυτό όμως ήταν το λιγώτερο. Στις 4 του Άπριλη, έγινε γνωστό ότι ο μοναρχοφασιστικός Στρατιωτικός Σύνδεσμος όργάνωνε πραξικόπημα στην 1η ταξιαρχία, με σκοπό να έξουδιτερώσει τούς δημοκρατικούς αξιωματικούς και τά στελέχη της άντιφασιστικής στρατιωτικής όργάνωσης και έτσι «ξεκαθαρίσμενη» να την κινήσει σε ένοπλη δράση για την κατάπνιξη του έθνικοενωτικού άγώνα.

Οι ίδιους τούς μοναρχοφασιστικού Στρατ. συνδέσμου συνδέονταν στενότερα με όρισμένους άντιδραστικούς άγγλικούς κύκλους του Καΐρου. Κι' όφείλεται άσφαλώς στις σκοτεινές ενέργειες αυτών των κύκλων, το γεγονός ότι, ένω θα έπρεπε να είχε παρκάρει, ή 1η ταξιαρχία πρὸ της 5ης του Άπριλη, ή μετακίνησή της από την Αίγυπτο καθυστεροόσε «μυστηριώδως».

Στις 6 του Άπριλη ο κίνδυνος του μοναρχοφασιστικού πραξικοπήματος στην 1η ταξιαρχία ήταν άμυστος. Ήταν άνάγκη να έξουδιτερωθεί ο κίνδυνος αυτός. Ήταν άδύνατο να μείνει περισσότερο ή 1η ταξιαρχία μακριά από τόν έθνικό και ένωτικό άγώνα.

Για να αποφευχθεί η αιματοχυσία, έπρεπε να αφινοδιαστούν οι μοναρχοφασίστες του Συνδέσμου.

Γι' αυτό η εξέγερση της 1ης ταξιαρχίας έγινε στις 3 και 30' πριν από τα ξημερώματα της 6ης του 'Απρίλη.

Αυτή την ώρα 'Επιτροπή από τρεις δημοκρατικούς ταγματάρχες παρουσιάστηκε στο διοικητή της ταξιαρχίας, του έπέδωσε το ψήφισμα, υπογραμμένο από τα μέλη της 'Επιτροπής και τον παρακάλεσε να το μεταβιβάσει στην Κυβέρνηση. 'Ο διοικητής αρνήθηκε και η 'Επιτροπή τον έβαλε σε περιορισμό. Το ίδιο μέτρο πάρθηκε και για τα πιά άδιάλλακτα στοιχεία του μοναρχικού συνδέσμου.

Μέχρι τις 10 το πρωί ολόκληρη η ταξιαρχία είχε υπογράψει το ψήφισμα. Ένας μονάχα αντιδραστικός αξιωματικός έπιχείρησε να προβάλει ένοπλη αντίσταση. Πυροβόλησε και σκότωσε δυο αντιφασίστες στρατιώτες, τον αντιπυροβόλησαν και τον σκότωσαν. Αυτό ήταν το μοναδικό αιματηρό έπεισόδιο μέσα στην 1η ταξιαρχία, κατά την εξέγερση. Σε καμμιά άλλη μονάδα δε χύθηκε αίμα, εκτός από το Καμπρίτ, όπου φασίστες πυροβόλησαν κρατούμενους αντιφασίστες και σκότωσαν έναν. Στο Καμπρίτ πάλι αργότερα, 2-3 άλητες που τους μέθυσαν οι Άγγλοι, όπλισμένοι με άγγλικά περίστροφα, σκότωσαν δολοφονικά έναν λοχία αντιφασίστα. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις οι δολοφόνοι πιάστηκαν και φυλακίστηκαν. Τους ζήτησαν όμως οι Άγγλοι, του παρέλαβαν και τους έκαναν πλάτες.

Συμφωνία και παρασπονδία.

Στις 7 του 'Απρίλη, τρεις Άγγλοι στρατηγοί έπισκέπτονται την 1η ταξιαρχία. Καλοϋνε την προσωρινή Διοίκηση της και προτείνουν: «Νά αποκατασταθούν άμέσως στις θέσεις τους οι παλιές Διοικήσεις. Άν η πρόταση γίνει δεκτή η 1η ταξιαρχία θά μετακινηθεί άμέσως για την 'Ιταλία». Η προσωρινή Διοίκηση δέχεται άυτοστιγμή την πρόταση και υπογράφεται το σχετικό πρακτικό. 'Ο Διοικητής της ταξιαρχίας και οι αξιωματικοί που τέθηκαν σε περιορισμό αφίνονται άμέσως έλεύθεροι και έγκοιθιδρύονται ξανά στις Διοικήσεις. Σε λίγες ώρες πέφτει σάν μπόμπα στα κεφάλια των στρατιωτών και των αξιωματικών της ταξιαρχίας διαταγή του Διοικητή, να παραδώσουν τον όπλισμό τους, μέσα σε 55' λεπτά και νάναί όλοι έτοιμοι με δυο κουβέρτες ό καθένας, για

58

να μεταφερθούν σε στρατόπεδο συγκέντρωσης. Ταυτόχρονα οι Άγγλοι στρατηγοί, με τέχνασμα, απάγουν τον ταγματάρχη του πυροβολικού Άμπατζόγλου, που τον θεωρούσαν αρχηγό της εξέγερσης στην 1η ταξιαρχία.

Η διπλή αυτή παρασπονδία προκαλεί δεύτερη εξέγερση στην ταξιαρχία. Άνδρες και αξιωματικοί, αντί να παραδώσουν τα όπλα, πολιορκούνε τις σκηνές των αντιδραστικών διοικητών τους πιάνουν και τους βάζουν υπό περιορισμό.

Όλη η ταξιαρχία ενωμένη, άνδρες και αξιωματικοί σαν ένας άνθρωπος, υπογράφουν νέα ψηφίσματα έναντι του άφοπλισμού και της διάλυσης. «Τα όπλα τα κρατάμε για να απελευθερώσουμε την Πατρίδα μας — γράφουν στα ψηφίσματα αυτά. Αυτά τα όπλα που τα δεξάσαμε με το αίμα μας στην Άλβανία, στη Μακεδονία, στην Κρήτη και στο Άλαμείν, δε θέλουμε να τα παραδώσουμε. Ζητούμε να άκυρωθεί η διαταγή άφοπλισμού μας. Και να σταλοῦμε άμέσως στο μέτωπο να πολεμήσουμε».

Άκόμα και πολλοί από τους κρατούμενους αξιωματικούς εξέγείρονται έναντιον της προσπάθειας άφοπλισμού της ταξιαρχίας και υπογράφουν σχετικό ψηφίσμα.

16 μέρες σε στενή πολιορκία

Άφου άπέτυχε η πρώτη πεμπτοφαλαγγίτικη μοναρχοφασιστική επίθεση και άχρηστεύθηκε η διαταγή για τον άφοπλισμό και τη διάλυση της 1ης ταξιαρχίας, μια άγγλική μεραρχία κύκλωσε την έλληνική ταξιαρχία.

Ο Βρεττανός άρχιστράτηγος της Μ. Άνιτολής κ. Πρίτζετ μιλάει στους πολιορκητές της 1ης ταξιαρχίας Άγγλους στρατιώτες. τους λέγει πως οι Έλληνες στασίασαν και πιασαν τους αξιωματικούς τους, γιατί δεν θέλουν να παραδώσουν τα όπλα τους και τους καλεί να έπιτεθούν για να άφοπλισούν της επανάστασης. Πολλοί άντιφασιστές Άγγλοι στρατιώτες άπαντών στον Πρίτζετ: «Είστε Έλληνες τους νιώσαμε σαν άξιους πολεμιστές στην Άλβανία και στην Κρήτη και στο Άλαμείν. Μας είναι άδύνατο να πατήσουμε πάνω τους έχοντας φυγοπόλεμο. Ημείς έσο συμβαίνει και παρακαλοῦμε να έπιτραπέϊ σε αυτά τα πτωχά στρατιώτες να πάει μέσα στο έλληνικό στρατόπεδο για να άντιληφθεί η ίδια τί πραγματικά συμβαίνει». Ο Άγγλος άρχιστράτηγος δε δέχεται το αίτη-

50

με αυτό είν στρατιωτών του. Σε λίγο όμως η ελληνική ταξιαρχία αποσύνεται σταθες "Αγγλους στρατιώτες και αξιωματικούς με προκηρύξεις, γραμμένες στην αγγλική γλώσσα. Τους έληγει γιατί αγωνίζεται και άμείως παλιοραφές και παλιοραφόμενοι συναδελφώνονται. Τά θεά στρατόπεδα γίνονται ένα. Οι "Αγγλοι στρατιώτες βεβαιώνουν τους "Ελληνες πως είναι στο πλευρό τους. Γεδοσφαίρο και άθλοπαίχτες οργανώνονται ανάμεσα σε άγγλικές και ελληνικές ομάδες. Έτσι έσπασε η πρώτη άπείπειρα παλιορκίας της ελληνικής ταξιαρχίας από άγγλικές δυνάμεις.

Σε 2-3 μέρες διατάσσεται η μετακίνηση της άγγλικής μεραρχίας. Άποικιακά στρατεύματα παίρνουν τη θέση της και πραγματοποιούν ένα στενό παλιορκητικό κλοιό γύρω από την ελληνική ταξιαρχία.

Ό,τι δέν μπόρεσαν να έπιτύχουν με την προδοτική διαταγή, προσπαθούν να το έπιτύχουν τώρα με την πείνα και τη δίψα. Κόβουν τον άνεφοδιασμό της ταξιαρχίας σε τρόφιμα και σε νερό και με τά άεροπλάνα ρίχνουν παραπειστικές και άπειλητικές προκηρύξεις. Μάταια όλα αυτά. Τό Μεσολόγγι ξαναζει, κοντά στο Άλαμίν, όπου είναι στρατοπεδευμένη η 1η ταξιαρχία. Έκει κοντά, οι ίδιοι στρατιώτες έτρεψαν σε φυγή τους Γερμανούς και Άταλους. Τώρα τους υποχρέωσαν, οι μισέλληνες μοναρχοφασίστες και οι "Αγγλοι άντιδραστικοί, να δώσουν άλλου είδους μάχη, πιδ σκληρή και πιδ δύσκολη, ένάντια στον διαλυτικό πεμπτοφαλαγγιτισμό, για την έλευθερία του Έλληνικού Λαού και για την άνεξαρτησία της Ελλάδας.

Τό πρόβλημα του νερού και της τροφής.

Η πείνα κάπως υποφέρεται στην Ξρημο. Η δίψα είναι άνυπόφορη. Έπρεπε πρώτα-πρώτα να λυθεί τό πρόβλημα του άνεφοδιασμού της ταξιαρχίας με νερό. Άμέσως τό μηχανικό ρίχτηκε στη δουλειά για τό άνοιγμα πηγαδιών. Μά, η φιλότιμη αυτή προσπάθεια δέν έλυσε τό πρόβλημα του νερού στην Ξρημο. Μέσα από τό στρατόπεδο της 1ης περνούσε ό ύδραγωγός σωλήνας πιδ ύδρουε τό Τομπρούκ. Οι στρατιώτες της ελληνικής ταξιαρχίας έθεσαν άσφασιστικά τό ζήτημα στους "Αγγλους στρατηγούς: «Άν συνεχιστεί η στέρηση νερού θα κάνουμε διάτρυση του ύδραγωγού σωλήνα για να πάρουμε νε-

60

ρο». Από την άλλη μέρα το νερό της ταξιαρχίας ήταν εξασφαλισμένο, με κανονικό ανεφοδιασμό.

Όσο για τρόφιμα, οι στρατιώτες αποφάσισαν : α) Τά λίγα τρόφιμα που υπήρχαν στις αποθήκες της ταξιαρχίας και έφταναν κανονικά για το συσσίτιο 2-3 ημερών, να διανεμηθούν ελαττωμένα στο 1)3 για να επαρκέσουν για τριπλάσιες μέρες και β) Νά γίνει προσπάθεια διάσπασης του κλειού και αγοράς τροφίμων από τα γύρω Βεδουϊνικά χωριά.

Και οι δυο αυτές αποφάσεις μπήκαν σ' εφαρμογή. Οι Βεδουϊνοί εύρισκαν τρόπο να σπάζουν οι ίδιοι τον κλειό και να πουλούνε το εμπόρευμά τους στην ταξιαρχία. Μά τον πολιορκητικό κλειό τον έσπαζαν επίσης και αντιφασίστες στρατιώτες, Άγγλοι και Αμερικανοί, που με στρατιωτικά αυτοκίνητα εφοδιάσανε με τρόφιμα την πολιορκημένη Έλληνική ταξιαρχία. Έτσι, υποσιτιζόμενοι οι άνδρες, μα κάθε μέρα δυνατότεροι και πιο αποφασιστικοί, άχρηστεψαν την 16ήμερη πολιορκία.

Τα σχέδια των Άγγλων αντιδραστικών, να υποτάξουνε τους Έλληνες αντιφασίστες μαχητές με την πείνα και τη δίψα, ματαιώθηκαν.

Το ίδιο αχρηστεύτηκαν και πολλά άλλα τυχνάσματα, που είχαν σαν σκοπό να διασπάσουν τον αντιφασιστικό αγώνα.

Στις 9 το Άπριλη Άγγλος ταξιαρχος μπαίνει μέσ' στο στρατόπεδο της Έλληνικής ταξιαρχίας και μιλεί στους στρατιώτες. Τους καλεί να αφήσουνε τα όπλα τους και να πάνε στην Αμρία άσπλοι. «Έκει θά έβρισκαν την πιο καλή διατροφή και... θειμασία φαγητού». Από την έπομένη Άγγλικά αυτοκίνητα έχ σταματούσαν έξω από το Έλληνικό στρατόπεδο για να παίρνουν όλους όσους έχ ήθελαν να πάνε στην Αμρία. Ούτ ένας διηγήθηκε.

Στις 16 του Άπριλη ο αρχιστράτηγος Παϊήτζιτ καλεί για συναντηση με εκπροσώπη από την πολιορκημένη 1η ταξιαρχία. Πάρα τον κάθονται δυο αξιωματικοί και ένας στρατιώτης. Ο δυομηνέας απευθύνεται στο στρατιώτη : «Ξέρεις ότι ο αρχιστράτηγος έδωσε διαταγή αφητισμού. Ένα από τα δυο πρέπει να γίνει. Η η διαταγή να έκτελισται η ο αρχιστράτηγος να παραιτηθεί». Ο Παϊήτζιτ χτυπούσε έτσι μια εύαισθητη χορδή του στρατιώτη. Ο στρατιώτης όμως δεν τα έχασε. Απάντησε άμέσως : «Ένα από τα δυο πρέπει να γίνει. Η η διαταγή να έκτελισται η ο αρχιστράτηγος να παραιτηθεί. Ένας είναι το Έλληνικό, αξίζει να παραιτηθεί ένας αρχιστρά-

τηγος». Ο Άγγλος στρατηγός έριξε ντροπισσάμενος το κεφάλι.

Το ίδιο αποτέλεσμα είχανε και οι έπαισχυντα προκηρύξεις του κ. Σ. Βενιζέλου, που καλούσε τους στρατιώτες και αξιωματικούς να παραδώσουν τα όπλα. Οι προκηρύξεις αυτές ρίχνονταν από άγγλικά αεροπλάνα. Αντίθετα, τα ελληνικά αεροπλάνα έριχναν χαρτί στηριχά ψηφίσματα των σμηνιτών και των αεροπόρων προς τους ήρωες πολιορκημένους, της ταξιαρχίας. Και η 1η ταξιαρχία με τη σειρά της, ζέξεδωκε την ακόλουθη προκήρυξη.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ

Έλληνες του εσωτερικού,

Έδώ και μία βδομάδα τώρα στο στρατόπεδό μας γίνεται ένα θαύμα, Ένα θαύμα που δείχνει το μεγαλείο της ηρωικής του Έλληνα του εσωτερικού και προτίμησε το θάνατο από την άτιμωση.

Εμείς οί αληταί της Αλβανίας, της Μακεδονίας, της Κρήτης και των Αλγερών διαταχθήκαμε ύστερα από εισήγηση της ένωσής των γνωστών μας και γνωστών σας ελληνικής ύπηκοότητας προσδοτών, αυτών που θ' αφηθεί να καλέσει οποσδήποτε η ελληνική γη, ή γη των ήρώων και των θανόντων και από ελληνική καινοτομία από μερικούς συμμάχους άξιωματικούς, διαταχθήκαμε να καταθέσουμε εδώ στη συμμαχική γη τα όπλα μας, αυτά που το στανιούσαμε με αθάνατη δοξα και δεν τα καταθέσαμε ούτε στους έχθρούς μας.

Εμείς εδώ πήραμε την απόφαση λοιπόν να μη ας άτιμωσουμε και να γινούμε ότι είμαστε Έλληνες, Έλληνες πρώτα και μετα αντάξιοι των Ελλήνων στρατιώτες, που ξέφυαν να πεθάνουν με το όπλο τους.

Έξη ήμέρες, κόπηκε κάθε έξοδισμός. Αυτό δεν να προσέζει στην απόφασή μας, μάλλον μόνι χάρισται από μιά δίδαται ή τιμή να ζούμε όπως οί ομπολιμιστάι μας στα ελεύθερα βουνά της Πατριδος μας στα ελεύθερα βουνά της Ελλάδος.

Είμαστε ελεύθερο Έθνος και πρέπει να έχουμε Διοίκηση που ν' αντιπροσωπεύει όλο το Λαό, πρέπει να έχουμε λειτουργία και ν' απαλλαγούμε από τη μαύρη μαφία. Καλούμε τους αντιπροσώπους του λαού για να συνεννοηθούν με την Πολιτική Επιτροπή εθνικής ένότητας ελληνικών δυνάμεων Μέσης Ανατολής.

Εάν δεν μιά δοθεί το δικαίωμα αυτό ζητάμε σαν ελεύθερα Έλ-

... να πάλι ἴσονται ἴσον πάλι τῶσ' ναι τῶσ' αἰεσσὶ σι.
... μέσῃ κέρθῃ ἀλλ' οὐ γὰρ τιωπι.
... μείνειν ἔδω αἰ ἃ δέν μιν δίδουσι πείσει π' ἔ
... ἔλλογ' ἄνδ' ἀπὸ πύθ' αἰεσσὶ τῆ' τρῶσ' τικὴ ἰσθη
... ἔλλογ' ἄνδ' ἀπὸ πύθ' αἰεσσὶ τῆ' τρῶσ' τικὴ ἰσθη

Ζήτω τὸ Ἔθνος.
Ζήτω ὁ συμμαχικὸς ἀγῶνας.
Ζήτω ἡ Πολιτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐθνικῆς Ἐνότητος Ἐνόπλων
Ἑλληνικῶν Δυνάμεων Μ. Ἰσθμ. Ἀνατολῆς.
Νίκη -- Ἐλευθερία -- ἢ Θάνατος».
12.4.44.

**Ἀντιμοναρχικὸ Δημοφύβισμα
προσχώρηση στὸν Ε.Λ.Α.Σ.**

Ἡ πολιορκημένη ταξιαρχία ἦταν σὲ διαρκῆ ἐπιφυλακή. Οἱ μονάδες τῆς ἀναπτυγμένες σὲ τάξη μάχης. Ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶτες ὁ καθένας στὸ πόστο του. Μιὰ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ ἀπὸ ἀξιωματικούς καὶ στρατιῶτες ἀντικατέστησε τὴν προδοτικὴ Διοίκηση, ποὺ εἶχε βγάλει τὴ διαταγὴ ἀφοπλισμοῦ.

Οἱ ἀντιοραστικοὶ ἀξιωματικοί, κλεισμένοι μέσα στὶς σκηνές φρουροῦνται ἀπὸ ἀντιφασίστες στρατιῶτες. Οὕτως ἕνας δὲν κακοποιήθηκε.

Μικρὲς πολυγραφημένες ἐφημερίδες, γραμμένες ἀπὸ στρατιῶτες καὶ ἀξιωματικούς καὶ τυπωμένες ἀπὸ τοὺς ἰδίους, κυκλοφοροῦσαν μέσα σὲ ὅλες τὶς μονάδες τῆς ταξιαρχίας. Μὲ τὸ κλείσιμο στὶς σκηνές τῶν ἀντιδραστικῶν ἀξιωματικῶν ἔλλειψον καὶ οἱ μοναρχοφασιστικὲς προκλήσεις. Ἐνας καινούργιος ζωογόνος δημοκρατικὸς ἀέρας φύσαγε μέσα στὸ στρατόπεδο τῆς Ἑλληνικῆς ταξιαρχίας.

Ὁ λαομίσητος ἀρχιφασίστας Γλύξμπουργκ ἀποκηρύχθηκε πανηγυρικά. Μὲ ψήφισμα ποὺ ὑπογράφηκε ἀπὸ τὸ σύνολο τῶν στρατιωτῶν, ἡ 1η ταξιαρχία διακήρυξε ὅτι δὲν ἔχει καμμιά σχέση μὲ τὸν Γλύξμπουργκ καὶ τὶς ψευτοκυβερνήσεις του, καὶ ζητοῦσε ἀπὸ τὸ Γενικὸ Συμμαχικὸ Στρατηγεῖο Μ. Ἀνατολῆς νὰ τὴν ἀναγνωρίσει ὡς τμηματὸ τοῦ ἡρωικοῦ Ε.Λ.Α.Σ. Ταυτόχρονα μὲ τὴν ὑπογραφή τοῦ ψηφίσματος αὐτοῦ οἱ στρατιῶτες πέταξαν τὸ στέμμα ἀπὸ τὰ πηλήκιά τους καὶ τὸ ἀντικατέστησαν μὲ τὸ ἔμβλημα τοῦ Ε.Λ.Α.Σ.

«Μία Κυβέρνηση μόνο αναγνωρίζουμε, — Έγραψαν στα ψηφίσματά τους στρατιώτες και αξιωματικοί, — την Κυβέρνηση του μαχόμενου Έθνους, τη λαογέννητη Π.Ε.Ε.Α. Και ζητούμε να μεταφερθούμε άμέσως στο Βαλκανικό μέτωπο για να πολεμήσουμε σαν τμήμα του Ε.Λ.Α.Σ., για την άπελευθέρωση της πατρίδος μας.»

‘Η ίδια διακήρυξη βγήκε απ’ όλες τις πολιορκούμενες Έλληνικές μονάδες, άλλου με την μορφή ψηφίσματος ύπογραμμένου απ’ όλους και άλλου με ξεχωριστές άτομικές δηλώσεις.

Στό Ναυτικό οι κορδέλες του πληκτίου ποδγραφαν «Βασιλικό Ναυτικό», αντικαταστάθηκαν με άλλες ποδγραφαν Ε.Λ.Α.Ν.

‘Από τη στιγμή αυτή το σύνολο των στρατιωτών και ένα μεγάλο μέρος των αξιωματικών όλων των όπλων, θεωρούσαν τον εαυτό τους στρατιώτη του ΕΛΑΣ. Αυτό ήταν το αποτέλεσμα ής μοναρχοφασιστικής προδοσίας και της διαλυτικής πεμπτοφαλαγγίτικης επίθεσης των Άγγλων ζηλωτών της πολιτικής του Μονάρχου.

Χαρακτηριστικό της πολιτικής ώριμότητας των αντιφασιστών πολεμιστών μας, είναι και ή ακόλουθη περικοπή που αναγράφονταν στα ψηφίσματά τους: «‘Η από μέρους μας άποκήρυξη του Γλύξμπουργκ δε λύνει βέβαια το πολιτειακό ζήτημα της Ελλάδας. Αυτό θα λυθεί με έλευθερο και γνήσιο δημοψήφισμα του Έλληνικού Λαού.»

‘Η άποκήρυξη του Γλύξμπουργκ και των Κυβερνήσεων του γίνονταν γιατί παρεμπόδιζαν τη συμμετοχή των Έλληνικών ενόπλων δυνάμεων της Μέσης Ανατολής στον έθνικοαπελευθερωτικό πόλεμο και γιατί προσπαθούσαν να τις άφσπλίσουν και να τις διαλύσουν.

Παρόμοιο δημοψήφισμα είχε γίνει και τον Δεκέμβρη του 1943 από τους Γιουγκοσλαύους στρατιώτες και αξιωματικούς που ύπηρετούσαν στο στρατό του Πέτρου και του Πούριτς, μόλις έγινε γνωστός ο σχηματισμός της Π.Ε.Ε.Α. στη Γιουγκοσλαυία. Τότε τα 75% των άνδρων και αξιωματικών δήλωσαν πως άκολουθούν τον Τίτο. Και πάλι τότε, με επέμβαση των Άγγλων, άφσπλίστηκαν και κλείστηκαν σε στρατόπεδα οι Γιουγκοσλαύοι στρατιώτες και αξιωματικοί.

Μά ύστερα από άξίωση του Τίτο, άφέθηκαν έλευθεροι και μεταφέρθηκαν στη Γιουγκοσλαυία, όπου ένσωματώθηκαν στο στρατό της άπελευθέρωσης.

64

Ἡ ἐξέγερση στό ναυτικό.

Σέ ὄλα τὰ πολεμικά καράβια καί σέ ὄλες τίς ὑπηρεσίες τοῦ Ναυτικοῦ, τὰ 95% τῶν πληρωμάτων καί τὸ σύνολο σχεδόν τῶν ἀξιωματικῶν ὑπόγραψαν ψηφίσματα, μέ τὰ ὅποια ζητοῦσαν ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση τοῦ Τσουδεροῦ νὰ δεῖχθαι τίς προτάσεις τῆς Π.Ε.Ε.Α., καί νὰ πραγματοποιήσῃ μαζί τῆς τὴν ἐνότητα. Ὁ τότε ἀρχηγὸς τοῦ στόλου κ. Ἀλεξάνδρης μέ ἡμερήσια διαταγή του τάχθηκε στό πλευρὸ τῶν πληρωμάτων.

Κανένα ἐπεισόδιο καί καμμιά ἀνωμαλία δὲ σημειώθηκε στό στόλο ἴσαμε τίς 6 τοῦ Ἀπρίλη. Τῆ μέρα αὐτῆ τρεῖς ἀντιδραστικοὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ ἀντιτορπιλικοῦ «Πίνδος» προκάλεσαν χυδαῖα τὸ πλήρωμα, φωνάζοντας: «Νὰ χέσουμε τὸ λαὸ καί τὸ Ε.Α.Μ». Τὴν ἴδια στιγμή οἱ τρεῖς ἀξιωματικοὶ πῆραν τὸ λουτρό τους στὴ θάλασσα τῆς Ἀλεξάνδρειας.

Τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ δὲν ἦτανε τυχαῖο. Πολλοὶ ἀνώτατοι καί ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ Ναυτικοῦ, τὸν ἐθνικοενωτικὸν ἀγῶνα τῶν ναυτῶν τὸν καταλάβαιναν σάν ἓνα ἀπὸ τὰ συνηθισμένα στρατιωτικὰ κινήματα.

Ὅταν, ὕστερα ἀπὸ τὴν παραίτηση τοῦ Τσουδεροῦ, εἶδαν πὼς συνεχίζεται ὁ ἀγῶνας, κατάλαβαν ὅτι αὐτὸ ποῦ ζητοῦσαν καί ἦταν ἀποφασισμένοι νὰ πετύχουν οἱ πολεμιστὲς τῆς Μ. Ἀνατολῆς δὲν ἦταν ἡ ἀντικατάσταση τοῦ Τσουδεροῦ ἀπὸ τὸ Βενιζέλο, ἀλλὰ ὁ σχηματισμὸς Πανεθνικῆς Κυβέρνησης, μέ βάση τίς προτάσεις τῆς Π.Ε.Ε.Α. Καί τὰ πιὸ ἀντιδραστικὰ στοιχεῖα, ὑποδαύλιζαν ἀπὸ τὴ μιά μεριά τίς κομματικὲς φιλοδοξίες τοῦ κ. Βενιζέλου καί ἀπὸ τὴν ἄλλη, καταφεύγανε σὲ προκλήσεις γιὰ νὰ διασπᾶσουν καί νὰ δυσφημίσουν τὸν ἀντιφασιστικὸ ἀγῶνα. Ἡ ἀρχὴ ἔγινε ἀπ' τὸ «Πίνδος». Γιὰ νὰ μὴ ξαναγίνουν τέτοια ἐπεισόδια σ' ἄλλα καράβια, ἡ Κεντρικὴ Ἀντιφασιστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ναυτικοῦ ἀποφάσισε καί πραγματοποιήσῃ τὴν ἀντικατάσταση τῶν κυβερνητῶν ἀπὸ Ἐπιτροπὲς ἀξιωματικῶν καί ναυτῶν. Ἡ ἀντικατάσταση αὐτὴ ἔγινε ὁμαλὰ σὲ ὄλα τὰ καράβια. Ὅσοι οἱ κυβερνήτες δὲν ἤθελαν νὰ παραμείνουν στὰ καράβια, ἐφευγαν ἐλεύθερα.

Βρεττανικὲς προκλήσεις καί στό ναυτικό.

Τὸ Βρεττανικὸ Ναυαρχεῖο, μέ προφανὴ σκοπὸ νὰ διασκορπίσει τίς δυνάμεις τοῦ ἀγῶνα, ἀπομακρύνοντας τὸ ἓνα καράβι ἀπὸ τὸ ἄλλο, διέταξε τὸν ἀπόπλου τῶν ἀντιτορπιλικῶν «Μισαούλης» καί «Πίνδος». Τὰ πληρώματα

άπαντοῦν πῶς εἶναι πρόθυμα νά ἐκτελέσουν όλες τις διαταγές, πολεμικής φύσεως, ἀλλά εἶναι ἀντίστοιχόν της ἐπέμβασης τῶν ξένων σέ καθαρῶς ἐσωτερικά ἐλληνικά ζητήματα, καί παρακαλοῦν τὸ Ναυαρχεῖο νά διατάξει τὴν ἐκκένωση τοῦ κτιρίου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ποῦ καταλήφθηκε ἀπὸ βρεττανικές δυνάμεις. Ἡ παράκληση αὐτὴ γίνεται δεκτὴ καί τὰ δύο ἀντιτορπιλικὰ ἀποπλέουν ἀμέσως. Λίγες ὥρες ἀργότερα, θωρακισμένες βρεττανικές δυνάμεις πολιορκησαν καί κατάλαβαν ξανά τὸ κτίριο τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν.

Ὑστερα ἀπὸ τὴν κακοῆθη παρασπονδία τῶν Ἀγγλων στὴν 1η ταξιαρχία, ἡ παρασπονδία τους στὸ Ναυτικό εἶναι ἡ δευτέρη ἀπόδειξη τοῦ γεγονότος, ὅτι αὐτὸ πρὸ ἐνδιέφερε τοὺς Βρεττανοὺς ἰθύνοντες τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, δέν ἦταν ἡ χρησιμοποίηση τῶν ἐλληνικῶν δυνάμεων σέ ἐπιχειρήσεις, ἀλλὰ ὁ ἀφοπλισμὸς καί ἡ διάλυση τῶν δυνάμεων αὐτῶν. Γιά τὸ σκοπὸ ὅμως αὐτὸ χρειαζότανε κάποιο πρόσχημα. Μιά «ἀρνήση ἐκτέλεσης ὑπηρεσίας» θά δικαιολογοῦσε τὸ χαρακτηρισμὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγῶνα, ὡς «στάση». Αὐτὴ τὴν ἀρνήση ἐπιδίωξαν στὴν 1η ταξιαρχία, ὅταν στίς 7 τοῦ Ἀπρίλη ἔβρισαν τὸ ζήτημα ἀποκατάστασης τῶν παλιῶν διοικήσεων, ὡς προϋπόθεση γιά νά σταλεῖ ἡ ταξιαρχία στὸ Μέτωπο. Τὸ κόλπο ἀπέτυχε ἐκεῖ. Τὸ ἴδιο κόλπο ἀπέτυχε καί ἀργότερα στὸ Ναυτικό, μὲ τὴ διαταγὴ ἀπόπλου τῶν δύο ἀντιτορπιλικῶν ποῦ ἀναφέραμε.

Ἀμέσως ὕστερα ἀπὸ τὴ δευτέρη αὐτὴ παρασπονδία, ποῦ προκάλεσε τὴ δικαιολογημένη ἀγανάκτηση τῶν πληρωμάτων, τὸ Βρεττανικὸ Ναυαρχεῖο, ἐπωφελεῖται ἀπὸ τὴν ψυχολογικὴ στιγμή καί διατάσσει τὸ «Κρήτη» νά ἀποπλευσῆ.

Τὸ πλήρωμα τοῦ «Κρήτη» ἀπαντᾷ μὲ διαμαρτυρία γιά τὴ βίαιη βρεττανικὴ ἐπέμβαση στὸ ἐλληνικὸ ἐσωτερικὸ ζήτημα, διαμαρτύρεται γιά τὴν ἀνακατάληψη τοῦ Ὑπουργείου Ναυτικῶν καί ἀρνεῖται νά ἐκτελέσει τὴ διαταγὴ, ἂν δὲ γίνῃ σεβαστὴ ἡ Ἐθνικὴ Ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδας.

Αὐτὸ ποῦ ἤθελε ἡ ἀντίδραση τὸ πέτυχε. Σ' αὐτὸ τὸ περιστατικὸ στηρίχτηκε ὅλη ἡ συκοφαντικὴ ἐκστρατεία τῶν Ἑλληνοφόνων καί ξένων ἀντιδραστικῶν, γιά δῆθεν ἀρνήση τῶν Ἑλλήνων πολιτιστῶν νά ἐκτελέσουν στρατιωτικὴ διαταγὴ καί νά ἐκπληρώσουν τὸ πολεμικὸ τους καθῆκον.

Ο στόλος σε στενή πολιορκία.

Η αντικατάσταση των κυβερνητών από επιτροπές αξιωματικών και ναυτών σε όλα τα πολεμικά καράβια, προκάλεσε τη λύσσα της ελληνόφωνης και της βρετανικής αντίδρασης. Τα έπακτα πυροβόλα των λιμανιών της Αλεξάνδρειας και του Πορτ-Σάιτ γυρίζουν τις μετρες των τηλεβολών τους ενάντια στα ελληνικά καράβια που ήτανε άγκυροβολημένα μέσα στα λιμάνια. Το Βρετανικό Ναυαρχείο συγκεντρώνει μεγάλες δυνάμεις βρετανικού στόλου στην Αλεξάνδρεια και διατάσσει τα πληρώματα των ελληνικών πολεμικών να εγκαταλείψουν τα καράβια. Ταυτόχρονα κόβει τόν ανεφοδιασμό τους σε νερό και τροφίμα και απαγορεύει κάθε επικοινωνία με τη στεριά.

Περισσότερο από δυο βδομάδες συνεχίζεται ο αποκλεισμός, χωρίς κανένα αποτέλεσμα. Οι ναύτες και πολλοί αξιωματικοί αρνούνται να εγκαταλείψουν τα καράβια τους. Προτιμούν να πεθάνουν από την πείνα και τη δίψα παρά να υποκυφούν στον πεμπτοφασιστικό εξαναγκασμό.

Οι Αλεξανδρινοί κατάπληκτοι μαθαίνουν την εγκληματική προσπάθεια εξόντωσης των ηρωικών πολεμιστών του Ναυτικού μας με τόν άτιμωτικό θάνατο της δίψας και της πείνας. Οι Έλληνες ναυτεργάτες και οι αντίφασιστές της Ελληνικής παροικίας συγκροτούν σκληροπυρηνικό διαμαρτυρίας. Μα και ο αίγυπτιακός λαός δείχνει με κάθε τρόπο τη συμπάθειά του στους αποκλεισμένους. Βαρκαρίδες και φορτοεφορτωτές του λιμανιού, άφηφούν τους κινδύνους και κουβαλούν νερό στους πολιορκημένους. Στα σκοτεινά τη νύχτα, συνδεουν τόν «Ήφαιστο» με λαστιχοσωλήνα και τόν έδρεουν με αρκετό νερό. Ο «Ήφαιστος» βρίσκει τρόπο να εφοδιάζει με νερό και τα άλλα καράβια. Όταν οι Άγγλοι άνακράδρανε τόν λαστιχοσωλήνα και τόν πήραν, οι Αίγυπτιοι βαρκαρίδες κουβαλούσαν στα καράβια νερό με τούς τερεκέδες.

Αυτές οι εκδηλώσεις της αλληλεγγύης δεν δείχνουν μόνον ανθρωπιστικά αισθήματα, αλλά και τήν αίσθημα τη αντίμπερισλιστική διάθεση του αίγυπτιακού λαού, ενός λαού που ζει σε σκληρή μισοαποικιακή κατάσταση και έκαν' σκληρούς-σίματηρους αγώνες για να άποτινάξει απ' τη χώρα του την ιμπερισλιστική έεαρτηση και τήν ξενική επέμβαση.

Ἀντεθνικές προκλήσεις.

Μ' αὐτὸ τὸν τίτλο στὸ «Δελτίο εἰδήσεων» τοῦ «Ἀντιφασίστα» ποὺ ἔβγαινε καὶ κυκλοφοροῦσε μυστικά στὴν Αἴγυπτο, κατὰ τὴ διάρκεια τῶν γεγονότων, ἀποκαλύπτονται ὀρισμένες χαρακτηριστικὲς προκλήσεις τῶν ἐλληνοφώνων καὶ ξένων φασιστῶν. Οἱ φασιστικὲς μηχανορραφίες ἔφτασαν ἴσαμε τὴν πρόκληση σοβαρῶν ἐπεισοδίων καὶ τὴ δολοφονία Αἰγυπτίων πολιτῶν, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ ἐκτεθεῖ τὸ ἐλληνικὸ στοιχεῖο σὰν «ἀναρχικό», καὶ νὰ δικαιολογηθεῖ στὰ μάτια τῆς διεθνούς κοινῆς γνώμης ἡ προσπάθεια ἀφοπλισμοῦ καὶ διάλυσης τῶν ἐλληνικῶν ἐνόπλων δυνάμεων.

Ἀναδημοσιεύουμε τὶς καταγγελίες ὅπως εἶναι διατυπωμένες στὸ «Δελτίο εἰδήσεων» τῆς 24)4)45.

«Στὴ γέφυρα τῶν Ἄγγλων (Κάιρο), μερικοὶ στρατιῶτες, τῶν ὁποίων τὰ ὄνόματα χρῆταιμε, ἄνθρωποι τοῦ στενοῦ τῆς ἐπιβάλλοντος πολὺ ἐπισήμου προσώπου, ἔγιναν πρὶν πέντε μέρες ἔμπροσθέντος αἱματηροῦ ἐπεισοδίου εἰς βάρος Αἰγυπτίων πολιτῶν. Ἐποφείγουμε νὰ δημοσιεύσουμε σήμερον τὰ ὄνόματά τους, γιὰ νὰ πιστοῦμε πὼς ἔγιναν ἀσυνείδητα ὄργανα μιᾶς ἀντόχρησης ἀντεθνικῆς καὶ προδοτικῆς προκλήσεως, γιὰ τὴν ὁποία ὅλη ἡ εὐθύνη βαρύνει τοὺς μεγαλόσχημους ὁργανωτὰς τῆς. Αὐτοὶ ἀπόβλεπαν καὶ ἠτόλμησαν νὰ ἐμφανίσουν τὸ ἐλληνικὸ στοιχεῖο σὰν «ἀναρχικό καὶ ἐπιπορευτικό γιὰ τὴν ἀσφάλεια τῆς Αἰγύπτου». Καθαρὸς πεμπτοφασισμὸς καὶ ἔγκλημα ἐσχάτης προδοσίας, γιὰ τὸ ὁποῖο κάποιος θορυβητὴν νὰ λογοτήσουν οἱ ἄτιμοι ποὺ ὁργανώνουν τὴν προκλήσιν.

Ἐπεισόδια Καμπρίτ. Στὶς 15 τοῦ Ἀπριλί, τὸ βράδυ, ὁμάδα ἀντιδραστικῶν παραστράφη ἐνα λόγῳ ἐπὶ ἀσκήσιν τοῦ καθήκοντος δεκανεῖα Καλομοίση. Στὴν εἰσοδὸν τῆς ἀσκήσεως ὁ Καλομοίσης χωρὶς νὰ προκληθεῖ καμμιά ἀπολύτως λογομαχία, προβόλησε τὸ λόγλι καὶ τὸν σκότωσε. Ἀπίστως ἔφηγε γιὰ τὸ «Π. Β. Ἑλλη». Ἐνας συνένοχός του ζήτησε καταγέγνη στὴ σκηνὴ τοῦ Ἄγγλων συνδέσμου, ἀπ' ὅπου τὸν ἐφργάδενσαν οἱ ἄγγλοι μὲ ἀποτυχίη. Στὸ «Π. Β. Ἑλλη», ὁ Καλομοίσης προβόλησε τοεὶς φορεῖς ἐνα ναύτη, ἀλλὰ αὐτὸ χησε καὶ ἔτρεξε νὰ χωρητῆ στὰ χωράγια.

— Στὶς 17 τοῦ Ἀπριλί ὁ Καλομοίσης παρουσιάστηκε στὸ 4ο τάγμα (Κασασίν). Εἶχε μόλυνση στὸ πόδι, γιὰ νὰ ἐλεγε τρωπυθεῖ στὰ στρατιωτικὰ. Οἱ στρατιῶτες δὲν ἔξεσαν τὰ «κατορθώματά» του καὶ τὸν ἔβαλαν στὸ νοσοκομεῖο. Ἦσαν τὸν ὅμοιος βόηκαν ἐνα ἐγγλέζικο πιστόλι «γκόλτε» καὶ τὸν τὸ πῆραν. Τὴν ἄλλη μέρα οἱ Ἄγγλοι... τὸν πῆραν ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο. Προφανῶς φοβήθηκαν νὰ μὴ κάνει ὁμολογίες.

Ἐπεισόδια Κασασίν. Προχθές, δυνὸ χασικλήδες, ὀπλισμένοι μὲ

68

Δυναμώστε την έπαγρυπνηση, αντιμετωπίστε ψύχραιμα, αλλά και αποφασιστικά τις πεμπτοφαλαγγίτικες προκλήσεις».

Ἡ νυκτερινή επίθεση Βούργαρη - Ἰγγλων.

Στις 22 τοῦ Ἀπρίλη το «Δηλιό Εἰδησιών» τοῦ «Ἀντιφασίστα» ἔγραφε : «Τὸ Ναυτικό ἐπίσης συνεχίζεται ὁ αὐτὸς ἀποκλεισμός. Μὰ οὔτε ἓνα καράβι δὲν ὑπεκυψε. Οἱ ναῦτες καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Ναυτικοῦ μας, ἀλογιστοὶ στὶς θέσεις τους περιφρουροῦν ἀποφασιστικὰ τὴν τιμὴ τῶν ἑλληνικῶν ὀπλῶν. Δίναμι μερικὲς χαρακτηριστικὲς εἰκόνες ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τοῦ πολεμικοῦ μας Ναυτικοῦ : Προχθὲς ὁ κ. Δεμέστιχας ἐπισκέφθηκε τὸν «Ἀβέρωφ». — «Πέστε μου, βρέ παιδιά, τί θέλετε ; Γιατί ἀγωνίζεστε ;» — «Κάνετε πῶς δὲν ξέρετε ; Ἄκουτε... Καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ καραβιοῦ ἐξέθεσε στὸν κ. Δεμέστιχα τοὺς σκοποὺς τοῦ ἀγῶνα. — «Μα αὐτὰ πού ζητᾶ εἶναι δίκαια. Ἄπορῶ γιατί ἀρνοῦνται νὰ τὰ ἱκανοποιήσουν». — «Ἄφοῦ τὰ βρίσκετε δίκαια υιοθετήστε τὰ ἐπίσημα καὶ μῆτε ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἀγῶνα μας». Ὁ κ. Δεμέστιχας κομπιάζει, ξεροκαταπίνει καὶ ἀρχίζει τὰ μὰ καὶ μου.

Ἄλλο : «Ἐνας Ἰγγλος πλοίαρχος ἐπισκέπτεται τὸν κυβερνήτη τοῦ ναρκαλιευτικοῦ «Ἀποστόλης». — «Πέστε μου τί ζητᾶ τὸ πλήρωμά σας ;» — «Ὅ,τι ζητοῦν ὅλες οἱ ἐνοπλεις δυνάμεις μας : Κυβέρνηση Ἐθνικῆς Ἐνότητος, κατάπαυση τῶν ἐπεμβάσεων καὶ διώξεων, γενικὴ πολιτικὴ ἀμνηστία κλπ.». — «Ἐσεῖς τί λέτε γι' αὐτά ;» — «Αὐτὸ ἀκριβῶς πού λέει καὶ τὸ πλήρωμά μου. Ἡ θέση μου σὰν Ἕλληνα ἀξιωματικοῦ εἶναι στο πλευρὸ τοῦ πληρώματός μου». — «Σὰν ἄτομο τί θέση παίρνετε ;» — «Μιλᾶτε μὲ ἀξίωματικὸ καὶ εἶναι ἡλίθιο νὰ μὲ ρωτᾶτε ἔξω ἀπ' αὐτὴν τὴν ιδιότητά μου».

Τὴν ἴδια μέρα στὶς 22 τοῦ Ἀπρίλη, ὁ κ. Βούργαρης, διορισμένος ἀπὸ τὸ Βενιζέλο ἀρχηγὸς τοῦ στόλου, σ' ἀν-

τικατάσταση του κ. 'Αλεξάνδρη, κάλεσε σε συγκέντρωση 200 περίπου αξιωματικούς και άνδρες όλων των δ-πλων. Αυτοί ήταν όσοι απέμειναν πιστοί στην φιλοκυβέρνηση του Καίρου. Τους έβγαλε ένα λόγο και στο τέλος τους κάλεσε να όπλισθούν και να πάρουν μέρος σε μια νυκτερινή επιχείρηση για την κατάληψη του «'Ιερακας» και άλλων δυο μικρών καραβιών, του «'Αποστόλη» και του «Σαχτούρη», που ήταν πλευρισμένα για έπισκευή.

Πέντε ανώτεροι αξιωματικοί αρνήθηκαν να συμμετάσχουν, με τη δήλωση, ότι δεν γίνονται αδελφοκτόνοι. Τους άκολουθησαν άλλοι 30 αξιωματικοί του Ναυικού. Και οι 35 απομονώθηκαν και στάλθηκαν έξωρια στο Πόρτ-Σάιτ.

Η νυκτερινή επιχείρηση έγινε με τους υπόλοιπους. Νό πώς την περιγράφει το «Δελτίο Ειδήσεων» του «'Αντιφασίστα».

«Στις 22 του 'Απριλίου, δυό μετά το μεσάνυχτα, ο Βούλγαρος και οι μπράβοι του χτύπησαν προδοτικά τα μικρά καράβια «'Αποστόλη» και «Σαχτούρη» και τον «'Ιερακας». Η έξορμησή έγινε από το αγγλικό καταδρομικό «Αίας», που ήταν πλευρισμένο κοντά στα έλληνικά καράβια. Το «Αίας» μυστραλιοβόλησε τα καταστρώματα των καραβιών και ο Βούλγαρος με τους ποιάβους του, ντυμένους με εργατικές φούμες και όπλισμένους με αυτόματα όπλα, έξορμησε για να τα καταλάβει. Από ναυόπαιδες, 'Ικαριώτικα 17 χωρών, ήταν την ώρα αυτή σκοποί στα πολυβόλα. Θανάσιμα τραυματίστηνα και τα δυο παιδιά, που ξεφυγίσανε βρήκανε τη δύναμη να ρίξουν πάνω στους προδότες με τα πολυβόλα τους. Έτσι οι δολοφόνοι πλέρωσαν άκριβα το έγκλημά τους»

Η μακάβρια συγκομιδή της νυκτερινής αυτής επιδρομής ήταν : 10 περίπου σκοτωμένοι και 40 τραυματίες. Η μάχη δόθηκε ανάμεσα στους δυο μικροσκοπικούς φρουρούς που σκοτώθηκαν και στους διακόσιους αυτόματοφόρους του Βούλγαρη, υποστηριζόμενους από τα πυρά πολυβόλων και μυστραλιοβόλων του «Αίας». Και στα τρία καράβια τα πληρώματα κοιμώντουσαν άνοπτα στα ύποφράγματα. Τα τρία καράβια καταλήφθηκαν.

Πώς ματαιώθηκε ο 'Αγγλοελληνικός πόλεμος στην Ξημο.

Η 23η του 'Απριλίου, μέρα που γιόρταζε ο Γλόξμπουργκ, όρίστηκε σά μέρα γενικής έξορμησης για την κατάπνιξη του έθνικοενωτικού άγώνα.

Το βράδυ της ίδιας μέρας, που άναστατήθηκε η εξέγερση ξαφνικά από τους μυδραλιοβολισμούς του «Αίσου», σταματικά γεγονότα ξετυλιχόνταν στην Ήρμη, έκκεντρο ήσαν περικυκλωμένη η 1η ταξιαρχία Νοή ή ομοειδική περιγραφή των γεγονότων αυτών, παρμένη από το «Δελτίο Ειδήσεων» του «Αντιφασίστα», της 26ης του 'Απρίλη.

Στις 23 του 'Απριλίου τού '41, άγγελοι στατηγού έφωτισαν λειτουργικά από την 1η Ταξιαρχία να παραδοθούν, ως οπλισμένοι, της ίδιας ώρας. Η Ταξιαρχία απάντησε το τηλεγράφημα λέγοντας ότι θα υπακούσει την τιμή των όπλων της και πιθανόν της 1ης Ταξιαρχίας. Στις 18.00 ο διοικητής της 9ης Στρατιάς, με σημείωμα προς την Ταξιαρχία δήλωσε ότι είναι άποφασισμένος να εκπαιδεύσει τη διαταγή για βίαιο άφοπλισμό και ότι διάταξε τη μεταφορά των εν κινήσει.

Οι Έλληνες αντιφασίστες στρατιώτες και αξιωματικοί αποφασισμένοι να υπερασπιστούν την τιμή των όπλων τους, αλλά και αποφασισμένοι επίσης σταθερά να αποφεύγουν κάθε πρόκληση και να κάνουν ό,τι ήταν δυνατό για να αποφευχθεί ή αίματοχυσία, μεταξύ συμμαχικών στρατών, όταν είδαν τα επιτιθέμενα ίδια στρατεύματα να πλησιάζουν, βγήκαν από τα χωματόματά τους και τους κάλεσαν να σταματήσουν.

Στην ύστατη αυτή πρόκληση των Έλλήνων αντιφασιστών, οι επικεφαλής των επιτιθέμενων, διάταξαν έφοδο.

Έτσι οι συμπλοκές άρχισαν με άγωνα σώμα προς σώμα και σε λίγο γενικεύθηκαν. Η ταξιαρχία απέφυγε να κάνει χρήση του πυροβολικού της, ενώ αντίθετα οι Άγγλοι έριξαν με τα αντιαερματικά.

Στις 2 μετά τα μεσάνυχτα η διοικούσα Έπιτροπή της 1ης Ταξιαρχίας, για να ά στρατεί ή συνέχιση της αίματοχυσίας, υπέβαλε στο διοικητή της 9ης Στρατιάς πρόταση κατάπαυσης των έχθροπραξιών με τους εξής όρους:

1) Η 1η Έλληνική Ταξιαρχία να άναγνωρισθεί από το Γενικό Στρατηγείο Μείσης Ανατολής σαν τμήμα του Έλληνικού Δαϊκού Απελευθερωτικού Στρατού ΕΛΑΣ)

2) Να μη γίνει καμμιά δίωξη αντιφασιστών στρατιωτών και αξιωματικών.

3) Να άποσταλεί Άγγλική δύναμη για να παραλάβει τους κρατούμενους 160 αντιδραστικούς αξιωματικούς.

4) Να παραταθεί μέχρι της 15ης ώρας ή προθεσμία για την παράδοση των όπλων.

Ο Διοικητής της 9ης Ταξιαρχίας άποδέχτηκε άουζητηθεί τους τρεις πρώτους όρους. Σήτησε μόνο ή παράδοση των όπλων να πραγματοποιηθεί μέχρι της 9ης πρωϊνής..... Με βάση τους όρους αυτούς ή ένοπλη σύγκρουση σταμάτησε.

72

τικῶν, δίνει ἀποσπάσματα ἀπὸ μίαν ὀμιλία τοῦ Σοφ Βενιζέλου πρὸς ἀξιωματικούς τοῦ Ναυτικοῦ, τοῦ πρωτοῦ τῆς 28) 4) 44.

Σύμφωνα μὲ τὸ ἐπίσημο αὐτὸ ἔγγραφο, «ὁ κ. Σοφ Βενιζέλος, ἀναφερόμενος εἰς λόγον τὸν ὁποῖον ἐξεφώνησεν ὁ Βρετανὸς Ναύαρχος εἰς συγκέντρωσιν ἀξιωματικῶν, εἰς τὴν ὁποίαν παρίστατο καὶ ὁ ἴδιος ὁ κ. Βενιζέλος, ἀνεκοίνωσε τὰ ἀξίως: ... Ὁ Ἄγγλος Ναύαρχος προσέθεσε, ὅτι ἂν ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιβάλωμεν τὴν τάξιν καὶ τὸν νόμον εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικόν, ἐκεῖνος θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος, μετὰ μεγάλῃς του λύπῃς, νὰ βυθίσῃ τὸν Ἑλληνικὸν στόλον Στὴν ἴδιαν ὀμιλία τοῦ κ. Βενιζέλος προσέθεσε: Μετὰ τὴν συγκέντρωσιν ἐπικοινωνήσα μετὰ τοῦ κ. Τσώρτσιλ, ὁ ὁποῖος μοῦ ἐδήλωσεν ὅτι θὰ ἔλυπετο πολὺ ἐὰν ἐβυθίζετο ὁ Ἑλληνικὸς Στόλος. Κατόπιν τούτου ἀνέθεσα εἰς τὸν κ. Βούλγαρη νὰ καταλάβῃ τὸν στόλον».

Τόσο ἡ ξεκάθαρη δήλωση τοῦ Ἄγγλου ναυάρχου, ὅσο καὶ ἡ διπλωματικὴ διατύπωση τῆς ἴδιας ἀπειλῆς ἀπὸ τὸν ἴδιο Βρετανὸ πρωθυπουργό, ἔδειχναν ὅτι ὁ κίνδυνος τῆς καταβύθισης τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου καὶ πραγματικὸς ἦταν καὶ ἀμεσός. Οἱ ἀποκλεισμένοι καὶ ἀγωνιζόμενοι μέσα στὰ καράβια ναῦτες, δὲν μποροῦσαν φυσικὰ, νὰ φανταστοῦν ὅτι ἦταν δυνατό νὰ τεθεῖ σ' ἐφαρμογὴ ἕνα τέτοιο ἐγκληματικὸ μέτρο. Ὅμως ἡ Ἐπιτροπὴ ποῦ διεύθυνε τὸν ἀγῶνα τοῦ Ναυτικοῦ, στὴν Ἀλεξάνδρεια, εἶχε κάθε λόγο νὰ πιστεύει πῶς ὁ κίνδυνος ἦταν πραγματικὸς. Γι' αὐτὸ στὶς 8 τὸ βράδυ τῆς 23 τοῦ Ἀπριλίου, δέχτηκε τὸ τηλεγράφο τοῦ Ἄγγλου Ναυάρχου καὶ παρέδωκε τὰ καράβια.

Νὰ πῶς περιγράφεται στὸ «Δελτίο Εἰδήσεων» τῆς 26 τοῦ Ἀπριλίου 1944 τὸ γεγονός αὐτό:

Ἐμμέσως μετὰ τὴν κατὰ κράτος κατὰ τὴν ἰδίαν ἐπιτροπὴν τῶν πολεμικῶν καραβιῶν, ὁ Ἄγγλος ναύαρχος ἔστειλε τηλεγράφο στὰ ἄλλα πολεμικὰ καὶ ἐτάσσει προθυμίαν ὡς τὸ βράδυ νὰ παραδοθῶν. Σύστημα τὰ πλοῖα ἀπάντησαν: Προτιμοῦμε νὰ θαρτοῦμε μέσα στὰ καράβια μας, παρὰ νὰ ἀτιμώσουμε τὰ ἄλλα μας.

Τὸ βράδυ στὶς 8 τῆς ἴδιας ἡμέρας ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ἀγῶνα τῶν πολεμικῶν καραβιῶν τῆς Ἀλεξάνδρειας διαπίστωσεν ὅτι οἱ δῆμοι τοῦ Μονάχου ἦταν ἀποφασισμένοι νὰ σπρώξουν τὸν πεμπτοφθαλγογυλισμὸν τῶν ἰσάμε τὸν τορτίλισμὸν τῶν Ἑλληνικῶν καραβιῶν. Ἀδ-τό ἐκτός ἀπὸ τὴν καταβύθισιν τῶν καραβιῶν θὰ εἶχε σὴν συνέπεια καὶ τὴν καταστροφὴ τοῦ λιμανιοῦ τῆς Ἀλεξάνδρειας, γιατί μέσα

στὸν «*Ηφαιστο*» ὑπῆρξαν 36 τορπίλλες. Γιὰ νὰ ἀποτρέψει τὴν παραπέρα πηματοχυσία, γιὰ νὰ γλυτώσει τὰ καράβια καὶ νὰ ματαιώσει τὴν καταστροφὴ τοῦ λιμανιοῦ ἀποφάσισε καὶ διέταξε τὰ πληρώματα νὰ σιματήσουν τὴν ἀντίστασι. Ὑστερα ἀπὸ τὴ «νίκη» τους ἀπὸ τοὺς «*Πυρρές*» τοῦ συμμαχικοῦ πεμπτοφυλαγγισμοῦ ἐνισχυμένοι καὶ μὲ μερικὸς ἑλληνόφωνους μπούβους, ξεκίνησαν γιὰ τὸ Πόρτ-Σάιτ μὲ τὸ καταδρομικὸ πλοῖο τόσο ἀνὰ πρῶτον ἀνέδρασαν τὸ δρομὸν του, μὲ μὴ τροπικὴ ἀντισυμμαχικὴ ἀτιμία.

Ὁ ἀντιφασιστικὸς ἀγὼνας συνεχίζεται. Κάτω οἱ πεμπτοφυλαγγίτες δολοφόνου, οἱ ἐφαρμοστὲς τῆς ἐγκληματικῆς πολιτικῆς τοῦ Μονάχου. Κάτω οἱ ἑλληνόφωνοι προδότες, δρομὸν τοῦ ἀρχιφασίστα Γλύξμπουργκ. Οἱ περιπέτειες καὶ οἱ θυσιῆς πού οἱ φασίστες μῆς ἐπέβαλαν, κάνουνε πῶς ἀτράνταχτη τὴν πίστη μας στὴν ἀντιφασιστικὴ νίκη. Ζήτω ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐθνικῆς Ἀπελευθέρωσης. Ζήτω ἡ ἀντιφασιστικὴ ἐνότητα τῶν ἐνωμένων Ἐθνῶν».

Τὰ ἀγκυροβολημένα στὸ λιμάνι τοῦ Πόρτ-Σάιτ ἑλληνικὰ πολεμικά, πού ἀνάμεσά τους ἦταν ὁ «*Αβέρωφ*», συνέχισαν μιὰ βδομάδα περίπου ἀκόμα τὸν ἀγὼνα καὶ στὸ τέλος ἀναγκάστηκαν νὰ παραδοθοῦν γιὰ τοὺς ἴδιους λόγους πού παραδόθηκαν τὰ καράβια καὶ στὴν Ἀλεξάνδρεια.

Πρῶτη πράξη τῶν Ἀγγλων, ὕστερα ἀπὸ τὴ «νίκη» τους, ἦταν νὰ φορτώσουν ὅλα τὰ πληρώματα σὲ φορηγίδες καὶ νὰ τὰ μεταφέρουν σὲ στρατόπεδο συγκέντρωσης.

Διαλύουν τὸ θωρακισμένο σύνταγμα καὶ τὴν ἀντιαρματικὴ μοίρα

Τὸ θωρακισμένο σύνταγμα, ἡ καλύτερη μονάδα τῆς Μ. Ἀνατολῆς, πῶς καλὴ ὄχι μόνον σὲ σχέση μὲ τὴν ἑλληνικὴν, μὰ σὲ σύγκριση μὲ ὅλες τὶς συμμαχικὲς μονάδες τῆς Μ. Α., ἦταν πέρα-πέρα ἀντιφασιστικὸ. Ἀπὸ τὸν ἡρωικὸ διοικητὴ του, τὸν ἀντισυνταγματάρχη Ἀριστείδη Σιώτη, μέχρι καὶ τὸν τελευταῖο φαντάρου, ὅλοι ἦταν συνεπεῖς δημοκράτες-ἀντιφασίστες.

Μέχρι τὴν 27 τοῦ Ἀπριλίου ὁ Διοικητὴς τοῦ θωρακισμένου συντάγματος εἶχε ἀναφέρει ἐπανειλημμένα στὸ ὑπουργεῖο τῶν Στρατιωτικῶν πῶς καὶ τὸ θωρακισμένο, στὸ σύνολο τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἀνδρῶν του, ἦταν ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Ἐνότητος. Τὴν ἴδια δήλωση ἔκανε καὶ ὁ συνταγματάρχης κ. Στεφανάκος, πού, 3 μῆνες

... διοικητή της 1η ταξιαρχίας, σκο-
πός της αναστροφής. Η αντίδραση όμως δεν μο-
νώθηκε στα πλαίσια των Αγγλο-προστατών της ήταν
τις 27-28 της 4ης της 1ης και την εισουσιδη... το...
Στα... και... το μόνο που...
έπι... στο τρίμηνο, ήταν η...
... της ταξιαρχίας, το...
... και μερικων
... μονάδων

Με το ξέσπασμα της κρίσης ο κ. Στεφανίκος θεώρησε
καθήκον του να πάει στο Καίρο για να αναφέρει αυτό-
προσώπως ότι η πραγματοποίηση της Έθνικής Ενότητας
ήταν γενικός ποθος των ανδρών και των αξιωματικών
και στο υπό τη διοίκησή του τμήματα. Στην επιστροφή
πιάστηκε από τους Αγγλους και στάλθηκε στην Ασμά-
ρα της Ερυθραίας.

Όταν στις 27 του Απριλίου έγιναν γνωστά και στη
Συρία (έκει ήταν στρατοπεδευμένο το θωρακισμένο και
η αντιαρματική μοίρα) τα γεγονότα στο Ναυτικό και
στην 1η ταξιαρχία, σύσσωμοι οι αξιωματικοί και οι άν-
δρες υπέγραψαν ψηφίσματα διαμαρτυρίας για τη βίαια
έπείμβαση των ξένων και διαδήλωσαν την απόφασή τους
να αγωνιστούν ως το τέλος για την πραγματοποίηση της
Έθνικής Ενότητας. Σάν απάντηση, μεγάλες βρετανι-
κές δυνάμεις πολιορκήσαν το θωρακισμένο σύνταγμα
και αξίωσαν την παράδοση του όπλισμού του.

Την περιγραφή των δραματικών γεγονότων που έπα-
κολούθησαν, τη βρίσκουμε στο «Δελτίο Ειδήσεων» της
20)5)1944 και την παραθέτουμε :

Στό πλευρό του ελληνικού λαού. Στις 27-4-44, σύσσωμο το
θωρακισμένο Σύνταγμα, στο πλευρό όλων των ενοπλιών μας δια-
μειν ενέκρινε ψήφισμα, με το οποίο διαδήλωνε την εμπιστοσύνη
του στην Η.Ε.Ε.Α και ζητούσε το σχηματισμό Κυβέρνησης παι-
θνικού συνασπισμού, με βάση την Πολιτική Έπιτροπή της Έθνικ.
Απελευθέρωσης.

Η αντισυμμαχική επέμβαση. Για να πείθουν την πατριωτική
αυτή εκδήλωση και για να διαλύσουν το θωρακισμένο Σύνταγμα,
οι αντιδραστικοί του Μονάρχου και οι έλληνοφρονι προδότες, διατά-
ξαν τον άσπληστο και την μετακίνησή του προς την Αρμασού. Ο
διοικητής του Συντάγματος, άτισυνταγματάχης κ. Σιώτης έστειλε
αναφορά στην 9η Στρατιά τονίζοντας, ότι το Σύνταγμα βάζει πάνω
απ' όλα το συμμαχικό αγώνα και είναι έτοιμο να αναχωρήσει άμισως
για επιζωήσεις με το όπλο που έχει. Γι' αυτόν και μόνο τον λόγο
αγωνίζεται ν' αποτρέψει τον άσπληστο και τη διάλυσή του. Ύστε-
ρα απ' αυτό, το Σύνταγμα κεκλήθηκε στις 4-5-44, από μια βρετ

τις 11 Μαΐου 1944, από αυταρχιακό, τρομοκρατικό, τσιταριστικό, και κομμουνιστικό. Οι δυνάμεις αυτές ανατίναξαν τα όπλα τους εναντίον του Σύνταγμα και η τοποθέτηση άρμας. Στο πλαίσιο της Συνταγματικής Προκηρύξης και της ανακήρυξης της Ελευθερίας των Αιγυπτίων, όπου τονίζεται ότι, για να αποφευχθεί η αιματοχυσία μεταξύ στρατιωτικών σφαιρών, το Σύνταγμα υπακούει στα όπλα, από όπου δεχτοί οι αξιωματικοί. Η Ομάδα Ταξιαρχίας και τμήμα της Ταξιαρχίας τους, επιδοκάζουν τιμή στους ελληνικούς σημαίες, που θα ύψωνονταν μαζί με τα εθνικά, κατά την επίσημη νικητική επέμβαση και τον αγώνα τους. Η Παιδεία του πολέμου, είναι να γίνει μαζική επίσημη επίσημη.

3. Νά παραλάβει ο Ταξιαρχός αναφορά του Σύνταγμα, την 9. Στρατιά, με την οποία το Σύνταγμα ζητούσε την άμεση μεταφορά του στο Βελγικό εμπόλεμο, για να πολεμήσει εναντίον του κομμουνισμού. Και οι τρεις αυτοί όροι έγιναν δεκτοί. Κατά την επίσημη επίσημη σημαία, ο ηρωικός διοικητής του Σύνταγματος Σίμης και πολλοί άλλοι Έλληνες αξιωματικοί και στρατιώτες έζησαν από άγνωστη και λητή. Το ίδιο διάκριση και ο άγγλος ταξιαρχός Αρνόλντ έγινε γνωστό, ότι ο ταξιαρχός αυτός, διοικητής της 13ης Ταξιαρχίας λοχιοφόρος, με αναφορά του προς το Στρατηγείο, διαμαρτυρήθηκε γιατί ενώ τον έστειλαν να διαλύσει ένα «αναρχικό» σύνταγμα, αυτός διαπίστωσε, ότι το 1ο θωρακισμένο ελληνικό σύνταγμα ήταν η πιο καλά οργανωμένη και πειθαρχημένη στρατιωτική μονάδα που συνάντησε ποτέ στη ζωή του. Έγινε επίσης γνωστό, ότι για να κάνει τη διαμαρτυρία του αυτή πιο έντονη ο άγγλος ταξιαρχός παραιτήθηκε.

Ο Χίτλερ τους διέταξε; «Στις 5-5-44 εμφανίστηκε άλλος ταξιαρχός, ο διοικητής της 27ης Ταξιαρχίας. Έκανε ποσοκλητήριο του Σύνταγματος και διάβασε διαταγή περί βίαιας διαλογής και διαχωρισμού των αιγυπτιακών Ελλήνων. Αξιωματικοί και στρατιώτες δήλωσαν πως όλοι είναι μια ψυχή και μια καρδιά, γιατί καμιά διαλογή δεν έχει θέση. Τότε κυκλώνεται το Σύνταγμα με δυο ένοπλους λόχους. Πίκετ, με αξιωματικούς της άγγλικής άστυνομίας, όπλισμένοι με ρόπαλα, σιδηροροθιές και άλλα φονικά όργανα χτυπούν με λύσσα στρατιώτες και αξιωματικούς και κατορθώνουν έτσι να αποσπάσουν δέκα έννη (19) αιγυπτιακές Ελληνες. **Παρά τη βαρβαρότητα και την τρομοκρατία των επιτιθεμένων Πίκετ, όλοι οι άλλοι άρνήθηκαν να διασπασθούν.** Την ίδια μέρα οι Πίκετ κάνουν έρευνα στις άποσκενές και κλέβουν με την ψυχρή τους. Στις 6-5-44 φορτώνουν, τους άνδρες και τους αξιωματικούς του Σύνταγματος σε 42 φορτηγά αυτοκίνητα και με ισχυρή συνοδεία, ανά 6 αυτοκίνητα, σε μεγάλη απόσταση μεταξύ τους, χωρίς τροφή και νερό, τους μεταφέρουν σε στρατόπεδο συγκέντρωσης στη Δαμασκό. Μόλις φθάνουν στο στρατόπεδο, καλωσόρια έρευνα και λεηλασία των άποσκενών. Η ελληνική σημαία χλευάζεται από

76

την αγγλική φρονα και ούτε στην εφαρμογή ούτε στην αποστολή της της αποδίδουν το χαρακτηρισμό. Σε σχετική προαίτηση του τοῦ ε-
ργου απέκριναν: «Τέτοιαι σημαία δὲν ἀξίσει γὰρ τιμῆς».

Νέα φασιστικά «άνδραγαθήματα» Στις 9 τοῦ Μάη γίνεται νέα ἐπίθεση ἀπὸ Πίκετ γιὰ τὴν διάλυση τοῦ Συντάγματος. Σὲ ἀρνηση τῶν ἀξιοματικῶν ν' ἀποχωρισθοῦν ἀπὸ τοὺς στρατιώτες και τῶν στρατιωτῶν νὰ βροῦν ἕνα ἕνα ἀπὸ τὸ στρατόπεδο και σὲ ἀπόσταση δέκα μέτρων ὀφθαλμῶν ἀπὸ τὸν ἄλλο, δεξιόσπειται γενικὴ δολοφονικὴ ἐπίθεση. Περυβολοῦν στὸν ἄρα γιὰ ἐγκοπή και χτυποῦν ἀλύπητα τοὺς Ἕλληνας ἀξιοματικῶν και στρατιώτες μὲ ξόλα και μὲ σιδεροροθιές. Αἰκώδες στρατιώτες και ἀξιοματικοὶ σέρνονται ἀνάισθητοι και αἰμόφυγοι ἔξω ἀπὸ τὸ στρατόπεδο. Τὰ κτήνη ἐλοκόπησαν ἀκόμα και τὸν ἑσ'α τοῦ Συντάγματος. Ὑστερον ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀνδραγαθήμα τους χωρίζουν τὸ Σύνταγμα σὲ τρεῖς τμήματα. Τὸ ἕνα, ἀπὸ 60 ἀξιοματικῶν και στρατιῶν ἀπέργεται ἀμέσως πρὸς ἀγνωστὴ διεύθυνση. Τὸ δεύτερο (ἡ μεγαλύτερη δύναμη τοῦ Σύν]τος και ὀλόκληρη σχεδὸν ἡ δύναμη τῆς ἀντιφασιστικῆς μοίρας, μαζί μὲ τὸ διοικητὴ κ. Σιόπη), στις 4 τὸ πρωὶ μεταφέρεται στὴν Αἴγυπτο. Τὸ τρίτο τμήμα, ἀπὸ 16 ἀξιοματικῶν και 33 οπλίτες, κλείνεται σ' ἄλλο στρατόπεδο, γορὶ γορμὶ, νερό, τσιγάρο.

Καὶ πάλι πλιάτσικο και νέα αἰσχρ. Γίνεται τρίτη και τέταρτη ληστεικὴ λεηλασία τῶν ἀποσκευῶν. Οἱ ἐπιανεστάτοι Πίκετ κλέβουν ρολόγια, στυλογράφους, φωτογραφικὲς μηχανές και λοιπὰ εἶδη ἀτομικῆς γοήσης, ἀκόμη και οἰκογενειακῆς φωτογραφίες. Τὰ μεσάνυχτα τῆς 13ης]5]14, τὸ τρίτο τμήμα τὸ ἐπιβιβάζουν σὲ φορητὰ ἀποκλῆτα και τὸ μεταφέρουν στὴ Χαΐφα. Ἀπὸ κεῖ μὲ φορητὰ γὰ βαγόνια τοὺς μεταφέρουν στὸ Κάιρο. **Ἀξιοματικοὶ και δπλίτες, σιδεροδεμένοι ὄλοι ἐπὶ 70 συνεχεῖς ὥρες, διαπομπεύονται σκόπιμα σ' ὄλους τοὺς ἐνδιάμεσους σταθμούς και στοὺς δρόμους τῆς Χαΐφας και τοῦ Καΐρου.** Τέλος τοὺς κλείνουν στὸ στρατόπεδο αἰχμαλώτων τοῦ Χελονάν, δίπλα σὲ Ἴτιλοῦς αἰχμαλώτους, μὲ σκοπούς μινυροῦ ἀπὸ τὴν Ταγκανίκα και σὲ συνθήκες διαβίωσης πολὺ χειρότερες ἀπὸ αὐτές τῶν αἰχμαλώτων».

Τὸ ἀντιφασιστικὸ 8ο τάγμα

Ἡ διάλυση τοῦ θωρακισμένου συντάγματος ἦταν ἡ τελευταία πράξη τοῦ πεμπτοφαλαγγίτικου μοναρχισμοῦ και τῶν Ἄγγλων πατρῶνων του στοῦ ἔργο τῆς διάλυσης τῶν ἐνόπλων μας δυνάμεων τῆς Μ. Ἀνατολῆς.

Ἡ διαλυτικὴ μανία Ἀγγλων και Ἑλλήνων ἀντιδραστικῶν, ἀφοῦ ἀχρήστεψε ὀλόκληρο τὸν ἑλληνικὸ πολεμικὸ στόλο, κλείνοντας στὰ συρματοπλέγματα τὰ ἥρωικά πληρώματα, ἀφοῦ διέλυσε τὴν 1η ἑλληνικὴ ταξιαρχία και τίς λίγες ἀνασυγκροτημένες μονάδες τῆς 11 τα-

ξιαρχίας, αφού διαλάσε το σύνταγμα πυροβολικό, τα τάγματα του Κάμαρι και του Κασσαίου και εστίασε στις φυλακές και στα στρατόπεδα εκατοντάδες άρματα βύσσης και σμηνίτες από τις μονάδες της αεροπορίας στραφικι αργότερα κι' ένταξε το 8ο τάγματος, πάλι έφοριστο στην Τρίπολη, χρησιμοποιώντας σαν φρουρά Γερμανών αιχμαλώτων.

Αυτό το τάγμα (οι αεροποριστές Έλληνες της Αιγύπτου) το έλεγαν 8ο θάγμα) αποτελούνταν από στρατιώτες και αξιωματικούς σαν αδελφούς αντιφασίστες. Η μόνον εξαίρεση υπήρχε. Ο διοικητής του τάγματος, που ήταν άνθρωπος της εμπιστοσύνης του ύπουργου των Στρατιωτικών. Άμέσως με τα γεγονότα του Απρίλη και όταν σώσωμο το τάγμα διαδήλωσε την αλληλεγγύη του προς τον αντιφασιστικό στρατό, το στόλο και την αεροπορία, που αγωνιζούνταν για την Έθνική Ειρήνη, ο διοικητής του τάγματος έγκατέλειψε τη μονάδα. Ο λοχαγός του πεζικού Αντώνης Βασιλόπουλος ανέλαβε άμεσα τη διοίκηση του τάγματος. Έτσι το 8ο τάγμα δεν σταμάτησε ούτε στιγμή να διεξάγει τίμια και εύσυνείδητα την υπηρεσία που του είχαν αναθέσει. Όμως οι άνδρες κι' οι αξιωματικοί του 8ου τάγματος, δεν περιοριζούνταν στην τυπική εκτέλεση της υπηρεσίας τους. Έμπνεόμενοι από τον πόθο να παρουν μέρος στις πολεμικές επιχειρήσεις για την απελευθέρωση της Ελλάδας, συνέχιζαν ακούραστα και την στρατιωτική εκπαίδευσή τους. Σαν αποτέλεσμα αυτής της επίμοχθης και συστηματικής εκπαίδευσης το 8ο τάγμα είχε αναδειχθεί σε πρότυπο τάγμα πεζικού. Η πειθαρχία, άσταλεια και απόλυτα συνειδητή, εξασφάλιζε το ανώτατο όριο απόδοσης στην εκπαιδευτική δουλειά του τάγματος. Και όσο για το ήθος των αξιωματικών και των ανδρών του τάγματος, μόνο δυο γεγονότα, που θα αναφέρουμε, είναι αρκετά για ν' αποδείξουν σε τί πρωτοφανές ύψος βρισκότανε:

Στην Τρίπολη, πριν από το 8ο τάγμα, είχε πάει κάποτε ο λεγόμενος «Ιερός Λόχος». Ρεζίλιζε κυριολεκτικά το ελληνικό όνομα. Ύστερα από λίγων ημερών παραμονή του, οι Έλληνες της παροικίας και οι ξένοι, απέφευγαν κάθε σχέση με τους «ιερολοχίτες». Όταν πήγε το 8ο τάγμα στην Τρίπολη, βρέθηκε μέσα σε ατμόσφαιρα δυσπιστίας και περιφρόνησης. Ύστερα από λίγους μήνες οι Έλληνες της παροικίας ορκίζονταν στο όνομα του 8ου τάγματος, και οι ξένοι, πολίτες και στρα-

78

τιώτες, συνωθούνταν για να πάρουν μέρος στις γιορτές και τις ψυχαγωγικές βραδιές που όργάνωνε το 8ο τάγμα.

Και ένα άλλο καταπληκτικό. Στο 8ο λειτουργούσε καντίνα δίχως καντινιέρη.

Η καντίνα ήταν μέσα στο στρατόπεδο του 8ου άνοιχτή, κυρίως καμιά φύλαξη. Οι στρατιώτες και αξιωματικοί έπαιρναν όσα είδη τους χρειαζούνταν και άφιναν το αντίτιμο. Και ούτε μία φορά δεν παρουσιάστηκε το παραμικρότερο έλλειμμα. Σε τέτοιο υπέρτατο βαθμό ήταν άναπτυγμένο το αίσθημα της έντιμότητας και ο πολιτισμός μέσα στο 8ο τάγμα.

Το λαϊκό αντιφασιστικό αυτό τάγμα δονούνταν από τον πύθ άνόθευτο και άψηλό πατριωτισμό. Στόν έρανο που έγινε στην Αίγυπτο για να σταλούν βιταμίνες στα παιδιά της Ελλάδας, το 8ο πρόσφερε πάνω από 2.000 λίρες, ποσό που ήταν μεγαλύτερο άπ' το μηνιάτικο μισθό όλων των ανδρών του τάγματος.

Όταν ξεσπάσανε τά γεγονότα του Άπρίλη και μετά τά γεγονότα, το 8ο τάγμα δέν μπορούσε να σταθεί στο ρόλο του άσυγκίνητου θεατή. Και πήρε θέση.

Τά έγγραφα που δημοσιεύουμε άμέσως παρακάτω ένημερώνουνε τον άναγνώστη για τη θέση του 8ου τάγματος μέσα στο δραματικό άγώνα των ένόπλων δυνάμεων της Μ. Ανατολής.

Έν Στρατοπέδω τη 26 Άπριλιου 1944

Τό 8ον Τάγμα Πεζικου

Πρός

την Έλληνικην Κυβέρνησιν

Κάϊρον

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Κύριε Πρόεδρε,

Οι Άξιοσημείωτοί και όπλίται του Τάγματος από τον Άπριλη του έτος μέγιστου τ' έλευσιών στρατιώτων, έν πλήρει αναμνηστικόν των έθνικων των έποχων όσεων και έν πλήρει συγκινήσει της ύπαιθρους άποστολή του στρατού της Μ. Ανατολής, άντιλαμβάνουν με άλόγουν πόσον τά διωδραματισθέντα γεγονότα του Ναντικου και του Στρατού Ξηράς, όντες βέβαιοι ότι όφείλονται εις την αντίστασιν, αντίθε-

κήν και αντιπολεμικήν προσπάθειαν και δράσιν τών κατά καιρούς Κυβερνήσεων τού Καΐρου.

Ἡ σημερινή Κυβέρνησις συνεχίζει ἐκουσίως και συνειδητῶς τὴν πολιτικὴν ταύτην τῶν προκατόχων της, αἵτινες ἐδίδοντο πλήρως διὰ τὰ κάτωθι.

1ον.—Διὰ τὴν προσπάθειαν πρὸς φασιστικοποίησιν τοῦ Στρατοῦ Μ. Ἀνατολῆς, ἐδὴς ἅμα τῇ συστάσει του, ἀποσοβηθεῖσαν προσωρινῶς κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1943 διὰ τῆς ἐγκαίρου ἀντιδράσεως τῶν ἐνόπλων δυνάμεων.

2ον.—Διὰ τὴν ἅμα τῶ ἀνασηματισμῶ τῆς Κυβερνήσεως ἀναρευθεῖσαν ὡς ἄνοι προσπάθειαν εἰς πάσας τὰς ἐνόπλους δυνάμεις μὲ ἀποτελεσματὴν κατόπιν προκλήσεων διάλυσιν τῆς Π.Ε.Τ., χυθόντος τότε τοῦ πρώτου ἐλληνικοῦ αἵματος ἐπὶ Ἑλλήνων ἐν τῇ Μ. Ἀνατολῇ.

3ον.—Διὰ τὴν ἀπορήνωσιν γεγνησμένων πληρωμάτων και μαχητικῆν ἐπομένως ἐξασθένησιν τοῦ πολεμικοῦ Ναυτικοῦ μὴ διαστάσαντος τοῦ τότε ὑπονοητοῦ τῶν Ναυτικῶν και τῶν ποσῶδων τῆς Κυβερνήσεως γὰ χρησιμοποίησιν και ἀερίαι διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου.

4ον.—Διὰ τὴν συστηματικὴν και συνειδητῆν καταστροφάντησιν τοῦ διεξαγομένου ἐν Ἑλλάδι εθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγώνος.

5ον.—Διὰ τὴν πείσμονα ἀρησῆν των γὰ δεχθῶν ἀνεγνωσῆν και συνεργασίαν πρὸς συντονισμόν τοῦ ἀγώνος μετὰ τῶν ἐν Ἑλλάδι ὁργανώσεων διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Χώρας, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐκδίωξιν ἐκ Καΐρου τῶ παρελθόν φθινόπωρον τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ μαχομένου Ἑθνους.

6ον.—Διὰ τὴν καταστροφάν τῆς Ἑθνικῆς Ἀξιοπροεπείας και ὑπολήψεως.

7ον.—Διὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Συριακοῦ λαοῦ μὲ τὴν μὴ χρησιμοποίησιν ἐτοιμοπολέμων ἐλληνικῶν δυνάμεων και τὴν ἀντιλαϊκὴν στάσιν ἔναντι τῶν ἐν Μ. Ἀνατολῇ καταγενοσῶν ἀνταρτικῶν δυνάμεων τῆς γῆσιν.

8ον.—Διὰ τὴν ἀπόρριψιν προτάσεων συνεργασίας τῆς Ἑθνικῆς Ἀπελευθερωτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς σχηματισμόν Πανεθνικῆς Κυβερνήσεως και τὴν δημοιοργίαν τῆς σημερινῆς πολιτικῆς καίσεως.

9ον.—Διὰ τὴν προσπάθειαν διείσεως τῆς Ναυτιλιατικῆς Ἐνώσεως, τῆς Ε.Σ.Α. και τοῦ Ε.Α.Σ. μὲ τὴν σύλληψιν ὑποψήφων μιλῶν αὐτῶν.

10ον.—Διὰ τὴν ἐπαναγορὰν εἰς τὴν ἐπιγῶν ἀπηροσίαν ἀξιωματικῶν, τοῦς ὁποίους εἶχεν ἐκδίωξει ὁ στρατός, ἡ δὲ Κυβέρνησις εἶχεν ἐγκλίσει εἰς Στρατιωτικὴν Συγκριτικῶσεως, τῇ βοηθείᾳ και τῇ ἐγκαίσει τῶν ἀγγλικῶν αἰσχῶν μὲ τὴν κατηγορίαν ἐπὶ λιποταξίᾳ, προδοσίᾳ, δολοφονίᾳ και ἀνοήσει ἐκτελέσεως ἐπιμοσίας.

11ον.—Διὰ τὴν ἀπορήνωσιν—ἐπ' ἐγκαίρῳ τῆς Ἑθνικῆς μαζικοῦ τῆς—στρατιωτικῶν ἐγκλημάτων, καταδικασμένων εἰς θάνατον—

διὰ λιποταξίαν και άλλας ατιμωτικὰς πράξεις (41041]1377]
21-3-44 Α.Χ.Σ.)

Αποφεύγομεν νὰ αναφερθῶμεν εἰς τὸ ἐπισιτιστικὸν πρόβλημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, εἰς τὸ προσφυγικὸν καὶ εἰς τὴν κακὴν καὶ ἀνεξέλεγκτον διαχείρισιν τοῦ δημοσίου πλοῦτου.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἢ σημερινῆ Κυβέρνησις εὐθύνεται ἐν τῇ ὅλῳ τηρί της διὰ τὰ ἑξῆς:

1ον.—Ἐπέτρεψε ἢ μάλλον ἡ ἴδια ἐνήργησε νὰ χυθῆ ἑλληνικὸν αἷμα εἰς τὴν Μ. Ἀνατολὴν μετὰ τελευταῖα γεγονότα.

2ον.—Διέλυσε τὸ Ναυτικόν, τοῦ ὁποῖου ἡ θρῆσις ἦτο ἡ μόνη θετικὴ συνδρομὴ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων Μ. Ἀνατολῆς εἰς τὸν διεξαγόμενον πόλεμον, μετὰ ἀρκετὰ θύματα σκαφῶν καὶ ἀνδρῶν, προκαλέσασα τὸν θαυμασμὸν ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου.

3ον.—Διέλυσε τὴν Ἱ Ἑλληνικὴν Ταξιαρχίαν, πιθανῶς δὲ καὶ ἄλλα τμήματα, διὰ τὰ ὁποῖα ἡ ἴδια ἐπλῆκε μόλις πρὸ ἡμερῶν ἐγκώμια, καὶ ἐδέχτο θερμότατα συγχαρητήρια. Τὴν μαχητικὴν ἰκανότητα τῆς διαλυθείσης Ταξιαρχίας ἐξυμνεῖ ἡ φράσις τοῦ στρατηγοῦ Μογγόμορη: «Οἱ Ἕλληνες εἶναι πρώτης ταξεως στρατιῶται καὶ δὲν θὰ ἦθῶλα καλοτέρους ἀνδρας».

Διὰ πάντα τὰ ἀνωτέρω, ὡς Ἕλληνες, πιστοὶ εἰς τὸν δοκον τὸν ὅποιον ἔχομεν δόξαι εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναγνωρίζωμεν ὡς πολιτικὴν μας ἀρχὴν τὴν σημερινὴν Κυβέρνησιν σιν Βασιλέου καταγγέλλοντες αὐτὴν δι' ἀντεθνικὴν καὶ ἀντιπολεμικὴν ἔρασαν.

Ὁ Διοικητής, οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὅπλιται τοῦ 8ου Τάγματος ἀναγνωρίζομεν ὡς κυβερνητικὴν ἀρχὴν, τὴν ἐκ τοῦ μαχομένου Ἐθνους προεληθοσαν Ἐθνικὴν Ἐπιτροπὴν Ἀπελευθερώσεως.

Ὡς ἐνοπλιον τμήμα τῶν Ε.Δ.Μ.Α. εὐρισκόμεθα πάντοτε ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Γ.Σ.Σ.Δ.Μ.Α. (Γενικοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου Συνόρων Μείσης Ἀνατολῆς.)

Ἐκτελοῦμεν καὶ θὰ ἐξακολουθήσωμεν πάντοτε νὰ ἐκτελῶμεν μετὰ τοῦ ἰδίου ζήλου καὶ τῆς αὐτῆς ἀφοσιώσεως τὴν ἀπηρεσίαν, ἣτις μᾶς ἔχει ἀνατεθῆ, χωρὶς νὰ παύσωμεν νὰ παρακαλοῦμεν τὴν Ἀνατάτην μας Στρατιωτικὴν Ἀρχὴν ὅπως χρησιμοποιηθῶμεν εἰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις τὸ ταχύτερον.

Ὁ Διοικητής τοῦ Τάγματος
ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
Λοχαγὸς Πεζικοῦ

81

Ἐν Στρατοπέδῳ τῆ 2. 8. 44

Τὸ 8ον Ἑλληνικὸν Τάγμα Πεζικοῦ

Πρὸς

τὸν ταξίαρχον Στέιμερ

Στρατιωτικὸν Διοικητὴν Τριπολιτίδος

Ἐ ν τ α ὕ θ α

« λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἀναφέρω, ἐν σχέσει μὲ τὴν διαβιβασθεῖσαν μέσῳ Ὑμῶν ἀπάντησιν τοῦ Γεν. Στρατηγείου, ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ Τάγματος τὰ κάτωθι :

1. Τὸ Τάγμα ἀπὸ τῆς συστάσεώς του διὰ τῆς ἐπ' ἀριθ. 7389) 18. 8. 43 Δ. Υ. Σ. συνεστήθη ὡς Τάγμα Πεζικοῦ, τὸ ὅποιον ἐκπαιδευόμενον θὰ προσέφερον ἐκ καιρῶ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὸν διεξαγόμενον ἀγῶνα ἰναντίον τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος μας. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐπὶ δεκάμησον ἐξηκολουθήσαμε τὴν στρατιωτικὴν μας ἐκπαίδευσιν ἐν τῷ πλαισίῳ Τάγματος Πεζικοῦ μειωμένης διάρκειας, ἐνῶ συγχρόνως ἐκτελοῦσαμεν τὸ ἐπίπονον ἔργον τῆς φρουρᾶς τοῦ 313 στρατοπέδου αἰχμαλώτων. Οὐδέποτε ἐπαύσαμεν δι' ἀναφορᾶν μας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον νὰ ζητοῦμεν τὴν χρησιμοποίησιν μας εἰς τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις, πλείστας δὲ ὑποσχέσεις εἶχομεν λάβει, ἐνῶ εἰς τὴν πραγματικότητα τὸ Κάϊρον μᾶς εἶχε καταδικάσει ἀνεκλήτως, δὲν μᾶς ἐθεώρει ὡς ἔνοπλον τμήμα τοῦ Ἐθνικοῦ Στρατοῦ καὶ οὐδεμίαν μέρημιαν καὶ ἐνδιαφέρον ἐπεδείξατο.

Πᾶν ὅτι μέχρι σήμερον κατορθώθη ἀπὸ ἀπόψεως ὑπηρεσίας, πειθαρχίας, ἐκπαίδευσως, ἠθικοῦ καὶ συμπεριφορᾶς ἐναντι στρατιωτικῶν καὶ τῆς κοινωνίας τῆς περιοχῆς ὀφείλεται εἰς τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν συνείδησιν τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἀποστολῆς Ἀξίμων καὶ ὀπλιτῶν τοῦ Τάγματος ἀπ' ἐνός καὶ ἀπ' ἑτέρου εἰς τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Στρατιωτικῆς Διοικήσεως Τριπολιτίδος. Ὑπόσχασιν χρησιμοποίησεως τοῦ Τάγματος εἰς τὸν πόλεμον ἔδωκε καὶ ὁ Διοικητὴς Δυνάμεων Μ. Α. στρατηγὸς Παύζης τὴν 2αν Ἀπριλίου ἑ. ἑ.

2. Σήμερον διὰ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Στρατηγείου, ἀποκλειώμεθα ἀπὸ τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ μονιμοποιούμεθα εἰς τὰ καθήκοντα φρουρῶν. Τὸ γεγονός ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀνάμιξις τοῦ Τάγματος, μετὰ τμημάτων πειθαρχούτων εἰς τὴν Κυβέρνησιν Καίρου, δὲν νομίζομεν ὅτι εἶναι λόγος ἀποκλεισμοῦ μας ἀπὸ τὸν πόλεμον. Διερμηνεύων τὸν δικαίη πόνον ἀξιωματικῶν καὶ ὀπλιτῶν τοῦ Τάγματος, νὰ πολεμήσωμεν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Πατρίδος μας καὶ νὰ συμβάλλωμεν εἰς τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα, εἰρμὴ το-
χρεωμένους καὶ πάλιν νὰ ἐπαέλθω ἐπὶ τοῦ ζητήματος καὶ νὰ ζητήσω ἀναθεώρησιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Στρατηγείου.

6

82

Τὸ γεγονός ὅτι τὸ Στρατηγεῖον μᾶς ἐνεπιτέθη τὴν φρονήσιν στρατοπέδου ἀιχμαλώτων καὶ ὅτι τὴν 5ην Ἀθροῦστον παραλαμβάνομεν ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος φρονιάς ἐντὸς τῆς Ταξίματος, εἰς ἀποθήκας βενζίνης, ἠλεκτρονικῶν σταθμῶν, τελεωνίων, Ταχυδρομείων, μᾶς δίδει τὸ δικαίωμα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι τὰ Τάγμα μᾶς ἀπολαμβάνει τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Στρατηγεῖου.

Συνημμένως ὑποβάλλω κατάστασιν στρατιωτικῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ Τάγματος.

3. Λεδομένου ὅτι διὰ τοῦ ἀπὸ 10-7-44 ἐποιήματός μας, διεκόψαμεν κάθε σχέσιν καὶ ἐπαρῆν στρατιωτικὴν ἢ οἰκονομικὴν μετὰ τὴν Κυβέρνησιν Κιρῶν καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν καὶ θάωροῦμεθα ὡς τμήμα τοῦ Ε.Α.Α.Σ. ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως τὸ Στρατηγεῖον μεριμνήσῃ διὰ τὴν ρύθμισιν τῶν κάτωθι ζητημάτων :

I. Δικαιονομῶν ἐν συννοήσει μετὰ τοῦ Στρατηγεῖου τοῦ Ε.Α.Α.Σ τῆς στρατιωτικῆς μας καταστάσεως.

II. Δικαιονομῶν τῶν μελλοντικῶν μας ταμειακῶν σχέσεων ὡς τὸ μισθολόγιον Ἀξιωματικῶν καὶ ὀπλιτῶν συμφώνως ὑποδείξει Στρατηγεῖου Ε.Α.Α.Σ.

Καὶ III. Ἐλεγχῶν ἐπὶ τῆς μέχρι σήμερον ταμειακῆς καὶ διαχειριστικῆς καταστάσεως τοῦ Τάγματος, καθόσον οὐδεὶς μέχρι σήμερον ἐγένετο.

Τὰ ἀνωτέρω εἶναι δυνατόν νὰ ρυθμισθῶν δι' ἀπ' εὐθείας συνενόησιν, μὲ τὸ ἐν Ἑλλάδι Στρατηγεῖον τοῦ Ε.Α.Α.Σ τὸ ὁποῖον ἐπάγεται στρατιωτικῶς εἰς τὸ Γεν. Στρατηγεῖον Μ.Α. καὶ παρὰ τῶ ὀπλιτῶν ὑπηρεσούν Ἀξιωματικοὶ Σύνδεσμοι τῆς Διοικήσεως Μ. Ἀνατολῆς.

4. Διὰ τῆς ἐπ' ἀριθ. CLOA)500)5)3 4.3.44 Δ)γῆς του τοῦ Γεν. Στρατηγεῖου, εἶχε ἐγκρίνει τὴν συμπλήρωσιν τῆς δυνάμεως τοῦ Τάγματος διὰ τῆς ἀποστολῆς ὀπλιτῶν κρατουμένων εἰς τὸ στρατόπεδον Κεμπέτι-Σουδάν. Ἡ ἀναχώρησις αὐτῶν ἐματαιώθη τὴν τελευταίαν στιγμὴν διὰ διαταγῆς τοῦ Red Sea Hills district Area τῆς 7-4-44, προφανῶς λόγω τῶν γεγονότων εἰς τὸν Στρατόν τῆς Μ. Ἀνατολῆς. Ἦδη δτε ἐξέλιπον οἱ λόγοι τῆς περαιτέρω παραμονῆς των εἰς τὸ Σουδάν, εἶναι δυνατόν νὰ ἀποσταλοῦν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς δυνάμεως τοῦ Τάγματος.

5. Τὸ Τάγμα θὰ ἐξακολουθήσῃ, ὡς μέχρι σήμερον, τὴν εὐσυνείδητον ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του συγχρόνως δὲ θὰ κατατηρήσῃ τὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὸ ἐπίπεδον εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκειται καὶ θὰ τὴν βελτιώσῃ ἐλπίζει δὲ ὅτι τὸ Γεν. Στρατηγεῖον θὰ κρίνῃ τὸ Τάγμα ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς πλευρᾶς καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὴν πολιτικὴν θέσιν ἣν ἔλαβε κατὰ τὴν τελευταίαν πολιτικὴν κρίσιν, θέσιν τὴν ὁποῖαν ὑπεγράψαμεν εἰς ἡμᾶς ἢ συνείδησιν τοῦ καθήκοντός μας πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαόν, κατὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ὁποῖου ἀπὸ μᾶς ἀρχῆς τὸ Τάγμα ἔχει ταχθεῖ καὶ εὐρίσκειται καὶ θὰ παραμένῃ.

83

**θ. Μὴ τὴν εὐκαιρίαν τῆς καθόδου Ὑμῶν εἰς Κόρινθον, παρακαλῶ
δυναμῶς διαβεβήσατε τὰ ἀνωτάτω εἰς τὸ Γεν. Στρατηγεῖον, πρὸς
πλήρη μεταστροφήν τῆς θέσεως τοῦ Τάγματος καὶ τοῦ πλοῦν διὰ τοῦ
ἐπιπέδου διασπένονται ἅπαντες Ἀξιωματικοὶ καὶ ὁλοῦν πρὸς ἐξυπηρέτησιν
τοῦ Συμφαχικοῦ ἀγώνος.**

Τὰ ἔγγραφα αὐτὰ εἶναι χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀψηλῶ
πατριωτικοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἀντιφασιστικῆς συνείδη-
σης, ὅχι μονάχα τοῦ θου τάγματος, ἀλλὰ καὶ συνόλου
τῶν ἐνόπλων ἑλληνικῶν δυνάμεων τῆς Μ. Ἀνατολῆς.

Οἱ Ἕλληνες ἀντιφασιστοὶ στρατιῶτες, ναῦτες καὶ
σημῆντες, ὑπαξιωματικοὶ καὶ ἀξιωματικοί, καὶ ὅσοι
τοῦσαν στὴ Μ. Ἀνατολή, ἦσαν σπουδῆς τῆς Ἑλλάδος,
καύχημα τῶν ἑλληνικῶν παρειακῶν καὶ ὑποδείγματα
πολεμιστῶν μὲ ἀνώτερο πατριωτισμὸν, ἀναπαγγέλλοι τὸ
ἀίσθημα τῆς συνειδητῆς κειραρχίας καὶ ἀψηλῶ πολεμι-
κῶ φρόνημα.

Τέτοιο στρατὸ χτύπησαν καὶ διέλυσαν οἱ μοναρχοφα-
σιστοὶ, ὅχι βέβαια μὲ δικὰς τοὺς δυνάμεις, γιὰτὶ δὲν εἶ-
χαν τέτοιαι, ἀλλὰ μὲ τὰς βρετανικὰς δυνάμεις μὲ τὰς
ἰδίας δυνάμεις, καὶ ἀργότερα ματοκόλισαν τὸν ἥρωικὸ
λαὸν τῆς Ἀθήνας καὶ τοῦ Πειραιᾶ.

Τὰ γεγονότα τοῦ Ἀπριλίου στὴ Μ. Ἀνατολή, ἦσαν ὁ αἰ-
ματηρὸς πρόλογος τῶν γεγονότων τοῦ Σεπτεμβρίου στὴν
Ἑλλάδα.

Τὰ ἴδια ἀντιφασιστικὰ συνθήματα. Ἡ ἴδια προσήλωσις
στὰ ἰδιαιτέρως ἀντιφασιστικοῦ πολέμου. Ἡ ἴδια στα-
θερὴ θέλησις γιὰ τὴν κατοχύρωσις τῆς λαϊκῆς κυριαρ-
χίας καὶ γιὰ τὴν περιφρούρησις τῆς Ἐθνικῆς Ἀνεξαρτη-
σίας. Ὁ ἴδιος ἀπαράμιλλος ἥρωισμὸς, τοῦ ἑλληνικοῦ
στρατοῦ καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀπὸ τῆ μιά μεριά.
Καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη, ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ μοναρχοφασισμοῦ
καὶ τῶν Ἀγγλῶν συνεχιστῶν τῆς ἐγκληματικῆς πολιτι-
κῆς τοῦ Μονάρχου, τὸ ἴδιο ἀντιλαϊκὸ μῖσος. Οἱ ἴδιαι ἀν-
θελληνικὰς ραδιουργίας. Οἱ ἴδιαι βδελυρὰς μεγαλοπλου-
τοκρατικὰς κερδοσκοπικὰς βλέψεις. Ἡ ἴδια ἀπόπειρα
ἐγκαθίδρυσις στὴν Ἑλλάδα μιᾶς ἀντιλαϊκῆς καὶ ἀντε-
θνικῆς μοναρχοφασιστικῆς τάξεως πραγμάτων.

Ἡ ἀντίβρασις ἐπιβλήθηκε στρατιωτικὰ τὸν Ἀπριλίου, ὅ-
πως ἐπιβλήθη καὶ τὸ Δεκέμβριον. Μὰ ὁ ἀγὼνας δὲ
συνεπάτησε.

Στὴ Μ. Ἀνατολή ὁ ὑπέροχος ἀντιφασιστικὸς ἀγὼνας
τῶν ἥρωικῶν καιριῶν τῆς Ἑλλάδος συνεχίστηκε μέσα
ἀπ' τὰ συμφασιστοπλέγματα, μέσα στὰ στρατιωτικὰ καὶ

80

στά υποδομικά και ξανά μέσα στα ελληνικά κράτη,
που απέβησαν δύο μήνες ύστατα δι' τα γεγονότα του
'Απριλίου.

Στο τρίτο κεφάλαιο του βιβλίου αυτό γίνεται συνο-
πτική περιγραφή του ανταρσιακού αγώνα στη Ν. Α-
νατολία, ύστερα από τα γεγονότα του 'Απριλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Ο ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ΚΑΙ ΥΣΤΕΡΑ ΑΠ' ΤΟΝ ΑΠΡΙΛΗ

Στρατόπεδα συγκέντρωσης και φυλακές.

Οι Άγγλοι στρατηγοί, πού άφόπλισαν τις Έλληνικές αντιφασιστικές μονάδες, δέχτηκαν, άσυζητητεί, τόν όρω, πού τούς είχαν θέσει οι πολιορκημένοι, νά άναγνωριστούν σάν τμήματα του Ε.Λ.Α.Σ και νά ύπαχθοϋν κάτω άπ' τις διαταγές του Γεν. Στρατηγείου του Ε.Λ.Α.Σ. Και στό σημείο αυτό όμως τό Άγγλικό Στρατηγείο Μ. Άνατολής παρασπόνδησε κατά τόν πιό άθλιο τρόπο. Άπ' τη στιγμή πού παραδώσανε τά όπλα οι Έλληνες πολεμιστές, είδαν νά τούς συμπεριφέρονται χειρότερα άπό αιχμαλώτους. Πρώτα-πρώτα τούς πήραν άπό τά στρατόπεδά τους και τούς έκλεισαν σέ στρατόπεδα συγκέντρωσης και σέ στρατόπεδα αιχμαλώτων στή Λυβική Έρημο και στήν Έρυθραία. Τους παρέδωσαν στή μενία των Πίκετς (Άγγλοι άστυνομικοί) και ειδικών ομάδων Κομμάντος, πού έκαναν «πολεμικές άσκήσεις»—έπιθέσεις με τη ξιφολόγη, με ρόπαλα και σιδερογροθιές άπάνω στους άοπλους Έλληνες αντιφασίστες. Με ένα σύστημα στερήσεων και ύποσιτισμού, προκλήσεων και έξευτελισμών και βασανιστηρίων, προσπάθησαν νά σπάσουν τό ήθικό των Έλλήνων πολεμιστών.

Τό πρώτο μέρος του «μεγαλεπίβολου» σχεδίου των Έλλήνων πεμπτοφαλαγγιτών και των Άγγλων προστατών τους—ή διάλυση των Έλληνικών ένόπλων δυνάμεων Μ. Α. — είχε πραγματοποιηθεί. Έμενε γιά πραγματοποίηση τό δεύτερο μέρος : ή συγκέντρωση των πιό άδια μόρφωτων και καθυστερημένων, πολιτικά, στοιχείων, γιά τη δημιουργία ενός άλλου «στρατού», πού, σύμφωνα με τό άρχικό σχέδιο των μανδαρίνων του Καίρου, θά ήταν «στρατός τάξεως», δηλαδή μία φρουρά πραιτωριανών.

Ή συμπαγής ένότητα των αντιφασιστικών ένόπλων δυ-

86

νάμεων σφυρηλατήθηκε ακόμα πιο πολύ και έγινε πιο στέρεη μέσα στις μέρες της σκληρής δοκιμασίας, του αγώνα. Μά η αντίδραση, ανίκανη να μπει στο νόημα του αντιφασιστικού αγώνα, ανίκανη να φανταστεί το μεγαλείο αυτού του αγώνα και με σκοπό να τον δυσφημήσει, έδινε μια δικιά της εξήγηση στην αντιφασιστική ένότητα των ενόπλων δυνάμεων: «Κάτω απ' την τρομοκρατία των αναρχικών υπέγραψαν οι άνδρες τα ψηφίσματα». «Κάτω απ' την τρομοκρατία των αναρχικών αντιστάθηκαν στην πολιορκία». «Κάτω απ' την τρομοκρατία των αναρχικών πέταξαν το στέμμα από τα πηλίκια και το αντικατέστησαν με το σήμα του Ε.Λ.Α.Σ.». Αλλά και άλλα τέτοια διακήρυχναν με χίλια στόματα οι Έλληνες φασίστες και οι Άγγλοι κύριοι τους.

Με τον αποκλισημό των μονάδων έπρεπε να αποδειχθεί ότι αυτοί οι ισχυρισμοί ήταν... σωστοί. Κάλεσαν λοιπόν τους άνδρες, όσοι θέλουν, να δηλώσουν νομιμοφροσύνη στη βασιλική Κυβέρνηση του Καίρου. Άφθονες υποσχέσεις για καλή τροφή κ.τ.λ. συνόδευσαν την πρόσκληση για δήλωση νομιμοφροσύνης. Μά, από παντού, από όλα τα στρατόπεδα, πήρανε την αποστομωτική απάντηση: «Εμείς είμαστε νομιμόφρονες απέναντι στον Έλληνικό Λαό. Το βασίλειά και την Κυβέρνησή του ούτε θέλουμε να το δεχτούμε».

Τότε, μπήκε σ' εφαρμογή ένα ολόκληρο πρόγραμμα ραδιουργιών και βίας για τη διάσπαση της αντιφασιστικής ένότητας των κλεισμένων στα σύρματα πολεμιστών.

Προσπάθησαν να ξεχωρίσουν τους Αιγυπτίους Έλληνες από τους άλλους. Μά απειλές και με τη βία κατόρθωσαν να αποσπάσουν έναν ελάχιστον αριθμό.

Προσπάθησαν να ξεχωρίσουν τους αξιωματικούς από τους στρατιώτες. Μάταια όμως, γιατί οι αξιωματικοί προτίμησαν να εξομοιωθούν με τους στρατιώτες, πετώντας τα γαλόνια τους στα μούτρα των διασπαστών, παρά να διασπάσουν την αντιφασιστική ένότητα.

(Στο σημείο αυτό αξίζει να περιγράψουμε, με συντομία, μια πιβλητική και συγκινητική σκηνή: Ένας Άγγλος στρατηγός συγκεντρώνει όλους τους αξιωματικούς του θωρακισμένου συντάγματος και τους καλεί να εγκαταλείψουν τους στρατιώτες και να δεχθούν να οδηγηθούνε άλλοι. Του απαντούν ότι αυτό δεν είναι δυνατό να γίνει. Οι αξιωματικοί είναι απόλυτα σύμφωνοι

μέ τους στρατιώτες στο αίτημα της 'Εθνικής 'Ενότητας και διεξάγουν μαζί τους τόν αντιφασιστικόν αγώνα. Τότε ο "Άγγλος στρατηγός βάζει ζήτημα πειθαρχίας και καλεί τους "Ελληνες αξιωματικούς νά εκτελέσουν τή διαταγή του. 'Ο αντισυνταγματάρχης Σιώτης προχωρεί, χαιρετίζει κανονικά τόν "Άγγλο στρατηγό και τού δηλώνει: «'Η διαταγή σας θά εκτελεσθῆ. Οί αξιωματικοί θά πειθαρχήσουν και θά δεχθούν τόν χωρισμό τους ἀπ' τούς άνδρες τού συντάγματος. "Όμως, ἐγώ, ἀπ' τή στιγμή αὐτή, δέν εἶμαι αξιωματικός». Τήν ἴδια στιγμή ξυλώνει τίς ἐπώμιδες του και τίς πετᾶ στά πόδια τού κατάπληκτου "Άγγλου στρατηγού. Κάνουν τόν ἴδιο ὄλοι οί αξιωματικοί τού συντάγματος.

'Η χειρονομία αὐτή εἶναι κάτι πού δέν χωρεῖ στό μυαλό τού "Άγγλου στρατηγού. Χλωμιάζει. Μπροστά στό ἠθικό μεγαλεῖο τῶν 'Ελλήνων αντιφασιστῶν αξιωματικῶν, καταλαβαίνει τήν ἀδυναμία του. Κατεβάζει τόν κεφάλι και φεύγει).

Προσπάθησαν νά κλονίσουν τόν ἠθικό τῶν πιά ἀδύνατων χαρακτήρων και χρησιμοποίησαν τόν ὄπλο τῶν στερήσεων και τῆς πείνας. "Υστερα ἀπό 4-5 μέρες στέρηση τροφῆς, παρουσιάζονται οί "Άγγλοι και οί "Ελληνες φασίστες στά στρατόπεδα συγκέντρωσης και καλοῦν ὄλους ὅσοι ἤθελαν νά φάνε, νά ὀηλώσουν νομιμοφροσύνη στή βασιλική Κυβέρνηση. Μερικοί λύγιζαν και ὀπέκυπταν στόν ἐκβιασμό. 'Από ἕνα στρατόπεδο συγκέντρωσης ναυτῶν, ἀπό τούς 2.300 πού ἦταν κρατούμενοι ἐκεῖ, λύγισαν οί 130 και ἔφυγαν ὕστερα ἀπὸ τετραήμερη νηστεία.

Προσπάθησαν νά τούς διασπάσουν ξεχωρίζοντας τούς νεαρούς (ναυτοπαιδες και ἐθελοντές) ἀπό τούς άνδρες. Τά παιδιά ἔφευγαν τραγουδώντας αντιφασιστικά τραγούδια και μόνα τους, σέ ἄλλο στρατόπεδο, συνέχιζαν τόν αντιφασιστικόν αγώνα.

Προσπάθησαν νά τούς διασπάσουν, χωρίζοντάς τους μέ τή βία, σέ 5 διάφορες κατηγορίες («ἀρχηγούς, πρωτατίους, ἐνεργῶς μετασχόντας, μετασχόντας ἀπλῶς, παρασυρθέντας») και κλείνοντας σέ ξεχωριστά στρατόπεδα τούς άνδρες τῆς κάθε κατηγορίας. Μάταιος κόπος πάλι. Μονάχα ὕστερα ἀπὸ ἐντολή τῆς Α.Ο.Ν. (ἀντιφασιστική ὀργάνωση Ναυτικοῦ) δέχτηκαν νά γυρίσουν στά καράβια, αὐτοί πού κλήθηκαν ἀπ' τήν κατηγορία τῶν «παρασυρθέντων».

"Όταν δυὸ μήνες ὕστερα ρωτήθηκε ὁ Παπανδρέου,

68

από την Έαμική αντιπροσωπεία, πόσοι ήταν οι κρατούμενοι πολεμιστές στα σύρματα, απάντησε πώς ήταν 9 χιλιάδες.

Η αλήθεια είναι ότι τότε ακόμα κρατούνταν στα στρατόπεδα και στις φυλακές 14.000 περίπου άνδρες και αξιωματικοί, δηλαδή το σύνολο σχεδόν των ενόπλων δυνάμεων της Μ. Ανατολής.

Τα στρατόπεδα συγκέντρωσης των Έλλήνων πολεμιστών είχαν μετατραπεί σε αντιφασιστικά φρούρια. Αντιμετώπιζαν με σταθερότητα τις τρομοκρατικές επιθέσεις και απέκρουσαν αποτελεσματικά τις διασπαστικές προσπάθειες των εχθρών του αντιφασιστικού αγώνα. Κι' όταν τα πράγματα έφθαναν στο απροχώρητο χρησιμοποιούσαν το μοναδικό όπλο που τους απέμενε, την άπεργια της πείνας.

Ενιακόσιοι ναύτες και αξιωματικοί κρατούμενοι στο Άγγλικό στρατόπεδο συγκέντρωσης της Τζενέφα κήρυξαν όλοι άπεργία πείνας, που κράτησε μερικές μέρες.

Νά η προκήρυξη τους που την πέταξαν έξω από τα σύρματα :

**«Πρός τόν πολιτισμένο κόσμο και τούς Πρόσβεις τών
συμμάχων Κρατών,**

Έμεις, πληρώματα και αξιωματικοί τών πλοίων «Αβέρωφ», «Πάνθηρ», «Κουντουριώτης», «Λετός», «Σφενδόνη», «Ασπίς», «Νίκη» και «Πατριωτική» βρισκόμαστε στο άγγλικό στρατόπεδο συγκέντρωσης Τζενέφα, επειδή ζητήσαμε Κυβέρνηση Πατριωτική: Ένότητας, με βάση την Π.Ε.Ε.Α.

Η άγγλική διοίκηση του στρατοπέδου μής μεταχειρίστηκε υπάνθρωπα, σε αμείς που έφτασε να εφαρμόσει το σύστημα του όποσιτισμού, με τό σκοπό να μās καταστήσει άνικτους να εξακολουθήσουμε τό μεγάλο και δίκαιο άγώνα, ενάντια στους φασίστες και προδότες της άγαπημένης μας Έλλάδας.

Υστερα από όλα αυτά, άποφασίσαμε, ενιακόσιοι άνδρες, τού βρισκόμαστε εδώ, και κηρύξαμε άπεργία πείνας, από χθε: 6 Μαΐου, γι' αυτά τό αιτήματα:

1) Τήν τακτική χορήγηση κανονικής μερίδας τροφής και σιγαρέτων. 2) Τό σταμάτημα κάθε τρομοκρατικής επίθεσης. 3) Νά λογισθοῦμε πολιτικοί κρατούμενοι. 4) Νά επιτραπεί ή άλληλογραφία και ή είσοδος εφημερίδων στο στρατόπεδο.

Τζενέφα, 7 Μαΐου 1944.

«Η Έπιτροπή Άγώνος τού ΕΛΑΝ»

Στις φυλακές.

Ἡ κατάσταση τῶν κρατουμένων στίς φυλακές ἦταν ἀκόμα πιδ τραγική. Χωρίς κρεβάτια, τοὺς πρώτους μῆνες, χωρίς στρώματα, χωρίς κουβέρτες, ὑποχρεωμένοι νά κοιμῶνται στό τσιμέντο, τριακόσιοι περίπου ἀξιωματικοί καί στρατιῶτες, ἀργοπεθαίναμε στίς φυλακές τῆς Ἀμπασίας, τοῦ Μουστάφα, τοῦ Ναμπλούς, τοῦ Ἄγκαμι, καί ἀργότερα τοῦ Κεμπέιτ στό Σουδάν.

Οἱ Ἄγγλοι δεσμοφύλακες υποχρεῶνουν Ἕλληνες ἀνώτερους ἀξιωματικούς νά καθαρίζουν ἀποχωρητήρια. Τοὺς ὑποβάλλουν σέ καθημερινούς ἐξευτελισμούς. Ὁ χλευασμός, ἡ ἀπειλή, ἡ βρισιά, ὁ ὑποσιτισμός, καμμιὰ φορά τὸ ξυλοκόπημα, εἶναι οἱ μέθοδοι... σωφρονισμοῦ τῶν φυλακισμένων Ἑλλήνων ἀντιφασιστῶν.

Μιά μέρα Ἄγγλος ἀξιωματικός πρόσφερε στόν ἀντισυνταγματάρχη Α. Σιώτη, ὅταν ἦταν κρατούμενος στίς φυλακές Μουστάφα, ἕνα βιβλίο μέ τόν τίτλο «Ἡ αὐτοκτονία, μέσο γιά νά ἐπανορθῶνουνε τὰ σφάλματά τους οἱ μεγάλοι ἄνδρες». Ἦταν τὸ ἐπιστέγασμα μιᾶς συστηματικῆς προσπάθειας πού ἔκαναν γιά νά ἐξωθήσουν τοὺς Ἕλληνες ἀξιωματικούς στήν αὐτοκτονία.

Ὅμως κανένας δέν ἐλύγισε μέσα στίς φυλακές. Ἡ κακοπέραση καί τὰ βασανιστήρια τοὺς ἐμψύχωναν πεποισώτερο. Ἡ σκέψη ὅτι ὁ Ἑλληνικός λαός περνᾷ τίς ἴδιες καί χειρότερες δοκιμασίες, τοὺς δυνάμωνε καί ἔκανε ἀτράνταχτη τὴ σταθερότητά τους στήν ἀντιφασιστική ἰδεολογία καί στόν ἀντιφασιστικὸν ἀγῶνα.

Ναυτοδικεῖα καί στρατοδικεῖα.

«Γιά νά τρομοκρατήσουμε τοὺς ἄλλους, πρέπει νά τουφεκίσουμε πεντέξη». Γύρω ἀπ' αὐτὴ τὴν κεντρικὴ ἰδέα σκαρώθηκαν τὰ Ναυτοδικεῖα καί τὰ Στρατοδικεῖα, ὅστερα ἀπ' τὰ γεγονότα τοῦ Ἀπρίλη. Μά καί ἐδῶ, ἀκόμα μιὰ φορά, ἠττήθηκε ἡ μοναρχοφασιστικὴ μαφία καί ἡ ἀγγλικὴ ἀντίδραση.

Τὸ πῶς προετοιμάστηκαν οἱ δίκες στὰ Στρατοδικεῖα καί Ναυτοδικεῖα, τὸ δείχνει καί ὁ τρόπος μέ τὸν ὁποῖο ἔγιναν οἱ ἀνακρίσεις. Νά, ἕνα παράδειγμα χαρακτηριστικό, πού τὸ παίρνουμε ἀπὸ τὴν «Ἀντιφασιστικὴ Θωπή» τῆς Αἰγύπτου:

«Οἱ ἀνακρίσεις γίνονται στό σκοτάδι καί ἀπὸ γνω-

90

στούς, πατενταρισμένους, φασίστες. 'Η πλαστογραφία
οργιάζει.

'Ο «άνακριτής» υποβάλλει σ' ένα στρατιώτη τὸ ἐρώ-
τημα: «Γνωρίζεις τὸν Ἀνδριώτη;» Ἀπάντηση: «Ναί».
'Ερ: «Ξαίρεις πῶς ὁ παππούς του ἦταν Βούλγαρος;»
'Απ: «Ὀχι».

Αὐτὸ τὸ ἐρωτηματολόγιο ἐπαναλαμβάνεται σὲ δεύτε-
ρο, τρίτο καὶ τέταρτο στρατιώτη καὶ οἱ ἀπαντήσεις εἶ-
ναι οἱ ἴδιες. Στὸν πέμπτο ἀνακρινόμενος, ὁ «άνακριτής»
ἀναφέρει τὰ ὀνόματα τῶν τεσσάρων πρώτων καὶ λέει:
«Αὐτοὶ κατέθεσαν ὅτι ὁ παππούς τοῦ Ἀνδριώτη ἦταν
Βούλγαρος ἵππευσι νὰ τὸ βεβαιώσεις καὶ σύ».

'Ο στρατιώτης, πού εἶναι ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριὸ μὲ τὸν Ἀν-
δριώτη, ἀπαντᾷ: «Στὸ χωριὸ μας δὲν ὑπάρχουν καὶ
δὲν ὑπῆρχε ποτὲ κανένας Βούλγαρος. 'Η κατηγορία πού
θέλετε ν' ἀποδώσετε στὸν Ἀνδριώτη εἶναι ψεύτικη καὶ
συκοφαντική».

'Ο παριστάμενος στὶς ἀνακρίσεις ἄγγλος ἀξιωματι-
κὸς ρωτᾷ: «Τί λέει ὁ ἀνακρινόμενος;» Καὶ ὁ «άνακρι-
τής» ἀπαντᾷ: «Βεβαιώνει κι' αὐτὸς ὅτι ὁ Ἀνδριώτης εἶ-
ναι βουλγαρικῆς καταγωγῆς». Κατὰ τύχη ὁ στρατιώτης
ἔχει ἀγγλικά καὶ ξεσκεπάζει ἀμέσως τὴν ἀτιμῆ στρε-
ψοδικία...»

'Η περιγραφή τῶν δικῶν καὶ ἡ περίληψη τῶν πρακτι-
κῶν, ὅπως δημοσιεύθηκαν στὸν μυστικὸν ἀντιφασιστικὸ
τύπο τῆς Μ. Α., δείχνει πῶς ἀπὸ τὰ Ναυτοδικεῖα καὶ
Στρατοδικεῖα ὁ Ἑλληνικὸς μοναρχοφασισμὸς καὶ οἱ
Βρεττανοὶ ἀντιδραστικοὶ βγήκαν πολιτικὰ ἡττημένοι
καὶ ἠθικὰ κουρελιασμένοι.

'Η πρώτη δίκη ναυτῶν ἔγινε στὴν Ἀλεξάνδρεια, μέσα
στὸ καράβι «Ἰωνία», πού ἦταν ἀγκυροβολημένο στὸ λι-
μάνι.

'Αναδημοσιεύουμε ἀπ' τὴν «Ἐλευθερία» τῆς 29)6)1944
τὴν περιγραφή τῆς καὶ τὴν περίληψη τῶν πρακτικῶν:

«Χτὲς 28 Ἰουνίου μπροστὰ στὸ Ναυτοδικεῖο, τέλειωσε ἡ δίκη
τῶν ἀντιφασιστῶν ναυτῶν τοῦ Ἰέρακι. Τρεῖς θανατικὲς καταδίκες,
σὲ ἰσθμία δεσμὰ κ.λ.π. ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πρώτης αὐτῆς
δικαστικῆς σηκροθεσίας. Θὰ ἐπικολογήσουν οἱ δίκες, τῶν ἀντι-
φασιστῶν ἀξιωματικῶν καὶ ναυτῶν, τοῦ Σαχτούρη, τοῦ Ἀποστόλη,
τοῦ Ἡφαίστου κ.τ.λ. καὶ τὸ δικαστικὸ ἐγκλημα θὰ πᾶρη ἐνδριότερες
διαστάσεις. Ὅταν θὰ γραφτῆ ἡ Ἱστορία ἀργότερα, θὰ ἔπαρχει
ἓνα κεφάλαιο μέσα σ' αὐτὴ μὲ τὸν τίτλο: «Φασιστικὰ δικαστικὰ
ἐγκλήματα» καὶ θὰ ἱστοριεῖται μέσα στὸ κεφάλαιο αὐτὸ τὸ «πα-
»

ρουλο» φαινόμενο να δικάζονται και να απαδικάζονται οι αντιφασίστες από τους φασίστες, οι οποίοι, ές της εθνικής ενότητας, από τους διασπαστές, οι πολυμιστές της Εθνικής Απελευθέρωσης από τους άρνητές και τους προδότες του Εθνικοελευθερωτικού Αγώνα:

ΜΕΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ

Παρά τις φετικές κυβερνητικές διακηρύξεις και αντίτια στο νόμο, οι αρχές πήραν όλα τα μέτρα που μπορούσαν, για να κρίνουν τις δίκες αυτές, δίχως μάρτυρες, δίχως υπεράσπιση και χωρίς άκουστήριο. Το Ναυτοδικείο στήθηκε μέσα στο καράβι «Ιουλίτα». Για να φθάση κανένας εκεί, έπρεπε να εφοδιασθή με άδεια από το Υπουργείο των Ναυτικών, με άλλη άδεια από τις Αρχές της Αρχής για να περσίση από το τελωνείο και να διαθέτη και τα μέσα για να φθάση στο καράβι. Στους στρατιωτικούς που πήγαιναν να ζητήσουν άδεια οι υπηρέσεις του Υπουργείου δήλωναν πως «ό γέρος είναι στερός και γι' αυτό οι άδειες δίνονται κατά προτίμηση στους συγγενείς των δικασομένων». Στους συγγενείς πάλιν των δικασομένων έλεγαν πως «άπαγορεύεται στους πολλούς και επιτοίπεται μόνον στους αξιοματιτικούς», είτε περάστε μετά τρεις μέρες» δηλαδή αφού θά είχε τελειώσει ή δίκη.

Βασιλικός επίτροπος ήταν ο κ. Ρουχωτάς. Οι Κεφαλλονίτες που βρίσκονται στη Μέση Ανατολή πρέπει να τον ξέρουν. Ήταν ανθυπασπιστής της χωροφυλακής στα Μεταξάτα της Κεφαλλονιάς. Τον πήρε από κει ο Μεταξάς, που του χρησίμευε για μπράβος, και από ανθυπασπιστή της χωροφυλακής τον έκαμε άμέσως υποπλοίαρχο στο Π. Ναυτικό. Ήταν από τα πιο πιστά τσιράκια και τα πιο άφοσιωμένα όργανα της μοναρχομεταξικής δικτατορίας, σόλη τη διάρκεια της φασιστικής τετραετίας. Και ο άνθρωπος αυτός, κοντά σόλα τα όλλα, είχε την ξετσιλωσιά να πάρη στο στόμα του το κομμουνιστικό κόμμα και να «επαινέση» τον αρχηγό του το Νίκο Ζαχαριάδη, που τόσο σκληρά αγωνίστηκε ενάντια στη δικτατορία και τόσο άτιμα βασανίστηκε από τα όργανα και τους άρχ γούς της. Ξεχνά μήπως ο κ. Ρουχωτάς ότι και ο ίδιος ο Ζαχαριάδης ήτανε το θύμα μιάς φασιστικής δικαστικής σκηνοθεσίας, που του φέρτωσε 14 χρόνια φυλακής; Και ξεχνά ακόμη ότι το Ζαχαριάδη και χιλιάδες άλλους αντιφασίστες αγωνιστές αυτός και οι όμοιοί του τους παρέδωσαν στους Γερμανούς, στους Ιταλούς και στους Βουλγάρους φασίστες; Ο κύριος Ρουχωτάς τα ξεχνά αυτά. Ο Έλληνας λαός όμως δεν τα ξεχνά.

Ο Πρόεδρος κ. Μάτσης στάθηκε πολύ καλά στο ρόλο του αρχισκηνοθέτη. Προσπαθεί διαρκώς να επιτυχαίνη από τους μάρτυρες φετικές «επιβουρντικές» καταθέσεις. Διακόπτει συχνά το συνήγορο άπαγορεύοντάς του να υποβάλλη όρισμένες ερωτήσεις. Και σάν καλός μιλιταριστής φασίστας, ξεπερνά σε αντιδραστικότητα το βασιλικό επίτροπο με τη γνωστή μέθοδο του κέγκρινω και έπαιξι-

92

νω». Οί ποιητές πού επιβλήθηκαν ήταν βαρύτεροι από αυτές πού πρότεινε ο βασιλικός επίτροπος.

Οί μάρτυρες κατηγορίας. Σχεδόν όλοι είχαν από την ομάδα των μπρίβων πού με επί κεφαλής τον Βούλγαρη έκαναν τή γκαγκατσιοική δολοφονική επίθεση ενάντια στα καράβια 'Ιέρακα, 'Αποστόλη, Σαχτούρη. Κι θείς μπορεί να καταλάβη εύκολα πόσο έκαναν τις καταθέσεις των; «χωρίς φόβο και χωρίς πάθος». Όλοι ήταν δασκαλεμένοι και μερικοί μάλιστα είχαν μάθει τό μάθημά τους ότ' έξω και τό έλεγαν σαν παπαγάλοι. Οί αισχρές συγκοφαντικές απόδοσεις για βουλγαρικό διάγνυλο, για χιλιάδες λίρες πού βροθήκαν δήθεν επάνω σε ναύτες κ.τ.λ. πήραν και έδωκαν κατά τή διάρκεια της δίκης. Τόν κυβερνήτη και τους αξιωματικούς του 'Ιέρακα Ρίτσο, Παπά, Σακελαρόπουλο κ.λ.π. πού τους ζήτησαν σαν μάρτυρες, οί δικασόμενοι δέν τους παρουσίασαν, με τήν ψεύτικη δικαιολογία ότι είναι δήθεν σε... επιχειρήσεις.

ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Η μαρτυρική κατάθεση του κ. 'Ασκούτση υβλους της Π.Ε.Ε.Α. δίνεται υίσχρά πλαστογραφημένη, στα δημοσιευμένα πρακτικά. Τό ίδιο και οί απόλογες των ναυτών πού δικάστηκαν. Από τά πιο κάτω σημεία πού δίνουμε φαίνεται καθαρά ή πλαστογραφία: **'Ασκοούτσης.** «Τό κίνημα έγινε για τήν πραγματοποίηση της 'Εθνικής 'Ενότητας. Για όλο αυτά τά συμβάντα, τήν εθνήν τήν φέρουν οί άνθρωποι εκείνοι πού με τήν πολιτική τους παρεμπόδισαν τήν ενότητα και δήγησαν σ' αυτή τήν κατάσταση». «'Εμείς από τήν 'Ελλάδα πάντοτε τήν έζητούσαμε. 'Ακόμα και τόν περασμένο Φλεβάρη στείλαμε άνθρωπο με συγκεκριμένες προτάσεις για τήν ενότητα και ο άνθρωπος αυτός δέν έγινε καν δεχτός». Σε ερώτηση ενός κατηγορουμένου, πότε ή αντιπροσωπεία της Π.Ε.Ε.Α. πήρε τήν πρόσκληση να έλθη στη Μ. Α. ο κ. 'Ασκούτσης απαντά: «Προσεκλήθημεν εις τάς 21 'Απριλίον με μήνυμα πού τό υπέγραφε ο Βενιζέλος. Φύγαμε άμέσως στις 23]4 και στις 3 Μαΐου φθάσαμε στο Λίβανο».

Σε άλλη ερώτηση ο κ. 'Ασκούτσης απαντά: «Χωρίς τό κίνημα πιστεύω ότι δέν θα έρχονταν εδώ οί αντιπρόσωποι από τήν 'Ελλάδα». Πρόεδρος: «'Αλλά έσείς καταδικάσατε τό κίνημα στο Λίβανο». 'Ασκούτσης: «Δυστυχώς αυτή τή στιγμή για λόγους σοβαρωτά ους δέν μπορώ να μιλήσω καθαρά. Δυό λόγια μόνο μπορώ να πώ. 'Εμείς από τήν 'Ιταλία ίσαμε τό Λίβανο δέν είδαμε κανένα 'Ελληνα Πληροφορίες μās έδωσε μόνον ή Κυβέρνηση και με βάση τις πληροφορίες αυτές κάναμε τις δηλώσεις μας. 'Υστερα μάθαμε τά πραγματικά γεγονότα. Πάντως σήμερα ή θέσις μας είναι αυτή, πού αναφέρεται στο γράμμα μας πού στείλαμε τελευταία στον κ. Παπανδρέου, και του οποίου ίδου αντίγραφον» Πρόεδρος: «Μά αφού τό στείλατε στον

93

κ. Παπαδόπουλου θα το διαβάσαμε στον τύπο». **Ασκούτσης**: «Δεν μπήκε στον τύπο, είναι πολλά πράγματα που δεν δημοσιεύονται. Ο πρόεδρος ρίχνει το γράμμα στο φάκελλο χωρίς να το διαβίσει στο μικροαθήριο». **Ασκούτσης**: «Αιτία του κινήματος είναι ότι κάτι σάπιο υπήρχε στη Μ. Α. Το κακό βρίσκεται στον τρόπο της διακυβερνήσεως γιατί το δίκαιον είναι προοσιόν και όχι καταστέλλειν. Η κυβέρνηση για να διατηρήσει την αρχή, πρέπει να βασίζεται στη λαϊκή θέληση». **Πρόεδρος**: «Αυτά είναι δουλειά των πολιτικών. Οι στρατιώτες έχουν να πειθαρχούν. Δεν είναι οι πάντες ή όλα να πάνε; του 'Ισραήλ που θα αντιπροσωπεύσουν τον 'Ελληνικό λαό». **Ασκούτσης**: «Πάντα - όλα; Ξέρω ότι 9.000 ναύτες και στρατιώτες βρίσκονται σήμερα στο σύρμα». **Πρόεδρος**: «Όχι, ψέματα σάς είπα, δεν είναι τόσοι». **Ασκούτσης**: «Ψέματα; Μά προχθές ο κ. Παπαδόπουλος μās έδωσε τον αριθμό αυτό. Σημειώστε το στη πραχτικά αυτό». (Σημ. 'Ελευθ.) Στην πραγματικότητα οι κλεισμένοι στο στρατόπεδο και στις φυλακές, αντιρροσίστες στρατιώτες, ναύτες και αξιωματικοί είναι πολύ περισσότεροι από 9.000: Μόνο στο στρατόπεδο της Μπαρτζίας είναι 6.000 στρατιώτες και 2.000 ναύτες. Πόσοι είναι στο στρατόπεδο του Κασσαίν; Πόσοι είναι στο στρατόπεδο του Ποσειδώνος; Πόσοι στο Χελωνά, στις φυλακές του Μουσιόρα, στις φυλακές της 'Αρκαδικίας;

ΜΕΡΙΚΕΣ ΑΠΟΛΟΓΙΕΣ (Περύληψη)

Νικολόπουλος: «Εμείς πολεμήσαμε και στην 'Ελλάδα. Μετά την κατάρρευση είδαμε αξιωματικούς και ναύτες να φέρνουν τα καρβία που κινδύνευαν να πέσουν στα χέρια των Γερμανών. Εμείς μείναμε μέσα και τα φέραμε να συνεχίσουμε τον πόλεμο. Όταν ήρθαμε εδώ άρχισε η θλιβερή εξέλιξη της κατάστασης. Λιάλυση της Δευτέρας Ταξιαρχίας, 8ο Τάγμα. Στην 'Ελλάδα πολεμάει το Ε.Α.Μ. εναντίον των Ιερμανοβουλγάρων και εδώ διώκεται. Έτσι φθάσαμε στα γεγονότα. Οι αξιωματικοί μας Ρίτσος, Παπάς, Σακελλαρόπουλος ήταν μαζί μας στην αρχή, μάς έβγαλαν λόγους, υπέγραψαν μαζί μας το υπόμνημα, ήταν σύμφωνοι και για τις επιτροπές, ύστερα μάς άφισαν. Εμείς γυρεύαμε 'Εθνική ενότητα και κυβέρνηση 'Εθνικού συνασπισμού, αυτοί γύρσαν να ρίξουν τον Τσουδερό μονάχα. Μιλά για την επίθεση του Βουλγάρου, για την παράδοση και για την κακομεταχείριση ύστερα μέσα στο συρματόπλεγμα. Τελειώνει με μιá δήλωση πίστης στο Ε.Α.Μ.

Στρατηγός: «Γιατί μέ δικάζετε; Γιατί έκανα κίνημα; ή γιατί δεν αναγνωρίζω την Κυβέρνηση Καίρου; Λέτε πως είναι για κίνημα. Τότε να δικάσετε έλο το πλήρωμα και τους αξιωματικούς του, γιατί έλοι έκαναν κίνημα μαζί μας. Έπρεπε να ναι και ο 'Αλεξανδρόπουλος, και ο Ρίτσος, και ο Παπάς, και ο Σακελλαρόπουλος. Εμείς αγωνιστήκαμε για την 'Εθνική ενότητα. Γιατί δεν πραγματοποιείται; Παρά να έχουν σήμερα χιλιάδες αξιωματικούς, στρατιώ-

94

τε; και ναίτες; στα σώματα, καλλίτερα να πραγματοποιηθούν άμέσως την Έθνική ενότητα, ώστε σήμερα να πολεμούσαμε. Υπεύθυνοι για τα γεγονότα είναι αυτοί που κάλεσαν τους Έγγλέζους και κατέλαβαν τις υπηρεσίες ξηράς. Όταν οι Έγγλέζοι φύγαν ή Πίνδος και το Μισούλης απέπλευσαν. Ύστερα οι Έγγλέζοι φρειάοντας το λόγο τους ξαναήλθαν. Αυτοί που έκαμαν αυτά είναι υπεύθυνοι για τα γεγονότα. Μετά την παράδοση μας έδειξαν και μας κακοποίησαν. Στο στρατόπεδο μας άφησαν τρεις μέρες ησυχαστικό. Ύστερα μας κάναν δημοψήφισμα και μας γέλασαν. Μας είπαν ότι όποιος είναι με το Ε.Α.Μ. θα αποτελέσουν ξεχωριστό τμήμα. Από 135 που είμασταν στο σώμα μόνον 11 αναγνώρισαν την κυβέρνηση του Καίρου. Αντί να μας στείλουν να πολεμήσουμε όπκι; μας ύποσχέθηκαν, μας σέρνουν στα δικαστήρια. Πριν τελειώσω έχω να πω δυο λόγια ακόμα: Έγώ άνήκω στο Ε.Λ.Α.Ν. που είναι αναπόσπαστο τμήμα του Ε.Α.Μ.»

Καβαρένης. «Έρθα με το στόλο από την Ελλάδα, όπκι πολέμησα. Θεωρούμαστε υπεύθυνοι όσκις οι 16 για την κατάσταση. Υπάρχει όμκις άδωρα που να; βαρύνουν πραγματικές εσθθές, οι όσκις κυκλοφορούν έξω και μιά μέρα θα δώσουν λόγο στον Έλληνα λαό. Υπεργίτρωσε έλα ύπόληψη, που ζητούσε κυβέρνηση έθνικό συνασπισμό. Έπιτροπή έφυγε για το Κάιρο να το επιλέξει. Δέν έξω τί έγω με την έπιτροπή του ναυτικού, αλλά έξω ότι ή έπιτροπή ναυτικού ξηράς, μόλις παρουσιάστηκε συνελήφθη. Ύστερα άρχισε ή κατάληψη των κέντρων μας από τους Άγγλους. Ε.Ν.Φ.Α., Π.Κ.Π. κ.λ.π. γιατί και μεις ζητούσαμε ότι και ό Έλληνας λαός. Για να όπερασπίσουμε την αξιοπρέπεια του έθνους μας, που οι ένας έπεμβάσεις την κουρέλιασαν, άναγκασθήκαμε να άγωνισόμαστε. Μας κάψαν το νερό και τα τρόφιμα. Δέν καταλάβαιναν ότι αυτά που ζητούσαμε ήταν τόσο δίκια όσκις καμιά προσωπική θυσία δέν ήταν τόσο μεγάλη για να πετύχουμε. Ύσαμε τη μέρα που σχηματίστηκε κυβέρνηση Βενιζέλου κανένας άξιωματικός δέν βρέθηκε να μην είναι μαζί μας. Ύστερα μερικοί άρχισαν να φεύγουν. Γιατί; Γιατί το κίνημά τους είχε λήξει; Άλλά έμεις δέν ζητούσαμε κυβέρνηση Βενιζέλου. Έμεις θέλαμε Κυβέρνηση Έθνικής ενότητας.»

Πρόεδρος. «Μιά ό Βενιζέλος δέν κάλεσε τους άτιπροσώπους του Ε.Α.Μ.»

Καβαρένης: «Ναι, στις 21 Απριλίου, δηλαδή άφού κάναμε τον άγώνα μας, έμεις δέν ζητούσαμε Τσουδερό, Βενιζέλο, Παπανόργου. Έμεις ζητούσαμε Κυβέρνηση Έθνικό συνασπισμό και άγωνιστήκαμε και θα άγωνισόμαστε για μιά τέτοια Κυβέρνηση όσο έχουμε ψυχή μέσα μας. Γι αυτό τον άγώνα μας χτύπησαν μόνι στο αράβι.»

Πρόεδρος. «Σί; χτύπησαν γιατί δέν ύτακούσατε στο; άκατέρους οα.»

Καβαράνης : « Όχι, γιατί στο Ε.Α.Μ. υπήρξε η έννοια της αντιστάσεως μετ' ελπίδας, ενώ στο Ε.Α.Ε. υπήρξε η αντιστάσις μετ' ελπίδας, αλλά όχι η αντιστάσις μετ' ελπίδας. Τόσο ορθό τιμή μου για ό,τι έπραξα, γιατί άγνοούσα την έννοια της έννοιας και για την αντιστάσις της πατρίδας.

Βασ. Έπιτροπος : «Τό Ε.Α.Μ. κινείται το κομματικό.
Καβαράνης : «Όπως τό δήλωσε και ό κ. Ασκούτσας, οι πληροφορίες που τούδ δόθηκαν ήταν αναληθείς. Τότε ονομαζόταν άνωθεν άνωθεν από Ε.Α.Α.Ν. τμήμα τού Ε.Α.Μ.»

Τό ίδιο θαρραλέα άπολογήθηκαν και ό Στρίτσος και ό Γκίκας. Σέ ερώτηση τού Βασ. Έπιτροπού αθέλατε να βοηθήσετε τό καράβι, ό Στρίτσος άπαντά: «Στό καράβι είμαστε για να πολεμήσουμε, για να λυτρώσουμε την πατρίδα μας. Ποτέ δέν θα τό βοηθήσουμε». Ό συνήγορος σφτάει τόν Γκίκα: «Γιατί αναφέρετε τό ρόλο τών άξιωματικών; Μήπως θέλεις να καλυφθείς;» Και ό Γκίκας άπαντά: «Όχι, δέ θέλουμε να καλυφθούμε πίσω από άξιωματικούς. Πέφνουμε τίς εσθύνες τού άγώνα μας. Άλλά αναφέρω τό ρόλο τών τιμών άξιωματικών τού Ήρωάτου γιατί έτσι ήταν τά γεγονότα και γιατί είμαστε υπερέφανοι που βρέθηκαν τίμησι άξιωματικοί ν' άγωνιστούν μαζί μας για την ένότητα και για την πατρίδα».

ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ

Ό συνήγορος κ. Λαχωβάρης καταγγέλλει σαν υπεύθυνους όλης τής κατάστασης και τών τελευταίων γεγονότων εκείνους που μέ όλην την πολιτική τους στάθηκαν εμπόδιο στον άπελευθερωτικό άγώνα και στην ένότητα τού Έλληνικού λαού. Είναι άπλοκά, λεία, να ζητάμε να βρούμε τούς υπεύθυνους; για τά γεγονότα τού Ήρωάτου. Πρέπει να πάμε πύ πίσω. Αναφέρεται στον ήρωικό άγώνα τού Έλληνικού λαού κατά την διχτατορία, στον πόλεμο τής Άλβανίας και στην έποποιία τού άναστατικό πολέμου μετά την κατάρευση. α Ένας άναστατικός στρατός, ξυπνίλτος και πεινασμένος, πολεμά τόν κατακτητή. Και οι άθλοι τού άγώνα αυτού όχι μόνον άποσιωπήθηκαν, άλλα και συκοφαντήθηκαν. Καμιά βοήθεια, ούτε ρούχα, ούτε παπούτσια, ούτε όπλα, ούτε τροφή, ούτε πνοομαχικά δέν έστελνε ή έξόριστη κυβέρνηση στή μαχόμενη Έλλάδα. Και φθάσαμε έτσι στο χάσμα Έλλάδος - Μ. Άσπλίας. Οι Ένοπλες δυνάμεις, που άνωτελούνται από παιδιά τού Έλληνικού λαού, μάθιναν τά γεγονότα και ζητούσαν ξεκαθάρισμα τής κατάστασης. Τό ότι ζήτησαν μέ ύπόμνημα κυβέρνησης έθνικού σιγαστηριού. Άν μπορεί να θεωρηθή έγκλημα. Η έκδήλωση είναι κίνηση. Έκδηλώθηκαν υπέρ τής ένότητας όλες οι Ένοπλες δυνάμεις από τόν άνώτατο άξιωματικό μέχρι τόν τελευταίο στρατιώτη. Η πολιτική έκδήλωση μετατράπηκε σε κίνηση; Έδώ πρέπει να βοηθούν οι εσθύνες. Είναι δέ άλοφότερο ότι οι εσθύνες; γι' αυτό βαρύνουν τό βασιλικό τηλεγράφη-

96

μα για «έπιβολή της τάξεως δια των όπλων» όπως επίσης αυτούς που παρέλκων το σχηματισμό κυβέρνησης; Έθνικὸν συνασπισμὸν καὶ γενικὰ δὲν ἔδιωαν συνέχισαν στὸ πανελλήνιο αἷτημα γιὰ ἐνότητα. Συμφωνοῦμε στὸ ὅτι στὸ στρατὸ χρειάζεται πειθαρχία, ἀλλὰ νομίζετε ὅτι ἡ πειθαρχία μπορεῖ νὰ ἐπιβάλλεται κατὰ τὸν προωσιακὸ τρόπο; Ὁχι. Στὸς σύγχρονους ἀγωνιζόμενους λαοὺς ἡ πειθαρχία πρέπει νὰ βασίζεται στὴν κατανόηση τῶν σκοπῶν τοῦ ἀγῶνα». Συνεχίζοντας τὴν ἀγόρευση του ὁ κ. Λαχωβάρης διαβάζει ἄρθρα μεγάλου κύρους ἀγγλικῶν ἡμερησίων καὶ περιοδικῶν, πρὸ κατακρίνον τὸν πρεσβευτὴ τῆς Ἀγγλίας στὸ Κάιρο Λήπερ καὶ τὸν Γλύμπουργκ καὶ τοὺς κατηγοροῦν ὡς κρυφοὺς ἐπεύθυνους γιὰ τὰ γεγονότα. «Ἄν ἡ Ἑλληνικὴ πολιτικὴ δὲν μὴ ἐπίνοι σὲ ὑγιεῖς βύσεις καὶ ἂν συνεχισθῆ ὁ διωγμὸς τῆς μαχομένης Ἑλλάδας δὲν εἶναι οἱ καταδικές καὶ οἱ ἐχτελέσεις πρὸς τὰ ἐπιβάλλον τὴν πειθαρχία. Ὅταν μιὰ κυβέρνησις ἀντὶ νὰ ἡγηθῆ στὸν ἀπελευθερωτικὸ ἀγῶνα τοῦ ἔθνους ἢ τουλάχιστον νὰ τὸν βοηθήσει, δὲν κάνει τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ διασπαρῆ τὸν ἐθνικὸ πλοῦτο καὶ νὰ μπουκοτάρῃ τὸν ἐθνικὸ ἀγῶνα ἀπὸ τὴν ἡγεμονία εἶναι ἐπόμενον νὰ εὐρίσκειται σὲ ἀντίθεση μὲ τὸ ἐθνικὸ αἶσθημα καὶ συνεπῶς καὶ μὲ τὸ πάνδημο αἶσθημα τῶν ἐθνικῶν δυτάσεων πρὸς κυρίως καὶ συνεχῶς ζητοῦσαν νὰ σταλοῦν στὸ μέτασιν.

Ἔτσι τελειώνει ἡ δίκη τῶν ἀντιφασιστῶν ναυτῶν τοῦ Ἰέρακα. Ἐπὶ ἀπὸ τοὺς Καβαρῆνη, Γκίκα καὶ Στράτση πρὸς καταδικάσθησαν σὲ θάνατο, οἱ Σπαλιώτης καὶ Στρατουδάκης καταδικάσθησαν σὲ ἰσόβια δεσμὴ, οἱ Κοτσιναδέλης καὶ Νικολόπουλος σὲ εἰρκτὴ 15 χρόνων καὶ οἱ Τσαμούρας, Ἀνδριώτης καὶ Χαβιαρῆς σὲ παντάχρονη εἰρκτὴ.

Ἀιώνιο αἶσχος στοὺς σκηνοθέτες τοῦ δικαστικοῦ ἐγκλήματος.

Κάτω ἡ φασιστικὴ τρομοκρατία».

Ἡ δίκη τοῦ Ἡφαίστου.

Στὴν «Ἐλευθερία» τῆς 3)8)1944 δημοσιεύθηκε τὸ γράμμα ἐνὸς ἀπὸ τοὺς καταδικασθέντες τῆς δίκης τοῦ «Ἡφαίστου». Τὸ γράμμα αὐτὸ περιέχει πολὺ ἐνδιαφέροντα κι' ἀποκαλυπτικὰ στοιχεῖα, πρὸς ἡρθῶν σὲ φῶς κατὰ τὴ διάρκειά τῆς δίκης τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ναυτῶν τοῦ «Ἡφαίστου». Εἶναι ἀπόλυτα ἀντικειμενικὸ. Καὶ κάτι περισσότερο ἀκόμα. Λόγω τῆς ἀναγκαστικῆς συντομίας του δὲ δίνει σ' ὅλη τὴν ἐκτασὴ τίς ἀποκαλύψεις πρὸς ἔγιναν κατὰ τὴ διάρκειά τῆς δίκης τοῦ «Ἡφαίστου».

Τὸ δίνουμε αὐτοῦσιο ὅπως δημοσιεύτηκε στὴν «Ἐλευθερία» :

α' Αγωνιστές συναγωνιστές,

Εγώ και οι άποφάσεις. Δύο καταδικαστήσαν σε θάνατο και άλλες ισόβια, 20 χρόνια κλπ. Αυτό όμως δεν έχει και τόση σημασία. Πιο μεγάλη σημασία απ' αυτό έχει το τί συνέβη κατά τη διάρκεια της δίκης και το τί αποκαλύφθηκε. Κατορθάω σήμερα να σας στείλω μια συνοπτική αφήγηση.

Υπογραφή.....

Οι ψευτομάρτυρες.— *Η παραπομπή μας σε δίκη, καθώς και η ίδια η δίκη, βεβαίως κυρίως πάνω σε ψευτομαρτυρίες. Αυτό έγινε τόσο φανερό, ώστε ο ίδιος ο πρόεδρος είπε καθαρά σε μερικούς από τους μάρτυρες ότι ψεύδονται, τρεις δέ απ' αυτούς (Μαδέλα, Τσούτη και Ανδρεόπουλο) επεφύλαχθη να τους μηνύσει επί ψευδορκία.*

Οι «ντομμάδες».— *Έτσι ονόμαζαν οι χριστιανοί αυτούς που άλλαζοπούσαν στον καιρό της τρομοκρατίας, που είχαν επιβάλει οι Τούρκοι κατακτητές. Αυτό το λυπηρό φαινόμενο παρουσίασαν μερικοί—επίσης λίγοι—δέξιματικοί, που ενώ κατά τη διάρκεια του αγώνα είχαν πάρει μέρος σ' αυτόν, υπόγραψαν το ψήφισμα και έβγαζαν φλογερούς λόγους, τώρα πουλήθηκαν στην κλίμα των διασπαστών και σαν πειθήνια όργανα της Κυβέρνησης της δεξιάς, ανέλαβαν να παίξουν το ρόλο των ψευτομαρτύρων. Είναι για να λυπάται κανένα περισσότερο, παρά να αγαναχτεί για το κατόντημα των «ντομμάδων».*

— Ο σημαιοφόρος Αληφραγκής, στην κατάρρευση εγκατέλειψε το καράβι του και έμεινε στην Ελλάδα. Ο προδότης της πατρίδας του και δειλός αυτός λιποτάκτης (έναν απ' τους πολλούς του είδους του) βρισκόταν μάρτυρας κατηγορίας.

— Ο «μάρτυρας εκδικήσεως», δπως τον απέκάλεσε η υπερδύση, υποπλοίαρχος Αντωνίου, είχε ανακαλυφθεί σαν καταχρηστής από τον κατηγορούμενο πλωτάρχη Παπαγιαννόπουλο και παρουσιάσθηκε στο δικαστήριο για να εκδικηθεί.

Οι χαφιέδες και οι βασανιστές.— *Επίσης μεταξύ των μαρτύρων κατηγορίας, δυο χαφιέδες (Μαντούβαλος και Αγγουράς). Η ιδιότης τους αυτή είναι αρκετή για να χαρακτηρίσει το ποιόν της κατάθεσής τους.*

— Άλλος μάρτυρας (ήπιος Δρούδης). Κατά τη διάρκεια των αντικρίσεων έπαιξε το ρόλο χωροφύλακα, χτυπώντας και κακοποιώντας τους ανακρινόμενους.

Συκοφάντες και γελοίοι.— *Πολλοί μάρτυρες δεν παρουσιάστηκαν, μπροστά στο δικαστήριο, για να κάνουν μια αντικειμενική έκθεση των συμβάντων, παρά ήρθαν για να χτυπήσουν τον αγώνα των Ελλήνων ανταρτών και ιδιαίτερα τις οργανώσεις της μαχητικής Ελλάδας: Ε.Α.Μ., Ε.Α.Α.Σ. και Π.Ε.Ε.Α. Σ' αυτήν την προσπάθεια είχαν όλη την υποστήριξη και τη συνεργασία του Βασιλικού Έπι-*

τρίτου, καθώς και μερικών από τους ναυπηγούς. Ένωσείται ότι αυτό έγινε με την έγκριση των άρχων από δημοσίους καθηγητές οι ελληνόφωνοι φασιστικές δημοσιεύσεις της Αθήνας «Φάξ», «Ανατολή», «Ημέρα», και με τρέλες πραγματικά κομικά.

Μερικά παραδείγματα (Πλαστήρας Ποταμιάνος): "Όταν μιλούσαμε μεταξύ μας οι δημοκρατικοί και χτυπούσαμε το Ε.Α.Μ., ο Παπαγιαννίτσος δεν έπαιξε μέρος στη συζήτηση. Αυτό τον κάναμε άσπαστο."

Καλοστράτος Ανδρείπουλος (μηνθείς επί ψευδορκίᾳ): "Έμένα ένας δημοκρατικός μου λέγεται τι είναι στην πραγματικότητα το Ε.Α.Μ. Όταν βρισκόμουν έξω μετά τις 8 το βράδυ, εκεί που περπατούς, οι πλησιάζει κάποιος και σου προτείνει ένα πιστόλι. Σε ρωτά: μή ποιος είσαι; Αν πεις με το Ε.Α.Μ. σκότωσε. Αν πεις τίποτ' άλλο, πάλι και κείνο!"

Αντῆρας Τυρόπουλος: "Έχω τον άδελφό μου από το Ε.Α.Μ. και τις άλλες δουλειές (I) άγανακτώ, οι άλλες με τη σειρά τους έπαιξαν άδελφός από τον άδελφό μου (II). Άποψη μάλιστα πώς δεν βρισκόμουν στο άδελφός του καταχωρημένου και οι κ.κ. άτυπώσανε με το Ε.Α.Μ. και Η.Ε.Α. και διαμαρτυρήσανε δι' αυτό (II).

Ο Ντοκουμάτης της Η.Α.— Βαρύτητα σημασία είχε ένα μέρος της συνάντησης με τον άδελφός Τυρόπουλος: Οι φίλοι είναι γεννημένοι για το τρέλες τίποτ'. Έχω τον άδελφό μου σφαιρικό, τρέλες και τρέλες στον τίποτ' άδελφός. Δεν διαμαρτυρήσανε καθόλου από τους Γερμανούς."

Και μερικά δημοκρατικά.— Μοναχό τον μαρτύρων έσχεσαν και φιλικά πρόσωπα. Ο κ.κ. Ουράνης κατέθεσε τα έξης δημοκρατικά: "Άρχισές ήταν ο Καραγιάννης από έλαγε ότι την Ελλάδα κέρδιε να την άναίμενον οι έθνοίς (II). Ο πλαστήρας Παπαγιαννίτσος προσετίμας τη σκέψη από κείνο.— Από που το σου άναίμενον.— Ένα δημοκρατικό του Στάλιν (II).

Ο άδελφός Γαλακτοπότης: Ο σφαιρικός δεν κέρδιε να ενδιαφέρεται για την πολιτική. Ένα έγραφε ότι χρέον στην Ιταλία και είδα ότι έταλαι σφαιρικός, ο άδελφός είναι μένον άδελφός και δεν βουλότανε (II).

Ο πρώτος άρχισές του στάλιν.— Από την ναυπηγία του άδελφός του κ. Άλεξάνδρη, μερικά πάλι σημαντικά, που δεν άναίμενον βέβαια στα έλαίμα δημοκρατικά που δημοσίους οι έθνοίς: Μά από τις κομικές αλίως της σκέψης, είναι η έλλειψη κομμοκόμης λαϊκής δημοκρατίας. Η ιδεολογία του Ε.Α.Μ. άρχισε από έθνοίς τις γυρίε τον ναυπηγόν. Γιατί το Ε.Α.Μ. κολιμά τον καταχτητή. Τα κέρματα μερικούς κατέλασαν στα άδελφός, γιατί η κομμοκόμης κέρσις παρατίετο ναυπηγόν τρέλες δημοκρατίας... Άρχισέ άδελφός: ε λέγους μου είπα: εθνοίς του έλλογος. Έχουν τόσο άναίμενον την έθνοίς συνείδηση, άπο να έθνοίς έθνοίς επί χρέονα

τόν αγώνα, χωρίς καμιά επαφή με την πατρίδα τους. Οι δικοί μας είναι ζήτημα αν θα το υπέφεραν αυτόν. **Ερώτηση:** Τί λέτε γι' αυτό που γράφτηκε ότι έπειδή δεν έφυγε η «Κρήτη» βυθίστηκε το πλοίο που μετέφερε τρόφιμα στην Ελλάδα; **Απάντηση:** Αυτό ελέγχθη για να προκαλέσει εντυπώσεις και τίποτε παραπάνω. Κανείς δεν ξαίρει αν η «Κρήτη» θα συνόδευε αυτή τη νηοπομπή.

Η κατάθεση του κ. Γ. Ρούσσου.— Ο κ. Γ. Ρούσος, πρώτος αντιπρόεδρος της Κυβερνήσεως, μίλησε επί δημοσίως, με τη κατάθεση του Έργου, όπως στις αυτές των γραμμάτων, και ζήτησε τις ενότητες: α) Έγιναν από την Ελλάδα προτάσεις στο παρελθόν για συνεργασία. Έπανεπιλημμένως έγιναν εκκλήσεις, συγκεκριμένες προτάσεις, στάλθηκαν και αντιπρόσωποι. Ένώ δε κατ' αρχήν μείναμε όλοι σύμφωνοι ότι πρέπει να πλοηγήσουμε προς μια συνεννόηση, οι προσπάθειες συνεχώς αποπλήθονταν με υποβρύχιες ενέργειες του κ. Τσουδερού. Έτσι το χάσμα όλο και μεγάλωνε. Το λέω αυτό κατηγορηματικά και δεν εξαιρώ ούτε τον εαυτό μου από τις μεγάλες ευθύνες. Δεν ήθελαν ποτέ οι υπεύθυνοι του εξωτερικού να καταλάβουν, ότι στην Ελλάδα συνέβαιναν μεγάλα γεγονότα, ότι κάτι είχε αλλάξει. Έξακολουθούσε εδώ η πολιτική πάνω σε πεπαιλωμένες κατευθύνσεις και εντελώς μ' κρυά από την ελληνική πραγματικότητα.— Τί ξέρετε για το Ε.Α.Μ.;— Δυστυχώς φεικτικές πληροφορίες δεν θέλουν ποτέ να μ' δώσουν. Έτσι μόνο σε γενικές γραμμές κάτι μπορούμε να ξέρουμε και να σχηματίσουμε μια γνώμη. Εγώ προσωπικά δεν διατάζω να αναγνωρίσω ότι το Ε.Α.Μ. πρέπει να έχει και αδύνατα σημεία. Αυτό είναι φυσικό και ισχύει για όλα τα τέτοιου είδους κινήματα του κόσμου.

Ένα αντίθετο κίνημα, είναι ένας πόλεμος άτακτων, υπό συνθήκες άπιστευτα σκληρές και αιματηρές. Είναι βέβαιο ότι θα γίνει εν μέρει εις βάρος ώρισιμης μερίδας του πληθυσμού. Θα φέρει μερικές καταστροφές, θα κάνει επιτάξεις κτλ. Επίσης δεν διατάζω να αναγνωρίσω ότι μέσα στο Λαϊκό κίνημα θα εισχωρήσαν και στοιχεία με προσωπικές επιδιώξεις. Αλλά ανεξαρτήτως αυτού, είναι αναμφισβήτητο, ότι το Ε.Α.Μ. εργάσασε τον αγώνα εναντίον του κατακτητού και έχει στο ενεργητικό του, ένα εθνικό έργο με ανυπολόγιστη αξία. Αυτό τόδεσαν οι Ένοπλές μας δυνάμεις. Γιαυτό μπροστά στο θέαμα της συνοφανείας δεν μπορούσαν παρά να σκεφθούν ότι κάποιες όπισθόβουλες σκέψεις επικρατούσαν εδώ, κάποιο σχεδίο επιβολής εν τών έξω, καταστάσεως αντίθετης, προς τη θέληση του Ελληνικού Λαού και προς τον αγώνα του Ελληνικού Λαϊκού Κινήματος. Απ' αυτήν την αίτια δημιουργήθη-νε χάσμα ανάμεσα στην Κυβέρνηση και τις Ένοπλες δυνάμεις,

100

χόμα που δεν κατορθώσαμε να το γεφυρώσουμε ποτέ. Σήμερα δε η συνοφαντική εκστρατεία συνεχίζεται ακόμα τινε σπληματικά. Οι δικαζόμενοι είναι πολεμισται και σε πρώτη γραμμή έβαλαν πάντοτε την εξακολούθηση του πολέμου και τη μεγαλύτερη ακόμα ανάπτυξη της πολεμικής προσπάθειας. Υπεύθυνοι για τα γεγονότα είναι εκείνοι που επί χρόνια έπολιτεύθηκαν με τέτοιο τρόπο, ώστε τα γεγονότα αυτά να είναι πια μοιραία και αναπόφευκτα. "Όσο γι' αυτό που γίνεται τώρα, να στήνονται ύστερα από τρεις μήνες τέτοια δικαστήρια και γύρω απ' αυτά να οργανώνεται η συνοφαντική δυσφήμιση της Ελλάδος και του λαϊκού της κινήματος, αυτό είναι εγκληματικό. Εγώ τρέμω. Τρέμω για σήμερα και για αύριο γιατί βρισκόμαστε διχασμένοι, δυο ποτέ δεν είμαστε στην Ιστορία μας".

Ο πλοίαρχος Τσιριμώκος μίλησε με εξαιρετικό σθένος και άνδρισμό και κατάγγειλε και κείνος τους πραγματικούς υπεύθυνους: "Επί χρόνια γίνονται άπειρα σφάλματα από ναυόκιστους και από άνίκανους. Έτσι στην Ελλάδα ένας λαός γυρνός και πεινασμένος, γράφει μιάν έποποιία ηρωϊσμού και δόξας και έδω οργανώνονταν η συννομωσία της συνοφαντίας εναντίον του λαού αυτού. Φτάσαμε στο τραγικό φαινόμενο της δημιουργίας δυο Ελλάδων. Οι Ένοπλίες μας δυόμοις τρέμαζαν σ' αυτό το φαινόμενο γιατί αναλογίζονταν τις συνέπειες δυο διχασμού, που προηγήθηκε τεχνητά, αλλά θα έδραροσε μοιραία στον Εμφύλιο πόλεμο. Όταν έβρεθήκει η Π. Ε. Α. άπλωσε άρδους τό χέρι στη Μ. Α. για μιά συνενόηση. Έδώ έλος έ νόμος την ήθελε. Αξιωματικοί, ναύτες, στρατιώτες, καλίτες. Άρδως έμως από την πρώτη στιγμή μαζήσαν στη μέση πάλλι οι Ένθρωποι που τρέμαζαν μπροστά στην Πανελλήνια ένωση. Αδτη είναι η αιτία που προηάλεσε τα γεγονότα. Και πρώτοι να ζήτουμε πως έν οι Ένθρωποι αυτοί έν συνέλθουν, δυο είναι καιρός και έν άλλέξουν έρδμο, πηγαίνουμε προς μιάν έθνική καταστροφή τεράστιας έντασης.

Ο άντιπλοίαρχος Μπουντούρης, είπες: "Είναι αίσχος να κάθονται μαρινοί έδω, ήσυχοι μέσα στα γραφεία τους και να προσπαθούν με κάθε τρόπο να λαρώσουν τον άρδμο του Ε. Α. Μ., έναν άρδμο ποτισμένο με άμύτητο αίμα.

Πώς άπολογηθήκαμε. Δεν θέλω να περιαντολογήσω. Η άληθεια έμως είναι ότι μιλήσαμε δυο περίφημα, άντρίκια, σαν άληθινά παιδιά του Έλληνικού λαού. Οι περισσότεροι, άγωνιστές από χρόνια, χτυπήθηκαν με τον έγδρό της Ελλάδος από την Άλβανία ίσαμε τη Μ. Α. Τάρα μπροστά στη σηροδοτημένη παρωδία της δικαιοσύνης, καταγγείλαμε τις άντεθνικές ένέργειες των ανθρώπων του Καίρου και άπερασπισθήκαμε για μιά άκόμη φορά τα όνειρα του

λαού μας. Σάν κεντρική θέση όσον αφορά τους απολογισμών σημειώσαμε λίγα από την απολογία του συνταγματάρχη Πετροπουλέα. (καταδικάστηκε σι θάνατο). ΕΡΕΥΝΑ.

Ο δόσπος Πετροπουλέας: «Κύριοι δικασταί Στην Ελλάδα φυτεύτηκε ένα δέντρο που λέγεται λευτεριά. Το δέντρο αυτό ποτίσθηκε με άμετρητο αίμα Έλληνικό, που χύθηκε και χύνεται καθημερινά, από το μαχαίρι τών Βουλγάρων, από τα έκτελεστικά άποσπάσματα τών Γερμανών. Αν χρειάζεται και αίμα Έλληνικό, χυμένο από Έλληνικά, έκτελεστικά άποσπάσματα, είμαστε έτοιμοι να τό δώσουμε άδισταχτα. Αλλά, έξρειτέ τό. Το δένδρο τής λευτεριάς δέν θα ξεραθῆ. Όπωςδῆποτε θα μεγαλώση και θα τρανέψη, γιατί τό θέλει ο Έλληνικός λαός. Εμείς αγωνιστήκαμε για κάτι που τό ζητά όλόκληρος ο λαός μας: την έθνική ένότητα. Εξακολουθούμε να αγωνιζόμαστε γι' αυτήν. Και ως αυτή τή στιγμή που μās δικάζετε τό φωνάζουμε: 'Η Έθνική ένότητα πρέπει να πραγματοποιηθεῖ. Αλλά σεις δέν μās δικάζετε για τόν άγώνα μας αυτόν. Μās δικάζετε γιατί είμαστε αντιφασίστες, γιατί προσχωρήσαμε στο Ε.Α.Μ., γιατί δέν γινόμαστε δούλοι τής Κυβέρνησης Έθνικού διχασμού, του Καίρου. Μā κλείσατε στις φυλακές και στα σύρματα και ζητάτε τώρα να κινήσετε τα καράβια με μερικούς ανθρώπους που λύγισαν ύστερα από 4 ημερών πείνα, όταν μās κόφατε τό τρῶφιμα μέσα στα στρατόπεδα. Μā οι λίγοι άνθρωποι που λύγισαν δέν είναι πολεμιστές, δέν μπορούν να πολεμήσουν. Αν κινήθουν τα καράβια και πολεμήσουν θα πει ότι υπάρχουν μέσα αντιφασίστες σάν και μās. Άδικο πασκίζετε. Τους αντιφασίστες δέν θα τους νικήσετε ποτέ, γιατί αντιπροσωπεύουν τή θέληση του Έλληνικού λαού.»

Μιά ένδιαφέρουσα παρένθεση. Κάτι τό ένδιαφέρον του πρέπει να σημειωθεί είναι και τούτο. Ο Β. Επίτροπος επανειλημμένα κατά τή διάρκεια τής δίκης, θέξε τό ζήτημα τών μυστικών έντύπων τα οποία απέκάλυψε απροδοτικά! Ο κ. Ρούσος τού απάντησε: «θα πρέπει πρώτα να δοῦμε τί γράφουν! Όσο διά τό χρονίωμα τής ύπαρξής τους, είναι μοιραίο. Όταν φμιώνονται οι άνθρωποι και δέν μπορούν, ὄχι να εκφράσουν τίς ιδέες τους, αλλά ούτε καν να απειλήσουν σε βίαιες και συγκοφαντικές, τότε μοιραίο θα παρουσιαστοῦν τό μυστικό έντυπο.» Με τό ίδιο πνεῦμα μίλησε και ο κ. Λεοντής, άρχισαντ ίκτης του «Ταχιδρόμου».

«Έλευθερία-Άντιφασίστας». Ο Πετροπουλέας στην απολογία του είπε: «δ κ. Βασιλικός Επίτροπος, μίλησε συχνά για τήν «Έλευθερία» και τόν «Άντιφασίστα» με αγανάκτηση. Εμείς πιστεύουμε, πώς αυτός είναι ο άληθινός Έλληνικός και Άντιφασιστικός τύπος. Καμμιά έφημερίδα δέν έκανε για

την ελληνική δημοκρατία, με την θέληση του έθνους
 να πολιτευθεί με τον νόμο και την δικαιοσύνη. Αυτό σημαίνει πάντα
 να είναι ελεύθερη. Αυτό είναι ην Ελλάδα. Και όταν έλθουν
 εκεί οι μεταρρυθμίσεις δημοκρατικές της διακυβέρνησης της χώρας,
 όπως αυτές γίνονται με πρόβλεψη ή διαπραγματεύσεις και συνεργασίες
 μεταξύ κρατών και λαών, ή αλληλεγγύη λαών, ή
 αλληλεγγύη. « Όσοι από αυτούς είναι και ξαδέρφα « Πάνω απ'
 όλα ο ελληνικός λαός την διακυβέρνηση της πατρίδας. Τα με-
 ταστά στάδια της κυβέρνησης των πολιτευόμενων ανά άνω-
 τά, με το δικαίωμα να παρατά, από διακυβερνητικές στην
 διακυβέρνηση με τον νόμο, αφού μεταρρυθμίσει, κινήσεων
 και διατάξει τις διατάξεις της διακυβέρνησης και τις ενέργειες
 της χώρας.

Ημερομηνία μεταρρύθμιση της δημοκρατίας και της ανεξαρ-
 τησίας της δημοκρατίας. Για την διακυβέρνηση και ε επι-
 ροή της. Τι δημοκρατία σημαίνει της χώρας (έτοιμασμένα
 στην Ε.Υ.Κ.) που είναι ημερομηνία, όταν το δικαστήριο δι-
 καστήριο διακυβέρνησης της χώρας να διατάξει κρατικά για δημο-
 κρatic, από αυτά με δικαίωμα, από με συστημική προσαρ-
 τήση, διακυβέρνησης των κρατών. Αυτόν ο λαός ο λαός. Επίτ. από
 τους το κράτος διατάξει της χώρας δημοκρατία να βασισθεί από
 τους από λαούς και διακυβέρνηση διατάξει από φασιστικές δια-
 κρatic της διατάξει (και κρατικά των έθνους, διακυβέρνηση
 κρατικά και. Με κρατικά των έθνους, « Ανατολής, « Ημέ-
 ρα) από τους διατάξει να είναι την της κατηγορηματική
 διατάξει: «Οι διατάξει οι διατάξει κρατικά με κάθε τρόπο
 να διατάξει την Ελλάδα, να είναι οι κυκλοφορία φήμες
 διατάξει, να κατασκευαστούν τους κατηγορημένους,
 οι διατάξει είναι διαταραχθέντες « Έλληνες, « Έλληνες πατριώ-
 τες και άνοι μαχητές των λαών, οι διατάξει αυτοί ενεργούν
 από κρατικές των έθνους. Ημερομηνία κρατικά και από
 διατάξει έθνους και από της διατάξει αυτής διατάξει τους
 μεταρρύθμιση στην κοινή γνώμη. Τι θα σημαίνει όμως διατάξει,
 από έθνος ότι οι κρατικές αυτές δεν γίνονται απλά κρατικές, άλ-
 λά διατάξει και τροφοδοτούνται από διατάξει « Ελληνικές
 διατάξει ;

«Ο Έλληνικός λαός θα μας διατάξει. « Αγαπητοί συναγω-
 γιστές, από τα λίγα μέρη προχώρα να συγκρατήσει και να από
 διατάξει. Είναι πολλά που πρέπει να είναι από. Και θα είναι από
 διατάξει κρατικά μέρα, « Όταν στην Ελλάδα θα άνοιχτούν οι φάκελλοι,
 διατάξει από των διαταρτυμένων, αλλά και από οι φάκελλοι της
 διατάξει πολιτείας της « Ελληνικής Κυβερνήσεως; Μ. Α., που είναι
 πολιτικολογία, διατάξει διατάξει, όταν ο Έλληνικός λαός
 διατάξει, πολέμοι, κρίσιμα και νικητές των κρατικών. « Όταν

Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten signature or initials.

Τρεις δίκες στο Κασσασίν.

Επύρατο γινέσασα «κρυγος» τους στο 2ο δεκα-
 ενθίνο το 'Ιου-
 Ο Παπανδρέου δηλώσας του τότε, στον Τύπο,
 «αβι...» Η δικική γνώμη και τούς ξε-
 ... με όλες τις έγγραψεις
 ... απροστά σέ άκρατήριο
 ... π. Τ... εδ... λίγο ότι ή διαβεβαίωση
 ... μιά... πολλές μπλόφες του κ. Παπαν-
 δρ...ου.

Οι δίκες τών ναυτών είναν μέσα στο καράβι «Ίω-
 ν...» (χάθησαν βλέπετε τά κτίρια άπ' την 'Αλεξάν-
 δρ...») και έ όλα τά μέτρα πού εξασφάλιζαν τόν άπο-
 κλεισμό άκρατήριου. Οι δίκες τών στρατιωτικών και ά-
 ξιωματικών ξηρας είναν στο Κασσασίν μέσα σέ κα-
 θεστως «άοι-όφ-μπάοντες», δηλαδή άπαγορεύσεων και
 τρομοκρατίας.

Η τω κάτω επίσημη διαταγή του 'Υπουργείου τών
 Στρατιωτικών μαρτυρά γι' αυτό.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ
 ΓΕΝ. ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
 Γραφείον Ιον και ΙYον
 'Αριθ. 19668

**Ἐξαιρητικῶς ἐπείγουσα
 ΔΙΑΤΑΓΗ**

*Τήν 19ην 'Ιουνίου 1944 θά άρχισή εν τῷ παρά τῷ Τελ-ελ-Κεμ-
 π... στρατοπέδῳ στρατοδικείου Καίρου (Σ.Σ.Κ.) ή διεξαγωγή τῆς
 πρώτης δίκης τών ἐναχομένων εἰς τά του 'Απριλίου στασιαστικά
 γεγονότα.*

Διά τήν ύμάλην και άπρόσκοπτον διεξαγωγήν τῆς δίκης ταύτης

104

καί τῶν ἀμέσως μετέπειτα μελλουσῶν νά ἀκολουθήσωσιν, αἱ βρετανικαί στρατιωτικάί ἀρχαί τῆς προοχῆς ἐκχούσαν τὸ ἀνωτέρω στρατόπεδον «ἐκτός ἐπιτρεπομένων ὁρίων» ("Αὐτοὶ ὅφ' ἐπιπίοντες")

Ἐντέλλομαι ὁδεῖν

1. Ἀπαγορεύω τὴν χορήγησιν ἀδειῶν εἰς ὀξωματικούς καὶ ὀπίστας διὰ τὸ ἀνωτέρω στρατόπεδον.
2.

Στὸ ὑπ' ἀριθμὸν 61 φύλλο τοῦ «Ἀντιφασίστα» ὑπάρχει μιὰ συνοπτικὴ ἀφήγησις τῶν καταθέσεων κ.λ.π. στῆ δίκη τοῦ Κοσσασίν. Τὴν ἀναδημοσιεύουμε :

Ἡ πρώτη «δίκη» τοῦ Κοσσασίν.

Κάτω ἀπὸ τὴν πύλιν ἀρχαία τρομοκρατία καὶ μὴ εὐσεμικτὸ πτοκλεισμό τῆς δημοσύτητας, ποὺ ἀποτελεῖ παράβυσση θημελιωτῶν διατάξεων τοῦ Συναγματοῦ, ἀπεδέχεται ἡ «δίκη» τοῦ Κοσσασίν. Ἡ «δίκη» ὅπου οἱ κατηγοροὶ κέθονται στὸ ἐδάφιο καὶ οἱ κατηγορούμενοι καὶ ἀπεθύνονται γὰρ τῆ διάλωσι τοῦ στρατοῦ μας παριστάνουν τοὺς «δικαστές».

Ἡδὴ ὁμοῦς ὁ Πασιονόφειν καὶ τὰ ἔργατά του ἔχουν μετασκευασί ποὺ ἀρχισαν τὴν ἀδίκα ἀπὸ τὴν βολύσονται νὰ τὴν τελειώσωσιν δομοποροὺν πύλιν γρήγορα. Γιατί μ' ὅλη τὴν τρομοκρατία, μ' ὅλο τὸ συνομοφαντικὸ κατηγορητήριον, μ' ὅλη τὴν σημελιωτῆ—πιστὴ ἀντιγραφὴ τῆς Μικρῆς τοῦ Ρωσιστῶν—τὴν ἀλήθεια δὲν μπόρουν νὰ τὴν κρύψουν. Μιὰ-μιὰ, οἱ ὅτιμες κατηγορίες τους κατὰ τῶν ἀντιφασιστῶν ἀπεπυρονομήσαν καταρροῖσαν.

Καὶ πρῶτα-πρῶτα, ἡ κατηγορία δευτέρας προδοσίας ἀποδείχθηκε ἀσφρακτικὴ ἀπὸ τὴν πρῶτη μέρα. Στὸ σημεῖο ποὺ καὶ αὐτὸς ὁ Βασ. Βασίλειος ἀπερρώστησε τὸ παραδεχθεῖ. Δεύτερον, ἡ κατηγορία περὶ κατασκευῆς πολεμικῶν ἔλικωδ ἀποδείχθηκε ψεύτικη. Ἀπ' ὅλους τοὺς μάρτυρας κατηγορίας μόνο ἕνας ἰσχυροῖσθηκε ὅτι κατασκευάσαν τέσσαρα βόλα καὶ ἕνα ὀπλοπολυβόλο... Τρίτον, ψεύτικη ἀποδείχθηκε καὶ ἡ κατηγορία ὅτι τάχα βρέθησαν πάνω στοῦς ἀκατὴ γερουμένους» χιλιάδες λίρες. Κανεὶς ἀπὸ τοὺς μάρτυρας δὲν τόλμησε νὰ ὁποστηρίξει τὴν συνομοφαντία. Τέτατον, συνομοφαντικὴ καὶ ἡ κατηγορία ὅτι οἱ ἀκατηγοροῦμενοὶ ἦσαν ἄγανα ξένης προπαγάνδας καὶ ἰδιαιτέρα τῶν βουλγάρων. Στὸ σημεῖο αὐτὸ τὸ κατηγορητήριον γελοιοποιήθηκε τελείως. Ἐἶχαν κατηγορήσει τὸ στρατιωτὴ Κόκκινο, ὅτι ἦταν ἄγανον τῶν βουλγάρων. Γιατί; Διότι, λέει, οἱ συνάδειφοί του τὸν φώναζαν Κομμουνιστῶν... καὶ διότι στὰ πράγματα του βρέθησαν γερμανικὲς φωτογραφίες, καθὼς καὶ ἡ φωτογραφία ἐνὸς βουλγαροῦ ἐπισκόπου... Νὰ τὰρα τί ἀποδείχθηκε. Ὅπως κατέθεσε ὁ μάρτυς Ἐξηντάρης, πρῶτον ὑπουργός, ὁ Κόκκινος κατὰγεται ἀπὸ ἑλληνικῶ-

εατη οικόγενεια του Πύργου της Βουλγαρίας, οικογένεια που ο ίδιος την ξέρει πολύ καλά. "Όσο για τις φωτογραφίες, οι μόνες «γερμανικές» ήταν φωτογραφίες γερμανών που πήραν και ο Κοζάνης και χιλιάδες άλλοι Έλληνες και σύμμαχοι στρατιώτες από τους Έλληνα στο "Ελ-Αλαμείν. Η δὲ φωτογραφία του βουλγαρικού εισαγωγίου ήταν ἡ φωτογραφία τοῦ "Ελληνα μητροπολίτη του Ηνωμένου Πέμπτο, φεύγικη ἀποδείχθηκε ἡ κατηγορία ὅτι ἡ Ταξιαρχία ἐξεργάστηκε γιατί τάχα ἀπὸ δειλία δὲν ἤθελε νὰ πολεμήσει. Κανείς μάρτυς δὲν ἐπιστήριξε τὸ κίνητρο αὐτὸ ψέμμα. "Εκτος, φεύγικος καὶ ο ἰσχυρισμὸς ὅτι οἱ «κατηγορούμενοι» ὅταν ἔγινε ἡ παράδοση τῶν ὁπλίων ἐβάλαν τάχα παγίδες γιὰ νὰ σκοτωθοῦν οἱ ἄγγλοι (κατάθεση μάρτυρος κατηγορίας: Ἰορδανίη).

"Όσο γιὰ τὴν κατηγορία ἐπὶ στάση καὶ αὐτὴ ξέρει καλύτερα. "Ο μάρτυς κ. Γ. Ρούσσος, τὴν ἡμετέραν ἡμερὰν Κυβέρνηση Τσουδερόφ, κατέθεσε ὅτι "Ἡ ἐπανάσταση τοῦ στρατοῦ, μὴ καὶ ἐπαυράτως, δημοῦργος δικαιο. Γι' αὐτὸ τῶρα θὰ ἐπρεπε νὰ εἶχαμε Κυβέρνηση τοῦ ΕΑΜ. "Αν αὐτὸ τελικὰ δὲν ἔγινε, τοῦτο ὀφείλεται στὴν νεοαποταξία τῆς ἐπανάστασης ἀπὸ μὴ ἐπὶ ὄνομα: τοῦς "Αγγλους. "Επομένως τὰ ἀγγλικά στρατοδικοία, θὰ ἦσαν ἴσως ἀρμόδια νὰ δικάσουν τοὺς κατηγορουμένους, ποτε ὡς ἡ Κυβέρνησις Παπανδρέου, που δὲν ἔχει καμμιὰ δικαιοδοσία πάνω στους ἑαμίτες.

"Ο κ. Ρούσσος, τόνισε ἀκόμη ὅτι «ἡ ἐπανάστασις ὑπῆρξε τὸ μέσο μὴ τὸ ὄπιο ὁ στρατὸς προσπαθῆσε νὰ πραγματοποιηθῆι ἡ ἐθνικὴ ἐνωσις». Κατάγγειλε τὸν Τσουδερόφ ὡς τὸν κύριον ὑπεύθυνον γιὰ τὴν ματαίωση ὅλων τῶν προσπαθειῶν στρατοῦ καὶ λαοῦ γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῆς ἐνότητος. Εἶπε ὅτι ὁ Τσουδερόφ, συμποτάρισε κάθε ἐνωτικὴν προσπάθεια, γιατί ἤθελε νὰ κρατήσῃ τὴν ἐξουσία. "Ετοίμασε μάλιστα καὶ δικὸν του σχέδιο Συντάγματος, γιὰ νὰ τὸ παρουσιάσῃ στὸν ἑλληνικὸ λαὸ. Μὴ τέτοια Κυβέρνηση—εἶπε ὁ ἴδιος ὁ μάρτυς—που δὲν ἀκολουθεῖ πολιτικὴν ἐξυπηρέτησις τῶν ἐθνικῶν καὶ τῶν λαϊκῶν συμφερόντων, ὁ λαὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὴν ἀνατρέψῃ μὲ ἐπανάστασις. Τελικὰ ὁ κ. Ρούσσος εἶπε ὅτι ἴσως κάποτε θὰ γιορτάσουμε γιὰ τὴν ἐξέγερση τοῦ στρατοῦ.

"Όλοι οἱ μάρτυρες, τόνισαν ὅτι πρόκειται γιὰ καθαρὰ πολιτικὸν ἀδίκημα. "Ο μάρτυς Καρακοιλάνης, ἐφέτης, εἶπε μάλιστα ὅτι οἱ στρατοδίκαι εἶναι ἐξαιρετικοί, γιατί δὲν μποροῦν νὰ εἰ ἀμερόληπτοι, ἀφοῦ ἔχουν ἀντίθετες πολιτικὰς ἰδέας ἀπὸ τοὺς δικάζομένους. "Όλοι οἱ μάρτυρες κατέθεσαν ὅτι ἡ Ταξιαρχία ἦταν στρατιωτικὸν τμήμα ἰδεῶδες. "Ο δὲ μάρτυς κατηγορίας Νυδριώτης εἶπε, ὅτι καὶ μετὰ τὰ γεγονότα ἡ Ταξιαρχία θὰ μποροῦσε νὰ σταλεῖ στὸ μέτωπο. "Όλοι οἱ μάρτυρες κατέθεσαν ἀκόμη ὅτι ὁ ἀγῶνας ἔγινε γιὰ νὰ λείψῃ ἡ Κυβέρνησις Τσουδερόφ, που συμποτάριζε τὴν ἐνότητα καὶ νὰ γίνῃ πραγματικὴ Κυβέρνησις ἐθνικῆς ἑνωσις.

Βέβαια, ἀπ' ὅλα αὐτὰ, τίποτα δὲν γράφεται στὶς ἐφημερίδες. Δη-

106

μοσιεύονται μόνο τα πρακτικά, που σήμειοι με... Παπανδρέου-Καρτάλη, μαγειρεύει ο φασίστας... Συβόκοι... λογοκριτής του Νικολούδη κατά τη μεταξ... δικαστο... Και να νά έμποδίσαι ή Κυβέρνηση Παπανδρέου να μη στεί η αλήθεια, απαγορεύει στους Έλληνες δημοσιογράφους, στους στρατιώτες και στους πολίτες να παρακολουθήσουν τη... (ακρίβ)

Ἡ Δεύτερη «Δίκη» τοῦ Κασσαίν.

(Περιγραφή τοῦ «Ἀντιφασίστα» τῆς 3.8.1944)

Ἡ δεύτερη «Δίκη τοῦ Κασσαίν» μυστικά ἀρχίζει καὶ μὲν... τελειώσει. Ἡ Κυβέρνηση ποὺ ἀντιπροσωπεύει τὴ μαχητικὴ ἀποστολή τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅπως λέει καὶ δὲν γίνεται ὁ... Παπανδρέου, ἐκρίνε φρονιμώτερο νὰ μὴ δημιοσιεύει οὔτε γὰρ ταυτοῦ... καὶ πλαστογραφημένα πρακτικά ποὺ δημοσίευε σὴν πρώτη «Δίκη». Φυσικά καὶ σὴν νέα «Δίκη» ἀκροατήριο δὲν ἔπληξε. Φυσικά, οἱ... μορφάκια ἦταν πάλι στὸ ἴφος τῆς. Φυσικά, οἱ «ἀπομαρτυροῦντες»... ἐκ τῶν προτέρων ἐκδοθεὶ στὸ Κάιρο ἀπὸ τὸν ἑπαινετὴν τῆς νεοφασιστικῆς Δικαιοσύνης: Ἀλλὰ ἀν ἡ Κυβέρνησις τῶν νεοφασιστῶν... παθεὶ νὰ καλύψει μὲ τὸν πέπλο τῆς σιωπῆς τὸ νέο δικαστικὸ... ἔγκλημα στὸ Κασσαίν, ἐμεῖς ἔχουμε καθήκον νὰ λύσουμε πληρῆς εἰκόνα... μὲ αὐτῆς τῆς δίκης. Γιατί καὶ αὐτὴ τῆ φορὰ ἀποκαλύφθηκε, ὅτι στὸ Κασσαίν δικαστὴς ἦταν οἱ «κατηγορούμενοι» Κεῖ ἐπίδοκοι ἀπέμνη... τι στὸ ἀγανιστόμενο ἔθνος ἦταν οἱ «Στρατοδίκες» καὶ ἡ «Κυβέρνηση» ποὺ τοὺς δικάριζε.

Ἀγγίζουμε μὲ τοὺς κατηγορούμενους. Ὅλοι τοὺς σχεδὸν εἶναι ἀγωνιστὴς τῆς Ἀλβανίας, τῆς Κρήτης, τοῦ Ἑλ' Ἀλαμίν καὶ ἔχουν πάρει μέρος στὸν ἀνταρτικὸ πόλεμο σὴν Ἑλλάδα. Ὅλοι τοὺς σχεδὸν ἔχουν παρασημοφορηθεὶ μὲ ἀριστεία Ἀνδρείους, μὲ μετάλλια, μὲ βρετανικὰ παράσημα. Καὶ ὅλοι τοὺς ἔχουν τὴ συνείδηση, ὅτι στὰ γεγονότα τοῦ Ἀπριλίου, ἔκαναν τὸ καθήκον τοὺς ἀπέμνη σὴν πατρίδα, σὰν Ἕλληνες μαχητὴς καὶ σὰν ἀντιφασίστας. Ὅσο γιὰ τὸ κατηγορητήριο ποὺ τοὺς ἀπειθῆται ἡ «Κυβέρνησις» εἶναι τὸ ἴδιο: Προδοσία, καταστροφή, καλεμικὸ ἔλκος, παραοχὴ βοήθειας στὸν ἐχθρὸ, δαίλια, στάση. Τὸ κατηγορητήριο δηλαδὴ, ποὺ καὶ σὴν ἄλλες δίκης καὶ σ' αὐτὴν ἀποδείχθηκε τόσο ψεύτικον, τόσο συκοφαντικόν, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ βασιλικὸι Ἐπιτροποὶ καὶ οἱ «Στρατοδίκες» ν' ἀναγκαστοῦν, γιὰ νὰ ἐκδώσουν τῆς θανατικῆς καταδίκης τοὺς νὰ στυριχτοῦν στὸ τυπικὸ κώδικημα τῆς στάσης.

Κατὰ τὴ διάρκειαν τῆς «δίκης» ἐποβλήθησαν ἀπὸ τὴν ὑπεράσπιση ἐνοστάσεις γιὰ ἄλλειψαν δημοσιότητα, γιὰ τὸν παράνομον χωρισμὸ τῆς δίκης, γιὰ τὴν ἀκρίβειαν τῆς παραπεμπτικῆς διαταγῆς κ.λ.π. Ὅλας ὁμοῦ οἱ ἐνοστάσεις, καὶ καὶ νόμιμες καὶ βάσιμες ἀποκρίσεις, γιατί τέτοια ἦταν ἀπὸ τὸ Κάιρο ἡ διαταγὴ πρὸς τοὺς κ. κ. «Στρατοδίκες», ὅταν ἀρχοῦν ἡ ἀποδεικτικὴ διαδικασία ὅλοι οἱ μάρτυρες

καταθέσει, ότι το εθνικό της κίνημα είναι πολιτικό. Οι παρο-
σένοι μίσητοι νέου είδους, ότι είναι στην Τετραρχία επίσημοι,
είναι μετά την έκδοσή τους, θα πληγούν άμεσα να πολεμή-
σουν. Επειδή τους δέν φαντάζονται, ότι θα διαλύσει ή μονάδα. (Ασ-
πασίδης, Σουχός, Ν. Παπαδόπουλος, Σουχός, Παπακωνσταντίνου, Σου-
χός, Δοκίμογιάννης, Άστ/χός, Θωμάς, Άστ/χός). Την ίδια γνώμη
αποφασίζει και ο Β. Καίτηρας ό οποίος είπε ότι οι κατατηγαροδ-
μοσιώτες θα έιναι να κάνουν την άνωδύση, να έπιστρέψουν και μετά να
πάρουν την άνωδύση.

Ο πρώτος Αρμενός, Σουχός, κατάθεσε τ' άπαιτήματα : Άδελφοί
από άλλων μίσητοι από κίνημα, είσαστε, ότι από το κίνημα
από θύματα πάει καλό για την πατρίδα. Ήταν φυσικό ή
έλλογο προσπαθήσει για την πραγματοποίηση της εθνικής
εξόχησης από την Κυβέρνηση Τσουδερού, να πραγματοποιήσει άνα-
στροφή από στρατό μας Μ. Α. Την κίνηση της Τετραρχίας
ένας έγραψε κυρίως ή διαταγή προς άρμενιστές από θύμα
ένας από άρμενιστές. Το άλλο άρμενιστές έπαιξε το τηλεγράφημα
από Βουλγαρία προς τον Τσουδερό, για να παραμείνει στην
έξοδος, τη στιγμή από έτος ό κίνημα ήθελε την ένωσή.

Ο πρώτος Η. Αργυρόπουλος, πρώην έπαιχτής είπε : «Πι-
στεύω, ότι έλη από ή κίνηση, ή άνησυχία και άνωδύση, τόσο
έχει ένο και στην Ελλάδα άνωδύση αίσια έχουν την άνα-
βίωση και την Κυβέρνηση Τσουδερού και την μη
πραγματοποίηση της εθνικής, από άνωδύση έτος ό έτος
και το εθνικό συμβόλιον για την κατάσταση από εθόνηται
μόνο ή Κυβέρνηση. Έχω την άνωδύση, ότι ένο έπαιξε ένο-
τητα και άνωδύση μ' απόδο από μέχονται στην Ελλάδα
δέν θα ένοδύση ή άνωδύση. Την εθόνη για το κίνη-
μα την ένοδύση έτος οι πολιτικοί ή Κυβ. ηνση, γιατί μ' έλο
από είχε την ένοδύση δέν άνωδύση την ένωσή. Και μεις από έ-
μας ένο από την Κυβέρνηση, γιατί δέν καταρθείσαστε να
κίσηται από άνωδύση να την πραγματοποιήσουν. Έτσι
οι μίσητοι από ένοδύση έχουν εθόνη πολύ μίσητοι
από τη δική μας. Το μόνο τους λάθος ήταν, ότι ένοδύση
και από ένοδύση. Όταν ή Κυβέρνηση είναι ένοδύση, πεί-
σει να γίνεται άνωδύση. Αν είμαστε στην Ελλάδα, προ-
κειμένου να πάει ή Κυβέρνηση Τσουδερού, θα έλογα : Ένα-
νάσταση ! Και και άνωδύση !! Σε σχετική ένοδύση της άνωδύση-
σης, ό πρώτος είπε : Άπό κ. Βενιζέλο άνωδύση ή ένοδύση να
σημαίνει Κυβέρνηση, μόνο μετά την έκδοσή της Τετραρχί-
ας. Και μόνο τότε ένοδύση προσλήσεις στις άνωδύσεις
στην Ελλάδα, να σταίλουν άνωδύση στην Μ. Α. > Σουχός
έτος ό κ. Αργυρόπουλος ένοδύση, ότι ή σημερινή άνωδύση
κατάσταση δέν είναι φανόμενο μόνο της Μ. Ανατολής, αλλά πα-
ραμείνεται και στην Ελλάδα και σ' έλο τον κόσμο και ένοδύση.

στην Ελλάδα, ειδικής αντιπροσωπείας. Ο πολιτικός κόσμος της Ελλάδας εφύπησε πολύ άργά. Ενώ από την μία μεριά δεν ήθελε να ηγηθεί η Κυβέρνηση Μ. Α., προτάσσοντας το ζήτημα του βασιλιά, από την άλλη δεν ήθελε ούτε στον απελευθερωτικό αγώνα να στηρίξει την Ελλάδα να πάρει μέρος. «Φυσικό λοιπόν ήταν, τον αγώνα αυτό τον να τον ανάγει το μόνο δυνάμενον πολιτικό Κόμμα, το Κομμουνιστικό. Είναι προς τιμήν του Κομμουνιστικού Κόμματος, ότι ηγήθηκε του ανταρτοπολέμου, που ήταν απόλυτα αναγκαίος, για την απελευθέρωση του έθνους. Όπως επίσης είναι προς τιμήν όλου του Έθνους, ότι οργανώθηκε ο ανταρτικός αγώνας. Όσο για τα έκτροπα στην Ελλάδα, αυτά είναι στη γηραιά του ανταρτοπολέμου. Τέτοια κρούσματα είχαμε και στη Μακεδονία, στον ανταρτικό αγώνα, όπου έλαβα μέρος κι έχω και αυτή την προσέγγιση στην υπόψη. Αποκλείω, ότι το Κομμουνιστικό Κόμμα Έλλάδας ήθελε σ' ετοίμη με τοδός έχθρους για να το αναχαιτίσει και να καταλάβει. Αν επιτιμείται να σκοφαντίται ως όλοι τους με τους μετριοψήμισμα κατηγορίες. Όσο για τον έργο της ηγεμίας μας με ταξιδύ Ελλήνων και Βουλγαρών κομμουνιστών, να δώμεν το χώρο της Μακεδονίας στους βουλγαρικούς κομμουνιστές, είναι ένα κατασκευασμένο της Σόφιας και της Κομμουνιστικής Πατριάρχιας. Τα ίδια μάλιστα έγιναν και στον Μακεδονικό εμφύλιο πόλεμο, την κατάθεση του όκου Ιωαννόπουλος είπε. Για να δώμεν την επανάσταση του Στρατού μας Μ. Α. ήταν ένα από τα μέτρα, που ξεχάστηκε την επομένη. Εμείς όμως δόσαμε οφέλη και οφελιμότητα και διευκολύνουμε τα του ζηνήματος, γινόμενα πάντα άκομη και σκοφαντίες προς προώθηση, κατώτερης ποιότητας έλικου κλπ. Έτσι έγινε μεγαλύτερη ζημιά στα έθνικά συμφέροντα παρά με το γεγονός της επανάστασης.»

Ο μίστες Παπαδάκης Ν. Σαγγιής, κατάθεσε, ότι υπήρχε δισταγμός της δεξιάς που σκοπό είχε την πλήρη αποδημοκρατικοποίηση του Στρατού, για την διατήρηση του σημερινού καθεστώτος. Γι' αυτό δεν έγινε και καμμία προσπάθεια για αλτοτραπειή ή διάλυση της Ταξιαρχίας.

Ο μίστες Παπαναργύρου Σαγγιής: «Η Ταξιαρχία ήταν ένα από τα σπάνια στρατιωτικά τμήματα. Τέτοια μονάδα ποτέ δεν είχαμε στον ελληνικό στρατό. Δεχώμαστε τα πιδ θερμά συγχαρητήρια από όλους τους άγγλους διοικητές. Πιστεύω τέλος, ότι δεν εξυπηρετείται το έθνικό συμφέρον με τον εγκλωβισμό των εκλεκτών εκλεκτών πολεμιστών μέσα σε στρατόπεδα.»

Ο μίστες Αποστολοπούλος Σαγγιής, έκανε μία συγκλονιστική αποστολή στην Ελλάδα της Κυβερνήσεως Μ. Α. έλεγε: «Από πληροφορίες που έχουν συγκεντρωθεί στην Υ. Π., όπου και υπηρέτω στη Μ. Α. έχουν φθάσει από την Ελλάδα πολλοί έλληνας αξιωματικοί που έχουν συνεργασθεί με τις αρχές κατοχής. Όλοι αυτοί υπηρετούν ήδη σε ελληνικές υπηρεσίες στη

Μ. Ανατολή. *Ο ίδιος μάρτυς κατάθεσε, ότι ή δῆθεν εθνική δργάνωση ΠΑΟ είναι όργανο τών βασιλοφρόνων. (Σημ. α' Αντιφασίστα): Η ΠΑΟ από καιρό συνεργάζεται άδελφικά με τούς γερμανούς.*

Μπουρδάρας Γ. ποιήν Βουλευτής: *Τό αντιφασιστικό Μέτωπο στη Μ. Α. συγκροτήθηκε γιατί οι τεταρτοαυγουστιανοί, πού ήρθαν από τήν Ελλάδα, προσπάθησαν να επιβληθούν στους αντιπάλους τους μολοντί οι αντιφασίστες ήταν ή πλειοψηφία. Τήν διαίρεση και τή ρήξη :του έτσι δημιουργήθηκαν ή Κυβέρνηση Τσουδερού έκανε τό πᾶν για να τήν επεκτείνει. Πρέπει να πάψουν να σέρονται στα Στρατοδικεία εκατοντάδες στρατιωτών. Οι δίκες δέν εξυπηρετούν τὰ εθνικά συμφέροντα. Οι ενέργειες αυτές τῆς διοίκουσης κλίμας και οι καταδικαστικές αποφάσεις μεγαλώνουν τό χάσμα και τή διαίρεση. Ο μάρτυς διαβάζει κατόπιν περικοπές από γράμμα πού του στείλε δημοκρατικός ύπαξιωματικός από τήν όρεινή Ταξιαρχία. Ο ύπαξιωματικός έγραφε: « Δσφυκτιῶ. Μ' όσα κάνουν έδῶ μέσα θά με πνίξουν »*

Στό τέλος ο κ. Μπουρδάρας λέει: *«Οι διοικοῦντες προβάλλουν για τίς παρανομίες τους σαν δικαιολογητικό, ότι εκτελοῦν διαταγές τών Άγγλων και ότι για αυτό πού κάνουν φταίτε οι Βρετινοί. Με τήν τακτική αυτή, προσπαθοῦν να στρέψουν τό λαό κατά τών συμμάχων μας.*

Δουζίνας, λοχαγός: *Οι κατηγορούμενοι αγωνίστηκαν για τήν δημιουργία τοῦ Στρατοῦ μας. Με τήν εργατικότητα τους έκαναν τήν Ι Ταξιαρχία μονάδα περίφημη Σενίνησον δλοι με τήν πίστη, ότι με τήν ενδύλωσή τους θά πραγματοποιούσαν τήν ένωση.*

Καρωκουλάκης, εφέτης, δηλώνει τὰ ακόλουθα: *«Επειδή στην προηγούμενη δίκη του Κασσαρίν έχαρακτήρισα πολιτικό τό αδίκημα και επειδή ήμουν μάρτυς τῆς υπεράσπισης, ή Κυβέρνηση με απέλυσε από τή θέση τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου στο Ὑπουργείο τών Στρατιωτικῶν. Όταν έζήτησα από τόν ύπουργό τῆς Δικαιοσύνης κ. Τσάτσο τὰ αίτια τῆς απόλυσής μου με απέλλησε ότι θά με παραπέμψει σέ Συμβούλιο και γενικά μου έδωσε να καταλάβω ότι αν παρουσιαστώ μάρτυς και στη νέα δίκη, θά έγω να ύποστῶ και άλλες επίχήμες συνέπειες. (Στό σημείο αυτό ο μάρτυς εξυβρίζεται από τόν Β. Ἐπίτροπο, ενῶ ο Πρόεδρος τόν έμποδίζει ν' άμνηθεί και τήν άπειλεί να τόν παραπέμψει σέ δίκη). Ἐτσι ο μάρτυς περιήλθε σέ άδυναμία να συνεχίσει τήν κατάθεση του και άποχώρησε.*

Ἐπειτα από τό έπιστόδιο αυτό, πού δείχνει τόσο χαρακτηριστικά τί είναι τό Στρατοδικείο τοῦ Κασσαρίν, πού δείχνει ότι ο κ. Τσάτσο, δέν διαφέρει παρά μόνο κατά τ' όνομα από τόν ύπουργό «Δικαιοσύνης» τοῦ Χίτλερ, άξίζει ν' αναφέρουμε κι άλλο ένα έπιστόδιο: Ὁ μάρτυς κατηγορία: Δαλιάνης, άνοθηπασπιστής, καταθέτει ύπερη-

110

φανερώνοντο, ότι στη Λέσχη στρατιωτών του 5ου Τάγματος, ξέσχι-
σε τις φωτογραφίες του Στάλιν και τα σφραγισμένα που είχαν
αναρτήσει οι φαντάροι, γιατί, όπως είπε, δεν έννοούσε να βλέπει
αυτές τις άσχημιές... Έννοείται, ότι παύει τις διαμαρτυρίες της
υπεροψίας, το «δικαστήριο» δεν ενοχλήθηκε καθόλου για τη
χυδαία αυτή εξέγερση των συμβόλων ενός μεγάλου συμμάχου Λαού.

Όταν τέλειωσε η εξέταση των μαρτύρων, η υπεράσπιση δήλωσε
ότι απογοητεί, γιατί το Στρατοδικείο και η Κυβέρνηση δεν της
έδωσαν καμία τιμή ο Νόμος προβλέπει, για να υπερασπίσει τους
κατηγορούμενους. Έγρηφα σπουδαία, που ζήτησε να προσκομι-
στούν στο δικαστήριο, δεν προσκομίσθηκαν. Μάρτυρες βασιικής
σημασίας για την εξακρίβωση της αλήθειας, όπως οι κ.κ. Τσουδε-
ρός, Παπαδόπουλος, Β. Ριζελος κ. ά. δεν προσήλθαν στη δίκη.

Μετά την αποχώρηση της υπεράσπισης κλήθηκαν να κάνουν την
απολογία τους οι κατηγορούμενοι. Όλοι ομόφωνα αρνήθηκαν να
απολογηθούν, γιατί επρόκειτο όχι περί δίκης, αλλά περί φασιστικής
δικαστικής σκευωρίας. Ο Βασ. Επίτοπος, αφού αναγκάστηκε να
παραδεχθεί ότι ήταν άβυσσιμοι οι κατηγορίες και περί προδοσίας
και περί χρημάτων, που τάχα βρέθηκαν πάνω στους «κατηγορουμέ-
νους» και περί σαμποτάζ και περί δειλίας κλπ., πρότεινε καταδί-
κες σε ισόβια δεσμά, σε ελαφτή, σε φυλακίσεις για το αδίκημα της
στάσης. Οι «στρατοδίκες» όμως, για να ικανοποιήσουν τους κυρίους
των Παπαδόπουλου και Τπάτσο, καταδίκασαν δύο από τους «κατηγο-
ρουμένους» σε θάνατο.

Έτσι πήξε η δεύτερη «δίκη» του Κασσαίου. Μια μέρα, που
δεν απέχει πολύ, οι Έλληνες φασίστες θα λογοδοτήσουν και για τις
δίκες και για τις καταδικές στον ελληνικό λαό. Όσο για τα παλλη-
κάρια που καταδικάσθηκαν απ' τους έχθρους του λαού μας, αυτοί
ξέρουν, ότι η καταδίκη τους είναι ακόμη μια θυσία που προσφέρουν
στον αγώνα του Έθνους ενάντια στους γερμανοβούλγαρους και τους
Έλληνες φασίστες κάθε μορφής. Ξέρουν όμως ακόμη ότι στο πλε-
ρό τους βρίσκεται ολόκληρος ο ελληνικός λαός, αποφασισμένος το
ιαχύτερο να τους αποσπάσει από τα νύχια των φασιστών δη-
μίων τους.

Και λίγη 'Ιντέλιτζενς.— Αν κατά τη «δίκη» δεν υπήρχε άκρο-
ατήριο, γιατί τότε είχε αποκλείσει ο Παπαδόπουλος, υπήρχε όμως
παρατηρητής. Ο φανακωλεβαντίος ταγματάρχης Νταϊβίς, της
'Ιντέλιτζενς Σέοβις. Στα χρονικά της ελληνικής Δικαιοσύνης, ση-
μειώθηκε για πρώτη φορά το αίσχος οι «στρατοδίκες» να ζητούν
από ένα ξένο αξιωματικό τη γνώμη του ή μάλλον τη καταψηφίση του
κάθε φορά που αποσύρονταν σε διάσκεψη. Μάλιστα κατά τη διά-
σκεψη που έγινε για να συζητηθεί η αίτηση της υπερασπίσης, περι-
αναβολής της δίκης, ο ταγματάρχης Νταϊβίς έμεινε μισή στην αι-
θουσα των δεισιπφρων!

**Τρίτη «Δίκη» τοῦ Κασσασίν
καὶ Διάλυση τοῦ φασιστικοῦ Στρατοδικείου.**

(Περιγραφή τοῦ «Ἀντιφασίστα τῆς 22-8-1944).

«Ἡ τρίτη δίκη τοῦ Κασσασίν με κατηγορουμένους» 24 αξιωματικούς καὶ στρατιώτες τοῦ ἡρωικοῦ θωρακισμένου Συντάγματος, ἀποτέλεσε τὸ ἀκωκλωρωτικό ξεπέπασμα καὶ τὸν πανηγυρικό ἐξουτελισμό τῆς φασιστικῆς Δικαιοσύνης Τσάτσου-Παπαδόπουλου. Οἱ κατηγορούμενοι μ' ἐπὶ κεφαλῆς τὸν διοικητὴ τοῦ Συν]τος ἀντ' ἑξ ἑξείης Σιάδη, καταγγέλλουν ἐπίσημα τοὺς ἀδικαστὲς τοὺς, ὅτι ἦσαν καὶ εἶναι φασίστες καὶ συνεργάτες τοῦ καυκμητή. Ἐπειτα ἀπὸ τ' ἀποκαλυπτικῆς αὐτῆς, ἡ δικαστικὴ συνεισφορά τοῦ Κασσασίν κατέρρευσε, τὸ φασιστοκρατικό διαλύθηκε καὶ ὡς ἐπὶ τοὺς φασίστες στρατοδίκους περιττοί, μετακίνησαν τὴ δίκη. Νὰ τίμα πῶς ἐξελίχτην τὰ γεγονότα.

Ἡ δίκη ἐπέκειντο ν' ἀρχίσει στὶς 9 π. μ. τῆς 19-8-44. Ἀλλὰ εἶχε γίνῃ μισητὴ καὶ οἱ κατηγορούμενοι δὲν ἐφθασαν. Γιατί; Διότι ὁ διαβόητος φασίστας στρατοπέδουχο συν]γης Γούλας, τοῦ ἀπαράσκει νὰ πῶν στὸ Στρατοδικεῖο μετὰ τὰ σήματα τοῦ ΕΛΛΕΣ στὰ πηλὴν τοὺς. Οἱ κατηγορούμενοι ἀνέντοτοι ἐδήλωσαν ὅτι φέρον τὸ σῆμα γιατί ἀνήκουν εἰς ΕΛΛΕΣ, εἰς γι' αὐτὸ ἐπανοστήτησαν, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζουν τὴν Κυβέρνηση Καίρου, ὅσο δὲν μετῆξει ε' αὐτὴ τὸ Ε.Λ.Μ. καὶ ὅτι καμία νόμος δὲν τοὺς ἐπιβάλλει νὰ ἐμφανιστοῦν ἐπὶ τῆς δίκης μετὰ τὸ στήμα—σήμα τῆς δικτατορίας—στὸ κεφάλι τοὺς. Ὁ Γούλας ἔφυγε ἀπὸ λίσσα. Ἐστῆκε κήρυξις καὶ ἀκυλοῦσε νὰ τοὺς θάψει μετὰ τὰ πολυβόλα. Οἱ στρατοδίκους παλαγυμένοι καὶ ἀνάσκει νὰ θάσουν λίσσα, ζητούσαν ἀδηγίαι ἀπὸ τὸ Ἐπιτελεῖο Καίρου.

Ἐπὶ τέλος κατὰ τὸ μισητὴ βρέθηκε ἡ μέση λύση. Οἱ κατηγορούμενοι θὰ κρατοῦσαν τὰ πηλὴν τοὺς μετὰ τὸ σῆμα τοῦ ΕΛΛΕΣ, ἀλλὰ στὸ δικαστήριον θὰ τῆσαν στὸ διάδρομο. Καὶ ἡ δίκη ἀρχισε. Τὸ κατηγορητήριο ἦταν ἀπὸ τὰ φαιδρότερα φασιστικά κατασκευάσματα τοῦ κ. Τσάτσου καὶ τῶν δικαστικῶν στρατιωτικῶν συμβούλων του. Γιὰ τὸ θωρακισμένο Συν]γμα δὲν μπορούσαν νὰ στηρίξουν καμμιὰ κατηγορία. Γιατί ἐπὶ μονάδα ἀδότη δὲν χρειάστηκε νὰ σχηματισθοῦν οἱ κῆν ἐπιτροπῆς, ἐπειδὴ ἀπ' τὴν πρώτη ἄρα ὁ Διοικητὴς τῆς, ἀκολουθοῦμενος ἀπ' ὄλους τοὺς ἀξιωματικούς καὶ τοὺς στρατιώτες του, τάχθηκε ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἀγῶνα καὶ ἀλληλέγγυος μετὰ τὴς ἄλλης μονάδας. Ἐπειτα δὲν σημειώθηκε στὸ Συν]γμα οἷον μετὰ περίπτωσις διασάλευσις τῆς πειθαρχίας ἢ τῆς τάξης κατὰ τὰ γεγονότα. Καὶ τέλος ἡ μόνη διαταγὴ ποὺ ὁ Διοικητὴς τοῦ Συν]τος ἀφείθηκε νὰ ἐκτελέσει, ἦσαν ἡ διαταγὴ ποὺ τοὺς ὑποχρέωνε νὰ μεταφερθοῦν ἐπὶ Δαμοσκό, γιὰ νὰ κλειστοῦν στὸ ἐκεῖ κοντὰ στρατόπεδο αἰχμαλώτων. Καὶ μετὰ τέτοια ἀτιμωτικὴ διαταγὴ τὸ θωρακισμένο δὲν ἦταν δυνατό ποτὲ ἐκούσια νὰ ἐκτελέσει. Γι' αὐτὸ καὶ

112

οι φασίστες τοῦ δικαστικοῦ τμήματος τοῦ ὑπουργείου Στρατιωτικῶν, σκόρπωσαν ἓνα κατηγορητήριο κυριολεκτικὰ ἐξωφρενικόν. Πλὴν τῆς κατηγορίας, διὰ οἱ κατηγορούμενοι ἀρνήθησαν νὰ ἐκτελέσουν τὴ διαταγὴ μετακίνησης ἀπὸ Τρίπολη πρὸς Λαμασσὸν, διατάξωσαν καὶ τὴν κατηγορία διὰ ἀντι]χης Σιώτης καὶ οἱ συγκατηγορούμενοί του, ἀρνήθησαν νὰ ὑπακούσουν στὴ διαταγὴ ἀφοπλισμοῦ τῆς... I Ταξιαρχίας!!, διὰ ὑποκίνησαν τὴν ἐξέγερσίν της!! καὶ διὰ ἐξετέλεσαν βιαιοπραγίες κατὰ ἀπλιτῶν τῆς I Ταξιαρχίας καὶ εἶναι ἀπεσθῆνοι ἀκόμη γιὰ τὸ φόνο τοῦ λοχαγοῦ Γεραμάνη, ἐπίσης τῆς I Ταξιαρχίας...

Μὲ τὴν ἐναγὴ τῆς δίκης ὁ Πρόεδρος κ. Ρογκόπουλος ζητεῖ νὰ ἐλευθερωθῆ, γιὰ εἶχε ἐξετασθῆ ὡς μάρτυς. Ἡ ἀπερσπίαση συμφωνεῖ καὶ στὴ θέση τοῦ κ. Ρογκόπουλου ὀρίζεται Πρόεδρος ὁ φασίστας ἀν]χης Βασιλόπουλος. Ἐτσι ἡ φασιστικὴ ὁμοιογένεια τῶν στρατοδικῶν ἀποκαταστάθηκε. Ἡ ἀπερσπίαση ἐποβάλλει ἐνστάσεις γιὰ κακὴ σύνθεση τοῦ Δικαστηρίου, ἐπειδὴ κατώτεροι (στρατοδίκως μὲ βαθμὸν ταχ]χου), κρῖνον ἀνώτερους, κατὰ παράβαση γενικῆς ἀρχῆς τῆς στρατιωτικῆς ποινικῆς νόμοθεσίας, γιὰ ἔλλειψη δημοσιότητας, γιὰ ἔλλειψη ἀπολογίας κατηγορουμένων κλπ. Φυσικὰ ἄλλες ἀπορρίπτονται. Καὶ ἀρχίζει ἡ ἐξέταση τῶν μαρτύρων κατηγορίας. Ὅλοι βεβαιώνουν διὰ τὸ θεωρητικόν ἦσαν μονάδα ἰδεῶν. Ἐρχόταν πρώτη στὶς ἀσκήσεις μεταξὺ δλων τῶν μονάδων Μ.Α. Ἀγγλοὶ καὶ Ἕλληνες ἀνώτατοι ἀξιωματικοὶ εἶχαν ἐκφράσει τὴν εὐαρέσκειά τους γιὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ θεωρητικόν καὶ γιὰ τὴς ἰκανότητες τῶν ἰδιοκτητῶν του. Οἱ μάρτυρες κατηγορίας βεβαίωσαν ἐπίσης διὰ στὸ Σύν]μα ἐπικρατοῦσε πρωτότυπη πειθαρχία. Ὁ καθένας ἐκτελοῦσε τὴν ὑπηρεσία του, ὄχι γιὰ εἶχε τὸ φόβον τῆς ποινῆς, ἀλλὰ συνειδητὰ καὶ ἀβίαστα, γιὰ ὅλοι τὴν ὑπηρεσία τους τὴν θεωροῦσαν ὡς ἐκπλήρωση ὑποχρέωσης πρὸς τὴν Πατρίδα. Ὁ ἀν]χης Σιώτης ἐξασφάλιζε τὴν πειθαρχία μόνον μὲ τὸ λόγο καὶ τὴν πειθῶν.

ΟΙ ΠΛΑΣΤΕΣ ΜΑΡΤΥΡΙΚΕΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Κατὰ τὴν ἐξέταση τῶν μαρτύρων κατηγορίας διαπιστώθηκε, διὰ οἱ καταθέσεις τους ἦσαν τελείως διαφορετικῆς ἀπὸ κείνης πού εἶχαν κάνει στὴν προανακρίση. Ὅπως ἐξήγησαν, ἀλλὰ εἶχαν αὐτοὶ καὶ ἄλλα ἐγγραφε ὁ προανακριτῆς Ζωγιάπουλος. Ἐτσι πλαστογραφοῦσε τὶς καταθέσεις τους εἰς βάρος τῶν κατηγορουμένων. τὶς ἑποῖες αὐτοὶ κατόπιν ὑπογράφανε εἴτε γιὰτιεῖσαν τρομοκρατικῆς, εἴτε γιὰτιεῖσαν δὲν ἦσαν ἀρκετὰ γρήμματα νὰ καταλάβουν πόσο εἶχε διαστρέψει ὁ προανακριτῆς τὰ λόγια τους. Ὁ μάρτυς Παπανικηφόρος, λοχίας, τὸ δηλῶσε καθαρά: «Τὰ γεγονότα τὰ ἐξέθεσα στὸν προανακριτῆ, ὅπως στὸ ἀκροατήριον. Ἐκεῖνος τὰ διαστρέβλωσε.» (Σημ. Ὁ Ζωγιάπουλος εἶναι φασιστικὸ κῆρυγμα, γι' αὐτὸ ἄλλωστε χρημῆτισε ἑπασπι-

σής τος δεχόμενα Τυέλλου). Μετά τή δήλωση αυτή ή έπιμέ-
σηση καταγγέλλει τήν προανακριτική έκθεση ως πλαστή. Ο κ.
Πρόεδρος έρας άδιαφοροί και αέπεφυλάσσεται»...

**ΠΟΙΟΙ ΗΘΕΛΑΝ ΝΑ ΔΙΑΛΥΣΟΥΝ
ΤΟ ΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ**

Οι καταθέσεις τών μάρτυρων κατηγορίας απέδειξαν πώς ήταν ψεύ-
τικος ο λογαριασμός τής Κυβέρησης, ότι τό θωρακισμένο διαλύθηκε
γιατί άρνήθηκε να διατάξει τή διαταγή τής 8ης Στρατιάς περί με-
τακίνησης του προς Δαμασκό. Οι μάρτυρες καταθέσαν, ότι ο μάρ-
τυρος πριν άφοκλιθεί τό Σύνταγμα, ο έκεί Άγγλος στέλεχος και ο
Έλληνας συνάδελφος του άσθ)γός Ρήγος έλεγον μυστικά στους αλ-
γυκτιώτες : «Φύγετε προς γιά τό Τράνσι Κάμα Βουρσοβό. Ήτσι
φαίνεται καθαρά, ότι πρόγραμμα τών Άγγλων και Έλλήνων φασι-
στών ήταν να διαλύσουν τό θωρακισμένο, γιατί στην παρηγρία του
ήταν ένα έλληνο άσφασιστικό φρόνιο. Ο μάρτυς Σταματάκης,
περιγράφει τή δραματική σκηνή τής παράδοσης τών όπλων ύπερ-
έπίσης και τίς φρικαλέες φασιστικές σκηνές τού φυλοδαμού χιλιά-
δων Έλλήνων στρατιωτών και αξιωματικών από άγγλικό πλοίο, έ-
ταν άρχισαν διά τής βίας να έξαορίζουν τούς αλγυκτιώτες από τούς
άλλους Έλληνες.

Η ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΘΑΣΙΣΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΔΙΚΕΙΟΥ

Όσο προχωρούσε ή άδικη τόσο περισσότερο γινόταν φανερό, ότι
οι κατηγορίες ποθχαν χαλκευθεί στο Κάδρο κατά τών καταγοροου-
μένων ήταν συκοφαντικές και άσπληκτικές. Γι' αυτό και ο κ. Πρό-
εδρος άπόβαλε κάθε χαλινό, άδιαφορώτας για γραπτούς και ήθε-
κούς νόμους. Σε κάθε αίτηση τής ύπεράσπισης δέν έπαίρανε άπόφαση
άλλά αέπεφυλάσσεται». Όταν οι μάρτυρες κατηγορίας έλεγον ψέμμα-
τα και ή ύπεράσπιση ζητούσε να πηραυμφθούν για ψευδορκία ο κ.
Πρόεδρος πάλι αέπεφυλάσσεται». Όταν οι συνήγοροι τού ζητοσαν
τίς πλαστίες έκθέσεις τού προανακριτή, δέν τίς έδινε με τό πρωτό-
κολλο στο ά δικαστικά χρονικά δικυμολογητικό : «Γιατί έτσι τό
θέλω I.» Στο τέλος, έβρισ στους συνήγορους, παρή τόν νόμο, άνα-
τάτο έρω ύποβολής έρωτήσεων στους μάρτυρες 15 λεπτά. Τότε και
έίσπυσε ή θυελλα. Ο καταγοροούμενος έπίλαρχος Κυλομάντης
σηκώνεται και λέει : «Άν)χη Βασιλόκουλε. Καταγγέλω, ότι εί-
σαι φασίστας προδότης και συνεργάτης τού Τσελέκουλου. Ο
άδελφός σου, διευθυντής Αστυνομίας Αθηνών, φορεί άπόρη
τόν άγκυλωτό Σταυρόν. Με τό λόγια μετά ο έπίλαρχος Κυλομάν-
της άποχωρεί από τό Δικαστήριο. Ο ένοχος δέν τολμά δχι να τόν
άπικροδέσει, αλλά όφτε και να τόν έπιβάλλει ποινή γιατί άποχώρησε.
Έπιχειρεί όμως να συνεχίσει τήν κωμωδία τής δίκης και λέει προς

ποτελεσμα του 'Εθνικοενωτικού αγώνα του μαχόμενου λαού της 'Ελλάδας και των ενόπλων δυνάμεων στη Μ. 'Ανατολή.

Τα γεγονότα που προηγήθηκαν από την πρόσκληση αυτή και εκείνα που επακολούθησαν, απόδειξαν, ότι για άλλη μια φορά, οι μανδραρίνοι του Καίρου, μιλώντας για ενότητα, δεν εννοούσαν τίποτα άλλο από την ύποταξη του μαχόμενου 'Εθνους, στο έλεος της φαυλοκρατικής ολιγαρχίας.

Πολύ πριν προσκληθεί η ολιγαρχία του Ε.Α.Μ. στη Μ. 'Ανατολή, είχαν κληθεί και οργάνωσαν να καταφθάνουν οι εκπρόσωποι των κομμάτων του είχαν αγνοήσει ή αποκηρυξει τον 'Εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα, οι «ά ρ ν η τ έ ς» και οι «ά π ό ν τ ε ς» του Κινήματος 'Αντίστασης. (Ο χαρακτηρισμός είναι του ίδιου του κ. Παπανδρέου).

Πρώτος και... χειρότερος απ' όλους έφθασε στην Αίγυπτο ο κ. Παπανδρέου. Στη δίκη των δοσιλόγων αποκαλύφθηκε ότι η Κυβέρνηση του Ι. Ράλλη φρόντισε για το ταξίδι αυτό του κ. Παπανδρέου. Τα πράγματα απέδειξαν ότι ο Ράλλης, και φυσικά και οι πάτρωνές του Γερμανοί, είχαν σοβαρούς λόγους να ενδιαφέρονται για τη μετάβαση του κ. Παπανδρέου στη Μ. 'Ανατολή.

Στην Αίγυπτο ο κ. Παπανδρέου εμφανίστηκε σαν «σταυροφόρος της ενότητας» και ταυτόχρονα καταδίκασε την ίδρυση της Π.Ε.Ε.Α. και τον 'Εθνικοενωτικό αγώνα των ενόπλων δυνάμεων της Μ. Α.

Ο κ. Λήπερ τον αγκάλιασε άμέσως και στα τέλη του 'Απρίλη τον διόρισε πρωθυπουργό. Όμως η θέση του κ. Παπανδρέου ενάντια στην Π.Ε.Ε.Α. κι' ενάντια στις ξενικές δυνάμεις, που αγωνίζονταν για την ενότητα, ξεσκεπάσε άμέσως τον αντιδραστικό και διαλυτικό του ρόλο και τον απομόνωσε, όχι μόνον από τη δημοκρατική-αντιφασιστική ελληνική και ξένη κοινή γνώμη της Μ. 'Ανατολής, αλλά και από οποιαδήποτε ύποστηριξη και αυτής ακόμα της κλίμακας των πολιτικών τυχοδιωκτών του Καίρου που φοβούσαν για ύπουργικό χαρτοφυλάκιο.

Μια έντονη επίθεση των αντιφασιστικών οργανώσεων που έκδηλώθηκε και απ' τις στήλες του μυστικού αντιφασιστικού τύπου, (πιο κάτω αναδημοσιεύουμε ένα χαρακτηριστικό άρθρο) έκανε ώστε να μη δέχεται να πάρε μέρος στην Κυβέρνησή του κ α ν έ ν α ς απ' τους Έλληνες πολιτικούς, που βρίσκονταν στην Μ. Α. Έτσι παρουσιάστηκε το μοναδικό φαινόμενο στην πολιτική

116

ιστορία της Ελλάδας, ο κ. Παπανδρέου μόνος του να αποτελεί Κυβέρνηση, πρωθυπουργός ο ίδιος και ύπουργός σ' όλα τα υπουργεία, δηλαδή... πανυπουργός!
Νά, τι έγραφε για τον κ. Παπανδρέου το «Δελτίο ειδήσεων» του «Αντιφασίστα», στις 28)4)1944.

«Ο ΞΑΡΜΟΣΤΗΣ ΤΟΥ ΤΑΒΟΥΛΑΡΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΗΠΕΡ»

Στον «συναρροφόρο της ενότιτης» τον Παπανδρέου, αντίθεσαν, ο Ταβουλάρης κι' ο Γονατάς απ' την Ελλάδα, ο Γλύξμπουργκ και ο Λήπερ απ' το Κάιρο, να ολοκληρώσει το αντιλαϊκό και αντιεθνικό έργο της Τσουδορικής μαφίας. Ότι αυτός είναι ο πραγματικός σκοπός τους φαίνεται: 1) 'Απ' έλη την ώς τα σήμερα αντιδραστική στάση του Παπανδρέου έναντι του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα στην Ελλάδα. Σ' έλη τη διάρκεια της κατοχής ο Παπανδρέου δεν πήρε μέρος στην πάλη του Έθνους κατά των κατακτητών. Κι' όχι μόνον αυτό, μα συνεργάστηκε με τον Γονατά και τον Ταβουλάρη στην λύση των Τεγμάτων Ασφαλείας. 2) 'Από το γεγονός ότι είναι ο άνθρωπος της έμπιστοσύνης του λαομίσητου αρχιφασίστα Γλύξμπουργκ και της άγγλικής αντιδραστικής κλίμακας του Μονάχου, οι όποιοι και τον έχρισαν «πρωθυπουργό». 3) 'Από τις ίδιες τις δηλώσεις και την προκήρυξή του, που δημοσιεύτηκαν στις σημερινές έφημερίδες.

Ο κυνικός αυτός προδότης, αναφερόμενος στον αντιφασιστικό συναγερμό των ενόπλιων δυνάμεων, αποδίδει στους στρατιώτες και τους ταύτες «ένεργεια αι όποια έβλαψαν τον κοινόν συμμαχικόν άγώνα και όπηρετήσαν τον έχθρόν». Ταυτόχρονα απονέμει δημόσιο έπαινο στον διάλληλο του Μποδοσάκη, στον δολοφόνο Βούλγαρη και στους μπράβους του. Το ίδιο έπαινει και τους έγγλέζους έπεμβάτες, που με χιτλερικές μέθοδες, με τον αποκλεισμό, την πείνα και τη δίνα, με τα μυδραλιοβόλα και τους δίμους, με τις γκαγκστερικές άσπαγγές και τις όμαδικές συλλήψεις, διαλίσανε την 1η έλληνική Ταξιαρχία και έκλεισαν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης το τμήμα εκείνο του έλληνικού στρατού και στόλου, που μέχρι τη στιγμή κατάρθωσαν τ' άρραλλίσον. Και άπειλει ο κόδορος αυτός, ότι θα τιμαρτήσει άσπτηρώς «τους έποικνητάς της στάσεως».

Όλο αυτό το πεμπτοφαλαγγίτικο ντελίριό του ο Παπανδρέας προσπαθεί να το ντύσει και με φευδοδημοκρατικά στολίδια. «Ο στρατός δέν βουλεύεται. Βουλεύεται μόνον ο κυρίαρχος λαός». Καμάνεται ότι ξεχνά, πως ο κυρίαρχος λαός ζει, όποφέρει, άγωνίζεται και πεθαίνει ήρωικά στις πολιτικές και στα βενά της Ελλάδας. Καμάνεται πως ξεχνά, ότι ο κυρίαρχος έλληνικός λαός ανέδειξε τους καλλίτερονς άρχηγούς του μέσα στην άπελευθερωτική πάλη και ότι από τον άρχηγό αυτός του έλληνικού άπελευθερωτικού άγώνα, συγκροτήθηκε η Πολιτική Έπιτροπή της Έθνικής

*Απελευθέρωσης. Κυμάνεται πώς ξαχνά ο Παπανδρέου, ότι οι Ένοπλες Ελληνικές Δυνάμεις Μ. Ανατολής, με τον αντιφασιστικό συναγερμό τους διαδήλωσαν άκριβώς την απόφασή τους να υποταχθούν στη θέληση του αγωνιζόμενου Έθνους και να περιφρουρήσουν τη λαϊκή κυριαρχία. Αυτό οι Ένοπλες Δυνάμεις μας και δικαίωμα με και ιερή έθνική υποχρέωση είχαν να το κάνουν. Ο Παπανδρέου όμως και τ' άφεντικά του στην Ελλάδα και δώ, θέλουν τους στρατιώτες και τους ναύτες, άβουλα όργανα της ανθελληνικής και ξενοδουλης πολιτικής τους. Θέλουν να μετατρέψουν τις Ένοπλες Δυνάμεις σε τσιγγάνικους «έξοτους λόγους», δηλαδή σε αντιλαϊκά και αντι-έθνικά τάγματα Ασφάλειας. Αυτά είναι τα σχέδια και οι σκοποι του σιδηρόφρακτου αυτού «ιππότη» του «σταυροφόρου» σιδηροκαγκελλαρίου, άρμυστή του Ράλλη και του Γονατά, του Γλύμπουργκ και του Λήπερ. Με το νόμισμα όμως που πληρώνονται όλοι οι προδότες, θα πληρωθεί κι' ο Παπανδρέου από τον Έλληνικό Λαό.

Τι εκπροσωπεί.— Ο Παπανδρέας ντεμπονιάρει σαν άρχηγός Σοσιαλιστικού Δημοκρατικού Κόμματος. Ρωτάμε: Ποιά και πότε ιδρύθηκε στην Ελλάδα ένα τέτοιο κόμμα; Ποιά είναι ή σοσιαλδημοκρατική και ή άπελευθερωτική όραση αυτού του κόμματος; Κι' επειδή ο Παπανδρέας άσφαλώς δεν θ' άπαντήσει, δηλώνουμε πώς τέτοιο κόμμα στην Ελλάδα είναι τελείως άπύρακτο. Και τότε; Τι εκπροσωπεί ο σιδηρόφρακτος ιππότης; Τίποτε άπολύτως που να έχει σχέση με το αγωνιζόμενο Έθνος. Εκπροσωπεί το Ράλλη, το Γονατά, τον Τυβουλάρη και τον Λήπερ. Και φυσικά κείτους που στέκονται πίσω άπ' αυτούς. Δηλαδή τις γερμανοβουλγαρικές άρχές κατοχής, τον Μποδοσάκη και τον Χάμπερ.

Τι είδους ένότητα επιδιώκει.— Αυτό το λέει άκριβώς καθαρά μοναχός του. «Πειθαρχείς των άνταρτικών σωμάτων και κωφευποίησίς των, όταν έπιστή ο καιρός». Δηλαδή, άναστολή της ένοπλης άπελευθερωτικής πάλης που διεξάγεται εδώ και τρία χρόνια από τον ήρωικό λαό μας και πραγματικό σαμποτάρισμα του έθνικού άπελευθερωτικού άγώνα. Ζητάνε μήπως; τίποτε διαφορετικό οι γερμανοβουλγαροι εισβολείς και ο Ράλλης; Δεύτερο: «Κατάργηση της τρομοκρατίας εις την ελληνικήν θπαιθρον», λέει ο «σταυροφόρος» της έλευτικής μορφής. Με το ίδιο άκριβώς σύνθημα εξαπολύουν οι γερμανοβουλγαροι τους «Σ. Σ.» και τους κομιτατζήδες κι' ο Ράλλης τα τάγματα των γενιτσάρων εναντίον του ΕΛΑΣ. Αυτά όμως δεν είναι άκριβώς, γιατί οι άνταρτες μας πολεμώντας κάτω άπ' τις δυσκολότερες συνθήκες, γυμνοί, ξεπόλυτοι και πεινασμένοι, τσακίζουν τον κατακτητή και τους προδότες. Κι' ο Παπανδρέας βάλθηκε να συγκροτήσει στη Μ. Ανατολή τάγματα γενιτσάρων και να τα έπιστείλει σ' έίσχυση του Παπαδόπουλου, του Ντερεκλή, του Πεύλου κλπ, που πολεμώντας πλάι-πλάι με τους γερμανούς και τους βουλγαρους καινε χωριά, ληστεύουν, ξεκληρίζουν κι' άφονίζουν

119

«Ο Ελληνικός λαός σφραγίστηκε την ενότητά του μέσα στους άπληθερωτικούς αγώνες του. Σήμερα δυο εκατομμύρια Έλληνες και Έλληνίδες είναι οργανωμένοι μέσα στις οργανώσεις του ΕΑΜ. Απτά τα δυο εκατομμύρια κινητοποιούν στην πάλη κατά του κατακτητή όλόκληρο το Έθνος. Κι' αρχηγός της πάλης αυτής είναι η Πολιτική Επιτροπή της Έθνικής Απελευθέρωσης. Μόνο με βάση την Π.Ε.Ε.Α. και πάνω στις όχες και στο πρόγραμμα που αυτή διακήρυξε, μπορούν όσοι δεν είναι άτιμοι προδοτές και φασίστες να δώσουνε τα χέρια στον Ελληνικό λαό. Άλλοιώς, εκείνοι που σηκώνουν ενάντια στο λαό τα χέρια, όσο και να συσπειρωθούνε μεταξύ τους, όσο και να εξασφαλίσουνε την ύπαστηριξη των ξένων αντιδραστικών, θα είναι γυμνοί από κάθε εθνικό και λαϊκό περιεχόμενο και βάση. Ψωριασμένα φασιστικά παλιόσκυλα που θα γανγίζον, ίσαμε τη στιγμή, που θα σωθοῦν μπροστά στο λαϊκό δικαστήριο.»

Άναμφισβήτητη είναι η βιαιότητα του άρθρου αυτού. Το ίδιο όμως άναμφισβήτητα άληθινές είναι και οι κατηγορίες που περιέχει. Τα γεγονότα που έπακολούθησαν και ιδιαίτερα το φασιστικό πραξικόπημα του Δεκέμβρη, που άθλιος κι' αιμοσταγής πρωταγωνιστής του στάθηκε ο κ. Παπανδρέου, δικαιώνουν την έναντιον του πολεμική.

Ο Λίβανος

Στα έλεύθερα βουνά της Ελλάδας είχε συγκροτηθεί κοντά στην Π.Ε.Ε.Α. και το Έθνικό Συμβούλιο. Καινοτόμοι λαογέννητοι θεσμοί, η τοπική αυτόδιοίκηση, η λαϊκή δικαιοσύνη και η λαϊκή παιδεία, ξεπηδούσαν, καθιερώνονταν και θαυματουργούσαν στην Έλεύθερη Ελλάδα. Η λαομίσητη Χωροφυλακή διαλύονταν και η Έθνική Πολιτοφυλακή εξασφάλιζε μια παραδειγματική, άγνωστη ως τότε στην Ελλάδα, λαϊκή τάξη και άσφάλεια.

Ο ένοχος ΕΛΑΣ, πολεμώντας τους φασίστες εισβολείς και έκτοπιζοντάς τους, κάθε μέρα, από νέες περιφέρειες, ήτανε κιόλας ο άκοίμητος φρουρός των δημοκρατικών κατακτήσεων του Ελληνικού Λαού. Όλες οι ως τότε άπόπειρες για τη διάλυσή του είχαν άποτύχει.

Οι μοναρχοφασίστες και οι ξένοι σπυλοβάτες του μοναρχοφασισμού άνησυχούσαν τρομερά. Άνησυχούσαν γιατί έβλεπαν ότι μαζί με την κατάρρευση του χιτλερικού στρατιωτικού μετώπου κατέρρεε και το δικό τους μοναρχοφασιστικό καθεστώς. Για να το συγκρατήσουν έπρεπε να συγκεντρώσουν γύρω τους όλες τις αντιδρα-

120

στικές και συντηρητικές δυνάμεις της Ελλάδας, δηλαδή όλους τους απόντες, τους άρνητες και τους προδότες του Έθνικού απελευθερωτικού αγώνα. Για το σκοπό αυτό το συγκάλεσαν τη Συνδιάσκεψη του Λιβάνου. Το ότι κάλεσαν σ' αυτήν και τις αντιπροσωπείες της Π.Ε.Ε.Α. και του Ε.Α.Μ. δεν αλλάζει το σκοπό αυτό. Η πρόσκληση των αντιπροσώπων της μαχόμενης Ελλάδας ήταν μια υποχώρηση της Έλληνικής και Άγγλικής αντίδρασης στη δυνατή εθνικοενωτική πίεση που εξασκήθηκε στην Ελλάδα και στο έξωτερικό. Η διασπαστική γραμμή τους, όμως, και μετά την πρόσκληση της Π.Ε.Ε.Α. και του Ε.Α.Μ. στο έξωτερικό, ήταν ολοφάνερη. Μανουβράριζαν μόνο. Με χίλιους τρόπους, με την απομόνωση της εαμικής αντιπροσωπείας, με την εξύβριση του Κινήματος Αντίστασης, με την κατασυκοφάντηση του αντιφασιστικού αγώνα των ενόπλων δυνάμεων της Μ. Ανατολής και με ατέλειωτες προκλήσεις, πριν απ' το Λίβανο, στο Αίβανο και ύστερα απ' αυτόν, έσκαβαν τα θεμέλια της αντιφασιστικής ενότητας του Έθνους. Μια άλλη ενότητα σφραγισμένη. Την ενότητα έναντι του εργαζόμενου Έθνους. Την ενότητα που θα τους εξασφάλιζε την ολοκλήρωση της δικιάς τους, της μοναρχοφασιστικής και αντιλαϊκής τάξης πραγμάτων στη μεταπολεμική Ελλάδα.

Αν η εαμική αντιπροσωπεία απέρριπτε την αντιλαϊκή αυτή ενότητα, θα την κατηγορούσαν σαν... διασπαστική. Αν έδιναν να την προσυπογράψει τόσο το καλύτερο για την αντίδραση.

Καμμιά είσοδος προσκυλισμένοι, όλοι σχεδόν ξεφτισμένοι πολιτικοί και θύζιοι Έλληνες, που αποτέλεσαν κι όλοι την πλειοψηφία έναντι των 7 αντιπροσώπων του Ε.Α.Μ. σταλμένοι οι περισσότεροι στο Λίβανο από το Ρέλλα και κατοκινά υπερασπιστές του, στη δίκη των βασιλέγων, αποφάσισαν τη διάλυση του Έθνικού Συμβουλίου και της Π.Ε.Ε.Α. Κατέβρισαν σαν αντιεθνικό τον Έθνικοενωτικό και αντιφασιστικό αγώνα των ενόπλων δυνάμεων της Μ. Ανατολής και ύστερα συγκρότησαν Κυβέρνηση, όπου κυριαρχούσαν οι «ΑΡ. ΝΗΤΕΣ» και οι «ΑΠΟΝΤΕΣ», απ' το Κίνημα Αντίστασης, κατά την ίδια την όμολογία του κ. Παπανδρέου.

Όλα τα άλλα, οι διακηρύξεις για σεβασμό και εξασφάλιση της λαϊκής κυριαρχίας κ.λ.π. ήταν μιά μελόφα. Ήταν μιά αντιλαϊκή απάτη που δεν άργησε να αποκλυφθεί.

Η αναδιοργάνωση των ενόπλων δυνάμεων

Η αποκάλυψη της απάτης αυτής αρχίζει από την εφαρμογή ή πιά σωστά από τη μη εφαρμογή του 1ου άρθρου της συμφωνίας του Λιβάνου, που πρόβλεπε την αναδιοργάνωση των ενόπλων δυνάμεων της Μ. Α.

Ο «Σταυροφόρος της ενότητας» αφού έκλεισε μέσα στα σύρματα τους "Έλληνες αντιφασίστες πολεμιστές, τους χώρισε σε πέντε διάφορες κατηγορίες:

Οι τρεις κατηγορίες, οι «άρχηγοί», οι «έξ αρχής δραστήριοι» και οι «ένεργως συμμετασχόντες» στον άγωνα αποκλείονταν απ' την... αναδιοργάνωση του Ναυτικού. Από την τέταρτη κατηγορία των «παρασυρθέντων» θα γίνονταν δεκτοί όσοι δέχονταν να δηλώσουν νομιμοφροσύνη στη βασιλική Κυβέρνηση.

Με απεριγραπτες πιέσεις και κακοποιήσεις πραγματοποιήσαν τον χωρισμό των διαφόρων... κατηγοριών και τον έγκλεισμό τους σε διαφορετικά στρατόπεδα. Μά όταν πήγαν στο στρατόπεδο των «παρασυρμένων» και τους ζήτησαν «δηλώσεις νομιμοφροσύνης» στη βασιλική Κυβέρνηση, εισέπραξαν κατηγορηματική άρνηση και αποδοκιμασίες.

Στο μεταξύ έπαιρναν να κινηθούν τα πολεμικά καράβια με πληρώματα από... χωροφύλακες και από νεοσύλλεκτους που επιστράτευσαν στην Αλεξάνδρεια, όχι βέβαια για πολεμικές επιχειρήσεις, αλλά για μυσόγιο. Μά ούτε και αυτό δεν ήταν δυνατό. Τότε μονάχα παραιτήθηκαν απ' την αξίωση για δηλώσεις νομιμοφροσύνης και αποφάσισαν να διαλύσουν την κατηγορία των «παρασυρμένων» στέλνοντας στα καράβια όσους θεωρούσαν «ακίνδυνους» και μεταφέροντας στην κατηγορία των «ένεργως συμμετασχόντων» τους... επικίνδυνους «παρασυρμένους».

Έτσι, με τους «ακίνδυνους παρασυρμένους», δηλαδή με τους αντιφασίστες ναύτες, μπόρεσαν να κινηθούν ξανά τα πολεμικά καράβια. Ο βίσκος Πετροπουλέας, που καταδικάστηκε σε θάνατο, είχε δίκιο όταν βροντοφώναξε στο δικαστήριο: «Αν κινηθούν ξανά τα καράβια και πάρουν μέρος σε πολεμικές επιχειρήσεις, θα πιά πώς βρίσκονται εκεί αντιφασίστες ναύτες. Με τους δειλούς και τους προδότες δεν μπορεί να γίνει αντιφασιστικός πόλεμος!»

Αν όμως δεν μπορεί να γίνει αντιφασιστικός πόλεμος με τους δειλούς και τους προδότες, μπορεί να γί-

νουν απ' αυτούς άνθρωποι βομβαρδισμοί έναντίον λαϊκών συνοικιών του Πειραιά και της 'Αθήνας. Γι' αυτό, όταν στα γεγονότα του Δεκέμβρη οι αντιφασίστες ναύτες αρνήθηκαν να χτυπήσουν το λαό, τα πιο πολλά καράβια διατάχθηκαν να αποπλεύσουν για τα νησιά του Αιγαίου. Σε μερικά έπιασαν και φυλάκισαν τα αντιφασιστικά αληθινά και τα αντικατέστησαν με κραιωριανούς, που γέμισαν τα κανόνια του 'Ελληνικού Ναυτικού θανάτου του 'Ελληνικού Λαού.

Τόν ίδιο χρόνο πήρε και η «αναδιοργάνωση» στο στρατό της Ελλάδας.

Με βάση μερικά τάγματα χωροφυλακής που σχηματίσθηκαν από σταλμένους από την 'Ελλάδα ταγματασφάλλιτες και χωροφύλακες και με τους λίγους που μόρεσαν να αποσπασθούν, χάρη στις πολύμορφες πιέσεις που εξέδωσαν πάνω στους κρατούμενους στρατιώτες, συγκρότησαν την ΙΙΙ ταξιαρχία. Την είπαν «Ορεινή» για να σκοπίσουνε τη γέφυρα της, γιατί αντί για 6.000 δύναμη που έπρεπε να έχει, μόλις είχε δύναμη 2.000 άνδρες και αξιωματικούς.

Η «Ορεινή» αυτή ταξιαρχία συγκροτήθηκε αποκλειστικά και μόνο για να παίζει το ρόλο μιάς φρουράς κρατουμένων. Η αποστολή της στην 'Ιταλία και η συμμετοχή της στη μάχη του Ρίμινι ήταν μια κωμικοτραγική εμπειρία. Η κρατουμένη φρουρά έπρεπε να περιβληθεί με την αόλη μιάς μάχης, για να μπορέσει έτσι να παίζει καλύτερα τον αντίπαλο της στην 'Ελλάδα.

Όσο για το μεητικό της πνεύμα, καλύτερα να δούμε το λόγο σ' έναν 'Αγγλο στρατηγό που την επιθεώρησε πριν φύγει για την 'Ιταλία, όπως επιθεώρησε επίσης και την Ι ταξιαρχία του ΕΛΑΣ, που αν και κλεισμένη στα κάμαρα και άσπλη, ήταν κατασκευασμένη, με πλήρη θύρα και με θύρα της τον αντι-συνταγματάρχη Α. Σάβτη.

Στο μιστικό αντιφασιστικό περιβάλλον του Γόλλων της Αγγλίας «Ταχυδρόμη», με ημερομηνία 10/5/1948 δημοσιεύθηκαν οι πιο κάτω εισηγήσεις:

«Ένας 'Αγγλος στρατηγός έμεινε έκθαμβος από την ελλειπή μεητικό πνεύματος στο στρατό του Γιουγκοσλαβίου, ενώ αντίθετα οι Αγγόλοι αξιωματικοί μόν' στο στρατόπεδο συγκέντρωσης ζητούσανε έκτακτα να πολεμήσουν. Όταν ο Γιουγκοσλαβός έβλεπε την ετήγηση και οι Αγγόλοι παίζαν με κυριαδία, ο στρατηγός ε-

125

πλάσμα: ελληνιστική και θύ φαλάρα. Έξ Ελ-
λου οι άνθρωποι από αυτόν καθάρησα διαβασάνουν
τη γάλα και από άλλα είναι η άνοχη από θύ μεταδόνου
στην Ευρώπη μου.

Όπως η Αγγλική Κυβέρνηση εγγύεται την άνοχη από
τη και Αγγλική στρατιώδη, κρέτατα εργαλίστους από
σφαίρα μιας άνοχότατης πολιτιστικής και χρησιμοποιή-
σε την εθνική ταυτότητα για να παράγει το καλύτερο
πλάσμα της στην παλαιολιθική Ελλάδα.

Αργότερα, ούτως από τη συμμετοχή των άνοχότα-
των από ΕΑΝ στην Ευρώπη Γενικήτατα, αναπλή-
σαν 7-8 τόξα από τους κρεταμένους από συμ-
ματολόγημα και μερικά από αυτά χρησιμοποιήσαν
σε κατασκευαστικά έργα (όπως οδούς, κτίρια, λαμπερά
λάμπες κ.λ.λ.).

Οι άνοχοι εργαλίστου από τόξα, κρεταμένα μέ-
σα από συμματολόγημα από στρατόπεδα, από ητε-
κατά στην Ελλάδα από Τμήμα κατά του Σουβάνου,
στίς φαλάρες από Αγγλική και τίς φαλάρες από Καματί
σπίς Σουλάν. Όλοι μαζί, οι κρεταμένοι και άνοχοι ά-
νοχοι, είναι τέσσαρες χιλιάδες άνδρες και όχηματα.

Άλλα με αυτά που εργαλίστου σε τόξα και οι
άλλοι από μέσον ολιγάρηστας από συμματολόγημα και
στίς φαλάρες, φρουράται από Σουβάνους φρουράς.
Η παρακάτω άνοχότατη από το Τμήμα, δημοσιεύ-
νη στο περιοδικό «Εθνική άνοχότατη της 1)3)1945,
μης είναι μια ιδέα για την κατάσταση των Ελλήνων
άνοχότατων πολιτιστών της Μ. Ανατολής:

α' Αγγλική συναγωνιστής,

Η παρακάτω ιστορία του στρατοπέδου Τμήμα από έχει μέσα του
κλασμένους 2.436 (4) μέτρα και άλλους αρχίζει από την 20/8/44.
Η κατάσταση από κάθε άνοχη φαίνεται άνοχη και περίπλο-
κη. Καθημερινά από τις 9 το πρωί ως τις 6 το βράδυ, ένα πυκνό
σύντομο σήμα σπεράζει ολόκληρο το στρατόπεδο. Η σήμα είναι
τέσσερις πύλας από φέρει όλους τους συναγωνιστές σε άνοχη. Το
καθ' όλη διάρκεια μεταρρύθμιση και σε όση ποσότητα από μας κάνει
να αναρωτηθούμε από φοβηρή άνοχη. Και η διατροφή των συνα-
γωνιστών είναι τραγική άνοχη. Ένας συστηματικός και ξαν-
τλητικός άνοχός διατηρείται σε μέρος των άγγλικών αρχόν
σε άνοχη με τους Έλληνες προασίτες για δύο βασικούς λό-
γους: α) να κλασάν την άνοχη μας και να ελξουν το ήθικό μας,
κλασάν μας να άνοχουμε να συνεχίσουμε τον άνοχότατο μας
άνοχη. β) να μας άνοχάσουν να άνοχάσουμε άνοχους εμπιστο-

124

σύνης προς τον βασιλιά, δίνοντάς μας για αντίλλαγμα τη λευτεριά μας.

Μ' όλα αυτά όμως ή ύπομονή και το ήθικόν των 2.500 συναγωνιστών στέκεται πραγματικό εμπόδιο στην πραγματοποίηση του εγχειρηματικού σκοπού τους. Η απόφαση όλων μας, που είναι να μη γίνουμε προδότες του τίμιου δημοκρατικού αγώνα που διεξάγει ο σπασσώμος ό Λαός μας, με όσες θυσίες και άν ύποστοθμε, είναι κάτι τό απίστευτο και αξιοθαύμαστο. Τό θαύμα αυτό τό κορυφώνει ή μεγάλη και ανεξάντλητη όίφα όλων των συναγωνιστών για μόρφωση. Έδώ πρέπει να τονισθεί πώς, στο σύνολό τους οι προσπάθειές μας, στράφηκαν στη μόρφωση που στην πραγματικότητα στάθηκε ό κύριος συντελεστής στο ύπεροχο ήθικόν των συναγωνιστών. Τό μορφωτικό επίπεδο της μάζας, που προεπαναστατικά ήταν ένας άμορφος και άπαιτέργαστος όγκος, έφτασε στο μεγαλύτερο όθος. Δέν παραλείπομε να τονίσουμε πώς άξίζουν θερμά συγχαρητήρια στους πρωτοπόρους άγωνιστές που, όφηφώντας την τρομοκρατία, τις στερήσεις και τις άφάνταστες κακοκαιρίες, συνεχίζουν ήρωικά και ήκούραστα τό μεγάλο και σοβαρώτατο έργο της μόρφωσης. Απτή ή κατάσταση κρατά μέχρι την 3)9)44, την μέρα που πραγματοποιήθηκε ή έθνικη ενότητα. Με τον σχηματισμό της νέας κυβέρνησης, που ήταν έπιθυμία όλόκληρου του Έλληνικού Λαού και κεντρικός σκοπός του άγώνα των ενόπλιων δυνάμεων, θεωρήσαμε άπαραίτητη την άποστολή τηλεγραφήματος στο όποιο δηλώνουμε πώς τό στρατόπεδο πειθαρχεί άπόλυτα στην Κυβέρνηση Έθνικης Ενότητας και ζητούσαμε την πιο γρήγορη άπελευθέρωσή μας για να επαναλάβουμε την ενεργό δράση μας ενάντια στον κοινό έχθρό. Για άπάντηση στην ένέργειά μας απτή, ξεκάλθηκε άγριο κύμα τρομοκρατίας εκ μέρους των Άγγλικών και Έλληνικών όρδών. Η λύσσα τους ήταν τέτοια που έφτασε στο σημείο να δολοφονήσουν τό συναγωνιστή Κοτσάκη Χρήστο, από την Κορυνθή. Νά τό ιστορικό τού εγκλήματος:

Από τις 5)9 άς τις 8)9 περιεφέροντο στο στρατόπεδο σαν άρπαχτικά όθρια οι άξιοι Άντιχη; Μπαλαχτάρης, Άντιχης Έδσταθίου, και ό Άντιχος Θόφας και ένας ταγματάρχης ήν 9)9)44 στις 9 τό πρωί, ό συναγωνιστής Κοτσάκης έπλενε τό ρούχα του σε άπόσταση δύο μέτρων από τό ύψωμα άσφαλείας. Σαφηνά άκούστηκαν δύο πυροβολισμοί που άρσαν άναίσθητο τό συναγωνιστή μας. Ταυτόχρονα, οι Σουδανέοι φρουροί μας άνεπτόχθησαν γύρω άπτό τό στρατόπεδο σε θέσεις μάχης, τοποθέτησαν όπλοπολεβόλα, πολυβόλα, όλυμπος και θωρακισμένα αυτοκίνητα και ήταν έτοιμοι ν' άπολέσουν πύρ στην παραμικρή κίνησή μας. Η έξεταίωτη απτή δολοφονία ήταν σκηνοθετημένη 100 ο)ο από τους παραπάνω άξιωματούχους και είχε τον σκοπό να προκαλέσει σοβαρά έπιεσόδια για ν' άκολουθήσει γενικότερη και όμαδική δολοφονία. Έδτυχώς όμως ή έπσταλία πειθαρχία μας, ή ψυχραιμία όλων των άγωνιστών και ό καλό; χειρισμός τού ζητήματος εκ μέρους της Κ. Ε. μίς έσωσε

να ἀντιλήφθομε τὸ παιχνίδι τους καὶ νὰ μὴν κάνομε καμμιά κίνηση διαμαρτυρίας μὲ ἄλο πού ὁ συναγωνιστὴς Κατσιπὴς βραβυλάται βουτηγμένος στὰ αἷμα σὲ μιὰ ζωνιὰ τοῦ στρατιπέδου. Ἐνῆα κερώνικτα μένουμε κλεισμένοι ἀπὸ τοὺς Σοιδαίλους δῆμι- οὺς τῆς ἀγγλοελληνικῆς ἀντίστασης, μὲ τίς κἀνες τῶν πολυβόλων καὶ τῶν ἄλλων στραμμένες ἐναντίον μας.

Στις 18/9/44 ἀρχιστὴ βίαια μετακίνησή μας σὲ ἄλλο στρατό- πεδο πού βρισκόταν 10 χιλιόμετρα πιὸ μακριά. Στὸ διάστημα τῆς μετακίνησης πέρσοι ὅτι οἱ συναγωνιστὴς ἀπὸ τὴν ἱερὰ ἐξέ- ταση Μπαϊραχτιτῆ, Φίφα, Ἐσταθίον κλπ. ὡς ἐξῆς: Αὐτοὶ βοί- σκονταν κλεισμένοι σ' ἕνα στίβον ἀπὸ τὸ ὅποιο περνοῦσαν ἑνα- δινὰς ἐπὶ σινοδεῖα Ἀγγλων καὶ Σοιδαίλων τιμωροποφῶρων. Ἐ- κεί μὰς ἔβαλαν τὰ παρακάτω ἐρωτήματα: α) Εἶρεῖς πὼς ἔγινε Ἐθνικὴ Ἐνότητα; β) Πιθανοὺς εἰς τὴν Κυβέρνηση Παπανδρέου; γ) Θέλεις νὰ πολεμήσεις; δ) ἔθελεις νὰ πᾶς στὰ Τάγματα Φρου- ρῶν; Οἱ ἀπαντήσεις ὅλων τῶν συναγωνιστῶν πού ἦταν καταφατι- κὲς δὲν εἶχαν καμμιά σημασία γιὰ τὴν ἀπόφαση πού ἔβγαλαν, ὅ- πως ἀποδείχτηκε ἐκ τῶν ἐστίμων. Αὐτὴ ἦταν μιὰ αἰσχρὴ καὶ θ- πονη διαιρέση, πού ἔγινε ἐπὶ τὴ βῆσει τῆς δικῆς τους γνώμης, καὶ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ χωριστοὺν τοὺς 2.500 συναγωνιστὲς σὲ τρεῖς κατηγορίες. Στὴν πρώτη κατηγορία ἔβαλαν 333 ἄτομα πού κατὰ τὴ γνώμη τους εἶναι πρωτοπόροι τοῦ ἀγῶνος καὶ τοὺς ἐξακριβή- ρισαν σὰν ἐπικίνδυνους. Αὐτοὺς ἔδωκε, ἀφοῦ τοὺς κράτησαν ἑνα μῆνα σὲ αὐστηροτάτη ἀπεμόνωση, τοὺς μετακίνησαν γιὰ τὴν Ἀ- σμάρα. Σὲ μιὰ ἐπίσκεψη πού τοὺς ἔκανε ὁ Ἀγγλὸς ταξίαρχος Γκρήν πού φέρουνε, τοὺς εἶπε: «Σεῖς θὰ μεταφερθεῖτε στὴν Ἀσμάρα καὶ θὰ κρατηθεῖτε σὰν δμηροὶ. Θὰ ἀφιθεῖτε ἐλεύ- θεροὶ μόνο στὴν περίπτωση πού ἡ κυβέρνησή σας θὰ φανεῖ συνεπὴς ἀπέναντι στὴν Βρετανικὴ Αὐτοκρατορία.»!

Στὴ δεύτερη κατηγορία ἔβαλαν 1.319 καὶ τοὺς χαρακτηρίσαν σὰν πιστοὺς ὀπαδοὺς τῶν πρώτων καὶ ὀλιγώτερο ἐπικίνδυνους. Αὐ- τοὶ ἔμειναν κλεισμένοι στὰ σέρματα ὡς τὴς 2/12/44 πού τοὺς ἀνοι- ξαν τίς πόρτες δηλώνοντάς τους τὰ ἐξῆς: «Ἐσεῖς ἀνήκετε ἀπὸ σήμερον στὸ Γ. Ε. τῶν Ἀγγλων καὶ δὲν ἔχετε καμμιά σχέση μ- τὸν Ἑλληνικὸ Στρατὸν!»

Στὴν τρίτη κατηγορία ἔβαλαν τοὺς ὑπόλοιπους 850 καὶ τοὺς χα- ρακτήρισαν σὰν παρασχεθέντες. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἱστορία μας μὲ λίγα λόγια. Σήμερα προσπαθοῦν νὰ μὰς πείσουν πὼς εἴμαστε ἐλεύθε- ροι. Στὴν πραγματικότητά μας δὲν ἔπαρχει καμμιά διαφορὰ με- ταξὺ ἐγκλείσεων καὶ ἐλευθέρων. Ἡ τρομοκρατία, ὁ ὑποσιτισμός, κ.τ.λ. ἐξακολουθεῖ. Βίβαιοι γιὰ τὴν γεήγορη νίκη σας χαιρετοῦμε.

Οἱ συναγωνιστὲς τοῦ Τρίμου

126

ΚΑΙ ΕΝΑ ΣΧΟΛΙΟ ΤΗΣ «ΕΘΝ. ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ»

«Αυτό τό γράμμα μιλάει μόνο του. Λέμε όμως ότι αυτό είναι
μιά μικρή εικόνα από τήν δλη κατάσταση τῶν 15.000 ἀξ)κῶν καί
ἐπαλιτῶν ποῦ βρισκονται κλεισμένοι 10 μῆρες τώρα γιατί ἔκαναν τό
θγυλῆμα νά ζητήσουν ἔθρικη ἐπὶότητα, ὅπως καί ὀλόκληρος ὁ Ἐλ-
ληνικός Λαός. Ἀπό τότε μέχρι σήμερα δημιουργήθηκαν πολλές
πολιτικές καταστάσεις ἀλλά καμμιά δέν ἄνοιξε τό δρόμο ποῦ ἀπ'
τά σῆματα τραβᾷ στήν Ἑλλάδα, μ' ὄλο ποῦ σιά χαρτιά γράφτη-
κε ἡ ἀμνηστία γιά ὄλους τοῦς ἄνδρες τῆς Μ. Α. Κι' αὐτό ἔγινε
γιατί καμμιά κυβέρνηση δέν φρόντισε νά ξεκαθαρίσει ἀπό τά διά-
φορα πολιτικά καί στρατιωτικά πῶστα τοῦς φασίστες τεταρταυγου-
στίτες ποῦ κατορθῶνουν μέ διάφορες μηχανορραφίες νά κάνουν
πάντοτε τό ἀντίθετο ἀπό ὅ,τι γράφεται σιά χαρτιά. Καί ἔποστηρι-
ζόμενοι ἀπό τοῦς Ἄγγλους ἀντιφαστικῶς, κατορθῶνουν νά βαστα-
σῶν καί νά σκοτώνουν τοῦς ἥρωες τῆς Ἀλβανίας, τοῦ Ἀλαμῆν
καί τῶν θαλασσῶν, χωρίς νά δίνουν ποῦθενά λόγο, κι' αὐτό γιατί
καί μέσο ὄχρον ἀντίθετος πολιτικές πεποιθήσεις ἀπ' αὐτούς.

Ἡ κατάσταση αὐτή είναι μιά πληγή ποῦ ποῦά τόν κάθε τίμιο
Ἕλληνα. Ἔτσι καμιά καί νά καταλάβει ἡ Κυβέρνηση Πλαστή-
ρα, ποῦ τίς πολλῶ ὁπότες, ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἀμεση διάλυση
τῶν στρατιῶν ἐργαζομένων καί ἡ καλυπτόμενη ὄλων τῶν ἀξ)
αἰν καί ὀλοκῶν ὄπως καί ἔσαν τῶν προσφῶγων ποῦ ταιλαιπε-
ροῦνται σ' ἄλλα στρατιῶτα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄.

ΣΤΟ ΠΛΕΥΡΟ ΤΩΝ ΗΡΩΪ-ΚΩΝ ΜΑΧΗΤΩΝ

Τό βράμα κι' ό άγόνιας τών προσφύγων

Τό προσφυγικό βράμα άρχίζει άμέσως μετά την κατάρρευση.

Άπ' τό νερό κυρίως τού Αιγαίου, αλλά και άπ' τή Θράκη, δέν ήταν άδύνατο νά ξεφύγει κανείς την προσ-
χή τών κατακτητών και νά περάσει τό σύνορο. Φυσικά τό έγχείρημα ήταν άκατόβουτο. Άλλά ή πείνα κι' ή τρο-
μοκρασία τών κατακτητών θύρωσαν πολλούς Έλληνες σέ όδρο τής προσφυγιάς. Σε κάθε σύκαρία έβγαίναν ή και πολυαριθμότερες ομάδες άφηναν την Έλλάδα και τραβούσαν γιά την Αίγυπτο. Ύστερα από άρκετές τε-
λαιωρίες έφθαναν στή Μ. Άνατολή, κατόπιστι κι' ό-
ξαντλημένοι, μέ τή βεβαιότητα όμως ότι γλύτωσαν άπ' τή βία, τίς κακοποιήσεις και τό έκπαιστωκό άπέσπασμα τών φασιστών επιδρομέων.

Μιά τρομερή άπογοήτηση τούς περίμενε. Έκπαιστω-
νετρα γιά μία φιλική-στραγική μεταχείριση και βρέ-
θηκαν μπροστά σέ μία άπάνθρωπη και έχθρική συμπε-
ριφορά. Οι Άγγλοι σύμμαχοι κι' ή άποχείριση σ' αυτός
Έλληνική Κυβέρνηση τού έξωτερικού, είδαν τούς Έλ-
ληνες πρόσφυγες σάν άνεπιθύμητους έθνους και φέρθη-
καν άπέναντί τους σάν νά είχαν νά κάνουν μέ άιχμαλώ-
τους πολέμου.

Τούς στέβαζαν σαβεληδόν σέ έθλια στρατόπεδα στην Αίγυπτο, στην Παλαιστίνη, στή Συρία, σέ Βαλγική Κοπή και στην Άβρουσία. Οι έφηβοι κι' οι άνδρες κατατάχθηκαν σέ στρατά. Οι γέροι, τά παιδιά και οι γυναίκες βίχθηκαν στην έθλιότητα τών προσφυγικών στρατοπέδων.

Η Μ.Ε.Ρ.Α., μέ ειδική άγγλική άπηρεσία, άνέλα-
βε την επιμέλεια τών προσφύγων. Αύτή διόριζε τίς δικαιήσεις σέ στρατόπεδα, αύτή όργάνωνε τίς καντί-
νες, αύτή καθόριζε την άμοιβή τών άργατών τού στρα-
τοπέδου, αύτή κανόνιζε τό σιτιστικό, τό έκπαιδευτικό

128

ζητήματα κ.λ.π., χωρίς κανέναν έλεγχο, με άπολυταρ-
χικά δικαιώματα και μεθόδους.

Οι πρόσφυγες δέν είχαν δικαίωμα νά μετακινηθοϋν
ούτε και στις κοντινότερες πόλεις. Δέν είχαν δικαίωμα
νά οργανώσουν την κοινότητά τους και νά εκλέγουν τις
κοινοτικές αρχές τους. Χρειάστηκαν σκληροί αγώνες
γιά νά κατακτήσουν, αργότερα, τó δικαίωμα αυτό, σέ
όρισμένα στρατόπεδα. Δέρνουνταν και αποδεκατίζονταν
άπ' τις άρρώστειες. Ή έλαιοσία και τά στηθικά νο-
σήματα θέριζαν κυρίως τά παιδιά. Τά τραχώματα κι
άλλες όφθαλμικές παθήσεις στράβωναν τόν κόσμο. Οι
έξευτελισμοί και οι προκλήσεις τών φρουρών ήτανε κα-
θημερινό φαινόμενο. Την πείνα και τή δυσυχία, στά
προσφυγικά στρατόπεδα, την ακολουθοϋσε ή διαφθορά.
Οι καντίνες, με τή βοήθεια τών φρουρών, είχαν μετα-
τραπει σέ κέντρα ληστείας και μαυραγοριτισμού. Τά
πράγματα που έστελναν οι στρατιώτες στις οικογένειές
τους κατάσχονταν άπ' τις φρουρές και λίγες μέρες άρ-
γότερα πουλιώνταν άπό τις καντίνες πανάκριβα στους
πρόσφυγες. Τά είδη που στην πιό κοντινή πολιτεία που-
λιούνταν 5 γρόσια, ή καντίνα τά πουλοϋσε 15. "Αν έκα-
νε κανένας πώς διαμαρτύρεται γιά τήν κατάσταση αύ-
τή τόν άρπαζαν και, άρον-άρον, τόν έαποτέλναν στό
πιό άπόμερο στρατόπεδο, στά βάθη τής Άβησσυνίας ή
στό Βελγικό Κογκό, άν δέν τόν έκλειναν στή φυλακή.

«Ζοϋμε χειρότερα και άπ' τó πιό χειρότερο στρατόπε-
δο, που γνώρισαμε στην Έλλάδα», έγραφαν σ' ένα
γράμμα τους πρόσφυγες άπό τις «Πηγές του Μωϋσέως»
σέ φίλους τους στό Κάιρο, τόν Σεπτέμβρη του 1944. Και
στέν «Έλεύθερο Έλληνα» του Λονδίνου στό φύλλο τής
10)11)1943 δημοσιεύθηκαν τά παρακάτω γράμματα,
σταλμένα άπό προσφυγικά στρατόπεδα τής Άφρικής.

*Ή Εθηνία Χούλιαρη, γράφει στό γράμμα της τής 15-9-43 πρós
τόν άντρα της, ναυτεργάτη, που βρίσκεται στό Λίβερπουλ.*

*«Τó φαγητό που μάς δίνουνε είναι γερομπούλι, που ούτε γιά τó
γοργούμι δέν είναι κατάλληλο. Είμαστε σχεδόν μπόγυμμοι, αλλά
κανένας δέ μάς δίνει φούχα. Και πάλι σου γράφω ότι είμαστε
κλεισμένοι μέσα στά σημαιοπλέγματα και μή; σιζόντι άλλοι,
και δέν με άφήτουνε ούτε τά παιδιά νά βγάλω λίγ... γιά νά βγοϋμε
φωτογραφία, ούτε νά τού; αγοράσω παπουτσιά. με τα χηρήματα που
μά; έστειλες, και είμαι νά σκεπω...».*

*Ή Εθηνία Μιχαλάκη, γράφει στό άπό ήμερομηνα 20 Άπριλίου
γράμμα της, προς τόν άντρα της Γου μηχατιόν.*

130

βγάλαν ένα μεγάλο δίδαγμα απ' τη ζωή τους στα στρατόπεδα της Μ. Ανατολής: "Ότι ο φασισμός δεν είναι αποκλειστικά γερμανικό κι' Ιταλικό φαινόμενο. Ή απόμεινσή τους από την Ελλάδα, την ήρωική Πατρίδα, που μέσα σε αφάνταστες δυσκολίες, δρῶσε το ανάστημά της κι' αγωνίστηκε ενάντια στους εισβολείς, αποδείχτηκε τραγικό σφάλμα. Νά πολεμάς τὸ φασισμό όπου τὸν συναντᾶς. Αυτό είναι τὸ μεγάλο δίδαγμα πὸ βγάλαν οἱ πρόσφυγες. Καί γι' αὐτόν, ἀσφαλῶς, τὸν λόγο, τοὺς κρατᾶν ἀκόμα τοὺς περισσότερους στὰ στρατόπεδα, ἔξη μῆνες μετὰ τὸ διώξιμο τῶν Γερμανῶν ἀπ' τὴν Ελλάδα.

Ὁ ἡρωϊκὸς ἀγῶνας τῶν ναυτεργατῶν

Οἱ Ἕλληνες ναυτεργάτες τοῦ ἐξωτερικοῦ ἔχουν μιὰ λαμπρὴ καὶ ἐνδοξη ἱστορία στὸν πόλεμο καὶ στὸν ἀντιφασιστικὸ ἀγῶνα. Ὑπηρετώντας στὸν τομέα τῶν μεταφορῶν, πλήρωσαν βαρὺ φόρο αἵματος, στὸν πόλεμο μὲ τὰ ὑποβρύχια καὶ τὰ ἀεροπλάνα τοῦ ἐχθροῦ. Τὰ 5)6 τοῦ Ἐμπορικοῦ μας στόλου καταστράφηκαν. Ἀναλογες εἶναι καὶ οἱ θυσίες τῶν ναυτεργατῶν. Ἡ Ὄμοσπονδία Ἑλληνικῶν Ναυτεργατικῶν Ὄργανώσεων, πὸ ἐδρεῦει στὸ Κάρνιφ καὶ ἡ Ναυτεργατικὴ Ἐνωση Μ. Ανατολῆς μὲ ἔδρα τῆς τὴν Ἀλεξάνδρεια, κρατήσανε παληκάρισια τὴ σημαία τοῦ ἀντιφασιστικοῦ ἀγῶνα.

Μὲ κεντρικὸ τοὺς σύνθημα «ΚΡΑΤΑΤΕ ΤΑ ΠΛΟΙΑ ΕΝ ΚΙΝΗΣΕΙ» συγκέντρωσαν στίς γραμμὲς τοὺς τὸ σύνολο τῶν Ἑλλήνων ναυτεργατῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τοὺς ἀξιωματικούς τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, ὡς τὸ βαθμὸ τοῦ Β' πλοιαρχοῦ.

Τίμια κι' εὐσυνείδητα πραγματοποιοῦσαν οἱ Ἕλληνες ναυτεργάτες τὸ σύνθημα αὐτό. Κανένας ἐμπορικὸς στόλος στὸν κόσμο δὲν μπορεῖ νὰ ἀμφισβητήσῃ ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ τὴν πρωτοπόρα συμβολὴ του στίς πολέμικες μεταφορές. Καὶ ἡ τιμὴ αὐτὴ ἀνήκει, κατὰ πρῶτο λόγο, στοὺς Ἕλληνες ναυτεργάτες. Σ' αὐτοὺς τοὺς ἥρωες πὸ θάφτηκαν μέσα στὰ κύματα, σὲ κείνους πὸ κατόρθωσαν νὰ σωθοῦν καὶ νὰ ἐπιζήσουν ὕστερα ἀπὸ ἓνα, δύο, τρία καὶ, σὲ πολλὲς περιπτώσεις, πέντε ναυάγια, σὲ δόλους τοὺς ἀξιωματικούς καὶ ναῦτες τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ, τῆς Ἑλλάδας καὶ τῶν Συμμάχων, πὸ ἀψηφῶντας κόπους καὶ θυσίες στάθηκαν ἡρωϊκὰ στὸ πόστο

τους, άνήκει ή τιμή τής νίκης, στον τομέα τών μεταφορών.

Ποιό ήτανε τó κίνητρο του άφθαστου αυτού ήρωισμού; Αναμφισβήτητα ή εργατική και ή αντίφασιστική συνείδησή τους. Άπ' τή συνείδηση αυτή ξεπήδησε ó πιό άδολος και αξιοθαύμαστος πατριωτισμός. Και ποιό ήταν τó όργανο που μπόρεσε νά αξιοποιήσει, με τεράστια έπιτυχία, τόν πατριωτισμό και τήν παληκαριά τών ναυτικών μας; Αναμφισβήτητα οι όργανώσεις τους: 'Ν Ναυτική 'Ομοσπονδία του Κάρντιφ κι' ή Ναυτεργατική 'Ενωση τής Μ. 'Ανατολής.

Οι ναυτικοί μας μάθαιναν πιό εύκολα τά νέα από τόν άπελευθερωτικό άγώνα στην 'Ελλάδα. Είχαν επίσης σχηματίσει μιά προσωπική αντίληψη για τήν ανάπτυξη του προοδευτικού αντίφασιστικού κινήματος στις σύμμαχες χώρες. Άνάμεσά τους δούλευαν παληοί δοκιμασμένοι άγωνιστές του συνδικαλιστικού κινήματος και άξιοι μαχητές κόμμουνιστές. 'Η ίδια ή μάζα τών ναυτεργατών είχε μιά λαμπρή ιστορία και μιά πλούσια πείρα αγώνων. Όλοι αυτοί οι παράγοντες τοποθετούσαν τους ναυτεργάτες στην πρωτοπορεία τής αντίφασιστικής δράσης τών 'Ελλήνων στο έξωτερικό. Και πραγματικά, τή θέση αυτή τών πρωτοπόρων του αντίφασιστικού άγώνα τήν κράτησαν άξια οι ναυτεργάτες.

Τόν Μάρτη και 'Απρίλη του 1944 οι "Ελληνες ναυτεργάτες τής 'Αγγλίας και τής Μ. 'Ανατολής πήραν άμέσως θέση στο πλευρό τής Π.Ε.Ε.Α., μ' άποφάσεις γενικών συνελεύσεων και με ψηφίσματα. Αυτό προκάλεσε τή λύσσα τής 'Ελληνοαγγλικής αντίδρασης. 'Η Ναυτεργατική 'Ενωση τής 'Αλεξάνδρειας πολιορκείται. 'Ο Γενικός τής Γραμματέας Ν. Καραγιάννης συλλαμβάνεται και μαζί του 20 στελέχη τής 'Οργάνωσης. Τά γραφεία τής Ναυτεργατικής κλείνονται. Οι ναυτεργάτες άπαντούν αυθόρμητα στην πρόκληση, κατεβαίνοντας σε άπεργία. Ζητούν τó άνοιγμα τών γραφείων και τήν άποφυλάκιση του Γ. Γραμματέα και τών στελεχών του σώματός τους. Νέες συλλήψεις και τρομοκρατία είναι ή άπάντηση τών άγγλικών άρχών στο αίτημα αυτό.

Λίγες μέρες μετά τή σύλληψή του ó Καραγιάννης παραδίδει στη διοίκηση τών άγγλικών φυλακών, όπου κρατιώνταν, γράμμα, με τήν παράκληση νά σταλεί στη Ναυτεργατική 'Ενωση, είτε νά δημοσιευθεί. 'Εξορκίζει τους ναυτεργάτες με τó γράμμα του αυτό νά μήν επιρεασθούν από τήν άδικη επίθεση τών "Αγγλων και νά

132

μη ξεχάσουν ούτε μία στιγμή ότι «για μᾶς ὁ πόλεμος δὲν τέλειωσε καὶ τὸ κεντρικὸ μας σύνθημα εἶναι καὶ τώρα, ὅπως πάντα : «Κρατάτε τὰ πλοῖα ἐν κινήσει».

Τὸ γράμμα αὐτὸ κατακρατήθηκε ἀπὸ τὶς ἀγγλικὲς ἀρχές καὶ μόνο ὅταν, ὕστερα ἀπὸ δυὸ περίπου μῆνες, ἔβγαλαν τὸν Καραγιάννη ἀπ' τὴν ἀπομόνωση καὶ τὸν ἔστειλαν σ' ἄλλες φυλακές, μπόρεσε νὰ στείλει ἀντίγραφό του, ποὺ δημοσιεύθηκε στὸν μυστικὸν ἀντιφασιστικὸ τύπο τῆς Αἰγύπτου.

Οἱ Ἕλληνες τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Στὶς Ἑλληνικὲς Παροικίες τῆς Αἰγύπτου, τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς καὶ γενικὰ τοῦ ἔξωτερικοῦ ὁ Ἀπελευθερωτικὸς ἀγῶνας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ βρῆκε τὴν πιὸ βαθειὰ ἀπήχηση.

Ἐνα δραστήριο κίνημα ἀλληλεγγύης, καθοδηγούμενο ἀπὸ τὰ πρωτοπόρα ἀντιφασιστικὰ στοιχεῖα, ἀναπτύχθηκε σ' ὅλες τὶς Παροικίες.

Ὅ,τι δὲν ἔκανε ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση τοῦ ἔξωτερικοῦ γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ἀνάλαβαν νὰ τὸ κάνουν Ἐπιτροπές καὶ Ὀργανώσεις, ποὺ δημιουργήθηκαν γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό. Ἡ ἐκλαίκευση στὸ ἔξωτερικὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα, τῶν κατακτήσεων καὶ τῶν κατορθωμάτων τοῦ μαχόμενου Ἔθνους, Ἡ ἀναίρεση τῶν ἀντιεαμικῶν συκοφαντιῶν. Ἡ ὀργάνωση τῆς ὕλικῆς βοήθειας τοῦ πεινασμένου καὶ βασανισμένου Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἡ πάλι γιὰ τὴν Ἐθνικὴ Ἐνότητα. Αὐτοὶ περίπου ἦταν οἱ σκοποὶ τῶν ἐθνικοαπελευθερωτικῶν ὀργανώσεων τοῦ ἔξωτερικοῦ.

Οἱ προοδευτικὲς ἀντιφασιστικὲς ὀργανώσεις τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἀγγλίας ἀνάπτυξαν μιὰ πολὺ ἀξιόλογη δράση πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτή. Τὸ ἴδιο καὶ ὁ Ε.Α.Σ. (Ἑλληνικὸς Ἀπελευθερωτικὸς Σύνδεσμος) τῆς Αἰγύπτου. Ἡ χρονιάτικη ἔκθεση τῆς δράσης τοῦ Ε.Α.Σ. ποὺ δημοσιεύουμε, μαρτυρᾷ γι' αὐτό.

ἙΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ (Ε.Α.Σ.)

Δράση ἐνὸς χρόνου

Στὶς 8 Ἰανουάριου, συμπληρώθηκε χιόνος ἀπ' τὴν ἰδρυση στὸ Κάιρο τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀπελευθερωτικοῦ Συνδέσμου. Ρίχνοντας ἓνα βλέμμα πρὸς τὰ πίσω, μοιροῦμε σήμερα νὰ κάνομε μιὰ ἄντι-

134

ρότητα της φασιστικής κατοχής, στην οποία τον είχε καταδικάσει ο κατακτητής, ο λαός της Ελλάδας άπαντούσε με την οργανώση εθνικο-άπελευθερωτικών οργανώσεων, με μαζικές απεργίες, με παλλαϊκές διαδηλώσεις, με επιγραφές στους τοίχους που δείχναν την πεποίθησή του στην τελική νίκη των συμμάχων, και άπ' τις αρχές του 1942 με συστηματικό ανταρτοπόλεμο, τροφοδοτούμενο και καθοδηγούμενο άπ' τις οργανώσεις που'χαν ιδρυθή στις πόλεις. Και παρ' όλη την καταδίωξη και τις εκτελέσεις όμηρων τό κίνημα δυνάμωνε κάθε μέρα και πλάταινε ως που περιέλαβε κάθε πύλη και κάθε χωριό τόσο της ηπειρωτικής Ελλάδας όσο και των νησιών.

Ήταν λοιπόν μέσα στο πλαίσιο αυτής της αντίθεσης ανάμεσα στην κατάσταση της Ελλάδας και του έξωτερικού, που ένας μικρός κύκλος ανθρώπων στο Κάιρο, στην Αλεξάνδρεια και στο Π. Σάιτ απέφασαν να οργανώσουν έναν πολιτικό σύνδεσμο με σκοπό να κινητοποιήση τους συμπατριώτες μας του έξωτερικού να ζεστάνη το πατριωτικό τους αίσθημα και να τους ανεβάση στο άψηλό επίπεδο δράσης και θυσιών που χαρακτηρίζει τον ήρωικό αγώνα που, με αξιοθαύμαστη οργάνωση, κάνει ο λαός μας στην Ελλάδα.

Ίδου τι έλεγε ο ΕΑΣ στην ιδρυτική του προκήρυξη: «Όπως στους περασμένους αιώνες της σκλαβιάς οι ελεύθεροι Έλληνες του έξωτερικού έδρασαν με έπιμονή και ήρωισμό και προσέφεραν στον αγώνα της λευτεριάς τα υπάρχοντα και τις ζωές τους, έτσι και σήμερα οι ίδιοι ελεύθεροι Έλληνες δεν μπορούν να μείνουν άπλοι θεατές της τιτανομαχίας που γίνεται στην πατρίδα μας. Έχουν χρέος να λάβουν μέρος σ' αυτήν αγκαλιάζοντας όλους τους πολεμικούς, πολιτικούς και κοινωνικούς σκοπούς για τους οποίους ο ελληνικός λαός μάχεται και τηθαίνει. Γιαν ο Έλληνισμός του έξωτερικού μείνει μακρινά από τον πολιτισμικό αγώνα του ελληνικού λαού, εάν δεν προσχωρήσει ολοκληρωτικά σ' αυτόν και δεν άφομοιώσει βαθειά το γενικό εθνικό και κοινωνικό των περιεχόμενο προτοιμάζει ένα άγεφύρωτο χάσμα που θα φανερωθεί τραγικά στις μέρες του αγώνα και τραγικότερα μετά τη νίκη».

Τί έχει να δείξει ο ΕΑΣ ως δράση στους δύο τελευταίους μήνες που πέρασαν; Η άκριβης εκτίμηση των αποτελεσμάτων της εαπικής δράσης πάνω στο πνεύμα των Αιγυπτιακών Έλλήνων είναι δύσκολη γιατί ο χρόνος που πέρασε υπήρξε ταυτόχρονα και ο χρόνος της άποφασιστικής στροφής του παγκόσμιου πολέμου. Σε όλα τα πεδία της μάχης ο φασισμός κατατροπώθηκε και φυσικό επακόλουθο ήταν να χάση και μεγάλο μέρος άπ' το γήιτρό του στα μάτια εκείνων των λίγων που τον θαύμαζαν και των πολλών που τον φοβούνταν.

Αλλά στους συμπατριώτες μας της Αιγύπτου το πράμα δεν σταμάτησε εκεί. Το ξεμυσκάρεμα του φασισμού συνοδείτηκε κι' από

μιά πλατειά κατανόηση τῶν δυνάμεων πού τὸν φασισμό τὸν ἀνέθρεφαν καὶ τὸν βοήθησαν νὰρθῆ νὰ μαχαιρώσῃ τοὺς λαούς. Τὸ ξεσκέπασμα τῶν ἐγκλημάτων πού σὲ δὲλα τὰ πλάτη καὶ τὰ μῆκη διαπράττονται ἀπ' τοὺς σφᾶχτες καὶ τοὺς ληστές τοῦ φασισμού, συνοδεύτηκε στοὺς Ἕλληνες τῆς Αἰγύπτου κι' ἀπ' τὴν κατανόηση πὼς μοναδικὴ ἐγγύηση γιὰ τὴν μελλοντικὴ εἰρήνη καὶ εὐημερία τῶν μαζῶν εἶναι ἡ ἀπόλυτη ἐξασφάλιση τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας, δίχως ἐπιφυλάξεις καὶ δίχως περιορισμούς. Τὰ δὲ τὴ ἴδια τὰ πολεμικὰ γεγονότα δίδουν τὴν εὐκαιρία στοὺς ἐδῶ συμπατριῶτες μας νὰ καταλάβουν τί τεράστια δύναμη ἀποκτοῦν ἐκεῖνοι οἱ στρατοὶ κι' ἐκεῖνες οἱ Κυβερνήσεις πούχαν τίς ρίζες τους βαθεῖα μέσα στοῦ λαοῦ τους καὶ ἀντίθετα τί ἀποτυχίες καὶ τί καταστροφές μποροῦν νὰ συμβοῦν ὅταν οἱ Κυβερνήσεις καὶ οἱ στρατοὶ δηλητηριάζονται ἀπ' τὸ φόβο τῶν λαϊκῶν μαζῶν, κι' ἀπ' τὴν παρουσία μέσα στίς τάξεις των στοιχείων πού φοβοῦνται μιὰ νίκη τῶν Ἐνωμένων Ἑθνῶν πῶς πολὺ ἀπὸ μιὰ νίκη τοῦ ἄξονα. Ταυτόχρονα, τὸ θανατώσιον ἀπελευθερωτικὸ μας κίνημα τόσο τὸ πολιτικὸ ὅσο καὶ τὸ στρατιωτικὸ μὲ τίς ἑκατοντάδες χιλιάδων διαδηλωτῶν, ἀπεργῶν ἢ στρατιωτικῶν ὀργανωμένων ἀνταρτῶν, ἔγινε ἀπὸ ἄγνωστο καὶ συκοφαντημένο πού ἦταν, τὸ πραγματικὸ καμάρι τῶν Ἑλλήνων τῆς Αἰγύπτου. Καὶ δὲν σταμάτησαν βέβαια ἀκόμα ὀλωσδιώλου οἱ προσπᾶθειες τῶν φασιστῶν καὶ τῶν πεμπτοφασιστῶν νὰ διασπείρουν ζιζάνια ἀνάμεσά μας, νὰ συκοφαντήσουν τοὺς ἡρωϊκοὺς ἀντάρτες μας ἢ νὰ τορπιλίσουν τὴν ἐθνικὴ μας ἐνότητα πού σφρηλατίζεται πάνω σὲ πρακτικὴ πατριωτικὴ δράση. Μὰ οἱ προσπᾶθειές τους συναποτοῦν σήμερα μιὰν τεράστια ἀντίδραση καὶ πολὺ συχνὰ ἀναγκάζονται νὰ καταφεύγουν σὲ ἀπονενομημένα διαβήματα πού δὲν κάνουν ἄλλο ἀπ' τὸ νὰ τοὺς ξεσκεπάζουν καὶ νὰ τοὺς ἀπομονώσουν.

Αὐτὰ μποροῦμε νὰ πούμε πὼς κατὰ μεγάλο μέρος οφείλονται στὴ συστηματικὴ ἀντιφασιστικὴ καὶ φιλοσυμμαχικὴ διαφωτιστικὴ δράση πού ἐπὶ δώδεκα μῆνες τώρα κάνει ὁ Ἑλληνικὸς Ἀπελευθερωτικὸς Σύνδεσμος. Γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ ὁ Ἑὺς μεταχειρίζεται ὅλες τίς δυνατότητες πού παρέχει ἡ σημερινὴ πραγματικότης τῆς χώρας ὅπου ζοῦμε. Τακτικὰ δυὸ φορὲς τὴ βδομάδα δὲλα τὰ τμήματα τοῦ Συνδέσμου ἔχουν διαλέξεις, δμιλίες, συζητήσεις πάνω στὰ φλέγοντα ζητήματα τοῦ πολέμου καὶ ἐν γένει τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα. Στίς ἐθνικὲς γιορτές ὅπως ἡ 25ῃ τοῦ Μάρτη καὶ ἡ 28 τοῦ Ὀχτώβρη, ὁ Ἑὺς ὀργανώνει ἢ λαμβάνει μέρος σὲ συγκεντρώσεις πού δίδουν τὴν εὐκαιρία ὄχι νὰ ἐπαναληφθοῦν τὰ τετριμμένα καὶ ἀνοήσια πού συνειδίσταμε ν' ἀκοῦμε, ἀλλὰ νὰ τονωθεῖ τὸ πατριωτικὸ αἶσθημα καὶ νὰ ἐξαφθῇ ὁ πολεμικὸς ἐνθουσιασμός μας μὲ τὴν διαπίστωση πὼς ἐμεῖς ἐδῶ ἀποτελοῦμε ἀτόφιο τμήμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ πὼς ὁ λαός μας περιμένει ἀπὸ μᾶς ὄχι λιγώτερα ἀπὸ κείνα πού ἔκαναν οἱ Φιλικοὶ τοῦ 1821 καὶ πού κάνουν σήμερα οἱ ἀπεργοί, οἱ συμποτέρες, οἱ κρυφοὶ δημοσιο-

παιδαγωγικά αλλά και άλλα θέματα. Επίσης, κατά την αυτοκριτική των γεγονότων 1944, ο λατρευτικός χαρακτήρας των μαθημάτων μας, Αποστολή μας από πολλούς σε σχέση με τα άλλα από τα άλλα είναι η μάχη "Εθνική" Αποστολή μας και η "Κύρια".

Τετάρτη 1944

Στα γεγονότα του 'Απριλίου ο Ε.Α.Σ. σε συνεργασία με την Ε.Σ.Α. (Επιτροπή Συντακτικού 'Αγώνα) και τη Νεωτερική (Ενωσή, σταθηκε τίμια και θαρραλέα στην πατριωτικό ρόλο που ανέλαβε. Γι' αυτό αντιμετώπισε την τρομοκρατική επίθεση των "Αγγλων αντιδραστικών". Έκτελεσε από τη φυλάκιση των μελών της 'Εκτελεστικής Επιτροπής του και το κλείσιμο των γραφείων του, τα μέλη του Ε.Α.Σ., μήνες ολόκληρους ήταν ο στόχος μιας σφοδρά αστυνομικής τρομοκρατίας, που άρχιζε από την απόλυση από τη δουλειά και έφθανε ίσαμε τις νυκτερινές αστυνομικές επιδρομές στα σπίτια, έρευνες, συλλήψεις, ξυλοδαρμούς κ.τ.λ.

Φασιστικά τρομοκρατικά όργανα.

Με αυτό τον τίτλο, το «Δελτίο ειδήσεων» της 15 του Μάη 1944, κάνει σειρά από καταγγελίες, συγκρίνοντάς τις με ανάλογα τρομοκρατικά όργανα των Γερμανών και των Ταγμάτων 'Ασφαλείας στην 'Ελλάδα. Αναδημοσιεύουμε τις καταγγελίες αυτές:

«Στην χιτλεροκρατούμενη 'Ελλάδα. Στις 22/1/44 στις τρεις τη νύχτα, πέντε από δύο γλιούδες, έξι Ε.Α.Σ. γλιούδες των ταγμάτων 'Ασφαλείας και γερμάνοι, έλασαν τη Σιδηρία, συνέλαβαν 50 φασιστικούς και πολιτευμένο πρωτοπικό και τους μετέφεραν στο Γουδί. (Κριτική της 30/1/44).

Στη Μόση 'Ανατολή. 'Επί δυο συνεχείς μήνες το στρατόπεδο των Σιμωνίων και Δωδεκανησιών προσφύγων της Γάζης είναι κυκλωμένο από Βρετανικά και 'Αποικιακά στρατεύματα. Τακτικά γίνονται από τα πίκιτ, νυκτερινές επιδρομές μέσα στο στρατόπεδο. Γέροι, γυναίκες και παιδιά δέχονται και κακοποιούνται κατά τον πιο βίαιο τρόπο. Κατά δεκάδες συλλογικά δέχονται οι πρόσφυγες και οδηγούνται σε άγνωστη κατεύθυνση. Με τον τρίτο αυτό από το στρατόπεδο της Γάζης, έχουν απαχθεί ως τώρα 100 πρόσφυγα (δραπέτες).

Στη χιτλεροκρατούμενη 'Ελλάδα. Μια λαίλαπα λαϊκής άγανάκτησης κατά της τρομοκρατίας έχει ξεσπάσει. Σύγχρονα οι χιτλερικοί, οι γερμανοεστιάδες και τα καθάρματα της πόλης ασφαλείας.

ας, εντεινουν τη δολοφονική και κακοῦργο δράση τους. Στις διάφορες συνοικίες οι γερμανοσολιάδες ἔκαναν ἐπιδρομές, χωρίς ὅμως σέ πολλές νά κατορθώσων νά μπούν. Ὁ Λαός ἀντιστέκεται στή νέα μάστιγα μέ ὅλα τὰ μέσα πού διαθέτει. Σέ μερικές δμοκ συνοικίες ἀνάπτυξαν ὅλη τή βαρβαρότητά τους. Στου Γκίζη (Ἀθήνα) περικύκλωσαν ἀπό τὰ χαράματα ὅλα τὰ τετράγωνα καί τὸ τέμνα Ἱπποκράτους καί σταμάτησαν τήν κυκλοφορία μέχρι τίς ἑννὰ τὸ πρωί. Ἐδωσαν γυναῖκες καί παιδιά, ἄλλους ἐξεγτίλισαν. ἔκαναν ἀτομική ἔρευνα, ἐνώ ἄλλα πολυάριθμα τρίματα, συνοδευόμενα ἀπό γκεσταπίτες ἔκαναν ἔρευνα στὰ σπίτια. Στή συνοικία Νεάπολης ἡ εἰδική ἀσφάλεια ἔκανε ἐπιδρομή καί συνέλαβε ἀθώους πολίτες. Ἐπιδρομῶν τῶν γερμανοσολιάδων ἔγινε καί κατὰ τοῦ Προσφυγικοῦ Νοσοκομείου. Κακοποίησαν τὸ προσωπικό του, ἔδωσαν καί ἔβρισαν τὸ διευθυντή καί τίς νοσοκόμες. («Ἀπελευθερωτῆς» 1)1)44).

Στή Μέση Ἀνατολή. Ἐνα μῆνα τώρα μικτὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ Ἀγγλους καί Αἰγύπτιους ἀστυνομικούς καί ἀπὸ ἑλληνοφρονους χαφιέδες, διενεργοῦν ἔρευνες στὰ σπίτια τῶν Ἑλλήνων ἀντιφασιστῶν στὸ Κάιρο καί στήν Ἀλεξάνδρεια. Οἱ ἔρευνες αὐτές, νυχτερινές στις περισσότερες περιπτώσεις, γίνονται εἴτε γιὰ νά συλληφθοῦν καταδικωμένοι ἀντιφασιστές, εἴτε γιὰ νά ἀνακαλυφθοῦν οἱ πολύγραφοι μέ τοὺς ὁποίους ἐκδίδεται ὁ μυστικός ἀντιφασιστικός τίπος ἢ ἀπλῶς καί μόνο γιὰ τρομοκράτηση. Καί οἱ συλλήψεις Ἑλλήνων πολιτῶν καί στρατιωτικῶν συνεχίζονται. Οἱ ναυτεργάτες μόνο πού κλείστηκαν στίς φυλακές ξεπερνοῦν τώρα τοὺς ἑκατό. Ἐκτὸς ἀπὸ τή φυλάκιση ἐφαρμόζονται καί βασανιστήρια. Τὸ Δωδεκανήσιο καθηγητῆ τῶν μαθηματικῶν Μανώλη Παπαναστασίου, πού τὸν ἔκλεισαν σέ μιὰ αἰγυπτιακῆ φυλακῆ στὸ Κάιρο, τὸν ἐνλοκοποῦν καί τὸν βασανίζουν κάθε μέρα. Ἐκατὸ Ἑλλῆνες ἀξιωματικούς καί εἴκοσι στρατιώτες πού τοὺς ἔχουν στίς φυλακές τῆς Ἀλεξάνδρειας, τοὺς κρατοῦν σέ αὐστηρὴ ἀπομόνωση, σέ ἕνα κελιά χωρὶς σκεπάσματα, τοὺς ἀπαγορεύουν τήν ἀλληλογραφία καί τὸ διάβασμα ἑφημερίδων καί ἑποσκάπτουν τήν ὑγεία τους μέ τή μέθοδο τοῦ ἑποσιτισμοῦ. Τὰ ἴδια φασιστικά αἰσχη γίνονται ἐπίσης τίς βάρους ἄλλων ἑκατῶν πενήντα περίπου Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν καί ὁπλιτῶν πού τοὺς κρατοῦν στίς φυλακές τῆς Ἀμπασίας. Συχνά οἱ συλλαμβανόμενοι ὁδηγοῦνται σέ ἀγνωστὴ κατεύθυνση. Σημειώνουμε τίς περιπτώσεις τοῦ Ν. Καρραμάνη, Γενικοῦ γραμματέα τῆς ναυτεργατικῆς Ἐνώσης καί τοῦ Σ. Ζερμπίνη Γενικοῦ Γραμματέα τοῦ Ε. Α. Σ. Ἀλεξανδρείας, πού ἐπὶ ἕνα μῆνα τώρα, κανένας δὲν ξέρει πού τοὺς φυλάκισαν καί σέ τί βασανιστήρια τοὺς ὑπέβαλλαν. Τὸ ἴδιο συμβαίνει μέ πολλοὺς ἄλλους Δημοκρατικούς πολίτες.

Στή Χιτλεροκρατούμενη Ἑλλάδα. Πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες, ἔξω ἀπὸ τὸ κτήμα τοῦ Ἀμοριανοῦ (Ἀθήνα) Γερμανοσολιάδες μέ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀνθ)γὸ Κετσέα, ἐξετέλεσαν μέ τὸν πιὸ ἀγριο

139

τρόπο, τὸ γινεῖο Ἀ. Γκίσκα, ὑγωνιστὴ τοῦ λαοῦ. Τοῦ βγάλαν μὲ ταυρία τὰ νύχια καὶ τὰ δόντια, καὶ τὸν ἔκαψαν ζωντανὸ μὲ ἐφημερίδες καὶ ξύλα.

Στὴ Μέση Ἀνατολή. Ἐδῶ καὶ λίγες μέρες στὸ Κ. Ε. Ι. (Κέντρο Ἐκπαίδεσεως Ἰσραήλ) ξέσπασε ἡ πιὸ ἄγρια τρομοκρατία. Ὁ χριστιανισμὸς καὶ ἡ συνοφισία ἀργιόζουν. Ὁ Κετσάς (εἶναι ἀραγε ἀδερφὸς τοῦ Γερμανοτσολιά δήμιου τῆς Ἀθήνας;) μὲ τὰ ἀσυνείδητα καὶ πληρωμένα ὄργανά του, ξεσπάθωσε ἐνάντια σὲ κάθε τίμιον στρατιώτη καὶ ἀξιωματικόν. Ἡ διοίκηση τοῦ Κ. Ε. Ι. κλείνει τὰ μάτια της καὶ βουλώνει ταυτιά της μπροστὰ στὰ ἐγκλήματα τῶν μαίρων. Ἕλληνες στρατιῶτες ποῦ σ' αὐτοὺς ἀφίεται ἡ δόξα τῆς Ἀλβανίας καὶ τοῦ Ἀλαμίν προκαλοῦνται ἄτιμα καὶ βασανίζονται ἄγρια. Δέκα ἀντιφασίστες στρατιῶτες καὶ ἓνα ἀξιωματικὸ τοὺς ἔδειξαν ἐλύπητα καὶ τοὺς κρατᾶνε σὲ ἀπομόνωση. Ἐνεργῶν ξυφινικὲς ἐρευνεὲς καὶ τρομοκρατικὲς νυχτερινὲς ἐπιδρομὲς. Συκοφαντοῦν ἄτιμα τὸν ἡρωικὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τοῦ λαοῦ μα: στὴν Ἑλλάδα. Λυσοῦνε γιατί βλέπουν ὀλοζῶνταν τὸν πόθο τοῦ στρατοῦ μας νὰ συνεχίσει τὸν ἀντιφασιστικὸν πόλεμον καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἓνα ἐλεῖθερο καθεστῶς στὴ βασανισμένη πατρίδα μας.

Παντοῦ οἱ φασίστες εἶνε ἴδιοι: Τρομοκράτες - βασανιστὲς - δήμιοι τῶν λαῶν».

Ἡ τρομοκρατικὴ αὐτὴ ἐπίθεση, προκάλεσε ἐκδηλώσεις διαμαρτυρίας τῶν Ἑλλήνων τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Μὲ τηλεγράφημά τους, ἀπὸ 10)4)1944, ἀπ' τὸ Λίβερπουλ τῆς Ἀγγλίας οἱ Ἕλληνες ναυτεργάτες διαβιβάζουν ἀπόφαση τῆς γενικῆς του συνέλευσης, ποῦ: 1) Διαμαρτύρεται γιὰ τίς συλλήψεις καὶ τὰ καταπιεστικὰ μέτρα ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων. 2) Ἀπαιτεῖ τὴν ἀπελευθέρωση τῶν συλληφθέντων, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ὁ γραμματέας τῆς Ναυτεργατικῆς Ἐνώσεως Ν. Καραγιαννης.

Ἐκδηλώσεις συμπάθειας τῶν ἀντιφασιστῶν ὅλου τοῦ κόσμου

Ὅσο βάρβαρη ἦταν ἡ τρομοκρατικὴ ἐπίθεση τῶν μοναρχοφασιστῶν καὶ τῶν Ἀγγλῶν κυρίων τους ἐνάντια στοὺς ἀντιφασίστες Ἕλληνες, τόσο τεράστιος ἀντίθετα ἦταν ὁ ἰ.θουσιασμοὸς ποῦ προκάλεσε ὁ ἀντιφασιστικὸς ἀγῶνας τῆς Μ. Α. στους ἀντιφασίστες ὅλου τοῦ κόσμου.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐνότητος τοῦ Λονδίνου, οἱ Ἑλληνικὲς ἀντιφασιστικὲς ὀργανώσεις τῆς Ἀμερικῆς,

και απομακρυνθῆναι δημοκρατικῶν αξιωματικῶν, καταχωρικῶν και οπλιτῶν, και

4) Την κοινοποιησιν τῶ ἀποτίσει ἀπορρήματος πρὸς ἄλλοι-
κῶς ἀρχῆς και συμμαχικῶς κυβερνήσεις Ἀγγλίας, Ρωσίας και Ἀμερικῆς.

Υπογραφή : Ἀξιωματικοὶ 8, Ὑπαξιωματικοὶ 18, Λαίται 272»

Ὅμως οἱ ἐκδηλώσεις τῆς συμπάθειας και τῆς ἀλ-
ληλεγγύης δὲν περιορίζονται μόνο ἀνάμεσα στοὺς Ἑλ-
ληνες. Ὅλες οἱ ἀντιφασιστικῆς στρατιωτικῆς και πολι-
τικῆς ὀργανώσεις τῆς Μ. Α., Ἀγγλοὶ, Γάλλοι, Γιουγ-
κοσλαῶοι, Παλαιστίνεζοι, Σύριοι κ.λ.π. στέλνουν χαιρε-
τιστήρια στὸ Κεντρικὸ Γραφεῖο τῶν Ἑλληνικῶν ἀντιφα-
σιστικῶν ὀργανώσεων.

Οἱ Ἀγγλοὶ ἀντιφασίστες στρατιῶτες κάνουν μεταξὺ
τοὺς ἔρανο και στέλνουν, σαν πρώτη δόση, ἑκατὸ λίρες
στὴν πολιορκημένη Ἰ ταξιαρχία. Σὲ χιλιάδες ἀντίτυπα
κυκλοφορῶν μέσα στις ἀγγλικῆς μονάδες οἱ προκηρύ-
ξεις τῆς Ἀγγλικῆς στρατιωτικῆς ἀντιφασιστικῆς ὀργά-
νωσης, ποὺ καλοῦν τοὺς Ἀγγλοὺς στρατιῶτες νὰ ἀρνη-
θοῦν νὰ κτυπήσουν τοὺς Ἑλληνας συμπολεμιστῆς τους.

32 Ἀγγλικῆς ἡμερηίδες στὸ Λονδίνο κάνουν καμπά-
νια ἐναντίον τῆς ἐπεμβατικῆς πολιτικῆς τοῦ Τσῶρτσιλ
στὰ Ἑλληνικὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα.

Ἐπερωτήσας ἄλλεπάλληλες, στὴ Βουλὴ τῶν Κοινο-
τήτων, φέρνουν σὲ δύσκολη θέση τὸν ὑπουργὸ τῶν Ἐξω-
τερικῶν και τὸν πρῶθυπουργὸ τῆς Ἀγγλίας.

Και στὴν Ἑλλάδα, στὴν ἀπελευθερωμένη ἀπὸ τὸν
ΕΛΑΣ και στὴν κατεχόμενη ἀκόμα, ἕνα κύμα ἀκράτη-
του λαϊκοῦ ἐνθουσιασμοῦ ὑποδέχεται τὴν εἶδηση τοῦ ἀν-
τιφασιστικοῦ ἐθνικοενωτικοῦ ἀγῶνα ποὺ ἔγινε γνωστὴ
ἀπὸ τίς σχετικῆς ἐκπομπῆς τοῦ ραδιοσταθμοῦ τῆς Μό-
σχας και τῆς Τυφλίδας.

Ἡ Σοβιετικὴ συμπάθεια στὸν Ἑλληνικὸ ἀγῶνα.

Νὰ τί λέει στὴν ἐκπομπὴ τῆς 8)4)1944 ὁ ραδιοσταθμὸς
τῆς Μόσχας :

«...ε. Σύμφωνα μὲ ἀξιόπιστες πληροφορίες ἡ Κυβέρνηση Τσου-
δερῶ μὲ τὴν ἐπιστήφει φασιστοφίλων ἀξιωματικῶν, ἐξέδραε στὴν
Τριπολίτιμ και τὴν Παλαιστίνη, ὡς ἐκεῖνα τὰ πρόσωπα ποὺ ἦταν
δυσφαιρημένα μὲ τὴν πολιτικὴν τῆς και εἶχαν ἐπιφορὴ στὸ στρατό,
και ἐπέκλεισε ἄλλους σὲ στρατοπεδα συγκέντρωσης, στὰ ὁποῖα
σφρίσκονται περισσύτεροι ἀπὸ χίλιους ἴδη στρατιῶτες.

142

Τελειώσις έγινε σήμα, έξω από τὴν ἀστυνομικὴ μονάδα τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ τῆς Μισση Ἀνατολῆς. Συγκροτήθηκαν στρατιωτικὲς ἑπιτροπὲς καὶ ἀνομοίωθηκε ἑπιτροπὴ ἀπὸ 13 ἀξιωματικούς.

Ἄνω πρῶν παρουσιάζη Τσονδρόζ, τὸν ἐπιτελεσθῆσαν ἡ τιμωροὶ τῆς ἐν λόγῳ Στρατιωτικῆς ἑπιτροπῆς, οἱ ὁποῖοι τὸ ἔλεγε δοξασιμολογία, τὸν κατέκρινε τὴν ἀξίωσιν ἡ ἀναγκαστικὴ τὴν ἐλλειπτικὴν ἀρμητισθῆσαν σὲ τὴν Ἑλλάδα Ἑθνικῆς Ἀπελευθερώσεως ἑπιτροπῆς, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὁποίας εἶναι ὁ ἀνωθεν Μιτωσιτῆς, καὶ τὰ προῆλθον ἀρμητισθῆσαν μαζί τῆς, σὲ τὸν ἀρμητισθῆσαν Κυβερνήσεως Ἑθνικῆς ἑνότητος.

Ἄνω πρῶν τοῦ διαβήματος αὐτοῦ ἔλεγε ἡ ἀλλοτρία πέντε μιλῶν τῆς ἑπιτροπῆς ἑνότητος. Κατοπιν τῆς ἀναγκαστικῆς ἐξέλιξιν καὶ μετὰ ἀναγκαστικῆς ἀρμητισθῆσαν τῆς ἑπιτροπῆς τοῦ Στρατοῦ, ὅπως ἔγιναν φανεροὲς οἱ ἀρμητισθῆσαν τῶν ἑλληνικῶν ἀντιδραστικῶν κύκλων νὰ τορπηλλίσαν τὴν ἐνωση ὅλων τῶν ἑθνικῶν δυνάμεων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, σὲ τὸν ἀνωθεν τοῦ κατὰ τὸν Γερμανῶν κατακτητῶν, καὶ τὸν ἀρμητισθῆσαν Κυβερνήσεως ἑθνικῆς ἑνότητος.

Ἀναφέρεται ἐπίσης, πὺς ἀντιπροσώποι τῆς ἑπιτροπῆς Συντονισμοῦ τοῦ Ἀγῶνος, ποὺ ἀρμητισθῆσαν τὸ 1943 μὲ κύριον σκοπὸ τὴν ἐνωση ὅλων τῶν ἐνεργητικῶν ἀρμητισθῆσαν ἐναντίον τῶν Γερμανῶν φασιστῶν ἐπίδοσιν, καὶ ἀντιπροσώποι τοῦ ἑλληνικοῦ Ἀπελευθερωτικοῦ Συνδέσμου σὲ Κάιρο, ἐπίδοσιν τὸν ἑπιτροπῆς τῶν Ναυτικῶν Βιζέλο (τὸν ὁποῖον ὁ Τσονδρόζ ἐπέδειξε ὡς ἀντικαταστάτη τῶν) τὴν ἀνάγκη νὰ ἀρμητισθῆσαν προσωρινῆ Κυβερνήσεως, καθαρῶς διοικητικῆς μορφῆς, ἐν ἀρμητισθῆσαν τῆς ἀφίξης σὲ Κάιρο ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἀντιπροσώποι τῆς Πολιτικῆς Ἀπελευθερωτικῆς ἑπιτροπῆς, γὰρ τὰ ἀρμητισθῆσαν ἀρμητισθῆσαν νέας Κυβερνήσεως.

Στὸ φυλλο τῆς 26)4)1944 τοῦ «Ἐλευθεροῦ Ἑλληνα» ποὺ βγαίνει σὲ Λονδίνο, δημοσιεύθηκε καὶ τὸ ἀκόλουθο τηλεγράφημα τοῦ Σοβιετικοῦ πρακτορείου Τάξ:

«Μισα, 14 Ἀπριλίου

ἡ ἀρμητισθῆσαν μετὰ τὸν ἐκ τῶν τῶν ἀρμητισθῆσαν καὶ πολιτικῶν ἀρμητισθῆσαν σὲ Κάιρο, ποὺ ἀρμητισθῆσαν τὸσο τὴν ἀρμητισθῆσαν τῆς Πολιτικῆς ἑπιτροπῆς ἑθνικῆς Ἀπελευθερώσεως, ποὺ ἀρμητισθῆσαν τὸσο τελευταία σὲ τὴν Ἑλλάδα, ὅσο καὶ τὸν ἀρμητισθῆσαν Κυβερνήσεως ἑθνικῆς ἑνότητος, ἀρμητισθῆσαν μὲ ἕνα τηλεγράφημα τοῦ Πρακτορείου ΤΑΣ ἀπὸ τὸ Κάιρο. Ἡ ἐξάγῃ αὐτὴ προκλήθηκε ἀπὸ τὴς ἀρμητισθῆσαν ἀρμητισθῆσαν ἑλληνικῶν ἀρμητισθῆσαν, ποὺ ἀρμητισθῆσαν τὴν Πολιτικῆς ἑπιτροπῆς.

Τὸ ἐκ Κάιρον τηλεγράφημα τοῦ Πρακτορείου ΤΑΣ προσθέτει, πὺς πολλὲς ἑλληνικὲς πατριωτικὲς ἀρμητισθῆσαν ὅπως ὁ ἑθνικός

*Ἀπελευθερωτικὸς Σύνδεσμος, ἡ Ἐπιτροπὴ Συντονισμοῦ τοῦ Ἀγῶ-
νος, ἡ Γενικὴ Στρατιωτικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, ἡ
Ἄσπασμα τῶν Ἑλληνικῶν Ναυτεργατικῶν Ὄργανώσεων, καθὼς
καὶ ἄλλες πατριωτικὲς ὀργανώσεις, διαμαρτυρήθηκαν γιὰ τὴν λαν-
θασμένη στάση μερικῶν ἐθνικῶν κύκλων ἐναντίον ὀργανώσεων ποῦ
ὑποστηρίζουν τὴν Πολιτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἑθνικῆς Ἀπελευθέρωσης».*

Ἀπὸ τὶς ἐκπομπὲς τῶν Σοβιετικῶν ραδιοσταθμῶν καὶ
τὰ τηλεγραφήματα τοῦ Τόκιο φαίνεται καθαρά ὅτι ἡ Σο-
βιετικὴ Κυβέρνηση ἐβλεπε τὸν ἀγῶνα τῶν ἐνόπλων Ἑλ-
ληνικῶν δυνάμεων τῆς Μ. Α., ὡς ἀγῶνα ἐθνικοενωτικὸ
καὶ ἀντιφασιστικὸ.

Αὐτὴ τὴν ἐκτίμηση τὴν ἐπιβεβαιώνει καὶ ἡ ἀπάντηση
ποῦ ἔδωκε ὁ Σοβιετικὸς πρεσβευτὴς στὸ Κάιρο, στὸν κ.
Σοφοκλῆ Βενιζέλο, ὅταν τοῦ ζήτησε τὴν ὑποστήριξη τῆς
Σοβιετικῆς Κυβέρνησης, μετὰ τὴν ὑπαναχώρησή του ἀπ'
τὶς ὑποχρεώσεις ποῦ ἀνέλαβε ἀπέναντι στὴν ἀντιπροσω-
πεία τῶν πολιτικῶν ἀντιφασιστικῶν ὀργανώσεων, ποῦ
τὸν ἐπισκέφθηκε, καὶ ἀφοῦ πῆρε πᾶς τὴ θέση τοῦ ἀρ-
χηγοῦ τῆς διασπαστικῆς καὶ διαλυτικῆς κλίμακας τοῦ
Καίρου.

*«Ἡ Σοβιετικὴ Κυβέρνηση—ἀπάντησε— Νο μωφ—δίνει τὴν πῶ-
θετικὴ ὑποστήριξη καὶ βοήθεια στὸν Ἑλληνικὸ λαὸ μὲ τὴν προέλα-
ση τοῦ Κόκκινου στρατοῦ εἰς τὰ Βαλκάνια, γιατί αὐτὴ ἡ προέλαση
ἐπισπεύδει τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας. Ὅσο γιὰ τὴν κυβέρνη-
σή σας, ἀρκετὸ ποσοστὸν ἐμποσθήσαμε ὡς τώρα. Ὑστερὰ δὲ ἀπὸ τὶς
συλλήψεις ἀντιφασιστικῶν πολιτικῶν καὶ τῶν ἄλλων φασιστικῶν μέτρων,
ποῦ λαμβάνονται, νομίζω ὅτι ἡ κυβέρνησή σας θὰ ἀλλάξει στάση
ἐναντί σας.»*

Πραγματικά, ἀπὸ τότε, ἀπὸ τὴν Ἀπριλίου τοῦ 1944, εἶ-
ναι οὐσιαστικὰ κομμουνιστικὲς οἱ διπλωματικὲς σχέσεις ἀνά-
μεσα εἰς τὴν Σοβιετικὴν Κυβέρνηση καὶ τὰς διαφορὰς ὡς τώ-
ρα Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ποῦ ὄχι ἐφαρμόσαν ἀντι-
λαϊκὴ καὶ φασιστοφιλεὶς πολιτικὴ.

**Ἀγωνίστηκαν γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἀναξαρτησία
ἂς ἀγωνιστοῦμε νὰ τοὺς ἐλευθεώσουμε.**

Ὁ πόλεμος στὴν Εὐρώπῃ τέλει ὡσεὶ μετὰ τὴν νικὴ των
Συμμάχων, μετὰ τὴν στρατιωτικὴν συνδρομὴν τῆς χιτλερι-
κῆς Γερμανίας. Ἡ χιτλερικὴ 5η φάλαγγα καὶ οἱ ἀντι-
δραστικοὶ κύκλοι τῆς πολιτικῆς τοῦ Μονάχου, μέσα εἰς τὶς
συμμαχικὰς χώρας δὲν κατόρθωσαν νὰ διασπᾶσουν τὴν

στρατιωτικῆς ἐπιχειρήσεως τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως. Μά, ἀπὸ τὴν πρώτην ἐξ ὧν μέρα τοῦ τερματισμοῦ τοῦ πολέμου, φούντωσαν οἱ ἀντισημμαχικὲς πολιτικὲς ραδιοφωνίαι, οἱ ραδιοφωνίαι ἐναντίον τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως, ἐναντίον τῆς φιλικῆς πρὸς τοὺς χθόνους καὶ ἐναντίον πρὸς ὅλους τοὺς δημοκρατικοὺς λαούς. Τέτοια διεθνή ζητήματα, ὡς ἀπὸ τῆς Πολωνίας, ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, ἀπὸ τῆς Ἀργεντινῆς ἀπὸ τὴν ἄλλην, καθ' ἡμετέραν γήθησκον ἐπὶ τὴν Διάσκεψιν τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου, ὅθεν τὸ ζήτημα τῆς στρατιωτικῆς κατοχῆς τῆς Γερμανίας κ.λπ., δείχνουν καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν πολιτικῶν ραδιοφωνιών, σὲ παγκόσμιον κλίμακα, καὶ τὴν δύναμιν τῶν δημοκρατικῶν κύκλων ποὺ τίς ὁργανοῦν καὶ τὴν κατεθέτουν.

Ἡ Ἑλλάς, ἡ πολυβασισμένη, ἡρωϊκῶς δημοκρατικὴ Ἑλλάς, ἡ ἡλικιωμένη, ἡ ἀσθενῆς ἡλικία τῆς ἀντισημμαχικῆς πολιτικῆς τῶν νεοφασιστῶν. Ἐφαπτομένη περὶ καθόλου καὶ ἐπὶ ἀπολύτως ἰσοκύβητος καὶ ἐνισχυτῆς τῶν δημοκρατικῶν ἀντισημμαχικῶν ἀδελφῶν τῶν ἐθνικῶν.

Ἡ Ἑλλάς, ἡ ἀδελφὸν ἐπιθυμῶν πόνοι καὶ ἔξοδος ἀπὸ τὰ τοιαύτα χθόνια ἡλιθιότητα, ἀπὸ τὸν 28 Ἰουνίου τοῦ 1942, εἶναι ἡ Ἀγγλοσοβιετικὴ ἀντισημμαχικὴ ἀλληλεγγύη τῆς Ἑλληνικῆς δημοκρατικῆς Μοναρχίας. Εἶναι πάντα ἀδελφίτητες, ἀπὸ τὸν ἀντισημμαχικὸν κύκλον, τὴν ἀντισημμαχικὴν ἀλληλεγγύην καὶ τὴν ἀντισημμαχικὴν ἀλληλεγγύην. Ἡ ἀδελφὸν ἐπιθυμῶν πόνοι καὶ ἔξοδος ἀπὸ τὰ τοιαύτα χθόνια ἡλιθιότητα, ἀπὸ τὸν 28 Ἰουνίου τοῦ 1942, εἶναι ἡ Ἀγγλοσοβιετικὴ ἀντισημμαχικὴ ἀλληλεγγύη τῆς Ἑλληνικῆς δημοκρατικῆς Μοναρχίας. Εἶναι πάντα ἀδελφίτητες, ἀπὸ τὸν ἀντισημμαχικὸν κύκλον, τὴν ἀντισημμαχικὴν ἀλληλεγγύην καὶ τὴν ἀντισημμαχικὴν ἀλληλεγγύην.

Ἡ Ἑλλάς, ἡ ἀδελφὸν ἐπιθυμῶν πόνοι καὶ ἔξοδος ἀπὸ τὰ τοιαύτα χθόνια ἡλιθιότητα, ἀπὸ τὸν 28 Ἰουνίου τοῦ 1942, εἶναι ἡ Ἀγγλοσοβιετικὴ ἀντισημμαχικὴ ἀλληλεγγύη τῆς Ἑλληνικῆς δημοκρατικῆς Μοναρχίας. Εἶναι πάντα ἀδελφίτητες, ἀπὸ τὸν ἀντισημμαχικὸν κύκλον, τὴν ἀντισημμαχικὴν ἀλληλεγγύην καὶ τὴν ἀντισημμαχικὴν ἀλληλεγγύην.

Ἡ Ἑλλάς, ἡ ἀδελφὸν ἐπιθυμῶν πόνοι καὶ ἔξοδος ἀπὸ τὰ τοιαύτα χθόνια ἡλιθιότητα, ἀπὸ τὸν 28 Ἰουνίου τοῦ 1942, εἶναι ἡ Ἀγγλοσοβιετικὴ ἀντισημμαχικὴ ἀλληλεγγύη τῆς Ἑλληνικῆς δημοκρατικῆς Μοναρχίας. Εἶναι πάντα ἀδελφίτητες, ἀπὸ τὸν ἀντισημμαχικὸν κύκλον, τὴν ἀντισημμαχικὴν ἀλληλεγγύην καὶ τὴν ἀντισημμαχικὴν ἀλληλεγγύην.

Ἡ Ἑλλάς, ἡ ἀδελφὸν ἐπιθυμῶν πόνοι καὶ ἔξοδος ἀπὸ τὰ τοιαύτα χθόνια ἡλιθιότητα, ἀπὸ τὸν 28 Ἰουνίου τοῦ 1942, εἶναι ἡ Ἀγγλοσοβιετικὴ ἀντισημμαχικὴ ἀλληλεγγύη τῆς Ἑλληνικῆς δημοκρατικῆς Μοναρχίας. Εἶναι πάντα ἀδελφίτητες, ἀπὸ τὸν ἀντισημμαχικὸν κύκλον, τὴν ἀντισημμαχικὴν ἀλληλεγγύην καὶ τὴν ἀντισημμαχικὴν ἀλληλεγγύην.

Ἡ Ἑλλάς, ἡ ἀδελφὸν ἐπιθυμῶν πόνοι καὶ ἔξοδος ἀπὸ τὰ τοιαύτα χθόνια ἡλιθιότητα, ἀπὸ τὸν 28 Ἰουνίου τοῦ 1942, εἶναι ἡ Ἀγγλοσοβιετικὴ ἀντισημμαχικὴ ἀλληλεγγύη τῆς Ἑλληνικῆς δημοκρατικῆς Μοναρχίας. Εἶναι πάντα ἀδελφίτητες, ἀπὸ τὸν ἀντισημμαχικὸν κύκλον, τὴν ἀντισημμαχικὴν ἀλληλεγγύην καὶ τὴν ἀντισημμαχικὴν ἀλληλεγγύην.

Ἡ Ἑλλάς, ἡ ἀδελφὸν ἐπιθυμῶν πόνοι καὶ ἔξοδος ἀπὸ τὰ τοιαύτα χθόνια ἡλιθιότητα, ἀπὸ τὸν 28 Ἰουνίου τοῦ 1942, εἶναι ἡ Ἀγγλοσοβιετικὴ ἀντισημμαχικὴ ἀλληλεγγύη τῆς Ἑλληνικῆς δημοκρατικῆς Μοναρχίας. Εἶναι πάντα ἀδελφίτητες, ἀπὸ τὸν ἀντισημμαχικὸν κύκλον, τὴν ἀντισημμαχικὴν ἀλληλεγγύην καὶ τὴν ἀντισημμαχικὴν ἀλληλεγγύην.

Ἡ Ἑλλάς, ἡ ἀδελφὸν ἐπιθυμῶν πόνοι καὶ ἔξοδος ἀπὸ τὰ τοιαύτα χθόνια ἡλιθιότητα, ἀπὸ τὸν 28 Ἰουνίου τοῦ 1942, εἶναι ἡ Ἀγγλοσοβιετικὴ ἀντισημμαχικὴ ἀλληλεγγύη τῆς Ἑλληνικῆς δημοκρατικῆς Μοναρχίας. Εἶναι πάντα ἀδελφίτητες, ἀπὸ τὸν ἀντισημμαχικὸν κύκλον, τὴν ἀντισημμαχικὴν ἀλληλεγγύην καὶ τὴν ἀντισημμαχικὴν ἀλληλεγγύην.

τε και ύστερα απ' τὸ διώξιμο τῶν φασιστῶν ἐπιδρομέων και τώρα ἀκόμα νά ἐξακολουθεῖ νά παραμένει μπροστά στὸν Ἑλληνικὸ Λαό, δξύτατο και πρῶτο μέσα στὰ πρῶτα, τὸ πρόβλημα τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας. Ἄν ἡ Ἑλλάδα δὲν ἀπαλαχτεῖ ἀπὸ τὸ θανάσιμο «ἐναγκασμὸ» τῶν ἀγγλικῶν ἀντιδραστικῶν κύκλων τοῦ Μονάχου, ἂν δὲν μπορέσει ν' ἀποτινάξει τὴν τραγικὴ «κηδεμονία» τῶν κ. κ. Σκόμπυ και Λήπερ, θὰ εἶναι ἀδύνατο νά λύσει και ἕνα ἔστω απ' τὰ μεγάλα προβλήματα ποῦ ἀντιμετωπίζει. Πραγματικά, πῶς εἶναι δυνατὸ νά πραγματοποιηθεῖ ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς χώρας, ὅταν τὸ πιὸ πολῦτιμο κεφάλαιο γιὰ τὴ δουλειὰ αὐτῆ, οἱ ἐργάτες, οἱ ἀγρότες και οἱ ὑπάλληλοι φυτοζωοῦν και καταδικάζονται στὸ θάνατο απ' τὴν πείνα, χάρη στὴν πολιτικὴ τῶν ἀθρόων ἀπολύσεων, τῶν χαμηλῶν ἡμερομισθίων και τῶν χαμηλῶν τιμῶν στὰ ἀγροτικὰ προϊόντα, πολιτικὴ ποῦ τὴν καθορίζουν πρὸς ὄφελος τῶν μεγαλομαυραγοριτῶν και τῶν οικονομικῶν συνεργατῶν τῆς κατοχῆς και τὴν ἐπιβάλλουν οἱ ὑπάλληλοι τοῦ κ. Λήπερ, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο ποῦ τὴν καθορίζαν και τὴν ἐπέβαλαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Ἄλτεμπουργκ; Πῶς μπορεῖ νά πραγματοποιηθεῖ ἡ ἀνοικοδόμησις, ὅταν οἱ ὀπλισμένες με ἀγγλικά ὄπλα φασιστοσυμμορίες, ἀναγκάζουν τοὺς ἀγρότες νά ἐγκαταλείπουν τὰ χωράφια τους και νά τραβᾶν στὰ βουνὰ γιὰ νά σώσουν τὴ ζωὴ τους, ὅταν ἀπὸ τὸ φόβο τῶν μοναρχικῶν ληστοσυμμοριῶν οἱ αὐτοκινητιστὲς ἀναγκάζονται στὴ Θεσσαλία κι' ἄλλοῦ, νά σταματήσουν τίς συγκοινωνίες; Πῶς εἶναι δυνατὸ νά πραγματοποιηθεῖ ἡ ἀνοικοδόμησις, χωρὶς τὴν ἀποκατάστασις δημοκρατικῆς ὁμαλότητος στὴν πολιτικὴ ζωὴ τῆς χώρας; Καὶ πῶς μπορεῖ νά ἀποκατασταθεῖ δημοκρατικὴ ὁμαλότης, ὅταν ἡ μεταδεκεμβριανὴ Ἑλλάδα ἔχει μετατραπεῖ σὲ κράτος δοσιλόγων και τραμπούκων, ὅταν ἡ ἡσυχία, ἡ ἀσφάλεια, ἡ ἐλευθερία και ἡ ζωὴ τῶν πολιτῶν βρίσκονται στὴ διάθεσι τῶν ἰδίων ἀνθρώπων, στοὺς ὁποίους οἱ Γερμανοὶ πρῶτοι εἶχαν ἐκχωρήσει δικαιώματα ζωῆς και θανάτου πάνω στὸν Ἑλληνικὸ Λαό; Πῶς εἶναι δυνατὸ νά ἀποκατασταθεῖ δημοκρατικὴ ὁμαλότης δίχως νά ξεκαθαριστοῦν οἱ ἐνοπλεις δυνάμεις, τὰ ἀστυνομικὰ σώματα, κι' ὀλόκληρος ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς ἀπὸ τοὺς προδότες και τοὺς φασίστες, ποῦ εἶναι σήμερα τὰ χαϊδεμένα παιδιὰ τοῦ κ. Σκόμπυ, ὅπως ἦταν χθὲς τὰ χαϊδεμένα παιδιὰ τοῦ Σίμανα;

Και ἂν ἡ ἐσωτερικὴ μας κατάστασις εἶναι πανάθλια.

146

έξ αιτίας των γενικών επεμβάσεων και της γενικής έξαρτησης, οι κίνδυνοι τυχοδιωκτικών έξωτερικών περιπετειών και καταστροφών δέν είναι μικρότεροι. «Σ' έναν τρίτο πόλεμο, μας χρειάζεται η Μεσόγειος. Για να ελέγχουμε τη Μεσόγειο, πρέπει να έχουμε την Ελλάδα», είχε πεί κάποτε στον κ. Γ. Ρούσσο (άντιπρόεδρο τότε της Κυβέρνησης Τσουδερού) ο αξιότιμος κ. Λήπρ. Μεσα στις 18 αυτές λέξεις μπορεί να διαβάσει κανείς και να έξηγησει όλη την ατέλειωτη σειρά των αντισιμμηχικών και άνθελληνικών ραδιουργιών και να δει τους μελλοντικούς κινδύνους που κρέμονται πάνω άπ' την Ελλάδα, όσο η έξωτερική πολιτική της Μ. Βρετανίας έξακολουθεί να διέπεται άπό τό πνεύμα της πολιτικής του Μονάρχου.

Σε σχέση με τό κολοσσιαίο αυτό πρόβλημα, τό πρόβλημα της άποκατάστασης της Έθνικής Άνεξαρτησίας, πρέπει να δοϋμε όλους τους πρόσφατους άγώνες του Έλληνικού Λαού και άνάμεσα σ' αυτούς, τις κινητοποιήσεις και τις έξεγέρσεις των ένόπλων έλληνικών δυνάμεων της Μ. Άνατολής και ιδιαίτερα τον ήρωικό τους άγώνα του Άπρίλη του 1944.

Σε γενικές γραμμές, τό νόημα και οι σκοποι του άγώνα αυτού, καθορίζονται στις θέσεις του Κεντρικού Γραφείου των Άντιφασιστικών Όργανώσεων Μ. Α. της 11)4)1944.

Παραθέτουμε τό ντοκουμέντο αυτό γιατί δίνει μία άποστομωτική άπάντηση στους συκοφάντες διαστρεβλωτές του ήρωικού άντιφασιστικού άγώνα.

Θ Ε Σ Ε Ι Σ

α1) 'Η δυόθυμη εκδήλωση των ένόπλων δυνάμεων, εκδήλωση άφωσίωσης στο άγωνιζόμενο Έθνος και έμπιστοσύνης στην Κυβερνητική Έπιτροπή που συγκροτήθηκε στα ελεύθερα βουνά της Ελλάδας, έδειξε με τρόπο πέρα πέρα άναμφισβήτητο ότι οι Έλληνες στρατιώτες ναύτες και σμηνίτες, αξιωματικοί και ύπαξιωματικοί της Μ. Άνατολής, ξέρουνε γιατί πολεμούν και είναι ως τό τέλος άποφασισμένοι να κρατήσουν τον άγώνα τους μέσα στα πλαίσια του άντιφασιστικού πολέμου για τη γλήγορη άπελευθέρωση της Πατρίδας, για τη Λαϊκή Κυριαρχία και την Έθνική Άνεξαρτησία.

2) 'Η λύσσα με την όποία η Τσουδερική ψευτοκυβέρνηση προσπάθησε να πνίξη τον άντιφασιστικό άγώνα των ένόπλων δυνάμεων (συλλήψεις, φυλακίσεις κλπ.) την ξεσκίπασε άπόμα με φόρα, σαν

μιά αντιλαϊκή και αντιεθνική κλίμα, που δεν κάνει άλλη δουλειά, απ' τό να λεηλατεί τό δημόσιο ταμείο, να μισοϊκοτάρει τόν 'Ελληνικό δ-πελευθερωτικό αγώνα και να προετοιμάζει μιάν αντιλαϊκή δικτατο-ρική μεταπολεμική επιβολή.

3) 'Η προκλητική επέμβαση τών αντιδραστικῶν ἀγγλικῶν κύκλων σέ ζητήματα καθαρά ἐσωτερικά 'Ελληνικά και οί μέθοδοι που οί κύκλοι αὐτοί χρησιμοποίησαν γιά νά καταπνίξουν τήν ἀντιφασιστι-κή ἐξέγερση τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, δείχνουν, ἀπ' τή μιὰ, τόν φα-σιστικό-πεμπτοφασιστικό χαρακτήρα τῶν ἀνθρώπων τῆς πολιτι-κής τοῦ Μονάχου, που κυριαρχοῦν στή Μέση 'Ανατολή, και ἀπό τήν ἄλλη ξεσκεπάζουν τίς προθέσεις τους νά ἐπιβάλουν και μέ τή βία ἀκόμα στόν 'Ελληνικό Λαό, ἕνα καθεστώς μοναρχοφασι-στικό, γιατί και μονάχα θά μπορούσαν νά κρατήσουν τήν 'Ελ-λάδα σέ τό ἐπίπεδο ἐνός μισοαποικιακοῦ δορυφόρου τους.

4) 'Εφαρμόζοντας τήν ἴδια πολιτική στήν 'Ελλάδα οί ἴδιοι κύκλοι χρηματοδότησαν και ἐξόπλισαν τίς συμμορίες τῶν τεχοδωκτικῶν Ε.Δ.Ε.Σ., Π.Α.Ο. κλπ. και τίς ἐστρεψαν ἐναντίον τοῦ Ε.Α.Μ-Ε.Λ.Α.Σ. Βοήθησαν τό Ράλλη και ὀργάνωσαν τά Τάγματα 'Ασφα-λείας κι' ἐφθυσαν στό κορύφωμα τῆς προδοσίας τοῦ συμμαχικοῦ ἀ-γῶνα στέλλοντας τόν λοχαγό Ντόν-Στότ στόν συνταγματάρχη τῆς Γκεστάπο Λόζς, μέ τόν ὅποιο διαπραγματεύθηκε τή συγκρότηση κοινού ἀντικομμουνιστικοῦ μετώπου.

5) 'Ετσι μέσα στίς συνθήκες αὐτές, ἡ μάχη γιά τήν 'Εθνική 'Ε-νότιτητα γύρω ἀπό τήν Πολιτική 'Επιτροπή τῆς 'Εθνικής 'Απελευ-θέρωσης εἶναι κι' ὅλας ἡ μάχη γιά τήν ἐπίσπευση τῆς νίκης, γιά τήν πραγματοποίηση τῶν σκοπῶν τοῦ πολέμου τῶν 'Ενωμένων 'Εθνῶν ὅπως καθορίστηκαν στίς συνδιασκέψεις τῆς Μόσχας και τῆς Τεχε-ράνης. 'Η ἀντιφασιστική νίκη στή μάχη αὐτή θ' ἀποπλίσσει τήν πεμπτοφασιστική ἀντίδραση, θ' ἀπαλλάξει τόν 'Ελληνικό Λαό ἀπό τίς περιπέτειες τοῦ ἐμφυλίου πολέμου και θά τόν ὀδηγήσει, μέ τίς μικρότερες δυνατές θυσίες, στήν πραγματοποίηση τῆς 'Εθνικής 'Απελευθέρωσης και στήν κατοχύρωση τῆς Λαϊκής Κυριαρχίας και τῆς 'Εθνικής 'Ανεξαρτησίας.

6. 'Η σημασία τοῦ αγῶνα τῆς ἀντιφασιστικῆς-λαϊκῆς 'Ελλάδας ἐναντία στίς ραδιουργίες, τίς ἐπεμβάσεις και τίς προκλήσεις τῶν ἀντιδραστικῶν κύκλων, που ὀργιάζουν ἀντισυμμαχικά μέσα στίς γυμνές τῆς συμμαχικῆς παράταξης, ξεπερνά τά ἑλληνικά ὅρια γινώσκεται μέσα στά πλαίσια τοῦ αγῶνα που διεξάγουν ὅλα τά μὲν φιλελεύθερα ἔθνη και ἡ Γαλλία, διεκδικώντας τά ἀπα-ράχματα δικαιώματά τους στήν πολιτική, ἐθνική και κοινωνική λευτε-ρ...

7. 'Επο. δικαιώνεται πέρα πέρα ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ ὀρμή, ἡ στα-θερότητα και ἡ ἀποφασιστικότητα τῶν ἀντιφασιστικῶν στρατιωτικῶν, ναυτικῶν, αεροπορικῶν, ὑπαξιωματικῶν και ἄξιωματικῶν που κατέβη-καν σύσσωμοι στό σκληρό και ἀνισο ἀλλά δίκαιο αγῶνα.

148

8. Οι έχθροι του αγώνα αυτού είναι και έχθροι του ελληνικού λαού, έχθροι των σκοπών του συμμαχικού πολέμου και πραγματικά αυτοταγιστές και πεμπτοφραγγίτες.

9. Η πολιτική κρίση που ξέσπασε στις 27 του Μάρτη συνήχεται με τη μεγαλύτερη ένταση παρά τον ανασχηματισμό της ψευτοκυβέρνησης Τσουδερού. Η κρίση αυτή ώριμισε άπάνω στη βάση της αντίθεσης ανάμεσα στην αντιφασιστική σύσταση και τους αντιφασιστικούς λαϊκούς πόθους των ενόπλων δυνάμεων απ' τη μια και τη φασιστική αντιλαϊκή πολιτική και τις δικτατορικές μεταπολεμικές επιδιώξεις της κλίμας του Τσουδερού - Παλατιού και των πατρώνων τους απ' την άλλη. Είναι δε άδύνατο να ξεπερασθῆ όριστικά αν δὲ βρῆ τὴν πραγματοποιήσή του τὸ βασικό σύνθημα του λαού και του στρατού: Μία Ελλάδα, μία Κυβέρνηση. Κυβέρνηση που να άπορρέη απὲς τὸν άπελευθερωτικό αγώνα, να στηρίζεται στη λαϊκή έμπιστοσύνη και να άποτελεῖ τὴν έκφραση τῆς Πανεθνικής Ένότητας.

10. Μέσα σὲ γενικό πλάισιο ἦταν και εξακολουθοῦν να μένουν σωστές οἱ επιδιώξεις για άριστη πραγματοποίηση, που μῆταν από τὴν άρχή του αγώνα, δηλαδή: α) άριστος έλεγχοσ: στη Μ. Ανατολή αντιπροσωπείας τῆς Πολιτικῆς Έπιτροπῆς Έθνικῆς Άπελευθέρωσης και άνάληψη από μέρος της τῆς πρωτοβουλίας για τὸ σχηματισμό μιᾶς Πανεθνικῆς Κυβέρνησης. β) Άμεση άπελευθέρωση τῶν κρατούμενων αντιφασιστῶν στρατιωτῶν, ναυτῶν, σμηνατῶν, ύπαξιωματικῶν, άξιωματικῶν και πολιτῶν και ἡ επάνοδος στίς θέσεις τους. γ) Άμεση άνασυγκρότηση τῆς Β' Ταξιαρχίας με τὴν ένσωμάτωση σ' αὐτή και του 8ου Ταγματός και επανέξοπλισμός τῶν λίγων εὐτυχῶς μονάδων, που για να άποφύγουν τὴν έντονη ρῆξη, ύποχώρησαν μπροστά στον πεμπτοφραγγίτικο έκβιασμό και παρέδωσαν τὰ όπλα.

11) Αν οἱ πεμπτοφραγγίτικοι αντιδραστικοί ελληνόφωνοι και ξένοι κύκλοι επιμένουν στίς χιτλερικές μεθόδους τους: (κίχημο τροφῆς, νερού, συλλήψεις, άπαγωγές, φυλακίσεις, στρατόπεδα κλπ.) δὲ άπευθυνθοῦμε όλοι σαν ένας άνθρωπος στη Σοβιετική Κυβέρνηση για να τὴν παρακαλέσουμε να δεχθεῖ και να αναλάβει τὴ μεταφορά μας για να πολεμήσουμε στο μέτωπο τῆς Βαλκανικῆς, πλὴν πλὴν με τὸν ἡρωικό μας και ένδοξο Κόκκινο Στρατό, για τὴν άπελευθέρωση τῆς πολυαγαπημένης μας Ελλάδας.»

11-4-1944

Τὸ Κεντρικὸ Γραφεῖο τῶν Άντιφασιστικῶν Ὁργανώσεων τῶν Ένόπλων Δυνάμεων

Οἱ θέσεις αὐτές και ιδιαίτερα τὸ 11ο σημείο τους, δείχνουν ότι οἱ αντιφασιστικές οργανώσεις ζητοῦσαν ἐπίμονα μιᾶ διεξοδο απ' τὸ χάος και τὴ διάλυση, όπου έσπρωχνε ἡ έσκεμμένη άδιαλλαξία τῆς μοναρχικῆς κλίμας και τῶν Ἄγγλων αντιδραστικῶν.

Σε παρόμοια περίπτωση μία γαλλική φεροπορική μοίρα, που βρίσκονταν στη Μ. Ανατολή, δυό χρόνια πριν, είχε ζητήσει να πολεμήσει στο Ανατολικό μέτωπο. Η αίτηση είχε γίνει τότε δεκτή και η μοίρα αυτή με τ' όνομα «Νορμανδία» μεγαλοόργησε στο Ανατολικό Μέτωπο, όπου δόξασε τα γαλλικά φτερά. Και από την άλλη μεριά πάλι, η Σοβιετική Ένωση δέχτηκε το αίτημα αρκετών χιλιάδων αντιφασιστικών Πολωνών, αξιωματικών και στρατιωτών και τους μετέφερε στη Μ. Ανατολή. Όμως, μολονότι το αίτημα αυτό των αντιφασιστικών οργανώσεων υιοθετήθηκε από το σύνολο σχεδόν των ενόπλων δυνάμεων, με όπυμήματα ύπογεγραμμένα από χιλιάδες στρατιώτες και αξιωματικούς, αλλά και με ατομικές ακόμη αιτήσεις, όπως αποδείχεται από την αίτηση που παραθέτουμε, η Έλληνική και η Άγγλική αντίδραση παρεμπόδιαν την πραγματοποίησή του.

« Αίτησις του ταγματάρχου Πεζικού 'Ηλία Δημητρίου, προς την Σοβιετικήν Κυβέρνησιν, διά της Σοβιετικής Πρεσβείας.

Λαμβάνω την τιμήν να γνωρίσω, ότι ταχθέντες υπόρ της εθνικής ενότητος του λαού μας, παρὰ τὸ πλευρόν της Π.Β.Ε.Α., ἐδότημεν ἐπίθεσιν ἀγγλικῶν τεθωρακισμένων μονάδων και ἀποκλισθημεν, τεθέντες ἐκτός μάχης. Ὁ πόθος όμως τοῦ να συντελέσω εἰς τὴν νίκην τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων, παραμένει ἀσβεστος και παρακαλῶ τὴν Σοβιετικήν Κυβέρνησιν, όπως ἀναλάβη και μεταφέρῃ ἐμὲ και τοὺς συναδέλφους μου εἰς τὸ Βαλκανικόν μέτωπον και σὺν ἑλληνικῇ μονάδῃ να ἐκπληρώσωμεν τὸν προορισμόν μας, δηλαδὴ τὸ κτύπημα τοῦ φασισμού, παρὰ τὸ πλευρόν τοῦ ἐνδόξου Ἐρυθροῦ Στρατοῦ.

*Μετὰ τιμῆς
(ὕπογραφή)*

Υστερα από όλα αυτά, είναι αδύνατο βέβαια να γίνει πιστευτός ο συκοφαντικός ισχυρισμός ότι οι Ένοπλες ἑλληνικές δυνάμεις της Μ. Ανατολής ἐξεγέρθηκαν γιατί τάχα δὲν ἤθελαν να πολεμήσουν.

Στά Ναυτοδικεῖα και στα Στρατοδικεῖα ἀποδείχθηκαν τὸ ἴδιο συκοφαντικοὶ οἱ ισχυρισμοὶ τῶν καλοθελητῶν ὅτι τάχα οἱ ἐξεγερμένοι στρατιῶτες και ναῦτες κατὰ στρεψαν πολεμικὸ ὕλικό, ὅτι ὑποκινήθηκαν ἀπὸ τοὺς... Βουλγάρους, ὅτι... πληρώθηκαν, ὅτι ζητοῦσαν τὴν παραίτηση τοῦ Τσώρτσιλ (!!) και τὴν ἀπελευθέρωση τῶν Ἰνδιῶν (!!) κ.λ.π. Ὅλες οἱ ἀνόητες αὐτὲς συκοφαντίες στράφηκαν σὲς δίκες ἐναντίον τῶν συκοφαντῶν.

Αυτό όμως δεν εμπόδισε τους Άγγλους και τους Έλληνες αντιδραστικούς να κρατήσουν κλεισμένους στα συρματοπλέγματα και τις φυλακές, περισσότερο από ένα χρόνο, δεκαπέντε περίπου χιλιάδες πατριώτες, πολεμιστές, για το μόνο λόγο ότι είναι αντιφασίστες, τίμια και άφοσιωμένα, στην Έλληνική Λαϊκή Πατρίδα, παιδιά του Έλληνικού Λαού.

Ο άφοπλισμός και η διάλυση των αντιφασιστικών ελληνικών δυνάμεων της Μ. Α. είναι ένα από τα πιο τραγικά επεισόδια του 2ου παγκόσμιου πολέμου. Είναι ένα ιστορικό στίγμα για τους άπαισιους δράστες του άφοπλισμού και της διάλυσης Έλλήνων και ξένους.

Το κλείσιμο των ήρωικών Έλλήνων πολεμιστών στα στρατόπεδα και στις φυλακές της αφρικανικής έρημου και τα βασανιστήρια στα οποία υποβλήθηκαν είναι έκδηλη έγκληματική βαρβαρότητα και αντιγραφή των χιτλερικών μεθόδων.

Οι περισσότεροι από τους κρατούμενους πολεμιστές απελευθερώθηκαν τελευταία. Μερικές χιλιάδες γύρισαν κι' όλες στην Ελλάδα.

Η πάλη για την απελευθέρωση όλων των άλλων που κρατούνται ακόμα στα στρατόπεδα και στις φυλακές είναι υποχρέωση τιμής, πρωτίστως για τον Έλληνικό Λαό, αλλά και για ολόκληρη την πολιτισμένη ανθρωπότητα.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	λ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'	»	1-
<i>Μονοχρονιστικές ραδιοφωνίες και αντιφασιστικοί αγώνες.</i>	»	1-
<i>Φωνάδες και ποιήματα — Πώς συγκροτήθηκαν οι Έσπεροι — Οργανισμός Μ. Αρατοδής — Ίδρυση της Α.Σ.Ο. — Ατελείωτες ραδιοφωνίες του μονοχρονισμού — Στο Μέτωπο — Το "Αλμυρό" — Η 5η μάχη στα Δράση — Η αντιφασιστική εξέγερση του Μάρτη — Η ψευδοδημοκρατικοί στο έργο της δαίτησης — Πώς διαλύθηκε η Η ταξιαρχία — «Εκκαθαριστικές επιχειρήσεις» — Η «εκκαθάριση» στο Ναυτικό — Αντιφασιστικοί αγώνες των ναυτών — Μια συμπλοκή, μία διαδήλωση, μία δίκη — Στην αεροπορία.</i>	»	12 — 36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'	»	37
<i>Τα δραματικά γεγονότα του 'Απριλίου 1944</i>	»	37
<i>Μια άπαικτη «στροφή» — Ο κρυφός πόλεμος των μυστικών υπηρεσιών — Οι τραγικές συνέπειες για την Ελλάδα — Πρότασις για μιὰ άποστολή έκστρατευτικού σώματος εναντίον του Ε.Λ.Α.Σ. — Η καιροσκοπική άντεθνική πολιτική του Τσουδερού — Η Ίδρυση της Π.Ε.Ε.Α. — Οι εκδηλώσεις στις μονάδες — Η έλέμβρωση του Γλέζ-μπούργκ και των "Αγγλων — Παραίτηση του Τσουδερού — Ο κ. Σ. Βενιζέλος συμφωνεί και ... διαφωνεί — Συλλήψεις άντιφασιστών — Η εξέγερση της 1ης ταξιαρχίας — Συμφωνία και παρασπονδία — 16 μέρες σε στενή πολιορκία — Το πρόβλημα του νερού και της τροφής — Αντιμο-</i>		

152

ναρχικό δημοψήφισμα. Προσχώρηση στον ΕΛΑΣ Σελ.

— 'Η εξέγερση στο ναυτικό — Βρετανικές προκλήσεις και στο ναυτικό — 'Ο στόλος σε στενή πολιορκία — 'Αντιθινικές προκλήσεις — 'Η νυκτερινή επίθεση Βούλγαρη — 'Αγγλων — Πώς ματαιώθηκε ο 'Αγγλοελληνικός πόλεμος στην Ξημο — Για να μη βυθιστεί ο ελληνικός στόλος παράδοση των καραβιών — Διαλύουν το θωρακισμένο σύνταγμα και την αντιταγματική μοίρα — Το αντιφασιστικό δο σύνταγμα.

» 37—84

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

» 85

'Ο αντιφασιστικός αγώνας συνεχίζεται και ύστερ' από τον 'Απρίλη

85

Στρατόπεδα συγκεντρώσεως και φυλακές — Στις φυλακές — Ναυτοδικεία και στρατοδικεία — 'Η δίκη του 'Ηφαιστου — Τρεις δίκες στο Κασσαίν — 'Η πρώτη «δίκη» του Κασσαίν — 'Η δεύτερη «δίκη» του Κασσαίν — 'Η τρίτη «δίκη» του Κασσαίν και διάλυση του φασιστικού στρατοδικείου — 'Ο «άπο μηχανής Θεός» — 'Ο Λίβανος — 'Η αναδιοργάνωση των ενόπλων δυνάμεων.

» 85—126

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

» 127

Στο πλευρό των ηρωϊκών μαχητών

» 127

Το δράμα κι' ο αγώνας των προσήγων — 'Ο ηρωϊκός αγώνας των ναυτεργατών — Οι "Ελληνες του εξωτερικού" — Φασιστικά τρομοκρατικά όργανα — 'Εκδηλώσεις συμπάθειας των αντιφασιστών όλου του κόσμου — 'Η σοβιετική συμπάθεια στον ελληνικό αγώνα — 'Αγωνίστηκαν για την εθνική ανεξαρτησία, ως αγωνιστούμε να τους ελευθερώσουμε.

127 — 150